

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-202-08

Druk nr 1696

Warszawa, 16 grudnia 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- Prawo geologiczne i górnicze wraz z projektami aktów wykonawczych.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Środowiska.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

Prawo geologiczne i górnicze^{1), 2)}

DZIAŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i warunki podejmowania, wykonywania oraz zakończenia działalności w zakresie:

- 1) prac geologicznych;
- 2) wydobywania kopalin ze złóż;
- 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji;
- 4) podziemnego składowania odpadów.

2. Ustawa określa także wymagania w zakresie ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz innych elementów środowiska w związku z wykonywaniem działalności, o której mowa w ust. 1.

Art. 2. 1. Przepisy ustawy, z wyjątkiem działu II i III, stosuje się odpowiednio do:

- 1) budowy, rozbudowy oraz utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych;
- 2) robót górniczych lub utrzymywania wyrobisk zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, w celach innych niż określone niniejszą ustawą, w szczególności turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych;
- 3) robót górniczych prowadzonych w celach naukowych, badawczych, doświadczalnych i szkoleniowych na potrzeby geologii i górnictwa;
- 4) drażenia tuneli z zastosowaniem techniki górniczej;
- 5) likwidacji obiektów, urządzeń oraz instalacji, o których mowa w pkt 1–4.

2. Przepisy ustawy dotyczące przedsiębiorcy stosuje się odpowiednio do podmiotów, które uzyskały inne niż koncesja decyzje stanowiące podstawę wykonywania działalności regulowanej ustawą.

Art. 3. Ustawy nie stosuje się do:

- 1) korzystania z wód w zakresie uregulowanym odrębnymi przepisami;
- 2) wykonywania wkopów oraz otworów wiertniczych o głębokości do 30 m w celu wykorzystania ciepła Ziemi;
- 3) badań naukowych i działalności dydaktycznej, prowadzonych bez wykonywania robót geologicznych;
- 4) pozyskiwania okazów minerałów, skał i skamielin w celach naukowych, kolekcjonerskich i dydaktycznych, prowadzonego bez wykonywania robót górniczych;
- 5) wykonywania robót związanych ze sztucznym zasilaniem strefy brzegowej piaskiem, pochodzącym z osadów dennych obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) wydobywania kruszywa w zakresie niezbędnym do wykonania pilnych prac zabezpieczających przed powodzią w czasie obowiązywania stanu klęski żywiołowej;
- 7) ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych bez wykonywania robót geologicznych.

Art. 4. 1. Przepisów działu III – VIII nie stosuje się do wydobywania piasków i żwirów, przeznaczonego dla zaspokojenia potrzeb własnych osoby fizycznej, z nieruchomości stanowiącej przedmiot prawa jej własności (użytkowania wieczystego), bez prawa rozporządzania wydobytą kopaliną, jeżeli jednocześnie wydobywie:

- 1) będzie wykonywane bez użycia środków strzałowych;
- 2) nie będzie większe niż 10 m³ w roku kalendarzowym;
- 3) nie naruszy przeznaczenia nieruchomości.

2. Ten, kto zamierza podjąć wydobywanie, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany z 7-dniowym wyprzedzeniem na piśmie zawiadomić o tym starostę, określając lokalizację zamierzonych robót oraz zamierzony czas ich wykonywania.

3. Naruszenie wymagań określonych w ust. 1 i 2 uważa się za wydobywanie kopaliny bez wymaganej koncesji.

Art. 5. 1. Kopalinami nie są wody, z wyjątkiem wód leczniczych, wód termalnych i solanek.

2. Wodą:

1) leczniczą jest woda podziemna, która pod względem chemicznym i mikrobiologicznym nie jest zanieczyszczona, cechuje się naturalną zmiennością cech fizycznych i chemicznych, o zawartości:

a) rozpuszczonych składników mineralnych stałych – nie mniej niż 1.000 mg/dm³ lub

b) jonu żelazawego – nie mniej niż 10 mg/dm³ (wody żelaziste), lub

c) jonu fluorkowego – nie mniej niż 2 mg/dm³ (wody fluorkowe), lub

d) jonu jodkowego – nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody jodkowe), lub

e) siarki dwuwartościowej – nie mniej niż 1 mg/dm³ (wody siarczkowe), lub

f) kwasu metakrzemowego – nie mniej niż 70 mg/dm³ (wody krzemowe), lub

g) radonu – nie mniej niż 74 Bq/dm³ (wody radonowe), lub

h) dwutlenku węgla niezwiązanego – nie mniej niż 250 mg/dm³, z tym że od 250 do 1.000 mg/dm³ to wody kwasowęglowe, a powyżej 1.000 mg/dm³ to szczawa;

2) termalną jest woda podziemna, która na wypływie z ujęcia ma temperaturę nie mniejszą niż 20 °C.

3. Solanką jest woda podziemna o zawartości rozpuszczonych składników mineralnych stałych, nie mniejszej niż 35 g/dm³.

4. Wodami leczniczymi, termalnymi i solankami nie są wody pochodzące z odwadniania wyrobisk górniczych.

Art. 6. 1. W rozumieniu ustawy:

1) informacją geologiczną – są dane uzyskane w wyniku prac geologicznych, wraz z wynikami ich interpretacji, w szczególności przedstawione w dokumentacjach geologicznych i znajdujące się w próbkach;

2) kopaliną wydobytą – jest całość kopaliny odłączonej od złoża;

3) obiektem budowlanym zakładu górniczego – jest znajdujący się poza podziemnym wyrobiskiem górniczym obiekt zakładu górniczego, będący obiektem budowlanym w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.³⁾), służący bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej

- ustawą w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów;
- 4) obszarem górniczym – jest przestrzeń, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji;
 - 5) podziemnym składowiskiem odpadów – jest część górotworu, w tym podziemne wyrobisko górnicze, wykorzystywana w celu unieszkodliwiania odpadów przez ich składowanie;
 - 6) poszukiwaniem – jest wykonywanie prac geologicznych w celu ustalenia i wstępnego udokumentowania złoża kopaliny albo wód podziemnych;
 - 7) pracą geologiczną – jest projektowanie i wykonywanie badań oraz innych czynności, w celu ustalenia budowy geologicznej kraju, a w szczególności poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin oraz wód podziemnych, określania warunków hydrogeologicznych, geologiczno-inżynierskich, a także sporządzanie map i dokumentacji geologicznych oraz projektowanie i wykonywanie badań na potrzeby wykorzystania ciepła Ziemi lub korzystania z wód podziemnych;
 - 8) przedsiębiorcą – jest ten, kto posiada koncesję na prowadzenie działalności regulowanej ustawą;
 - 9) robotą geologiczną – jest wykonywanie w ramach prac geologicznych wszelkich czynności poniżej powierzchni terenu, w tym przy użyciu środków strzałowych, a także likwidacja wyrobisk po tych czynnościach;
 - 10) robotą górniczą – jest wykonywanie, utrzymywanie, zabezpieczanie lub likwidowanie wyrobisk górniczych w związku z działalnością regulowaną ustawą;
 - 11) rozpoznawaniem – jest wykonywanie prac geologicznych na obszarze wstępnie udokumentowanego złoża kopaliny albo wód podziemnych;
 - 12) środkami strzałowymi – są materiały wybuchowe w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. Nr 117, poz. 1007, z późn. zm.⁴⁾);
 - 13) terenem górniczym – jest przestrzeń objęta przewidywanymi szkodliwymi wpływami robót górniczych zakładu górniczego;
 - 14) węglowodorami – są ropa naftowa, gaz ziemny oraz ich naturalne pochodne, a także metan występujący w złożach węgla kamiennego, z wyjątkiem metanu występującego jako kopalina towarzysząca;

15) wyrobiskiem górnictwem – jest przestrzeń w nieruchomości gruntowej lub górotworze powstała w wyniku robót górniczych;

16) zakładem górnictwem – jest wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje;

17) złożem kopaliny – jest naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą.

2. Podziemne wyrobiska górnicze oraz znajdujące się w nich instalacje i urządzenia nie są budowlami ani też urządzeniami budowlanymi w rozumieniu przepisów prawa budowlanego.

3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) starostach – rozumie się przez to również prezydentów miast na prawach powiatu;

2) powiatach – rozumie się przez to również miasta na prawach powiatu.

Art. 7. 1. Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach.

2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podejmowanie i wykonywanie działalności określonej ustawą jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach.

Art. 8. Decyzje wydawane na podstawie ustawy, które dotyczą obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, wymagają opinii właściwego terenowego organu administracji morskiej.

Art. 9. 1. Jeżeli ustawa uzależnia rozstrzygnięcie organu administracji od współdziałania (uzgodnienia lub wyrażenia opinii) z innym organem administracji, zajmuje on stanowisko nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia projektu rozstrzygnięcia.

2. Jeżeli organ współdziałający nie zajmie stanowiska w terminie określonym w ust. 1, uważa się, że aprobuje przedłożony projekt rozstrzygnięcia.

3. Termin do zajęcia stanowiska jest zachowany, jeżeli przed upływem 14 dni od dnia doręczenia wniosku o zajęcie stanowiska w sprawie organ współdziałający doręczył postanowienie w tej sprawie lub dokonał jego wysyłki.

DZIAŁ II

WŁASNOŚĆ GÓRNICZA, UŻYTKOWANIE GÓRNICZE ORAZ INNE UPRAWNIENIA GÓRNICZE

Art. 10. 1. Złoża węglowodorów, węgla kamiennego, metanu występującego jako kopalina towarzysząca, węgla brunatnego, rud metali z wyjątkiem darniowych rud żelaza, metali w stanie rodzimym, rud pierwiastków promieniotwórczych, siarki rodzimej, soli kamiennej, soli potasowej, gipsu i anhydrytu, kamieni szlachetnych, bez względu na miejsce ich występowania, są objęte własnością górnictwem.

2. Własnością górnictwem są objęte także złoża wód leczniczych, wód termalnych i solanek.

3. Złoża kopalin niewymienionych w ust. 1 i 2 są objęte prawem własności nieruchomości gruntowej.

4. Własnością górnictwem są objęte także części górotworu położone poza granicami przestrzennymi nieruchomości gruntowej, w szczególności znajdujące się w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

5. Prawo własności górnictwem przysługuje Skarbowi Państwa.

Art. 11. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do własności górnictwem, a także do rozstrzygania sporów między Skarbem Państwa oraz właścicielem gruntu, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, a także prawa geodezyjnego i kartograficznego dotyczące nieruchomości gruntowych, w tym ich rozgraniczania.

Art. 12. 1. W granicach określonych przez ustawy Skarb Państwa, z wyłączeniem innych osób, może korzystać z przedmiotu własności górnictwem albo rozporządzać swoim prawem wyłącznie przez ustanowienie użytkowania górnictwem.

2. Uprawnienia Skarbu Państwa w zakresie wynikającym z własności górnictwem wykonują właściwe organy koncesyjne.

3. Jeżeli przedmiot własności górniczej znajduje się w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, wykonywanie uprawnień właścicielskich wymaga porozumienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej.

4. Przepisów dotyczących użytkowania górniczego nie stosuje się do wykonywania działalności niewymagającej uzyskania koncesji.

Art. 13. 1. Ustanowienie użytkowania górniczego następuje, w drodze umowy, zawartej na piśmie, pod rygorem nieważności.

2. Umowę, o której mowa w ust. 1, zawiera się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 50 lat.

3. W umowie, o której mowa w ust. 1, określa się wysokość i sposób zapłaty wynagrodzenia z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego. Wynagrodzenie to może być płatne jednorazowo lub w ratach.

4. Wynagrodzenie z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 14. 1. Z wyjątkiem sytuacji określonych w dziale III w rozdziale 2, ustanowienie użytkowania górniczego może być poprzedzone przetargiem, w szczególności gdy o jego ustanowienie ubiega się więcej niż 1 podmiot.

2. O zamiarze ustanowienia użytkowania górniczego w drodze przetargu organ koncesyjny każdorazowo powiadamia w drodze obwieszczenia.

3. Warunki przetargu powinny mieć charakter niedyskryminujący i opierać się na następujących kryteriach:

- 1) technicznych i finansowych możliwościach oferenta;
- 2) proponowanej technologii prowadzenia prac;
- 3) proponowanej wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób zamieszczania obwieszczeń o przetargu na ustanowienie użytkowania górniczego, informacje zamieszczane w obwieszczeniu, wymagania dotyczące oferty, termin składania ofert oraz zakończenia przetargu, tryb organizowania i przeprowadzania przetargu, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej, kierując się potrzebą przedstawienia w obwieszczeniu wyczerpujących informacji o przetargu,

a także zapewnienia przejrzystych i niedyskryminujących warunków postępowania oraz ochrony konkurencji, w tym sprawiedliwej oceny złożonych ofert.

Art. 15. 1. Ten, kto rozpoznał złożę kopaliny, stanowiące przedmiot własności górniczej, i udokumentował je w stopniu umożliwiającym sporządzenie projektu zagospodarowania złoża oraz uzyskał decyzję zatwierdzającą dokumentację geologiczną tego złoża, może żądać ustanowienia na jego rzecz użytkowania górniczego z pierwszeństwem przed innymi.

2. Spory w sprawach, o których mowa w ust. 1, rozstrzygają sądy powszechne właściwe dla siedziby organu koncesyjnego, który reprezentuje Skarb Państwa.

3. Roszczenie, o którym mowa w ust. 1, wygasa z upływem 5 lat od dnia doręczenia decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną.

Art. 16. 1. W granicach określonych przez ustawy oraz przez umowę o ustanowienie użytkowania górniczego użytkownik górniczy, w celu wykonywania działalności regulowanej ustawą, może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z przestrzeni objętej tym użytkowaniem. W szczególności może on odpowiednio wykonywać roboty geologiczne, wydobywać kopalinę ze złoża, a także wykonywać działalność w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów.

2. Obiekty, urządzenia oraz instalacje wzniesione w przestrzeni objętej użytkowaniem górniczym stanowią własność użytkownika górniczego. Własność ta jest prawem związanym z użytkowaniem górniczym.

3. Jeżeli umowa o ustanowienie użytkowania górniczego nie stanowi inaczej, przed wygaśnięciem tego prawa użytkownik górniczy jest obowiązany zabezpieczyć lub usunąć obiekty, urządzenia oraz instalacje, o których mowa w ust. 2.

Art. 17. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do użytkowania górniczego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące dzierżawy.

Art. 18. 1. Jeżeli cudza nieruchomości lub jej część jest niezbędna do wykonywania działalności regulowanej ustawą, przedsiębiorca może żądać umożliwienia korzystania z tej nieruchomości lub jej części przez czas oznaczony, za wynagrodzeniem.

2. Korzystanie, o którym mowa w ust. 1, nie może obejmować prawa do pobierania pożytków z nieruchomości.

3. Jeżeli na skutek ograniczenia prawa nieruchomości lub jej część nie nadaje się do wykorzystania na dotychczasowe cele, właściciel może żądać, aby przedsiębiorca dokonał jej wykupu.

4. W sprawach spornych rozstrzygają sądy powszechne.

Art. 19. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie węglowodorów, węgla kamiennego, węgla brunatnego lub podziemne bezzbiornikowe magazynowanie węglowodorów, może żądać wykupu nieruchomości lub jej części położonej w obszarze górniczym, w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności.

2. W sprawach spornych rozstrzygają sądy powszechne.

Art. 20. Korzystanie z wód kopalnianych dla zaspokojenia potrzeb zakładu górniczego jest bezpłatne.

DZIAŁ III

KONCESJE

Rozdział 1

Zasady koncesjonowania

Art. 21. 1. Działalność w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1,
 - 2) wydobywania kopalin ze złóż,
 - 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,
 - 4) podziemnego składowania odpadów
- może być wykonywana po uzyskaniu koncesji.

2. W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie do koncesjonowania działalności, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.⁵⁾).

3. Do koncesjonowania działalności dotyczącej poszukiwania lub rozpoznawania złóż węglowodorów oraz wydobywania węglowodorów ze złóż stosuje się przepisy niniejszego rozdziału, z zastrzeżeniem przepisów rozdziału 2.

Art. 22. 1. Koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1,
 - 2) wydobywanie kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1, ze złóż,
 - 3) wydobywanie kopalin ze złóż znajdujących się w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 4) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji,
 - 5) podziemne składowanie odpadów
- udziela minister właściwy do spraw środowiska.

2. Koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż, jeżeli jednocześnie są spełnione następujące wymagania:

- 1) obszar udokumentowanego złoża nieobjętego własnością górnictwem nie przekracza 2 ha,
 - 2) wydobywanie kopaliny ze złoża w roku kalendarzowym nie przekroczy 20.000 m³,
 - 3) działalność będzie prowadzona metodą odkrywkową oraz bez użycia środków strzałowych
- udziela starosta.

3. W zakresie nieokreślonym w ust. 1 i 2 koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż udziela marszałek województwa.

Art. 23. 1. Udzielenie koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie rud pierwiastków promieniotwórczych oraz wydobywanie tych rud ze złóż, a także podziemne składowanie odpadów promieniotwórczych, wymaga opinii Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki;
- 2) wydobywanie kopalin z gruntów pod wodami śródlądowymi oraz z obszarów bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią wymaga uzgodnienia z organem odpowiedzialnym za utrzymanie wód oraz opinii organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego;
- 3) wydobywanie kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1, ze złóż oraz podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji wymaga uzgodnienia z ministrem właściwym do spraw gospodarki.

2. W odniesieniu do działalności prowadzonej poza granicami obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej udzielenie koncesji na:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności;
- 2) wydobywanie kopaliny ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów wymaga uzgodnienia z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) właściwym ze względu na miejsce wykonywania zamierzonej działalności; kryterium uzgodnienia jest zgodność zamierzonej działalności z przeznaczeniem lub sposobem korzystania z nieruchomości określonym w sposób przewidziany w art. 7.

3. Udzielenie koncesji przez starostę wymaga opinii marszałka województwa.

Art. 24. 1. We wniosku o udzielenie koncesji, poza wymaganiami przewidzianymi przepisami z zakresu ochrony środowiska i działalności gospodarczej, określa się:

- 1) stan prawny nieruchomości, w granicach których ma być wykonywana zamierzona działalność; w przypadku nieruchomości, których właściciel nie jest ujawniony w księdze wieczystej, przyjmuje się dane z ewidencji gruntów i budynków; wymagania te nie dotyczą poszukiwania i rozpoznawania węglowodorów;
- 2) prawa wnioskodawcy do nieruchomości (przestrzeni), w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność, lub prawa, o ustanowienie którego ubiega się wnioskodawca;
- 3) czas, na jaki koncesja ma być udzielona, wraz ze wskazaniem terminu rozpoczęcia działalności;
- 4) środki, jakimi wnioskodawca dysponuje w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania zamierzonej działalności;
- 5) obszary objęte szczególnymi formami ochrony, w tym ochrony przyrody oraz ochrony zabytków;
- 6) sposób przeciwdziałania ujemnym wpływom zamierzonej działalności na środowisko.

2. Do wniosku o udzielenie koncesji dołącza się:

- 1) dowody istnienia określonych w nim okoliczności, w szczególności wyciągi z odpowiednich rejestrów;
- 2) informacje o przeznaczeniu nieruchomości, w granicach których ma być wykonywana zamierzona działalność, w szczególności określonym przez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego oraz przepisy odrębne.

3. Załączniki graficzne sporządza się zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju.

4. W uzasadnionych przypadkach organ koncesyjny może żądać złożenia kopii wniosku o udzielenie koncesji wraz z załącznikami.

5. Jeżeli dla przestrzeni objętej wnioskiem została już sporządzona dokumentacja geologiczna, organ koncesyjny może żądać jej przedłożenia.

Art. 25. 1. We wniosku o udzielenie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny określa się również cel, zakres i rodzaj prac geologicznych oraz zamieszcza się informację o pracach, które mają być wykonywane dla osiągnięcia zamierzonego celu, w tym ich technologiach.

2. W przypadku zamierzonego wykonywania robót geologicznych, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się 2 egzemplarze projektu robót geologicznych.

Art. 26. 1. We wniosku o udzielenie koncesji na wydobywanie kopaliny ze złóż określa się również:

- 1) złoża kopaliny lub jego część, która ma być przedmiotem wydobywania;
- 2) wielkość i sposób zamierzonego wydobywania kopaliny;
- 3) stopień zamierzonego wykorzystania zasobów złoża kopaliny, w tym kopaliny towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych, jak również środki umożliwiające osiągnięcie tego celu, a w przypadku wód leczniczych, wód termalnych i solanek – zasoby eksploatacyjne ujęcia;
- 4) projektowane położenie obszaru górniczego i terenu górniczego, przedstawione zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju;
- 5) geologiczne i hydrogeologiczne warunki wydobywania, a w razie potrzeby warunki wtlaczania wód do górotworu.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dowody istnienia:

- 1) prawa do korzystania z informacji geologicznej, jakie w zakresie niezbędnym do prowadzenia zamierzonej działalności przysługuje wnioskodawcy, oraz kopię decyzji zatwierdzającej dokumentację geologiczną;

2) prawa przysługującego wnioskodawcy do nieruchomości gruntowej, w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność w zakresie wydobywania kopaliny metodą odkrywkową, lub dowód przyrzeczenia jego ustanowienia. Obowiązek ten nie dotyczy węgla brunatnego.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się projekt zagospodarowania złoża, określający wymagania w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny, w szczególności przez kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących, oraz technologii eksploatacji zapewniającej ograniczenie ujemnych wpływów na środowisko. Obowiązek ten nie dotyczy koncesji udzielanych przez starostę.

4. We wniosku o udzielenie koncesji przez starostę określa się również przewidywany sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego, uwzględniający wymagania określone w art. 106 ust. 2, oraz prognozowany sposób likwidacji zakładu górniczego, uwzględniający obowiązki określone w art. 127 ust. 1.

5. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące projektów zagospodarowania złóż, kierując się potrzebą zapewnienia racjonalnej gospodarki złożem, ochrony środowiska oraz zapewnienia ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

Art. 27. 1. We wniosku o udzielenie koncesji na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów określa się również:

- 1) rodzaj, ilość oraz charakterystykę substancji albo odpadów;
- 2) aktualne i przewidywane warunki geologiczne, hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie;
- 3) technologię magazynowania albo składowania;
- 4) projektowane położenie obszaru górniczego i terenu górniczego, przedstawione zgodnie z wymaganiami dotyczącymi map górniczych, z zaznaczeniem granic podziału terytorialnego kraju.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się dowód istnienia prawa do korzystania z informacji geologicznej, jakie w zakresie niezbędnym do prowadzenia zamierzonej działalności przysługuje wnioskodawcy, oraz kopie decyzji zatwierdzających dokumentacje geologiczne.

Art. 28. 1. Koncesji na podziemne składowanie odpadów udziela się pod warunkiem ustanowienia zabezpieczenia roszczeń mogących powstać wskutek wykonywania takiej działalności.

2. Jeżeli przemawia za tym szczególnie ważny interes państwa lub szczególnie ważny interes publiczny, związany w szczególności z ochroną środowiska lub gospodarką kraju, koncesja może zostać udzielona pod warunkiem ustanowienia zabezpieczenia roszczeń mogących powstać wskutek wykonywania objętej nią działalności.

3. Zabezpieczenie może w szczególności przyjąć formę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej przedsiębiorcy, gwarancji bankowej albo poręczenia bankowego.

4. O formie, zakresie oraz sposobie zabezpieczenia, a w przypadku działalności innej niż określona w ust. 1 – także o potrzebie ustanowienia zabezpieczenia, rozstrzyga organ koncesyjny, działając, w drodze postanowienia, na które przysługuje zażalenie.

5. W przypadkach ustanowienia zabezpieczenia udzielenie koncesji może nastąpić dopiero po przedstawieniu dowodu jego ustanowienia.

6. Corocznie, w terminie do końca stycznia, przedsiębiorca przedkłada organowi koncesyjnemu aktualny dowód istnienia zabezpieczenia.

Art. 29. 1. Jeżeli zamierzona działalność naruszyłaby wymagania ochrony środowiska, w tym związane z racjonalną gospodarką złożami kopalin, bądź uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości zgodnie z ich przeznaczeniem określonym odpowiednio przez miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego lub przepisy odrębne, a w przypadku braku tego planu – uniemożliwiłaby wykorzystanie nieruchomości w sposób określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub w przepisach odrębnych, organ koncesyjny odmawia udzielenia koncesji.

2. Odmowa udzielenia koncesji na podziemne składowanie odpadów następuje również, jeżeli istnieje uzasadniona technicznie, ekologicznie lub ekonomicznie możliwość odzysku lub możliwość unieszkodliwiania odpadów w inny sposób niż przez ich składowanie.

Art. 30. 1. Koncesja określa:

- 1) rodzaj i sposób wykonywania zamierzonej działalności;
- 2) przestrzeń, w granicach której ma być wykonywana zamierzona działalność;
- 3) czas obowiązywania koncesji;
- 4) termin rozpoczęcia działalności określonej koncesją, a w razie potrzeby – przesłanki, których spełnienie oznacza rozpoczęcie działalności.

2. Koncesja może określać inne wymagania dotyczące wykonywania działalności objętej koncesją, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska.

3. Koncesja nie zwalnia z obowiązków określonych odrębnymi przepisami, w tym uzyskania przewidzianych nimi decyzji.

Art. 31. 1. Koncesja na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny określa również:

- 1) cel, zakres i rodzaj zamierzonych prac geologicznych;
- 2) zakres i harmonogram przekazywania informacji geologicznych i próbek uzyskanych w wyniku wykonywania robót geologicznych;
- 3) wysokość opłaty za działalność określoną w koncesji.

2. Powierzchnia terenu objętego koncesją na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny nie może przekroczyć 1.200 km².

Art. 32. 1. Koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów wyznacza również granice obszaru i terenu górniczego.

2. Podstawą wyznaczenia granic obszaru górniczego jest dokumentacja geologiczna i projekt zagospodarowania złoża.

3. Jeżeli nie zagraża to prawidłowemu wykorzystaniu złoża, obszar górniczy wyznaczony w koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża może obejmować część złoża.

4. Koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża może określać:

- 1) minimalny stopień wykorzystania zasobów złoża oraz przedsięwzięcia niezbędne w zakresie racjonalnej gospodarki złożem;
- 2) warunki wtlaczania do górotworu wód pochodzących z odwodnienia wyrobisk górniczych, wód złożowych, wykorzystanych wód leczniczych, wód termalnych i solanek; w takim przypadku nie stosuje się przepisów o korzystaniu z wód oraz o opłatach za korzystanie ze środowiska.

5. Koncesja udzielona przez starostę określa również sposób prowadzenia ruchu zakładu górniczego, uwzględniający wymagania określone w art. 106 ust. 2, oraz sposób likwidacji zakładu górniczego, uwzględniający obowiązki określone w art. 127 ust. 1.

6. Koncesja na podziemne składowanie odpadów określa również typ podziemnego składowiska, rodzaj i ilość odpadów dopuszczonych do składowania oraz zakres i sposób monitorowania składowiska.

Art. 33. Jeżeli koncesja jest poprzedzona decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach podjętą w postępowaniu toczącym się z udziałem społeczeństwa, w postępowaniu koncesyjnym nie stosuje się przepisów o udziale organizacji społecznych.

Art. 34. 1. Do zmiany koncesji stosuje się odpowiednio przepisy o jej udzieleniu. Współdziałanie z organami określonymi ustawą dotyczy wówczas tylko tych spraw, które są przedmiotem zamierzonej zmiany, w szczególności w zakresie zgodności z przeznaczeniem lub sposobem korzystania z nieruchomości określonym w sposób przewidziany w art. 7.

2. Przedsiębiorca jest obowiązany niezwłocznie złożyć wniosek o dokonanie zmiany koncesji, jeżeli rzeczywiste szkodliwe wpływy robót górniczych zakładu górniczego przekroczą wyznaczone w koncesji granice terenu górniczego.

3. W przypadku uchybienia obowiązkowi określonemu w ust. 2 organ koncesyjny wszczyna postępowanie z urzędu. Koszt zmiany koncesji obciąża przedsiębiorcę.

Art. 35. 1. Obszar górniczy podlega wpisowi do rejestru obszarów górniczych. Wpisu dokonuje się z urzędu, na podstawie decyzji wydawanych w sprawach określonych niniejszym działem.

2. Rejestr obszarów górniczych prowadzi państwowa służba geologiczna.

3. Organ koncesyjny przekazuje prowadzącemu rejestr dokumenty stanowiące podstawę dokonania wpisu do rejestru obszarów górniczych.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, dane podlegające wpisowi do rejestru obszarów górniczych, termin i tryb przekazywania dokumentów stanowiących podstawę wpisu, sposób prowadzenia rejestru, rodzaje dokumentów przechowywanych w rejestrze, a także podmioty, którym przekazuje się mapy obszarów górniczych.

5. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw środowiska będzie dążył do tego, aby rejestr stanowił szczegółową ewidencję wszystkich obszarów górniczych, a ponadto będzie kierował się potrzebą przekazania map górniczych podmiotom, których dotyczy działalność wykonywana przez przedsiębiorcę.

6. Granice obszaru i terenu górniczego określonego w koncesji podlegają ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie.

Art. 36. 1. Jeżeli nie sprzeciwia się temu interes publiczny, w szczególności związany z ochroną środowiska, w tym z racjonalną gospodarką złożami kopalin, za zgodą przedsiębiorcy, któremu została udzielona koncesja, organ koncesyjny przenosi, w drodze decyzji, koncesję na rzecz podmiotu, który:

- 1) spełnia wymagania przewidziane przepisami o podejmowaniu działalności gospodarczej;
- 2) wyraża zgodę na przyjęcie wszystkich warunków określonych w koncesji;
- 3) w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności wykaże się prawem do korzystania z nieruchomości gruntowej, użytkowaniem górniczym albo przyrzeczeniem uzyskania tych praw;
- 4) w zakresie niezbędnym do wykonywania zamierzonej działalności wykaże się prawem do korzystania z informacji geologicznej;
- 5) wykaże, iż jest w stanie spełnić wymagania związane z wykonywaniem zamierzonej działalności.

2. Wymaganie w zakresie wykazania się prawem do korzystania z nieruchomości gruntowej albo przyrzeczeniem uzyskania tego prawa nie dotyczy koncesji na wydobywanie węgla brunatnego.

3. Przeniesienie koncesji następuje na wniosek podmiotu, który ubiega się o to przeniesienie.

4. Stronami postępowania dotyczącego przeniesienia koncesji są dotychczasowy przedsiębiorca oraz podmiot, który ubiega się o przeniesienie koncesji.

5. Przed przeniesieniem koncesji organ koncesyjny może zmienić formę, zakres lub sposób zabezpieczenia. Przepis art. 28 stosuje się odpowiednio.

6. Przeniesienie koncesji następuje pod warunkiem przedstawienia przez podmiot, na który jest przenoszona koncesja, dowodu utworzenia rachunku bankowego funduszu likwidacji zakładu górniczego i zgromadzenia na nim środków finansowych w wysokości odpowiadającej środkom finansowym zgromadzonym przez dotychczasowego przedsiębiorcę.

7. Przeniesienie koncesji przenosi również prawa i obowiązki wynikające z innych decyzji wydanych na podstawie ustawy.

8. Przepisów ust. 1 – 7 nie stosuje się, jeżeli odrębne przepisy przewidują następstwo prawne w zakresie decyzji.

9. Ten, kto z mocy odrębnych przepisów wstąpił w prawa wynikające z decyzji wydanych na podstawie ustawy, jest obowiązany w terminie 30 dni od dnia wstąpienia w te prawa przedstawić organowi właściwemu do jej podjęcia dowody potwierdzające następstwo prawne.

10. W przypadku uchybienia terminowi określonemu w ust. 9, organ koncesyjny wzywa do niezwłocznego przedłożenia dowodów potwierdzających następstwo prawne.

Art. 37. 1. Jeżeli przedsiębiorca narusza wymagania ustawy, w szczególności dotyczące ochrony środowiska lub racjonalnej gospodarki złożem, albo nie wypełnia warunków określonych w koncesji, w tym nie podejmuje określonej nią działalności albo trwale zaprzestaje jej wykonywania, organ koncesyjny wzywa do niezwłocznego usunięcia naruszeń. Organ koncesyjny może, w drodze decyzji, określić termin i sposób usunięcia stwierdzonych naruszeń.

2. Jeżeli przedsiębiorca nie usunął stwierdzonych naruszeń lub nie wykonał decyzji, o której mowa w ust. 1, organ koncesyjny może cofnąć koncesję lub ograniczyć jej zakres, bez odszkodowania.

Art. 38. 1. Koncesja wygasa:

- 1) z upływem czasu, na jaki została udzielona;
- 2) jeżeli stała się bezprzedmiotowa;
- 3) w przypadku śmierci przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną;
- 4) w przypadku likwidacji przedsiębiorcy będącego osobą prawną;
- 5) w przypadku jej zrzeczenia się.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 organ koncesyjny, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie koncesji.

3. Przypadki, o których mowa w ust. 1, nie powodują wygaśnięcia obowiązku zabezpieczenia, o którym mowa w art. 28. Termin wygaśnięcia obowiązku określa decyzja, o której mowa w ust. 2.

Art. 39. 1. Cofnięcie koncesji, jej wygaśnięcie lub utrata jej mocy, bez względu na przyczynę, nie zwalnia dotychczasowego przedsiębiorcy z wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego.

2. Zakres i sposób wykonania obowiązków określonych w ust. 1 ustala się w planie ruchu likwidowanego zakładu górniczego. Jeżeli nie stosuje się przepisów o planach ruchu zakładu górniczego, zakres i sposób wykonania obowiązków określonych w ust. 1 ustala organ koncesyjny w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie koncesji, po uzgodnieniu z wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta).

3. Jeżeli nie istnieje przedsiębiorca, obowiązki określone w ust. 1 wykonuje jego następca prawny, a jeżeli nie istnieje przedsiębiorca oraz jego następca prawny – obowiązki określone w ust. 1 wykonuje właściciel lub osoba posiadająca inny niż własność tytuł prawny do nieruchomości. W przypadku potrzeby osobę obowiązującą oraz zakres i sposób wykonania obowiązków określonych w ust. 1 ustala, w drodze decyzji, organ koncesyjny.

4. Do podmiotu, na który nałożono obowiązki określone w ust. 1 i 3, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące przedsiębiorcy.

Art. 40. Kopie decyzji wydawanych na podstawie niniejszego działu niezwłocznie doręcza się właściwym miejscowo organom koncesyjnym, organom nadzoru górniczego, wójtom (burmistrzom, prezydentom miast) oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Kopie decyzji dotyczących obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie doręcza się właściwemu terenowemu organowi administracji morskiej.

Art. 41. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, stronami postępowań prowadzonych na podstawie niniejszego działu w odniesieniu do działalności wykonywanej w granicach nieruchomości gruntowych są ich właściciele (użytkownicy wieczysti).

2. Stronami postępowań prowadzonych na podstawie niniejszego działu nie są właściciele (użytkownicy wieczysti) nieruchomości znajdujących się poza granicami projektowanego albo istniejącego obszaru górniczego lub miejscami wykonywania robót geologicznych.

3. Jeżeli liczba stron postępowania jest większa niż 20, organy administracji zawiadamiają o decyzjach i innych czynnościach w drodze obwieszczeń zamieszczanych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach tych organów oraz w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

4. Dokonanie zawiadomienia w sposób określony w ust. 3 nie wyłącza obowiązku doręczenia decyzji i pism wnioskodawcy, przedsiębiorcy oraz podmiotom obciążonym obowiązkami określonymi w ustawie lub ustalonymi na podstawie przepisów ustawy.

5. Bez względu na liczbę stron postępowania prowadzonego na podstawie niniejszego działu przepis ust. 3 stosuje się w postępowaniu dotyczącym stwierdzenia wygaśnięcia koncesji z powodu śmierci lub likwidacji przedsiębiorcy.

6. Obwieszczenie zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w ust. 3, usuwa się po upływie roku od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna.

Art. 42. 1. W sprawach uregulowanych niniejszym działem:

- 1) rozpoczęcie działalności objętej koncesją uważa się za zaistnienie nieodwracalnych skutków prawnych;
 - 2) uchylenie (zmiana) koncesji w wyniku wznowienia postępowania nie może nastąpić z upływem roku od dnia rozpoczęcia określonej nią działalności.
2. Przepis ust. 1 nie uchybia obowiązkowi naprawienia szkody.

Rozdział 2

Koncesje na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż węglowodorów oraz wydobywanie węglowodorów ze złóż

Art. 43. 1. Udzielenie koncesji na działalność określoną niniejszym rozdziałem poprzedza się przetargiem, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. O zamiarze udzielenia koncesji w drodze przetargu organ koncesyjny każdorazowo powiadamia, w drodze obwieszczenia, określając w nim:

- 1) lokalizację obszaru zamierzonej działalności;
- 2) szczegółowe warunki przetargu;
- 3) termin rozpoczęcia zamierzonej działalności;
- 4) czas, na jaki ma być udzielona koncesja;
- 5) warunki ochrony środowiska oraz racjonalnego wykorzystania złoża kopaliny;
- 6) wymagania niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 7) warunki zabezpieczenia roszczeń – gdy zachodzi potrzeba jego ustanowienia;

8) istotne warunki umowy o ustanowienie użytkowania górniczego, w szczególności określenie przestrzeni, w której będzie wykonywana działalność, czasu jej trwania oraz minimalnej wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego;

9) dokumenty wymagane od wnioskodawców.

3. Obwieszczenie, o którym mowa w ust. 2, ogłasza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej organu koncesyjnego oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Art. 44. 1. Warunki przetargu powinny mieć charakter niedyskryminujący i dawać pierwszeństwo najlepszym systemom poszukiwania lub rozpoznawania złóż węglowodorów albo wydobywania węglowodorów ze złóż oraz opierać się na następujących kryteriach:

- 1) technicznych i finansowych możliwościach oferenta;
- 2) proponowanej technologii prowadzenia prac;
- 3) proponowanej wysokości wynagrodzenia z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego.

2. Przed ogłoszeniem obwieszczenia, o którym mowa w art. 43 ust. 2, organ koncesyjny, kolejno:

- 1) uzyskuje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, gdy jest wymagana;
- 2) dokonuje uzgodnień lub uzyskuje opinie niezbędne do udzielenia zamierzonej koncesji;
- 3) określa termin składania wniosków o udzielenie koncesji, nie krótszy niż 3 miesiące.

3. W sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, organowi koncesyjnemu przysługują prawa strony postępowania.

4. O wyniku przetargu organ koncesyjny niezwłocznie powiadamia w sposób określony w art. 43 ust. 3. Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia obwieszczenia decyzja i postanowienia w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, stają się skuteczne w stosunku do zwycięzcy przetargu.

5. Przepisów ust. 1 – 4 nie stosuje się w przypadku zmiany koncesji udzielonej w wyniku przetargu.

Art. 45. 1. Organ koncesyjny udziela koncesji zwycięzcy przetargu i niezwłocznie po jej udzieleniu zawiera z nim umowę o ustanowienie użytkowania górniczego. W takim przypadku nie stosuje się przepisów art. 15 ust. 1 o pierwszeństwie do ustanowienia użytkowania górniczego.

2. Szczegółowe warunki użytkowania górniczego, w szczególności określenie przestrzeni, w której będzie wykonywana działalność, czasu jej trwania oraz wysokości i sposobu zapłaty wynagrodzenia z tytułu jego ustanowienia określa umowa zawierana przez przedsiębiorcę, który uzyskał koncesję z organem koncesyjnym. Szczegółowe warunki użytkowania górniczego oraz wysokość wynagrodzenia z tytułu jego ustanowienia określone w umowie nie mogą odbiegać od określonych w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 43 ust. 2.

3. Ten, kto uzyskał koncesję na zasadach określonych niniejszym rozdziałem, z mocy ustawy wstępuje w prawa i obowiązki strony postępowań zakończonych decyzją oraz postanowieniami, o których mowa w art. 44 ust. 2 pkt 1 i 2.

4. Postępowania o udzielenie koncesji wszczęte na skutek złożenia wniosków, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 43, przez oferentów innych niż zwycięzca przetargu, z mocy ustawy ulegają umorzeniu.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki postępowania przetargowego na udzielenie koncesji, o których mowa w niniejszym rozdziale, w tym powoływania i pracy komisji przetargowej oraz wymagania, jakim powinna odpowiadać oferta, kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystych i niedyskryminujących warunków postępowania oraz ochrony konkurencji, w tym sprawiedliwej oceny złożonych ofert.

Art. 46. 1. Udzielenie koncesji na działalność określoną niniejszym rozdziałem nie wymaga poprzedzenia przetargiem, jeżeli:

- 1) obszar, którego będzie dotyczyć koncesja, jest stale dostępny i znajduje się w wykazie obszarów, na których udzielenie koncesji nie wymaga poprzedzenia przetargiem, albo
- 2) obszar, którego będzie dotyczyć koncesja, był przedmiotem przetargu, zgodnie z art. 43, w wyniku którego koncesja nie została udzielona, albo
- 3) dotyczy obszaru objętego koncesją, z której podmiot zrezygnował, a który nie jest obszarem wymienionym w pkt 1.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, organ koncesyjny podaje do publicznej wiadomości przez ogłoszenie zawiadomienia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Art. 47. 1. Jeżeli udzielenie koncesji na działalność określoną niniejszym rozdziałem jest dopuszczalne bez przeprowadzenia przetargu, informacje o wszczęciu postępowania

i rozstrzygnięciu kończącym postępowanie w sprawie organ koncesyjny niezwłocznie ogłasza na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

2. Z dniem ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej zawiadomienia o wszczęciu postępowania, o którym mowa w ust. 1, nie może toczyć się inne postępowanie dotyczące spraw regulowanych niniejszym rozdziałem, dotyczące obszaru objętego wnioskiem. Jeżeli po dniu ogłoszenia zawiadomienia takie postępowanie zostało wszczęte, podlega ono umorzeniu.

Art. 48. 1. Przeniesienie koncesji, o których mowa w niniejszym rozdziale, powoduje również przeniesienie użytkowania górniczego.

2. Do zmian koncesji uzyskanej na podstawie przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się postępowania przetargowego, chyba że zmiany koncesji zmierzają do powiększenia objętego nią obszaru.

DZIAŁ IV

KWALIFIKACJE, RZECZOZNAWCY I ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZAWODOWA

Rozdział 1

Kwalifikacje w zakresie geologii

Art. 49. 1. Osoby wykonujące czynności polegające na wykonywaniu, dozorowaniu i kierowaniu pracami geologicznymi powinny posiadać kwalifikacje określone ustawą.

2. Ustala się następujące kategorie kwalifikacji w zakresie wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi:

- 1) kategoria I – poszukiwanie i rozpoznawanie węglowodorów;
- 2) kategoria II – poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych własnością górniczą, z wyjątkiem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, wód leczniczych, wód termalnych i solanek, a także poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;
- 3) kategoria III – poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin objętych prawem własności nieruchomości gruntowej;

- 4) kategoria IV – poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, w tym wód leczniczych, wód termalnych i solanek, określanie warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym: wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania kopalin, wtłaczaniem wód do górotworu, wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów, składowaniem odpadów na powierzchni, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych oraz wykonywanie i dokumentowanie prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, a także projektowanie i wykonywanie otworów obserwacyjnych;
- 5) kategoria V – poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, z wyjątkiem wód leczniczych, wód termalnych i solanek, określanie warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym: wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, składowaniem odpadów na powierzchni, ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, oraz wykonywanie i dokumentowanie prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, a także projektowanie i wykonywanie otworów obserwacyjnych;
- 6) kategoria VI – określanie warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby: zagospodarowania przestrzennego, posadawiania obiektów budowlanych, w tym posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych i budownictwa wodnego, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów, a także składowania odpadów na powierzchni;
- 7) kategoria VII – określanie warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby: zagospodarowania przestrzennego, posadawiania obiektów budowlanych, z wyjątkiem posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych oraz budownictwa wodnego;
- 8) kategoria VIII – wykonywanie prac kartografii geologicznej wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych prac, z wyjątkiem map sporządzanych w ramach pozostałych kategorii kwalifikacji;
- 9) kategoria IX – kierowanie i wykonywanie w terenie badań geofizycznych w zakresie badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej, także przy użyciu środków strzałowych, wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań;

- 10) kategoria X – kierowanie i wykonywanie w terenie badań geofizycznych wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań, z wyjątkiem badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej;
- 11) kategoria XI – wykonywanie czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi, z wyjątkiem badań geofizycznych;
- 12) kategoria XII – kierowanie w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego, wykonywanymi bez użycia środków strzałowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m.

3. Kwalifikacje określone w ust. 2 pkt 1 – 5 i 8 upoważniają do wykonywania i kierowania pracami geologicznymi prowadzonymi w celach naukowych i badawczych.

Art. 50. Stwierdzenie posiadania kwalifikacji w zakresie wykonywania, dozоровania i kierowania pracami geologicznymi:

- 1) w kategoriach I – X następuje w drodze świadectwa wydanego przez ministra właściwego do spraw środowiska;
- 2) w kategoriach XI i XII następuje w drodze świadectwa wydanego przez marszałka województwa:
 - a) dolnośląskiego – dla osób zamieszkałych na terenie województw: dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego i wielkopolskiego,
 - b) małopolskiego – dla osób zamieszkałych na terenie województw: małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego,
 - c) mazowieckiego – dla osób zamieszkałych na terenie województw: lubelskiego, łódzkiego, mazowieckiego i podlaskiego,
 - d) pomorskiego – dla osób zamieszkałych na terenie województw: kujawsko-pomorskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego.

Art. 51. 1. O stwierdzenie kwalifikacji w kategorii I – X może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach odpowiednich do kategorii kwalifikacji, o stwierdzenie których ubiega się ta osoba, oraz odbyła praktykę zawodową, zwaną dalej „praktyką”.

2. O stwierdzenie kwalifikacji w kategorii XI może ubiegać się osoba, która posiada co najmniej świadectwo dojrzałości oraz tytuł zawodowy lub dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe

w zawodzie technik geolog lub ukończone studia wyższe obejmujące nauki geologiczne oraz odbyła praktykę.

3. O stwierdzenie kwalifikacji w kategorii XII może ubiegać się osoba, która posiada co najmniej świadectwo dojrzałości oraz świadectwo lub dyplom uzyskania tytułu zawodowego albo dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodach: technik geolog, technik górnik lub technik wiertnik lub ukończone studia wyższe obejmujące nauki geologiczne oraz odbyła praktykę.

4. Praktyką jest:

- 1) udział w wykonywaniu dozoru prac geologicznych lub wykonywaniu prac kartografii geologicznej lub wykonywaniu w terenie badań geofizycznych lub kierowaniu w terenie robotami geologicznymi;
- 2) udział przy sporządzaniu projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych lub projektowaniu i dokumentowaniu prac kartografii geologicznej albo badań geofizycznych.

5. Praktyka odbywa się pod nadzorem osób posiadających stwierdzone kwalifikacje w tej samej kategorii, o stwierdzenie których ubiega się dana osoba.

6. Praktyką w zakresie uregulowanym niniejszym rozdziałem są również okresy pracy pracowników organów administracji geologicznej i nadzoru górniczego przy sprawdzaniu, ocenie, przyjmowaniu lub zatwierdzaniu projektów robót geologicznych, dokumentacji geologicznych i dokumentacji mierniczo-geologicznych.

Rozdział 2

Kwalifikacje w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego

Art. 52. 1. Osoby wykonujące czynności:

- 1) kierownika oraz zastępcy kierownika ruchu zakładu górniczego albo zakładu w następujących rodzajach czynnych albo likwidowanych zakładów górniczych, następujących rodzajach czynnych albo likwidowanych zakładów wykonujących roboty geologiczne oraz następujących rodzajach zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1:
 - a) w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny,
 - b) w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali,
 - c) w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali,

- d) w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych,
 - e) w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny,
 - f) w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi,
 - g) w zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory,
 - h) w zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji,
 - i) w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną,
 - j) w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą otworową,
 - k) w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną,
 - l) w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową,
 - m) w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą otworową,
 - n) w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 1 lub 5,
 - o) w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 2 lub 5,
 - p) w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 3 lub 5,
 - q) w zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 pkt 4 lub 5,
- 2) kierownika oraz zastępcy kierownika działu ruchu zakładu górniczego albo zakładu w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych albo zakładów wymienionych w pkt 1,
- 3) w wyższym dozorcze ruchu zakładu górniczego albo zakładu w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych albo zakładów wymienionych w pkt 1,
- 4) mierniczego górniczego:
- a) w zakładach górniczych oraz zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1,
 - b) w zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze,
- 5) geologa górniczego:
- a) w zakładach górniczych oraz zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1,
 - b) w zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze,
- 6) geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych,

- 7) kierownictwa w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,
- 8) specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,
- 9) specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego

– są obowiązane posiadać kwalifikacje określone ustawą.

2. Osoby wykonujące czynności w średnim i niższym dozorcze ruchu zakładu górniczego w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych albo zakładów wymienionych w ust. 1 pkt 1 są obowiązane posiadać określone przez przedsiębiorcę przygotowanie i doświadczenie zawodowe do wykonywania tych czynności, a także znajomość:

- 1) przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz innych przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego,
- 2) zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu określonego rodzaju zakładów górniczych i występujących w nich zagrożeń

– w stopniu niezbędnym do wykonywania tych czynności.

3. Czynności kierownika ruchu, zastępcy kierownika ruchu, kierownika działu ruchu oraz zastępcy kierownika działu ruchu są czynnościami w kierownictwie ruchu, a czynności kierownika działu ruchu oraz zastępcy kierownika działu ruchu – czynnościami w kierownictwie działu ruchu.

4. Osobami wykonującymi czynności kierownictwa w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym są:

- 1) kierownik jednostki ratownictwa górniczego oraz kierownik okręgowej stacji ratownictwa górniczego, a także ich zastępcy – w podmiotach wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych;
- 2) kierownik jednostki ratownictwa górniczego oraz jego zastępca – w podmiotach wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze.

5. Osobami wykonującymi czynności specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym są:

- 1) kierownik dyżurujących zawodowych zastępów ratowniczych oraz kierownik zawodowych pogotowi specjalistycznych – w podmiotach wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych;

2) kierownik oddziału terenowego jednostki ratownictwa górniczego oraz kierownik zawodowych pogotowi specjalistycznych – w podmiotach wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze.

6. Osobami wykonującymi czynności specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego są:

1) w podziemnych zakładach górniczych:

- a) górnik strzałowy,
- b) wydawca środków strzałowych,
- c) instruktor strzałowy,
- d) sygnalista szybowy,
- e) maszynista maszyn wyciągowych,
- f) rewident urządzeń wyciągowych,
- g) operator: samojezdnych maszyn przodkowych, maszyn do robót strzałowych, maszyn do obrywki, maszyn do stawiania obudowy podporowej lub maszyn do stawiania obudowy kotwowej,
- h) operator: pojazdów pozaprzodkowych i samojezdnych maszyn pomocniczych, pojazdów do przewozu osób lub pojazdów do przewozu środków strzałowych,
- i) maszynista: lokomotyw pod ziemią, kolejek podwieszanych pod ziemią lub kolejek spągowych pod ziemią,
- j) rewident urządzeń systemów łączności, alarmowania i bezpieczeństwa,
- k) spawacz,
- l) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV,
- m) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV;

2) w odkrywkowych zakładach górniczych:

- a) strzałowy,
- b) wydawca środków strzałowych,
- c) spawacz,
- d) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV,
- e) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV;

3) w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi:

- a) strzałowy,
- b) wydawca środków strzałowych,
- c) spawacz,
- d) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu do 1 kV,
- e) elektromonter maszyn i urządzeń elektrycznych o napięciu powyżej 1 kV,
- f) mechanik wiertni,
- g) operator agregatów cementacyjnych, zasobników oraz urządzeń do intensyfikacji wydobycia ropy naftowej i gazu ziemnego.

Art. 53. 1. Wykonywanie czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 – 8, wymaga posiadania kwalifikacji ogólnych i zawodowych.

2. Kwalifikacjami ogólnymi są:

1) w przypadku czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 – 3 – znajomość:

- a) przepisów prawa geologicznego i górniczego oraz innych przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego,
- b) zagadnień związanych z prowadzeniem ruchu określonego rodzaju zakładów górniczych i występujących w nich zagrożeń

– w stopniu niezbędnym do wykonywania tych czynności;

2) w przypadku czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4 – znajomość zagadnień niezbędnych do wykonywania czynności mierniczego górniczego, czynności w wyższym dozorcze ruchu zakładu górniczego oraz czynności w kierownictwie ruchu odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny;

3) w przypadku czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 5 – znajomość zagadnień niezbędnych do wykonywania czynności geologa górniczego, czynności w wyższym dozorcze ruchu zakładu górniczego oraz czynności w kierownictwie ruchu odkrywkowego zakładu górniczego wydobywającego bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny;

4) w przypadku czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 6 – znajomość zagadnień niezbędnych do wykonywania czynności geofizyka górnictwa oraz czynności w wyższym dozorze ruchu podziemnego zakładu górnictwa;

5) w przypadku czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 7 i 8 – znajomość:

- a) przepisów określających zasady prowadzenia ruchu zakładu górnictwa oraz prowadzenia akcji ratowniczych i wykonywania prac profilaktycznych w tym zakładzie,
- b) organizacji i zadań ratownictwa górnictwa,
- c) wyposażenia jednostek ratownictwa górnictwa,
- d) metod prowadzenia akcji ratowniczych i wykonywania prac profilaktycznych,
- e) metod prowadzenia szkoleń i ćwiczeń ratowniczych,
- f) zasad udzielania pomocy przedmedycznej,
- g) działalności pogotowia specjalistycznych.

3. Kwalifikacjami zawodowymi są:

1) tytuły zawodowe lub dyplomy potwierdzające kwalifikacje zawodowe w zawodach wymienionych w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2, ukończenie określonych w tych przepisach studiów wyższych lub określonych w tych przepisach studiów podyplomowych;

2) w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 – posiadanie odpowiednich kwalifikacji w zawodzie lub odpowiednich uprawnień zawodowych;

3) odbycie, również przed uzyskaniem kwalifikacji zawodowych, praktyki:

- a) w zakresie czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 – 3, lub w ruchu zakładu górnictwa, zakładu wykonującego roboty geologiczne lub zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1,
- b) w zakresie czynności, o których mowa w art. 52 ust. 2, lub w ruchu zakładu górnictwa, zakładu wykonującego roboty geologiczne lub zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 – w przypadku czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 3,
- c) mierniczej,
- d) geologicznej,
- e) geofizycznej,
- f) ratowniczej

– określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 czasem jej trwania oraz rodzajem wykonywanych czynności.

Art. 54. 1. Praktyką w zakresie czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 – 3 i ust. 2, lub w ruchu zakładu górniczego, zakładu wykonującego roboty geologiczne lub zakładu prowadzącego działalność określoną w art. 2 ust. 1 jest okres pracy:

1) w dziale ruchu lub specjalności technicznej:

a) w zakładach górniczych prowadzących działalność tą samą metodą lub

b) w zakładach wykonujących roboty geologiczne tą samą metodą, lub

c) w zakładach prowadzących ten sam rodzaj działalności określonej w art. 2 ust. 1, lub

d) w podmiotach wykonujących w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone im czynności w ruchu zakładu górniczego prowadzącego działalność tą samą metodą;

2) pod ziemią, jeżeli czynności w kierownictwie ruchu lub wyższym dozorze ruchu mają być wykonywane w ruchu zakładu górniczego pod ziemią.

2. Co najmniej połowa praktyki w zakresie czynności, o których mowa w art. 52 ust. 2, obejmuje okres pracy w średnim dozorze ruchu.

3. Praktyką mierniczą jest okres pracy w zakresie miernictwa górniczego w:

1) zakładzie górniczym;

2) podmiocie wykonującym w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone mu czynności w ruchu zakładu górniczego.

4. Praktyką geologiczną jest okres pracy w zakresie geologii górniczej w:

1) zakładzie górniczym;

2) podmiocie wykonującym w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone mu czynności w ruchu zakładu górniczego.

5. Praktyką geofizyczną jest okres pracy w zakresie geofizyki górniczej w:

1) zakładzie górniczym;

2) podmiocie wykonującym w zakresie swojej działalności zawodowej powierzone mu czynności w ruchu zakładu górniczego.

6. Praktyką ratowniczą jest, w zależności od rodzaju czynności, okres pracy:

- 1) w służbach ratownictwa górniczego przedsiębiorcy w określonym w art. 52 ust. 4 i 5 rodzaju zakładu górniczego;
- 2) na stanowisku ratownika górniczego w określonym w art. 52 ust. 4 i 5 rodzaju zakładu górniczego;
- 3) na stanowisku zawodowego ratownika górniczego w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności ratownictwa górniczego dla określonego w art. 52 ust. 4 i 5 rodzaju zakładu górniczego;
- 4) na stanowisku kierownictwa lub specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności ratownictwa górniczego dla określonego w art. 52 ust. 4 i 5 rodzaju zakładu górniczego.

7. Praktyką w zakresie uregulowanym niniejszym rozdziałem są również okresy pracy w organach nadzoru górniczego lub w innych organach nadzoru i kontroli warunków pracy, obejmujące wykonywanie nadzoru i kontroli nad czynnościami określonymi w art. 52.

Art. 55. Wykonywanie czynności, o których mowa w art. 52 ust. 6, wymaga:

- 1) posiadania wykształcenia, przez:
 - a) ukończenie szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej o profilu ogólnym albo
 - b) ukończenie szkoły ponadpodstawowej i posiadanie tytułu kwalifikacyjnego w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy” lub w grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”, albo
 - c) ukończenie szkoły ponadgimnazjalnej i posiadanie kwalifikacji w zawodzie określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego w grupie „technicy” lub w grupie „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”;
- 2) odbycia praktyki, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 stażem pracy lub okresem szkolenia praktycznego na stanowisku oraz rodzajem wykonywanych czynności;
- 3) odbycia kursu specjalistycznego określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 lub – w przypadku czynności wymienionych w art. 52 ust. 6 pkt 1 lit. a – c i j – m, pkt 2 lit. a – c i pkt 3 lit. a – e – odbywania tego kursu z częstotliwością określoną w tych przepisach;
- 4) posiadania dodatkowych kwalifikacji określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2 – w przypadku czynności wymienionych w art. 52 ust. 6 pkt 1 lit. k – m, pkt 2 lit. c – e i pkt 3 lit. c – e;

- 5) posiadania aktualnego orzeczenia lekarskiego stwierdzającego brak zaburzeń psychicznych, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.⁶⁾), lub aktualnego orzeczenia psychologicznego stwierdzającego brak istotnych zaburzeń funkcjonowania psychologicznego; zakres i częstotliwość badań dla poszczególnych czynności określają przepisy wydane na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2;
- 6) posiadania minimalnego wieku określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2.

Art. 56. 1. Ukończenie studiów wyższych dokumentuje się dyplomem ich ukończenia, potwierdzającym uzyskanie tytułu zawodowego.

2. Zakres ukończonych studiów wyższych dokumentuje się na podstawie nazw kierunków studiów, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.⁷⁾) oraz grup treści kierunkowych kształcenia, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 9 pkt 2 tej ustawy.

3. Jeżeli standardy kształcenia dla określonego kierunku studiów wyższych wprowadzają lub wprowadzały możliwość ukończenia specjalności lub specjalizacji w ramach tego kierunku, zakresem ukończonych studiów jest ta specjalność lub specjalizacja, określone w dyplomie ukończenia studiów.

4. Ukończenie studiów podyplomowych dokumentuje się świadectwem ich ukończenia.

5. Ukończenie szkoły ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej o profilu ogólnym dokumentuje się świadectwem jej ukończenia.

6. Posiadanie kwalifikacji zawodowych dokumentuje się świadectwem lub dyplomem uzyskania tytułu zawodowego albo dyplomem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe.

7. Odbycie kursu specjalistycznego dokumentuje się zaświadczeniem o jego ukończeniu.

Art. 57. 1. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności:

- 1) kierowników działów ruchu: górniczego, techniki strzałowej, tępai, wentylacji, energomechanicznego, energomechanicznego do spraw obiektów podstawowych, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska, a także czynności w wyższym dozorcze ruchu w specjalności: górniczej, geofizycznej, górnicze wyciągi szybowe, mechanicznej – maszyn i urządzeń dołowych, elektrycznej – maszyn i urządzeń dołowych, elektrycznej –

teletechnicznej i automatyki, mierniczej, geologicznej oraz ochrona środowiska – w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali, w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną albo w poszczególnych rodzajach zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1,

- 2) kierownika ruchu – w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych, w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny albo w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową, kierowników działów ruchu: górniczego, energomechanicznego, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska – w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych albo w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową, kierowników działów ruchu: górniczego, energomechanicznego oraz ochrona środowiska – w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny, a także czynności w wyższym dozorze ruchu w specjalności: górniczej, mierniczej, geologicznej oraz ochrona środowiska – w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych, w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny albo w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą odkrywkową,
- 3) kierownika ruchu oraz kierowników działów ruchu: górniczego, energomechanicznego, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska, a także czynności w wyższym dozorze ruchu w specjalności: górniczej, mierniczej, geologicznej oraz ochrona środowiska – w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi, w zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory, w zakładach górniczych prowadzących podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą otworową,
- 4) kierownika ruchu oraz kierowników działów ruchu: wiertniczego, geofizyka i technika strzałowa, energomechanicznego, mierniczego, geologicznego oraz ochrona środowiska, a także czynności w wyższym dozorze ruchu w specjalności: wiertniczej, geofizyka i technika

strzałowa, mierniczej, geologicznej oraz ochrona środowiska – w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą otworową

– następuje w drodze świadectwa wydanego przez dyrektora okręgowego urzędu górniczego.

2. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności:

- 1) kierownika ruchu podziemnego zakładu górniczego – w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali, w podziemnych zakładach górniczych wydobywających kopaliny inne niż węgiel kamienny i rudy metali, w zakładach górniczych prowadzących podziemne składowanie odpadów metodą podziemną, w zakładach wykonujących roboty geologiczne metodą podziemną albo w poszczególnych rodzajach zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1,
- 2) mierniczego górniczego – w zakładach górniczych oraz zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 albo w zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze,
- 3) geologa górniczego – w zakładach górniczych oraz zakładach prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 1 albo w zakładach górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze,
- 4) geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych,
- 5) kierownika jednostki ratownictwa górniczego albo kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego – w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych, albo kierownika jednostki ratownictwa górniczego – w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze

– następuje w drodze świadectwa wydanego przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 58. 1. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności kierownika ruchu zakładu górniczego albo zakładu, kierowników działów ruchu zakładu górniczego albo zakładu, kierownika jednostki ratownictwa górniczego oraz kierownika okręgowej stacji ratownictwa górniczego – w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla podziemnych zakładów górniczych, a także kierownika jednostki ratownictwa górniczego – w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym, wykonujących czynności dla zakładów górniczych innych niż podziemne zakłady górnicze, stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności zastępców tych osób.

2. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności kierownika ruchu, kierownika działu ruchu oraz w wyższym dozorze ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności tego samego szczebla oraz w tej samej specjalności w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny.

3. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności mierniczego górniczego lub geologa górniczego stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności w kierownictwie ruchu oraz w wyższym dozorze ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny, a także w wyższym dozorze ruchu w pozostałych rodzajach zakładów górniczych.

4. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności geofizyka górniczego w podziemnych zakładach górniczych stanowi równocześnie stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności w wyższym dozorze ruchu w tych zakładach górniczych.

Art. 59. 1. Osoba posiadająca stwierdzone kwalifikacje do wykonywania czynności kierownika ruchu określonego w art. 57 rodzaju zakładu górniczego albo zakładu oraz kwalifikacje zawodowe wymagane od kierownika określonego w art. 57 ust. 1 działu ruchu zakładu górniczego albo zakładu może wykonywać czynności w kierownictwie tego ruchu zakładu górniczego albo zakładu bez stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania tych czynności.

2. Osoba posiadająca stwierdzone kwalifikacje do wykonywania czynności w kierownictwie określonego w art. 57 ust. 1 działu ruchu albo w określonej w art. 57 ust. 1 specjalności w wyższym dozorze ruchu zakładu górniczego albo zakładu może wykonywać czynności na stanowisku obejmującym więcej niż jeden z tych rodzajów czynności bez stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania pozostałych czynności.

3. Osoba posiadająca stwierdzone kwalifikacje do wykonywania określonych czynności w kierownictwie ruchu albo w wyższym dozorze ruchu w zakładach górniczych wydobywających węglowodory otworami wiertniczymi albo zakładach górniczych wydobywających otworami wiertniczymi kopaliny inne niż węglowodory może wykonywać te czynności w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny lecznicze bez stwierdzenia kwalifikacji do ich wykonywania w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny.

4. Osoba posiadająca stwierdzone kwalifikacje do wykonywania czynności w wyższym dozorcze ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających węgiel brunatny lub wydobywających kopaliny z użyciem środków strzałowych albo w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny może wykonywać czynności w kierownictwie ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających kopaliny na podstawie koncesji udzielonej przez starostę bez stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania czynności w kierownictwie ruchu w odkrywkowych zakładach górniczych wydobywających bez użycia środków strzałowych kopaliny inne niż węgiel brunatny.

Rozdział 3

Postępowanie w sprawie stwierdzenia kwalifikacji

Art. 60. 1. Stwierdzenie kwalifikacji, o których mowa w art. 49 i 57, następuje na wniosek osoby ubiegającej się o stwierdzenie kwalifikacji, zwanej dalej „kandydatem”, po przeprowadzeniu egzaminu.

2. Wniosek o stwierdzenie kwalifikacji określa:

- 1) imię i nazwisko kandydata;
- 2) numer PESEL – jeżeli kandydat posiada;
- 3) numer i serię dowodu osobistego lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość kandydata;
- 4) adres zamieszkania kandydata;
- 5) kwalifikacje, o których stwierdzenie ubiega się kandydat;
- 6) wykształcenie kandydata;
- 7) opis doświadczenia zawodowego, ze szczególnym uwzględnieniem kwalifikacji, o których stwierdzenie ubiega się kandydat.

3. Do wniosku o stwierdzenie kwalifikacji dołącza się:

- 1) odpis albo uwierzytelnioną kopię dokumentu potwierdzającego wykształcenie niezbędne do stwierdzenia kwalifikacji;
- 2) dowody odbycia praktyki, w szczególności świadectwo pracy, zaświadczenie o zatrudnieniu, opinię o przebiegu pracy zawodowej, a w przypadku kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi – także wykaz opracowań sporządzonych

z udziałem kandydata, potwierdzony przez podmiot, na rzecz którego sporządzono te opracowania, lub archiwum geologiczne, w którym przechowuje się te opracowania.

4. Jeżeli kandydat posiada inne kwalifikacje wymagane przepisami wydanymi na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 2, we wniosku o stwierdzenie kwalifikacji określa się ich rodzaj oraz datę uzyskania.

Art. 61. Organ właściwy do stwierdzenia kwalifikacji:

- 1) dopuszcza kandydata do egzaminu po ustaleniu, że kandydat spełnia wymagania dla określonej we wniosku kategorii kwalifikacji do wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi albo posiada wymagane kwalifikacje zawodowe, oraz zawiadamia pisemnie komisję egzaminacyjną o dopuszczeniu kandydata do egzaminu;
- 2) odmawia, w drodze decyzji, dopuszczenia do egzaminu, w przypadku ustalenia, że kandydat nie spełnia wymagań dla określonej we wniosku kategorii kwalifikacji do wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi albo nie posiada kwalifikacji zawodowych.

Art. 62. 1. Organy właściwe do stwierdzenia kwalifikacji powołują komisje egzaminacyjne.

2. W przypadku kwalifikacji do wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi terminy składania wniosków o stwierdzenie kwalifikacji oraz terminy i miejsca przeprowadzenia egzaminów ustalają organy właściwe do stwierdzenia kwalifikacji. Informacje w tych sprawach zamieszcza się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej organu właściwego do stwierdzenia kwalifikacji, co najmniej na 30 dni przed wyznaczonym dniem egzaminu.

3. W przypadku kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu komisja egzaminacyjna zawiadamia pisemnie kandydata, co najmniej na 14 dni przed wyznaczonym dniem egzaminu.

4. Kandydat przed przystąpieniem do egzaminu przekazuje komisji egzaminacyjnej dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

Art. 63. Podczas egzaminu sprawdzeniu podlega:

- 1) w przypadku kwalifikacji do wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi – znajomość przez kandydata przepisów prawa geologicznego i górnictwa w kategorii I – XII, prawa wodnego w kategorii IV i V, prawa budowlanego w kategorii VI i VII oraz przepisów prawa ochrony środowiska w kategorii I – X, a także posiadanie przez kandydata umiejętności

praktycznego zastosowania wiedzy zawodowej – w zakresie niezbędnym do wykonywania czynności objętych kwalifikacjami;

2) w przypadku kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego – posiadanie przez kandydata kwalifikacji ogólnych.

Art. 64. 1. Egzamin przeprowadza zespół egzaminacyjny złożony z osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej.

2. Egzamin przeprowadza się oddzielnie dla każdego rodzaju kwalifikacji.

3. Egzamin składa się z etapu pisemnego i ustnego.

4. Egzamin w ramach postępowania o stwierdzenie kwalifikacji przez dyrektora okręgowego urzędu górnictwa jest przeprowadzany w formie ustnej.

5. Do etapu ustnego dopuszcza się osoby, które w etapie pisemnym odpowiedziały poprawnie na co najmniej 75 % pytań.

6. Wynik egzaminu określa się jako „pozytywny” albo „negatywny”.

7. O wyniku egzaminu zespół egzaminacyjny rozstrzyga większością głosów. W przypadku równej liczby głosów o wyniku egzaminu decyduje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego.

8. Kandydat, który uzyskał negatywny wynik egzaminu, może przystąpić do ponownego egzaminu nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym przeprowadzono egzamin.

9. Wniosek o przeprowadzenie ponownego egzaminu składa się nie później niż przed upływem roku od dnia pierwszego egzaminu. Wniosek ten zawiera:

1) imię i nazwisko kandydata;

2) adres zamieszkania kandydata;

3) oznaczenie postępowania w sprawie stwierdzenia kwalifikacji, w którym kandydat został dopuszczony do egzaminu.

10. Kandydat przed przystąpieniem do ponownego egzaminu przekazuje komisji egzaminacyjnej dowód uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

11. W przypadku kwalifikacji:

- 1) do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi ten, kto nie przystąpił do egzaminu, zachowuje prawo do przystąpienia do niego w najbliższym terminie;
- 2) w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego, komisja egzaminacyjna zawiadamia pisemnie kandydata, który nie przystąpił do egzaminu, co najmniej na 14 dni przed wyznaczonym drugim terminem egzaminu, o terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu.

Art. 65. 1. Opłata egzaminacyjna wynosi 250 zł, a opłata za wydanie świadectwa stwierdzającego kwalifikacje – 30 zł.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, wnosi się na rachunek bankowy lub gotówką do kasy urzędu organu, przy którym działa komisja egzaminacyjna.

3. Opłaty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane na rachunek dochodów budżetu państwa, zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

4. Opłaty, o których mowa w ust. 1, podlegają corocznej zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

5. Na podstawie wskaźnika, o którym mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw środowiska ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” stawki opłat, o których mowa w ust. 1, obowiązujące w następnym roku kalendarzowym, zaokrąglając je w górę do pełnych groszy.

Art. 66. Osoby wchodzące w skład komisji egzaminacyjnej otrzymują wynagrodzenie za udział w przeprowadzeniu egzaminu.

Art. 67. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminów, w tym koszty wynagrodzenia, o którym mowa w art. 66, pokrywa się ze środków zaplanowanych w budżecie państwa, w częściach właściwych dysponentów.

Art. 68. 1. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania dla poszczególnych kategorii kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi;
- 2) kwalifikacje zawodowe, które są obowiązkowe posiadać osoby wykonujące czynności, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 – 8, oraz wymagania w zakresie określonym w art. 55 pkt 2 – 6, które są obowiązkowe spełniać osoby wykonujące czynności, o których mowa w art. 52 ust. 6;

- 3) wymagania dotyczące ustalania składów komisji egzaminacyjnej i zespołu egzaminacyjnego;
- 4) wysokość wynagrodzenia przysługującego osobom wchodzącym w skład komisji egzaminacyjnej;
- 5) wzór świadectwa stwierdzającego kwalifikacje.

2. Określając wymagania, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw środowiska będzie kierował się odpowiednio potrzebą zapewnienia adekwatności składów komisji egzaminacyjnych do zakresu wymagań podlegających sprawdzeniu podczas egzaminu, potrzebami ustalenia wynagrodzenia odpowiadającego nakładowi pracy osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej, komunikatywności treści oraz wzorów świadectw stwierdzających kwalifikacje, zapewnienia prawidłowego wykonywania czynności zawodowych, a dodatkowo w przypadku kwalifikacji w zakresie górnictwa i ratownictwa górniczego – potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa w zakładach górniczych, a także adekwatności kwalifikacji zawodowych i wymagań do usytuowania w schemacie organizacyjnym zakładu górniczego, zakładu albo podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym oraz rodzaju zagrożeń związanych z wykonywaniem tych czynności.

Art. 69. 1. Wykaz osób, którym stwierdzono kwalifikacje określone w art. 49 i 57, zamieszcza się i aktualizuje na stronach Biuletynu Informacji Publicznej organów właściwych do ich stwierdzenia.

2. W wykazie, o którym mowa w ust. 1, zamieszcza się imię i nazwisko osoby oraz rodzaj stwierdzonych kwalifikacji.

Rozdział 4

Rzeczoznawcy

Art. 70. 1. O nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego może ubiegać się osoba fizyczna, która:

- 1) korzysta z pełni praw publicznych;
- 2) posiada:
 - a) dyplom magistra w zakresie nauk technicznych,
 - b) w zakresie czynności, w których mają być wykonywane zadania rzeczoznawcy – stwierdzenie kwalifikacji co najmniej osoby wyższego dozoru ruchu i po uzyskaniu tego stwierdzenia nie mniej niż 10 lat praktyki w kierownictwie ruchu lub w wyższym dozorze ruchu

odpowiedniego rodzaju zakładu górniczego albo co najmniej stopień naukowy doktora w dyscyplinie naukowej i nie mniej niż 10 lat praktyki naukowej.

2. O nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego może ubiegać się osoba prawna, która:

- 1) posiada zaplecze techniczne i organizację zapewniające jej bezstronność i rzetelność oraz dostęp do laboratorium badawczego wyposażonego w urządzenia niezbędne do wykonywania badań i sporządzania opinii w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego;
- 2) zatrudnia co najmniej jednego rzeczoznawcę wymienionego w ust. 1, który będzie wykonywał badania i sporządzał opinie w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego.

Art. 71. Uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego nadaje się w następujących grupach:

- 1) grupa I – maszyny wyciągowe:
 - a) część mechaniczna,
 - b) część elektryczna,
- 2) grupa II – naczynia wyciągowe,
- 3) grupa III – zawieszania naczyń wyciągowych i lin wyciągowych,
- 4) grupa IV – liny wyciągowe,
- 5) grupa V – wieże szybowe,
- 6) grupa VI – koła linowe,
- 7) grupa VII – zbrojenie szybowe, w tym sztywne prowadzenie naczyń wyciągowych,
- 8) grupa VIII – urządzenia do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem,
- 9) grupa IX – urządzenia i sprzęt elektryczny:
 - a) kable i przewody,
 - b) elektronarzędzia,
 - c) sieci elektroenergetyczne,
- 10) grupa X – urządzenia techniczne:
 - a) urządzenia ciśnieniowe,
 - b) urządzenia dźwignicowe,

c) urządzenia transportowe specjalne,

11) grupa XI – obudowy zmechanizowane,

12) grupa XII – roboty strzałowe,

13) grupa XIII – obudowy kotwowe,

14) grupa XIV – obudowy szybów,

15) grupa XV – zagrożenie metanowe i pyłowe,

16) grupa XVI – zagrożenie pożarowe,

17) grupa XVII – zagrożenie wodne,

18) grupa XVIII – zagrożenie wyrzutem gazów i skał,

19) grupa XIX – zagrożenie tąpnięciami,

20) grupa XX – zagrożenie klimatyczne,

21) grupa XXI – badanie rozwiązań technicznych poprzedzających wprowadzanie nowych systemów eksploatacji rud miedzi, cynku i ołowiu lub odmian tych systemów

– wskazując zakresy czynności, w których mają być wykonywane zadania rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 116 ust. 4 oraz art. 118 ust. 1 i 2.

Art. 72. 1. Wniosek osoby ubiegającej się o nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego zawiera:

1) imię i nazwisko osoby fizycznej albo nazwę osoby prawnej;

2) adres zamieszkania osoby fizycznej albo siedzibę osoby prawnej;

3) wskazanie zakresu uprawnień w sposób określony w art. 71;

4) w przypadku osoby fizycznej:

a) oświadczenie o korzystaniu z pełni praw publicznych,

b) szczegółowy opis doświadczenia zawodowego albo naukowego;

5) w przypadku osoby prawnej:

a) szczegółowy opis zaplecza technicznego i organizacji, o których mowa w art. 70 ust. 2 pkt 1,

- b) wskazanie laboratorium badawczego wyposażonego w urządzenia niezbędne do wykonywania badań i sporządzania opinii w sprawach dotyczących ruchu zakładu górniczego, do którego posiada dostęp,
- c) imię i nazwisko zatrudnionego rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego wraz z określeniem jego uprawnień, o których mowa w niniejszym rozdziale.

2. Do wniosku o nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego dołącza się:

- 1) odpis albo uwierzytelnioną kopię dyplomu magistra w zakresie nauk technicznych lub dyplomu doktora w dyscyplinie naukowej w zakresie czynności, w których mają być wykonywane zadania rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego;
- 2) świadectwo pracy lub zaświadczenie o zatrudnieniu, potwierdzające doświadczenie zawodowe albo naukowe niezbędne do uzyskania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego;
- 3) w przypadku osoby prawnej:
 - a) wskazanie jej formy prawnej oraz dowodu jej istnienia, w szczególności wypisu ze stosownego rejestru, oraz wskazanie osób uprawnionych do działania w jej imieniu, przez podanie ich imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego,
 - b) schemat organizacyjny tej osoby.

Art. 73. Uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego nadaje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, w drodze decyzji. Decyzja wskazuje zakres uprawnień w sposób określony w art. 71 oraz okres jej obowiązywania, nie dłuższy niż 5 lat, a w przypadku osób prawnych – także imię i nazwisko zatrudnionego rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego. Wskazanie okresu obowiązywania decyzji następuje na podstawie oceny możliwości prawidłowego wykonywania zadań przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego.

Art. 74. Rzeczoznawca do spraw ruchu zakładu górniczego niezwłocznie powiadamia Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego o zmianach danych, stanowiących treść wniosku o nadanie uprawnień.

Art. 75. 1. Wykaz osób, którym nadano uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego, zamieszcza i aktualizuje w Biuletynie Informacji Publicznej Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1, obejmuje imię i nazwisko osoby fizycznej albo nazwę osoby prawnej, zakres nadanych uprawnień w sposób określony w art. 71 oraz okres obowiązywania decyzji, a w przypadku osób prawnych – także imię i nazwisko zatrudnionego rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 5

Odpowiedzialność zawodowa

Art. 76. 1. W stosunku do osoby, która czynności określone w rozdziałach 1 i 2 wykonuje z rażącym niedbalstwem, z naruszeniem ustawy lub rażącym naruszeniem wydanych na jej podstawie przepisów, można orzec, w drodze decyzji, zakaz ich wykonywania, na okres do 2 lat.

2. Postępowanie w sprawie, o której mowa w ust. 1, nie może zostać wszczęte po upływie roku od dnia zaistnienia zdarzenia uzasadniającego wszczęcie postępowania.

3. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie może zostać orzeczony po upływie 5 lat od dnia zdarzenia, o którym mowa w ust. 2.

4. W przypadku wykonywania przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego czynności w zakresie, w którym nadano uprawnienia, z rażącym niedbalstwem, z rażącym naruszeniem ustawy lub wydanych na jej podstawie przepisów, lub utraty wymagań, o których mowa w art. 70, niezbędnych do uzyskania uprawnień niezwłocznie, w drodze decyzji, cofa się uprawnienia.

Art. 77. 1. Organami właściwymi w sprawach, o których mowa w art. 76, są:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska wobec osób posiadających kwalifikacje w zakresie wykonywania i dozoru prac geologicznych oraz kierowania tymi pracami;
- 2) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, w pozostałym zakresie.

2. Informacje o osobach, wobec których orzeczono zakaz wykonywania czynności, są zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej przez organ, który orzekł zakaz. W informacjach tych wskazuje się imię i nazwisko osoby, zakres czynności oraz okres, na który orzeczono zakaz.

3. Po upływie okresu, na który orzeczono zakaz wykonywania czynności, właściwy organ z urzędu usuwa informacje, o których mowa w ust. 2.

4. W przypadku cofnięcia uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego niezwłocznie usuwa się wpis z wykazu, o którym mowa w art. 75 ust. 1.

DZIAŁ V

PRACE GEOLOGICZNE

Rozdział 1

Projektowanie i wykonywanie prac geologicznych

Art. 78. 1. Prace geologiczne z zastosowaniem robót geologicznych mogą być wykonywane tylko na podstawie projektu robót geologicznych.

2. Projekt robót geologicznych określa w szczególności:

- 1) cel zamierzonych robót oraz sposób jego osiągnięcia;
- 2) rodzaj dokumentacji geologicznej mającej powstać w wyniku robót geologicznych;
- 3) harmonogram robót geologicznych;
- 4) przestrzeń, w obrębie której mają być wykonywane roboty geologiczne;
- 5) przedsięwzięcia konieczne ze względu na ochronę środowiska, w tym wód podziemnych, sposób likwidacji wyrobisk, otworów wiertniczych, rekultywacji gruntów, a także czynności mające na celu zapobieżenie szkodom powstałym wskutek wykonywania zamierzonych robót.

3. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące projektów robót geologicznych, w tym robót, których wykonywanie wymaga uzyskania koncesji, kierując się potrzebami ochrony środowiska, zapewnienia należytego rozpoznania geologicznego oraz wymagań w zakresie bezpieczeństwa.

Art. 79. 1. Projekt robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga uzyskania koncesji, zatwierdza organ administracji geologicznej, w drodze decyzji.

2. We wniosku o zatwierdzenie projektu robót geologicznych zamieszcza się informacje o prawach, jakie przysługują wnioskodawcy do nieruchomości, w granicach której roboty te mają być wykonywane.

3. Stronami postępowania o zatwierdzenie projektu robót geologicznych są właściciele (użytkownicy wieczysti) nieruchomości gruntowych, w granicach których mają być wykonywane roboty geologiczne. Przepis art. 41 stosuje się odpowiednio.

4. Projekt przedkłada się do zatwierdzenia w 2 egzemplarzach.

5. Zatwierdzenie projektu robót geologicznych wymaga opinii wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

6. Projekt zatwierdza się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 5 lat, w zależności od zakresu i harmonogramu zamierzonych robót geologicznych.

7. Organ administracji geologicznej odmawia zatwierdzenia projektu robót geologicznych, jeżeli:

- 1) projektowane roboty geologiczne naruszałyby wymagania ochrony środowiska;
- 2) projekt robót geologicznych nie odpowiada wymaganiom prawa.

8. Organ administracji geologicznej, który zatwierdził projekt robót geologicznych, niezwłocznie doręcza kopię decyzji właściwym miejscowo organom administracji geologicznej oraz nadzoru górniczego.

Art. 80. 1. Ten, kto uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny albo uzyskał decyzję o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych, zgłasza zamiar rozpoczęcia robót geologicznych właściwemu:

- 1) organowi administracji geologicznej;
- 2) wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), a na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej – terenowemu organowi administracji morskiej;
- 3) organowi nadzoru górniczego – jeżeli do robót geologicznych stosuje się wymagania dotyczące ruchu zakładu górniczego.

2. Zgłoszenia dokonuje się na piśmie, najpóźniej na 2 tygodnie przed zamierzonym terminem rozpoczęcia robót geologicznych, określając zamierzone terminy rozpoczęcia i zakończenia robót geologicznych, ich rodzaj i podstawowe dane dotyczące robót geologicznych oraz imiona i nazwiska osób sprawujących dozór i kierownictwo, a także numery świadectw stwierdzających kwalifikacje do wykonywania tych czynności.

Art. 81. 1. Ten, kto uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny albo uzyskał decyzję o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych, ma obowiązek:

- 1) bieżącego dokumentowania przebiegu robót geologicznych oraz ich wyników;
- 2) przekazywania właściwemu organowi administracji geologicznej informacji geologicznych;

3) przekazywania właściwemu organowi administracji geologicznej próbek uzyskanych w wyniku robót geologicznych wraz z wynikami ich badań, w przypadku:

- a) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1,
- b) wykonania otworów wiertniczych służących rozpoznaniu budowy głębokiego podłoża.

2. Obowiązki przekazywania próbek mogą podlegać próbki uzyskane w wyniku robót geologicznych w innych przypadkach niż określone w ust. 1 pkt 3, jeżeli przedstawiają one wartość naukową.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, obowiązek przekazywania próbek nakłada się w koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny albo decyzji o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych.

4. Zakres i harmonogram przekazywania informacji geologicznych oraz próbek określa odpowiednio koncesja albo decyzja o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych.

Art. 82. 1. Jeżeli wymagają tego potrzeby bezpieczeństwa powszechnego, ochrony środowiska, rozpoznanie budowy geologicznej kraju, w tym racjonalnej gospodarki złożami kopalin, właściwy organ administracji geologicznej, w drodze decyzji, może nakazać temu, kto uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny albo decyzję o zatwierdzeniu projektu robót geologicznych, wykonanie, za wynagrodzeniem, dodatkowych czynności, w szczególności robót, badań, pomiarów lub pobrania dodatkowych próbek.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, zastępuje koncesję albo projekt robót geologicznych.

3. W przypadku sporu wysokość wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, ustala sąd powszechny.

Art. 83. Ten, kto wykonuje roboty geologiczne, jest obowiązany do zagospodarowania kopaliny wydobytej lub wydobywającej się samoistnie w czasie ich wykonywania. Przepisy o opłacie eksploatacyjnej stosuje się odpowiednio.

Art. 84. 1. Jeżeli roboty geologiczne obejmują wyłącznie wiercenia w celu wykorzystywania ciepła Ziemi, projekt robót geologicznych nie wymaga zatwierdzenia.

2. Projekt robót geologicznych podlega zgłoszeniu staroście.

3. Rozpoczęcie robót geologicznych może nastąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia przedłożenia projektu robót geologicznych starosta, w drodze decyzji, nie zgłosi do niego sprzeciwu. Sprzeciw można zgłosić, jeżeli:

- 1) sposób wykonywania zamierzonych robót geologicznych zagraża środowisku;
- 2) projekt robót geologicznych nie odpowiada wymaganiom prawa.

Art. 85. Do robót geologicznych służących poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopaliny, a także robót geologicznych służących innym celom wykonywanych z użyciem środków strzałowych albo wykonywanych na głębokości większej niż 100 m albo wykonywanych na obszarze górniczym utworzonym w celu wykonywania działalności metodą robót podziemnych albo metodą otworów wiertniczych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące zakładu górniczego i jego ruchu oraz ratownictwa górniczego.

Art. 86. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do robót geologicznych wykonywanych na potrzeby ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 2

Dokumentacja geologiczna i informacja geologiczna

Art. 87. 1. Wyniki prac geologicznych, wraz z ich interpretacją, określeniem stopnia osiągnięcia zamierzonego celu wraz z uzasadnieniem, przedstawia się w dokumentacji geologicznej.

2. Dokumentację geologiczną stanowią następujące rodzaje dokumentacji:

- 1) geologiczna złoża kopaliny;
- 2) hydrogeologiczna;
- 3) geologiczno-inżynierska;
- 4) inne niż określone w pkt 1 –3.

Art. 88. 1. Dokumentację geologiczną złoża kopaliny sporządza się w celu określenia jego granic, zasobów geologicznych, warunków występowania oraz określenia możliwości wydobycia kopaliny ze złoża.

2. Dokumentacja geologiczna złoża kopaliny określa w szczególności:

- 1) rodzaj, ilość i jakość kopaliny, w tym przez przedstawienie informacji dotyczących kopalin towarzyszących i współwystępujących użytecznych pierwiastków śladowych oraz występujących w złożu substancji szkodliwych dla środowiska;
- 2) położenie złoża, jego budowę geologiczną, formę i granice;
- 3) elementy środowiska otaczającego złoża;
- 4) hydrogeologiczne i inne geologiczno-górnictwo warunki występowania złoża;
- 5) stan zagospodarowania powierzchni w rejonie udokumentowanego złoża;
- 6) graniczne wartości parametrów złoża, przy których jego eksploatacja jest uzasadniona i technicznie możliwa.

3. Do sporządzania dokumentacji geologicznej złóż wód leczniczych, wód termalnych i solanek stosuje się wymagania dotyczące dokumentacji hydrogeologicznej.

4. Jeżeli dokumentacja geologiczna złoża kopaliny ma być podstawą uzyskania koncesji, rozpoznanie złoża następuje w stopniu umożliwiającym sporządzenie projektu zagospodarowania złoża.

Art. 89. 1. Dokumentację hydrogeologiczną sporządza się w celu:

- 1) ustalenia zasobów oraz właściwości wód podziemnych;
- 2) określenia warunków hydrogeologicznych związanych z zamierzonym:
 - a) wykonywaniem odwodnień w celu wydobywania kopaliny,
 - b) włączaniem wód do górotworu,
 - c) wykonywaniem odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi,
 - d) wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie,
 - e) podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji lub podziemnym składowaniem odpadów,
 - f) składowaniem odpadów na powierzchni,
 - g) ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
 - h) zakończeniem lub zmianą poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych.

2. Dokumentacja hydrogeologiczna, zależnie od celu jej sporządzenia, określa w szczególności:

- 1) budowę geologiczną i warunki hydrogeologiczne badanego obszaru;
- 2) warunki występowania wód podziemnych, w tym charakterystykę warstw wodonośnych określonego poziomu;
- 3) informacje przedstawiające skład chemiczny, cechy fizyczne oraz inne właściwości wód;
- 4) możliwości poboru wód;
- 5) granice projektowanych stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych;
- 6) przedsięwzięcia niezbędne do ochrony środowiska, w tym dotyczące nieruchomości gruntowych, związane z działalnością, na potrzeby której jest sporządzana dokumentacja.

Art. 90. 1. Dokumentację geologiczno-inżynierską sporządza się w celu określenia warunków geologiczno-inżynierskich na potrzeby:

- 1) zagospodarowania przestrzennego;
- 2) posadawiania obiektów budowlanych;
- 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów;
- 4) składowania odpadów na powierzchni.

2. Dokumentacja geologiczno-inżynierska określa w szczególności:

- 1) budowę geologiczną, warunki geologiczno-inżynierskie i hydrogeologiczne podłoża budowlanego lub określonej przestrzeni;
- 2) przydatność badanego terenu do realizacji zamierzonych przedsięwzięć;
- 3) prognozę zmian w środowisku, które mogą powstać na skutek realizacji, funkcjonowania oraz likwidacji zamierzonych przedsięwzięć – jeżeli nie istnieje obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zgodnie z odrębnymi przepisami.

Art. 91. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 4, sporządza się w przypadku:

- 1) wykonywania prac geologicznych niekończących się udokumentowaniem zasobów złoża kopaliny lub zasobów wód podziemnych;
- 2) wykonania otworu wiertniczego w celu rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopaliny;

- 3) wykonywania prac geologicznych w celu wykorzystania ciepła Ziemi;
- 4) likwidacji otworu wiertniczego.

Art. 92. 1. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 – 3, przedkłada się właściwemu organowi administracji geologicznej w 4 egzemplarzach oraz w postaci dokumentu elektronicznego.

2. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 – 3, zatwierdza, w drodze decyzji, właściwy organ administracji geologicznej.

3. Jeżeli dokumentacja geologiczna, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 – 3, nie odpowiada wymaganiom prawa albo powstała w wyniku działań niezgodnych z prawem, właściwy organ administracji geologicznej odmawia jej zatwierdzenia.

4. Zmiany dokumentacji geologicznej, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 – 3, dokonuje się przez sporządzenie dodatku. Do postępowania z dodatkiem do dokumentacji geologicznej stosuje się ust. 1 – 3.

5. W przypadku stwierdzenia istotnych różnic między dokumentacją geologiczną, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 – 3, a stanem rzeczywistym, w tym warunkami zagospodarowania wód podziemnych, właściwy organ administracji geologicznej może, w drodze decyzji, nakazać zmianę dokumentacji geologicznej, a w razie potrzeby – wykonanie dodatkowych prac geologicznych. Decyzja ta określa termin przedłożenia dodatku do dokumentacji geologicznej.

6. W razie potrzeby decyzja nakazująca wykonanie dodatkowych prac geologicznych zastępuje koncesję albo projekt robót geologicznych.

7. Dokumentacja geologiczna, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 4, nie wymaga uzyskania zatwierdzenia w drodze decyzji.

8. Dokumentację geologiczną, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 4, sporządza się w 3 egzemplarzach, w terminie do 6 miesięcy od dnia zakończenia prac, i przekazuje się odpowiednio organowi administracji geologicznej, który udzielił koncesji, zatwierdził projekt robót geologicznych lub któremu zgłoszono projekt robót geologicznych.

Art. 93. 1. Właściwy organ administracji geologicznej przesyła kopie decyzji dotyczących dokumentacji geologicznych, o których mowa w art. 87 ust. 2 pkt 1 – 3:

- 1) organom wykonawczym jednostek samorządu terytorialnego, których terytoriów dotyczy dokumentacja geologiczna;
- 2) właściwemu terenowemu organowi administracji morskiej – jeżeli dokumentacja geologiczna dotyczy obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej – w przypadku dokumentacji hydrogeologicznej;
- 4) pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej, załączając 1 egzemplarz dokumentacji geologicznej.

2. Właściwy organ administracji geologicznej przesyła po 1 egzemplarzu dokumentacji, o której mowa w art. 87 ust. 2 pkt 4, pozostałym właściwym miejscowo organom administracji geologicznej.

Art. 94. Udokumentowane złoża kopalin oraz udokumentowane wody podziemne, w granicach projektowanych stref ochronnych ujęć oraz obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, podlegają ujawnieniu w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województw.

Art. 95. 1. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące dokumentacji:

- 1) geologicznej złoża kopaliny;
- 2) hydrogeologicznej;
- 3) geologiczno-inżynierskiej;
- 4) innych niż określone w pkt 1 –3.

2. Wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw środowiska będzie kierował się potrzebą zapewnienia dokumentacjom geologicznym odpowiedniej formy, w tym umożliwiającej gromadzenie i przetwarzanie w postaci dokumentu elektronicznego, należytego przedstawienia przez te dokumentacje budowy geologicznej, ze szczególnym uwzględnieniem ochrony złóż kopalin, wód podziemnych oraz pozostałych elementów środowiska, a w przypadku rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, uzależni szczegółowe wymagania od stanu skupienia kopaliny, rozmiarów działalności, a także od kategorii rozpoznania złoża.

Art. 96. 1. Organy administracji geologicznej gromadzą, przechowują, chronią i udostępniają informację geologiczną.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb gromadzenia i udostępniania informacji geologicznej, organizację i sposób jej przechowywania oraz zakres jej ochrony.

3. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 2, minister właściwy do spraw środowiska będzie kierował się potrzebami ochrony złóż kopalin, znaczeniem informacji geologicznej, w tym próbek, dla badań naukowych oraz rozpoznania budowy geologicznej kraju, a także uwzględni różnice w wymaganiach dotyczących przechowywania i udostępniania informacji geologicznych, w zależności od rodzaju i formy informacji geologicznej oraz jej statusu prawnego.

Art. 97. 1. Prawo do informacji geologicznej przysługuje Skarbowi Państwa.

2. Temu, kto, ponosząc koszt prac prowadzonych w wyniku decyzji wydanych na podstawie ustawy, uzyskał informację geologiczną, przysługuje prawo do nieodpłatnego korzystania z niej.

3. W okresie 5 lat od dnia utraty mocy decyzji, na podstawie której wykonano prace będące źródłem informacji, podmiotowi, o którym mowa w ust. 2, przysługuje wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej w celu ubiegania się o wykonywanie działalności, o której mowa w art. 98 ust. 2.

4. Jeżeli przed upływem terminu określonego w ust. 3 ten, komu przysługuje wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej, uzyskał decyzję stanowiącą podstawę wykonywania działalności, o której mowa w art. 98 ust. 2, zachowuje wyłączne prawo do korzystania z informacji geologicznej przez czas określony w takiej decyzji oraz dodatkowo przez 2 lata od dnia utraty jej mocy.

5. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, prawem do informacji geologicznej rozporządza Skarb Państwa.

6. Ten, komu przysługują prawa określone w ust. 2 – 4, może rozporządzać nimi w granicach określonych tymi przepisami.

7. W zakresie nieuregulowanym niniejszym artykułem do praw określonych w ust. 6 stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące dzierżawy.

Art. 98. 1. Z wyjątkiem sytuacji określonych w ust. 2 i 3, korzystanie z informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, jest nieodpłatne.

2. Korzystanie z informacji geologicznej, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, w celu wykonywania działalności w zakresie:

- 1) wydobywania kopalin ze złóż,
- 2) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów,
- 3) w jakim wymagane jest pozwolenie wodnoprawne – następuje, w drodze umowy, za wynagrodzeniem.

3. Korzystanie z informacji geologicznej, związane z badaniem powodującym uszkodzenie, zniszczenie lub zużycie próbki geologicznej, bez względu na cel korzystania, następuje, w drodze umowy, za wynagrodzeniem.

4. Podstawę określenia wynagrodzenia za korzystanie z informacji geologicznej stanowi wycena określająca koszty projektowania, wykonywania i dokumentowania prac geologicznych sfinansowana przez podmiot ubiegający się o korzystanie z tej informacji. Przed zawarciem umowy Skarb Państwa dokonuje weryfikacji wyceny.

5. Wycenę, o której mowa w ust. 4, mogą wykonywać osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi stwierdzone w kategorii odpowiadającej rodzajowi wycenianej informacji geologicznej.

6. Jeżeli informacja geologiczna, do której prawa przysługują Skarbowi Państwa, jest zawarta w dokumentacji geologicznej, rozporządzenie nią następuje wyłącznie na czas oznaczony.

7. Zadania Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 4 i w art. 97 ust. 5, w zakresie określonym w ust. 2 pkt 1 i 2 oraz w ust. 3, wykonuje minister właściwy do spraw środowiska.

8. Zadania Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 4 i w art. 97 ust. 5, w zakresie określonym w ust. 2 pkt 3, wykonuje marszałek województwa.

9. Wpływy z tytułu rozporządzania prawem do informacji geologicznej należącej do Skarbu Państwa stanowią dochód budżetu państwa.

10. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki i tryb korzystania z informacji geologicznej za wynagrodzeniem;
- 2) wzór wniosku o zawarcie umowy na korzystanie z informacji geologicznej;
- 3) metody szacowania wartości informacji geologicznej;
- 4) szczegółowe wymagania dotyczące wycen.

11. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 10, minister właściwy do spraw środowiska będzie kierował się potrzebą zapewnienia łatwego dostępu do informacji geologicznej oraz kompletności informacji objętych wnioskiem. W rozporządzeniu tym minister właściwy do spraw środowiska różnicuje metody szacowania informacji geologicznej i zakres ich stosowania oraz szczegółowe wymagania dotyczące wycen w zależności od rodzaju i formy informacji geologicznej, sposobu i zakresu korzystania z niej, a w przypadku informacji geologicznej dotyczącej złóż kopalin – uwzględni także różnice w jakości informacji ze względu na czas jej pozyskania, stopień rozpoznania złoża oraz stopień jego wyeksploatowania.

Rozdział 3

Ewidencja i bilans zasobów złóż kopalin

Art. 99. 1. Przedsiębiorca prowadzi ewidencję zasobów złoża kopaliny, ustalając ich zmiany spowodowane:

- 1) dokładniejszym rozpoznaniem złoża;
- 2) eksploatacją złoża i powstałymi wskutek niej stratami;
- 3) zmianą granic lub podziałem złoża;
- 4) wymaganiami ochrony środowiska albo bezpieczeństwa pracy, w tym ograniczeniami wpływającymi na dopuszczalność eksploatacji złoża.

2. W ramach prowadzonej ewidencji zasobów złoża kopaliny sporządza się corocznie, w terminie do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku, operat ewidencyjny zasobów złoża kopaliny, zwany dalej „operatem ewidencyjnym”.

3. W operacie ewidencyjnym uwzględnia się w szczególności dane dotyczące tych części złoża kopaliny, których wydobyć nie jest technicznie możliwe lub nie jest gospodarczo uzasadnione.

4. Operat ewidencyjny sporządza się na podstawie:

- 1) obmiaru wyrobisk – dla zasobów złóż kopalin stałych;
- 2) pomiarów wydajności odwiertów – dla zasobów złóż kopalin gazowych i płynnych.

5. W przypadku działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez starostę:

- 1) obmiaru wyrobisk dokonuje się co 3 lata;
- 2) w corocznie sporządzanym operacie ewidencyjnym określa się stan zasobów złoża kopaliny, wielkość wydobycia i strat jako wielkości szacunkowe, pozostawiając szczegółowe ich ustalenie do czasu dokonania obmiaru wyrobisk.

6. Operat ewidencyjny dołącza się do posiadanego egzemplarza dokumentacji geologicznej oraz projektu zagospodarowania złoża.

7. Przedsiębiorca sporządza, na podstawie operatu ewidencyjnego, informację o zmianach zasobów złoża kopaliny i corocznie, w terminie do dnia 15 kwietnia, przekazuje ją w 2 egzemplarzach właściwemu organowi koncesyjnemu.

8. Informacja, o której mowa w ust. 7, zawiera dane dotyczące stanu zasobów złoża kopaliny, przyrostów oraz ubytków w tych zasobach.

9. W uzasadnionych sytuacjach, w szczególności w przypadku:

- 1) wszczęcia postępowania zmierzającego do cofnięcia koncesji lub stwierdzenia jej wygaśnięcia,
- 2) cofnięcia koncesji lub stwierdzenia jej wygaśnięcia lub utraty jej mocy bez względu na przyczynę,
- 3) wyczerpania zasobów złoża,
- 4) naruszenia przepisów o ochronie środowiska

– organ koncesyjny może, w drodze decyzji, nakazać dokonanie obmiaru wyrobisk i przedłożenie operatu ewidencyjnego w innym terminie.

10. Przedsiębiorca przechowuje operaty ewidencyjne przez 5 lat od końca roku kalendarzowego, w którym koncesja utraciła moc.

11. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące operatu ewidencyjnego oraz wzory informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny, których treść jest uzależniona od rodzajów kopalin, kierując się potrzebą ochrony złóż kopalin oraz zapewnienia kompletności informacji objętych ewidencją zasobów złoża kopaliny.

Art. 100. 1. Operat ewidencyjny sporządza geolog górniczy.

2. Dla złóż wydobywanych metodą odkrywkową albo metodą otworów wiertniczych operat ewidencyjny może sporządzać osoba posiadająca kwalifikacje do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi w zakresie poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin.

3. Nadzór nad sporządzaniem operatu ewidencyjnego sprawuje właściwy organ nadzoru górniczego.

4. Jeżeli przedsiębiorca nie sporządził operatu ewidencyjnego albo sporządził go nienależycie, właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać jego niezwłoczne sporządzenie lub poprawę, na koszt przedsiębiorcy.

Art. 101. Na podstawie dokumentacji geologicznych oraz ewidencji zasobów złóż kopalin minister właściwy do spraw środowiska corocznie sporządza krajowy bilans zasobów złóż kopalin.

DZIAŁ VI

ZAKŁAD GÓRNICZY, JEGO RUCH ORAZ RATOWNICTWO GÓRNICZE

Rozdział 1

Planowanie przestrzenne na terenach górniczych

Art. 102. 1. Obszary i tereny górnicze uwzględnia się w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

2. Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie odrębnych przepisów.

3. Przewidywane dla środowiska skutki działalności określonej w koncesji określa się w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a także na podstawie projektu zagospodarowania złoża.

4. W przypadku udzielenia koncesji, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2 i 3, wójt (burmistrz, prezydent miasta) niezwłocznie dokonuje oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy albo miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w trybie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.⁸⁾), w zakresie udzielonej koncesji.

5. Plan, o którym mowa w ust. 2, niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinien zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- 1) wykonania działalności określonej w koncesji;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- 3) ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

6. Plan, o którym mowa w ust. 2, może w szczególności określić:

- 1) obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony tylko w sposób zapewniający należyłą ochronę tych obiektów lub obszarów;
- 2) obszary wyłączone z zabudowy bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań.

7. Koszty sporządzenia projektu planu, o którym mowa w ust. 2, po połowie ponoszą przedsiębiorca oraz gmina.

Rozdział 2

Ruch zakładu górniczego

Art. 103. 1. Ruch zakładu górniczego prowadzi się w sposób zgodny z przepisami prawa, w szczególności na podstawie planu ruchu zakładu górniczego, a także zgodnie z zasadami techniki górniczej.

2. Planu ruchu zakładu górniczego nie sporządza się:

- 1) jeżeli koncesji udzielił starosta – w takim przypadku ruch zakładu górniczego prowadzi się na podstawie warunków określonych w koncesji;
- 2) jeżeli roboty geologiczne służące poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin są wykonywane bez użycia środków strzałowych na głębokości do 100 m poza obszarem

górnictwem – w takim przypadku ruch zakładu górnictwa prowadzi się na podstawie warunków określonych w koncesji albo decyzji zatwierdzającej projekt robót geologicznych.

Art. 104. Do projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych zakładów górnictwa stosuje się przepisy prawa budowlanego oraz odpowiednio przepisy niniejszego rozdziału i rozdziału 5.

Art. 105. 1. Jeżeli nie sprzeciwia się to warunkom określonym w koncesji, przedsiębiorca może dokonać zmiany projektu zagospodarowania złoża. Zmiany dokonuje się w formie dodatku do projektu.

2. Przedsiębiorca przedkłada dodatek do projektu zagospodarowania złoża organowi koncesyjnemu na co najmniej 30 dni przed terminem realizacji zamierzonych zmian.

3. Jeżeli wymagają tego potrzeby racjonalnej gospodarki złożem lub ochrony środowiska, przed upływem 30 dni od dnia doręczenia dodatku do projektu zagospodarowania złoża, organ koncesyjny, w drodze decyzji, zabrania jego realizacji.

Art. 106. 1. Plan ruchu zakładu górnictwa sporządza przedsiębiorca, odrębnie dla każdego zakładu górnictwa.

2. Plan ruchu zakładu górnictwa określa:

- 1) strukturę organizacyjną zakładu górnictwa, w szczególności przez wskazanie stanowisk osób kierownictwa i dozoru ruchu;
- 2) szczególne przedsięwzięcia niezbędne w celu zapewnienia:
 - a) wykonywania działalności objętej koncesją,
 - b) bezpieczeństwa powszechnego,
 - c) bezpieczeństwa pożarowego,
 - d) bezpieczeństwa osób przebywających w zakładzie górnictwa, w szczególności dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - e) racjonalnej gospodarki złożem,
 - f) ochrony elementów środowiska,
 - g) ochrony obiektów budowlanych,
 - h) zapobiegania szkodom i ich naprawy.

3. Plan ruchu zakładu górniczego sporządza się z uwzględnieniem warunków określonych w koncesji oraz projekcie zagospodarowania złoża, a w przypadku:

- 1) robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga koncesji – z uwzględnieniem warunków określonych w projekcie robót geologicznych;
- 2) działalności określonej w art. 2 ust. 1 – z uwzględnieniem warunków lokalnych jej prowadzenia.

4. Jeżeli w granicach obszaru górniczego są planowane bądź prowadzone roboty związane z poszukiwaniem lub rozpoznawaniem złóż kopalin lub wód podziemnych albo jeżeli obszary górnicze sąsiadują ze sobą, w planie ruchu zakładu górniczego uwzględnia się zachodzące współzależności oraz przewiduje się odpowiednie środki, w tym organizacyjne i techniczne, niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa pracy i bezpieczeństwa powszechnego oraz ochrony poszczególnych złóż kopalin i innych elementów środowiska.

5. Jeżeli zakład górniczy składa się z co najmniej 2 części prowadzących samodzielnie ruch, w planie ruchu tego zakładu określa się dane objęte planem odrębnie w odniesieniu do poszczególnych jego części.

6. Plan ruchu zakładu górniczego sporządza się na okres 5 lat albo na cały planowany okres prowadzenia ruchu, jeżeli jest on krótszy.

7. Wniosek o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przedkłada się organowi nadzoru górniczego właściwemu dla miejsca wykonywania robót objętych planem, a jeżeli roboty objęte planem będą wykonywane w granicach właściwości miejscowej co najmniej 2 organów nadzoru górniczego – organowi nadzoru górniczego właściwemu dla siedziby zakładu górniczego.

8. Wniosek o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przedkłada się co najmniej na 30 dni przed dniem zamierzonego rozpoczęcia wykonywania robót.

9. Do wniosku o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego dołącza się:

- 1) 2 egzemplarze planu, podpisane przez przedsiębiorcę oraz kierownika ruchu zakładu górniczego, który będzie realizował plan;
- 2) odpisy wymaganych dla zamierzonych robót decyzji wydanych przez inne organy, w szczególności dotyczących ochrony środowiska.

10. Wraz z wnioskiem o zatwierdzenie planu ruchu zakładu górniczego przekazuje się do wglądu odpis koncesji oraz projekt zagospodarowania złoża, a w przypadku robót geologicznych, których wykonywanie nie wymaga koncesji – projekt robót geologicznych.

11. Plan ruchu zakładu górniczego zatwierdza właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, po uzyskaniu opinii właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

12. Organ nadzoru górniczego przesyła organowi koncesyjnemu kopię decyzji zatwierdzającej plan ruchu zakładu górniczego.

Art. 107. 1. Zmiany planu ruchu zakładu górniczego dokonuje się w formie dodatku do planu. Zmiana ta następuje w trybie przewidzianym dla zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego.

2. Opinia, o której mowa w art. 106 ust. 11, nie jest wymagana, jeżeli zmiana planu ruchu zakładu górniczego nie spowoduje negatywnego wpływu na środowisko oraz obiekty budowlane.

3. Organ nadzoru górniczego przesyła organowi koncesyjnemu kopie decyzji zatwierdzającej dodatek do planu ruchu zakładu górniczego, dotyczący gospodarki złożem lub mający wpływ na środowisko.

Art. 108. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące treści planu ruchu zakładu górniczego oraz planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) zakładu górniczego, różnicując je zależnie od rodzaju i metody prowadzonej działalności oraz uwzględniając specyfikę działalności wykonywanej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, kierując się potrzebą zapewnienia wymagań określonych w art. 106 ust. 2 oraz art. 127 ust. 1.

Art. 109. 1. Odstąpienie od zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego jest dopuszczalne tylko w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub jego części, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska.

2. W przypadku odstąpienia od zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego przedsiębiorca jest obowiązany niezwłocznie podjąć działania konieczne dla ochrony zdrowia i życia ludzkiego, zabezpieczenia obiektów zakładu górniczego, bezpieczeństwa powszechnego i ochrony środowiska. Działania te nie mogą być niezgodne z zasadami techniki górniczej oraz zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy.

3. O dokonanym odstąpieniu przedsiębiorca niezwłocznie powiadamia właściwy organ nadzoru górniczego. W uzasadnionych przypadkach właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu, określić sposób, zakres i termin wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 2.

Art. 110. 1. Ruch zakładu górniczego prowadzi się pod kierownictwem i dozorem osób posiadających wymagane kwalifikacje.

2. Osoby wykonujące czynności w ruchu zakładu górniczego szkoli się w zakresie znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym bezpiecznego wykonywania powierzonych im czynności. Osoby te nie mogą być dopuszczone do pracy w ruchu zakładu górniczego, jeżeli nie wykażą się dostateczną znajomością tych przepisów i zasad.

3. Szkolenia organizuje i prowadzi przedsiębiorca lub na jego zlecenie jednostka organizacyjna prowadząca działalność szkoleniową.

4. Ten, kto trudni się szkoleniem osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego, jest obowiązany posiadać odpowiednią kadrę oraz niezbędne środki umożliwiające właściwe szkolenie.

5. Szkolenie osób, o których mowa w art. 52 ust. 6, odbywa się na podstawie programów szkolenia, zatwierdzanych, w drodze decyzji, przez właściwe organy nadzoru górniczego. Odmowa zatwierdzenia następuje, jeżeli program szkolenia nie zapewnia przekazania osobom szkolonym niezbędnych informacji dotyczących prawidłowego wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego.

Art. 111. 1. W ruchu zakładu górniczego stosuje się wyroby, które:

- 1) spełniają wymagania dotyczące oceny zgodności, określone w odrębnych przepisach, lub
- 2) zostały określone w przepisach wydanych na podstawie ust. 15, spełniają wymagania techniczne określone w tych przepisach, zwane dalej „wymaganiami technicznymi”, zostały dopuszczone do stosowania w zakładach górniczych oraz oznakowane w sposób określony w tych przepisach.

2. Decyzję w sprawie dopuszczenia wyrobu do stosowania w zakładach górniczych, zwaną dalej „dopuszczeniem”, wydaje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego, jeżeli wyrób spełnia wymagania techniczne.

3. Przed złożeniem wniosku o wydanie dopuszczenia wyrób podlega badaniom, w oparciu o wymagania techniczne, dokonywanym w akredytowanej jednostce certyfikującej wyroby.

4. Jeżeli wyrób został:

- 1) zgodnie z prawem wyprodukowany lub dopuszczony do obrotu w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w Republice Turcji,

2) zgodnie z prawem wyprodukowany w państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) będącym stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym

– Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wydaje dopuszczenie na podstawie dokumentów załączonych do wniosku, z wyłączeniem przepisów ust. 2 i 3. Odmowa wydania dopuszczenia następuje wyłącznie w przypadku stwierdzenia, że wyrób nie spełnia wymagań bezpieczeństwa w stopniu odpowiadającym temu, jaki przewidują wymagania techniczne.

5. Podmiotami uprawnionymi do złożenia wniosku o wydanie dopuszczenia są:

- 1) producent, jego upoważniony przedstawiciel, w rozumieniu art. 5 pkt 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2087, z późn. zm.⁹⁾), dystrybutor lub importer wyrobu, zwani dalej „dostawcami wyrobu”;
- 2) dostawca wyrobu finalnego – w przypadku wyrobów składających się z podzespołów wykonywanych przez różnych producentów;
- 3) przedsiębiorca, który wykonał lub nabył wyrób i zamierza stosować go w ruchu własnego zakładu górniczego, lub inny podmiot, który wykonał lub nabył wyrób – w przypadku wyrobów wykonanych lub zakupionych jednostkowo.

6. Wniosek o wydanie dopuszczenia zawiera:

- 1) określenie wyrobu;
- 2) oznaczenie podmiotu ubiegającego się o wydanie dopuszczenia, przez wskazanie jego formy prawnej oraz dowodu jego istnienia, w szczególności wypisu ze stosownego rejestru, oraz jego siedziby, a także osób upoważnionych do działania w jego imieniu, przez podanie ich imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego;
- 3) określenie producenta wyrobu, jego siedziby i miejsca produkowania wyrobu.

7. Do wniosku o wydanie dopuszczenia załącza się następujące dokumenty, sporządzone w języku polskim:

- 1) ogólny opis wyrobu wraz ze wskazaniem proponowanego miejsca umieszczenia znaku dopuszczenia;
- 2) niezbędne obliczenia projektowe parametrów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowania wyrobu w warunkach zagrożeń występujących w ruchu zakładu górniczego;
- 3) rysunki lub schematy dotyczące wyrobu, jego układów oraz podzespołów, od których zależy bezpieczeństwo i higiena pracy oraz bezpieczeństwo pożarowe;

- 4) wyniki badań wyrobu;
- 5) deklarację producenta albo podmiotu wymienionego w ust. 5 pkt 3 – w przypadku wykonania wyrobu jednostkowo, dotyczącą spełniania przez wyrób wymagań technicznych, albo deklarację dotyczącą spełniania przez wyrób wymagań bezpieczeństwa w stopniu odpowiadającym temu, jaki zapewniają wymagania techniczne – w przypadku wyrobów, o których mowa w ust. 4;
- 6) dokumenty potwierdzające dokonanie oceny zgodności, jeżeli są wymagane przez odrębne przepisy, w tym wydane na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności;
- 7) certyfikat systemu zarządzania jakością lub informację o innym sposobie udokumentowania powtarzalności cech wyrobu – w przypadku produkcji więcej niż 1 egzemplarza wyrobu;
- 8) dokumentację techniczno-ruchową wyrobu zawierającą następujące informacje wymagane do jego prawidłowego i bezpiecznego stosowania:
 - a) dane techniczne,
 - b) identyfikację zagrożeń powodowanych przez wyrób w czasie jego stosowania,
 - c) instrukcje bezpiecznego stosowania wyrobu oraz informację o konieczności podejmowania szczególnych środków bezpieczeństwa,
 - d) warunki stosowania wyrobu, uwzględniające sposób przeprowadzania przeglądów, konserwacji, napraw i regulacji.

8. W przypadku wyrobów, o których mowa w ust. 4, zamiast dokumentów wymienionych w ust. 7 pkt 4, do wniosku o wydanie dopuszczenia załącza się, sporządzone w języku polskim, dokumenty stanowiące podstawę wyprodukowania lub dopuszczenia wyrobu do obrotu, w szczególności wyniki jego badań.

9. Jeżeli wymagają tego szczególne względy bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego w ruchu zakładu górniczego, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może przed wydaniem dopuszczenia nakazać, w drodze postanowienia, przeprowadzenie prób wyrobu w ruchu zakładu górniczego.

10. Dopuszczenie wydaje się na czas określony we wniosku o wydanie dopuszczenia, nie dłuższy niż 5 lat.

11. Dopuszczenie określa:

- 1) wyrób;

- 2) zakres i warunki stosowania wyrobu;
- 3) znak dopuszczenia oraz sposób trwałego i czytelnego umieszczania znaku dopuszczenia na każdej jednostce wyrobu;
- 4) dokumenty, jakie dostawca wyrobu jest obowiązany przekazać użytkownikowi;
- 5) czas przechowywania dokumentów, o których mowa w ust. 7, przez podmiot określony w ust. 5 oraz warunki ich udostępniania;
- 6) zakres dozwolonych zmian wyrobu, które mogą być dokonane, w okresie ważności dopuszczenia, przez producenta albo podmiot wymieniony w ust. 5 pkt 3 – w przypadku wykonania wyrobu jednostkowo.

12. Zmiany, o których mowa w ust. 11 pkt 6, nie mogą dotyczyć:

- 1) obniżenia wytrzymałości poszczególnych elementów wyrobu;
- 2) cech wyrobu, których zmiana może powodować ograniczenie zakresu jego stosowania lub wymaga zmiany warunków jego stosowania;
- 3) wyposażenia wyrobu, które służy do zwalczania zagrożeń naturalnych oraz zagrożenia pożarowego;
- 4) zabezpieczeń mechanicznych i elektrycznych wyrobu, jeżeli obniżają poziom bezpieczeństwa;
- 5) miejsca obsługi i jego zabezpieczeń oraz systemów sterowania wyrobem;
- 6) osłon części ruchomych wyrobu;
- 7) zakresu stosowania wyrobu.

13. W przypadku wprowadzenia zmiany w dopuszczonym wyrobie przez podmioty określone w ust. 5, wprowadzający zmianę powiadamia o niej podmiot, który poddał wyrób badaniom, oraz Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

14. Jeżeli wyrób nie spełnia wymagań technicznych mających wpływ na poziom jego bezpieczeństwa, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może uchylić lub zmienić dopuszczenie.

15. Rada Ministrów, kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego oraz bezpieczeństwa stosowania wyrobów w warunkach zagrożeń występujących w ruchu zakładów górniczych, w tym bezpieczeństwa osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wykaz wyrobów;

2) wymagania techniczne dla wyrobów;

3) znaki dopuszczenia oraz sposób oznaczania wyrobów tymi znakami.

Art. 112. 1. Oddanie do ruchu w zakładzie górniczym obiektów, maszyn, urządzeń i ścian, jak również dokonywanie ich istotnych zmian konstrukcyjnych lub istotnych zmian warunków eksploatacji, wymaga zezwolenia kierownika ruchu zakładu górniczego.

2. Oddanie do ruchu w zakładzie górniczym, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 118 ust. 1: podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń, obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących ściany prowadzone w warunkach specjalnych oraz obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących oddziały eksploatujące partie złóż rud miedzi w warunkach specjalnych, jak również dokonywanie ich istotnych zmian konstrukcyjnych lub istotnych zmian warunków eksploatacji, wymaga pozwolenia wydanego, w drodze decyzji, przez właściwy organ nadzoru górniczego.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli obiekt, maszyna lub urządzenie stanowi wyposażenie lub część składową obiektu budowlanego zakładu górniczego, dla którego pozwolenia na użytkowanie są wydawane przez właściwe organy nadzoru górniczego na podstawie przepisów prawa budowlanego.

4. Właściwy organ nadzoru górniczego może przed wydaniem pozwolenia, o którym mowa w ust. 2, nakazać, w drodze postanowienia, na które służy zażalenie, przeprowadzenie próbnego ruchu obiektów, maszyn, urządzeń lub ścian, określając jego zakres i sposób kontroli oraz uzależniając wydanie pozwolenia od uzyskanych wyników.

Art. 113. 1. Używanie przez przedsiębiorcę w ruchu zakładu górniczego środków strzałowych, a także przechowywanie lub używanie przez przedsiębiorcę w ruchu zakładu górniczego sprzętu strzałowego, wymaga pozwolenia wydanego, w drodze decyzji, przez organ nadzoru górniczego właściwy dla miejsca wykonywania robót strzałowych, a jeżeli roboty te będą wykonywane w granicach właściwości miejscowej co najmniej 2 organów nadzoru górniczego – organ nadzoru górniczego właściwy dla siedziby zakładu górniczego.

2. Używanie w ruchu zakładu górniczego środków strzałowych, a także przechowywanie lub używanie w ruchu zakładu górniczego sprzętu strzałowego przez podmioty wykonujące w zakresie swojej działalności zawodowej czynności powierzone im w ruchu zakładu górniczego, wymaga pozwolenia wydanego, w drodze decyzji, przez organ nadzoru górniczego właściwy dla miejsca wykonywania robót strzałowych.

3. Pozwolenie wydaje się na czas określony we wniosku o jego wydanie, nie dłuższy niż rok.

4. Właściwy organ nadzoru górniczego odmawia wydania pozwolenia:

- 1) ze względu na zagrożenie obronności, bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego lub środowiska;
- 2) ze względu na ważny interes publiczny;
- 3) jeżeli wnioskodawcy cofnięto w ciągu ostatnich 5 lat pozwolenie z przyczyn określonych w ust. 5.

5. Właściwy organ nadzoru górniczego cofa pozwolenie, jeżeli wnioskodawca prowadzi roboty strzałowe w sposób:

- 1) niezgodny z przepisami prawa lub planem ruchu zakładu górniczego;
- 2) stwarzający zagrożenie obronności, bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego lub środowiska.

6. Przedsiębiorca lub podmiot wykonujący w zakresie swojej działalności zawodowej roboty strzałowe powierzone mu w ruchu zakładu górniczego, którym wydano pozwolenie, są obowiązani:

- 1) przestrzegać wymagań dotyczących bezpiecznego przechowywania środków strzałowych i sprzętu strzałowego oraz prowadzenia prac przy użyciu tych środków i sprzętu;
- 2) zapewnić nadzór nad osobami, którym powierzyli wykonywanie czynności związanych z dostępem do środków strzałowych i sprzętu strzałowego;
- 3) zapewnić ewidencjonowanie znajdujących się w zakładzie górniczym oraz wykorzystanych tam środków strzałowych;
- 4) przechowywać dokumentację, o której mowa w pkt 3, przez co najmniej 10 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym wykorzystano środki strzałowe, oraz udostępniać ją na żądanie właściwego organu nadzoru górniczego;
- 5) zapewnić prowadzenie wykazu używanych środków strzałowych i sprzętu strzałowego, określającego warunki ich używania.

7. Kierownik ruchu zakładu górniczego ustala dla każdego miejsca wykonywania robót strzałowych w formie pisemnej bezpieczny sposób ich wykonywania, uwzględniając wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 118 ust. 2.

Art. 114. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność określoną w art. 21 ust. 1 pkt 2 i 3, z wyjątkiem koncesji udzielonej przez starostę, jest obowiązany posiadać dokumentację

mierniczo-geologiczną oraz aktualizować i uzupełniać ją w trakcie postępu robót. W skład dokumentacji mierniczo-geologicznej wchodzi:

- 1) dokumenty pomiarowe;
- 2) dokumenty obliczeniowe;
- 3) dokumenty kartograficzne przedstawiające aktualną sytuację geologiczną oraz górnictwem zakładu górniczego, a także stan powierzchni w granicach terenu górniczego.

2. Nie jest wymagane posiadanie dokumentów pomiarowych i obliczeniowych będących podstawą sporządzania i uzupełniania map pozyskiwanych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

3. Dokumentację mierniczo-geologiczną sporządza:

- 1) mierniczy górnicy, a w przypadku wydobywania kopalin metodą odkrywkową – także osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe w zakresie geodezyjnych pomiarów sytuacyjno-wysokościowych;
- 2) w części, w jakiej przedstawia ona sytuację geologiczną zakładu górniczego – geolog górnicy, a w przypadku wydobywania kopalin metodą odkrywkową – także osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe w zakresie sporządzania dokumentacji geologicznej złóż tych kopalin, w związku z wydobywaniem których ma być sporządzona dokumentacja mierniczo-geologiczna.

4. W celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej wykonuje się prace geodezyjne i geologiczne, obejmujące czynności pomiarowe, obliczeniowe i kartograficzne.

5. Przedsiębiorca jest obowiązany nieodpłatnie udostępnić organom administracji geologicznej oraz organom nadzoru górniczego, na żądanie tych organów, dokumentację mierniczo-geologiczną w zakresie niezbędnym do wykonywania ich zadań.

6. Właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać sporządzenie odpowiednich dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej, innych niż wymienione w przepisach wydanych na podstawie ust. 7, jeżeli jest to niezbędne do:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego;
- 2) zwalczania zagrożeń naturalnych;
- 3) wykonania zadań ratownictwa górniczego;

- 4) kontrolowania racjonalnej gospodarki zasobami złóż kopalin w procesie ich wydobywania;
- 5) zapobieżenia szkodom w środowisku i obiektach budowlanych;
- 6) budowy i likwidacji zakładu górniczego;
- 7) rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po zakończeniu działalności górniczej.

7. Minister właściwy do spraw środowiska, kierując się potrzebą sporządzenia dokumentacji mierniczo-geologicznej w sposób zapewniający przedstawienie aktualnej sytuacji geologicznej oraz górniczej zakładu górniczego, a także stanu powierzchni w granicach terenu górniczego, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje dokumentów wchodzących w skład dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 2) szczegółowe wymagania dotyczące sporządzania, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 3) szczegółowe wymagania dotyczące wykonywania prac geodezyjnych i geologicznych w celu sporządzenia, aktualizacji i uzupełniania dokumentacji mierniczo-geologicznej;
- 4) sposób i tryb postępowania z dokumentacją mierniczo-geologiczną po likwidacji zakładu górniczego, w zakresie jej przekazywania i archiwizowania, w tym wzory dokumentów związanych z jej przekazywaniem.

Art. 115. Przedsiębiorca jest obowiązany:

- 1) rozpoznawać zagrożenia związane z ruchem zakładu górniczego i podejmować środki zmierzające do zapobiegania i usuwania tych zagrożeń;
- 2) posiadać odpowiednie środki materialne i techniczne oraz służby ruchu zapewniające bezpieczeństwo pracowników i ruchu zakładu górniczego;
- 3) prowadzić ewidencję osób przebywających w zakładzie górniczym, przez wskazanie imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego;
- 4) oceniać i dokumentować ryzyko zawodowe oraz stosować niezbędne rozwiązania zmniejszające to ryzyko, w tym przez sporządzenie dokumentu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia;
- 5) posiadać i odpowiednio przechowywać dokumentację prowadzenia ruchu zakładu górniczego;
- 6) posiadać dowód sprawdzenia rozwiązań technicznych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego – w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 118 ust. 1 i 2.

Art. 116. 1. Złoza, pokłady, wyrobiska, ich części oraz inne przestrzenie w zakładach górniczych, w których występują następujące zagrożenia naturalne: tąpniętami, metanowe, wyrzutami gazów i skał, wybuchem pyłu węglowego, klimatyczne, wodne, osuwiskowe, erupcyjne, siarkowodorowe, substancjami promieniotwórczymi, podlegają zaliczeniu do poszczególnych stopni, kategorii lub klas zagrożeń, według kryteriów określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.

2. Zaliczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje kierownik ruchu zakładu górniczego w oparciu o dokumentację określoną w przepisach wydanych na podstawie ust. 4, niezwłocznie po stwierdzeniu okoliczności określonych w tych przepisach, uzasadniających zaliczenie do danego stopnia, kategorii lub klasy zagrożenia.

3. W przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 zaliczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje się także w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego oraz opinię tego rzeczoznawcy.

4. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kryteria oceny zagrożeń naturalnych, o których mowa w ust. 1, zależnie od rodzaju kopaliny, natężenia zagrożeń, przestrzeni występowania zagrożeń oraz rodzaju zakładu górniczego,
 - 2) dokumentację, w oparciu o którą dokonuje się zaliczeń, o których mowa w ust. 1, inną niż wymieniona w ust. 3,
 - 3) przypadki, w których zaliczeń, o których mowa w ust. 1, dokonuje się także w oparciu o dokumentację, o której mowa w ust. 3
- kierując się potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa powszechnego oraz bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego.

Art. 117. 1. Kto spostrzeże zagrożenie dla ludzi, zakładu górniczego lub jego ruchu, uszkodzenie albo nieprawidłowe działanie urządzeń tego zakładu, jest obowiązany niezwłocznie ostrzec osoby zagrożone, podjąć środki dostępne w celu usunięcia niebezpieczeństwa oraz zawiadomić o niebezpieczeństwie najbliższą osobę kierownictwa lub dozoru ruchu.

2. W przypadku powstania stanu zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, dla zakładu górniczego lub jego ruchu, na żądanie kierownika ruchu tego zakładu, każdy przedsiębiorca jest obowiązany udzielić mu niezbędnej pomocy.

3. W przypadku powstania stanu zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, niezwłocznie wstrzymuje się prowadzenie ruchu w strefie zagrożenia, wycofuje się ludzi w bezpieczne miejsce i podejmuje się niezbędne działania, w tym środki dostępne w celu usunięcia stanu zagrożenia.

4. Kierownik ruchu zakładu górniczego jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić właściwy organ nadzoru górniczego, w sposób ustalony w przepisach wydanych na podstawie art. 118 ust. 1, o każdym wypadku śmiertelnym, ciężkim lub zbiorowym, zgonie naturalnym, jak również o związanych z ruchem zakładu górniczego niebezpiecznych zdarzeniach, stwarzających zagrożenie życia, zdrowia ludzkiego lub bezpieczeństwa powszechnego.

5. Kierownik ruchu zakładu górniczego, w terminie do 3 dnia roboczego każdego miesiąca, jest obowiązany zawiadomić właściwy organ nadzoru górniczego, w sposób ustalony w przepisach wydanych na podstawie art. 118 ust. 1, o każdym wypadku zaistniałym w zakładzie górniczym, innym niż określony w ust. 4, który zaistniał w poprzednim miesiącu.

Art. 118. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw pracy, spraw wewnętrznych oraz środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące prowadzenia ruchu poszczególnych rodzajów zakładów górniczych, w zakresie:

- 1) bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym oceniania i dokumentowania ryzyka zawodowego oraz stosowania niezbędnych rozwiązań zmniejszających to ryzyko,
 - 2) bezpieczeństwa pożarowego,
 - 3) gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
 - 4) przygotowania wydobytych kopalin do sprzedaży bez dokonywania ich przeróbki,
 - 5) ochrony środowiska,
 - 6) podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górniczego,
 - 7) obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących ściany prowadzone w warunkach specjalnych oraz obiektów podziemnego zakładu górniczego stanowiących oddziały eksploatujące partie złóż rud miedzi w warunkach specjalnych,
 - 8) przypadków, w których przedsiębiorca jest obowiązany posiadać dowód sprawdzenia rozwiązań technicznych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego
- kierując się potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, prawidłowego prowadzenia ruchu

zakładu górniczego, zapobiegania zagrożeniom występującym w ruchu zakładu górniczego, a także uwzględniając konieczność stosowania przez przedsiębiorców aktualnych osiągnięć nauki i techniki, zwłaszcza w zakresie górnictwa, uproszczenia wymagań dla przedsiębiorców prowadzących działalność na podstawie koncesji udzielonej przez starostę oraz racjonalnego wykorzystania złoża kopaliny.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw pracy, spraw wewnętrznych oraz środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe wymagania dotyczące przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w ruchu zakładu górniczego, w tym rodzaje, sposób i wzory ewidencji środków strzałowych oraz przypadki, w których przedsiębiorca ma obowiązek posiadać dowód sprawdzenia rozwiązań technicznych przez rzeczoznawcę do spraw ruchu zakładu górniczego, kierując się potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, prawidłowego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, zapobiegania zagrożeniom występującym w ruchu zakładu górniczego, a także potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa osób wykonujących czynności związane z przechowywaniem lub używaniem środków strzałowych i sprzętu strzałowego w poszczególnych rodzajach zakładów górniczych.

3. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego może, na wniosek przedsiębiorcy, w szczególnych przypadkach uzasadnionych warunkami bezpieczeństwa lub gdy jest to niezbędne do wprowadzenia postępu technicznego, przeprowadzenia prac naukowo-badawczych lub doświadczalnych, wyrazić zgodę na odstąpienie przez przedsiębiorcę od określonych wymagań przewidzianych w przepisach wydanych na podstawie ust. 1 i 2, określając szczegółowo zakład górniczy, zakres odstąpienia oraz warunki jego stosowania. Zgodę, w drodze decyzji, wyraża się na czas oznaczony, nie dłuższy niż 5 lat.

Art. 119. 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do podmiotów wykonujących w zakresie swojej działalności zawodowej czynności powierzone im w ruchu zakładu górniczego.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, są obowiązane spełniać następujące wymagania w zależności od rodzaju zakładu górniczego:

- 1) zapewnić odpowiednie służby ruchu, w tym osoby kierownictwa i dozoru ruchu oraz osoby o kwalifikacjach niezbędnych do kierowania i wykonywania określonego rodzaju robót;

- 2) zapewnić niezbędne środki materialne i techniczne umożliwiające bezpieczne wykonywanie robót;
- 3) przeszkolić pracowników w zakresie znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym bezpiecznego wykonywania powierzonych im czynności;
- 4) ocenić i udokumentować ryzyko zawodowe na stanowisku pracy oraz poinformować pracowników o tym ryzyku, a także stosować niezbędne środki profilaktyczne zmniejszające to ryzyko.

3. Sposób organizacji pracy wraz ze schematem organizacyjnym i dodatkowymi ustaleniami zapewniającymi bezpieczne wykonywanie robót określa umowa zawarta między przedsiębiorcą a podmiotem, o którym mowa w ust. 1.

Rozdział 3

Ratownictwo górnicze

Art. 120. 1. Ratownictwo górnicze tworzą:

- 1) służby ratownictwa górniczego przedsiębiorcy;
- 2) podmioty zawodowo trudniące się ratownictwem górniczym.

2. Do zadań służb i podmiotów, o których mowa w ust. 1, należy:

- 1) niezwłoczne niesienie pomocy w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub bezpieczeństwa powszechnego;
- 2) wykonywanie prac profilaktycznych – prace te mają na celu zapobieganie bezpośredniemu zagrożeniu bezpieczeństwa osób lub ruchu zakładu górniczego w przypadkach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 122.

3. Kierownik ruchu zakładu górniczego odpowiada za stan ratownictwa górniczego w zakładzie górniczym, a kierownik podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym – za stan ratownictwa górniczego w tym podmiocie.

4. W zakładzie górniczym i w podmiocie zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym prowadzi się dokumentację w zakresie ratownictwa górniczego.

5. W ratownictwie górniczym przeprowadza się specjalistyczne badania lekarskie, specjalistyczne badania psychologiczne oraz specjalistyczne szkolenia. Badania i szkolenia

organizuje i przeprowadza przedsiębiorca lub podmiot zawodowo trudniący się ratownictwem górniczym.

6. Przedsiębiorca jest obowiązany:

- 1) posiadać własne służby ratownictwa górniczego albo powierzyć realizację tego obowiązku w całości lub w części podmiotom zawodowo trudniącym się ratownictwem górniczym;
- 2) posiadać plan ratownictwa górniczego.

7. Plan ratownictwa górniczego sporządza się dla każdego zakładu górniczego.

8. Plan ratownictwa górniczego określa sposób wykonania obowiązków w zakresie ratownictwa górniczego, w szczególności:

- 1) organizację służb ratownictwa górniczego i służb pogotowia w zakładzie górniczym;
- 2) możliwość stałego udziału w akcji ratowniczej zawodowych specjalistycznych służb podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym – w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w ust. 11;
- 3) niezbędne wyposażenie w sprzęt ratowniczy;
- 4) sposób prowadzenia akcji ratowniczej.

9. Plan ratownictwa górniczego oraz zmiany w tym planie zatwierdza kierownik ruchu zakładu górniczego. Plan ten na bieżąco aktualizuje się w zakresie ustalonym przez kierownika ruchu zakładu górniczego.

10. W zakładzie górniczym organizuje się drużynę ratowniczą oraz odpowiednio wyposażoną kopalnianą stację ratownictwa górniczego. W zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi obowiązek posiadania kopalnianej stacji ratownictwa górniczego może zostać spełniony przez utrzymywanie zakładowej stacji ratownictwa górniczego.

11. Powierzenie przez przedsiębiorcę podmiotowi zawodowo trudniącemu się ratownictwem górniczym realizacji w całości lub części obowiązku posiadania własnych służb ratownictwa górniczego następuje na podstawie umowy, za uprzednią zgodą właściwego organu nadzoru górniczego, wyrażoną, w drodze decyzji, w przypadku spełniania przez ten podmiot wymagań przewidzianych w przepisach wydanych na podstawie art. 122.

12. Jeżeli przedsiębiorca lub podmiot nie spełnia wymagań przewidzianych w zakresie ratownictwa górniczego, właściwy organ nadzoru górniczego może nakazać, w drodze decyzji, przedsiębiorcy albo podmiotowi zawodowo trudniącemu się ratownictwem górniczym:

- 1) dokonanie koniecznych zmian w organizacji ratownictwa górniczego;
- 2) uzupełnienie lub zmianę wyposażenia ratownictwa górniczego.

13. Jeżeli występujące w zakładzie górniczym zagrożenia naturalne i ich natężenie nie wymagają spełnienia przez przedsiębiorcę obowiązku, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, i jeżeli nie spowoduje to pogorszenia stanu bezpieczeństwa w zakładzie górniczym, właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, zwolnić przedsiębiorcę z tego obowiązku, w całości lub w części. Przedsiębiorca, który uzyskał zwolnienie, jest obowiązany zabezpieczyć możliwość prowadzenia akcji ratowniczej przez podmioty trudniące się zawodowo ratownictwem górniczym, w sposób określony w planie ratownictwa górniczego.

14. W przypadku istotnej zmiany okoliczności, stanowiących podstawę wydania decyzji, o której mowa w ust. 12, właściwy organ nadzoru górniczego niezwłocznie uchyla tę decyzję.

15. Przepisów ust. 1 – 14 nie stosuje się do przedsiębiorców wydobywających kopaliny metodą odkrywkową. Są oni obowiązani zabezpieczyć możliwość prowadzenia akcji ratowniczej przez inne jednostki ratownicze.

Art. 121. 1. Prace profilaktyczne wykonuje się na zasadach określonych dla ruchu zakładu górniczego, zgodnie z dokumentacją prac profilaktycznych, zatwierdzoną przez kierownika ruchu zakładu górniczego.

2. Decyzję o podjęciu prac profilaktycznych i ich zakończeniu podejmuje kierownik ruchu zakładu górniczego.

3. W przypadku wystąpienia zagrożenia życia i zdrowia pracowników zakładu górniczego, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub bezpieczeństwa powszechnego, w związku z ruchem zakładu górniczego, niezwłocznie podejmuje się i prowadzi akcję ratowniczą.

4. Akcję ratowniczą prowadzi kierownik akcji ratowniczej zgodnie z planem ratownictwa górniczego oraz wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 122.

5. Kierownikiem akcji ratowniczej, podejmującym jednoosobowo decyzje dotyczące jej prowadzenia, jest kierownik ruchu zakładu górniczego.

6. Podczas prowadzenia akcji ratowniczej, w przypadkach szczególnych, ze względu na bezpieczeństwo załogi lub zakładu górniczego, kierownik akcji może odstąpić od wymagań określonych w przepisach prawa, pod warunkiem zapewnienia postępowania zgodnego z zasadami techniki górniczej.

7. Nadzór nad prowadzeniem akcji ratowniczej sprawuje właściwy organ nadzoru górniczego. W przypadku uznania, że jest ona prowadzona nienależycie, organ ten może żądać zmiany jej kierownika lub objąć kierownictwo akcji.

8. Jeżeli wymaga tego waga lub zawłość sprawy, w szczególności w przypadku zaistnienia wypadku zbiorowego, katastrofy albo niebezpiecznego zdarzenia, czynności określone w ust. 7 może podejmować Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 122. Minister właściwy do spraw gospodarki w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw wewnętrznych, środowiska oraz zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) organizację, szczegółowe zadania i wymagania dla służb ratownictwa górniczego przedsiębiorcy oraz podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym,
 - 2) szczegółowe wymagania dotyczące specjalistycznych badań lekarskich, specjalistycznych badań psychologicznych oraz specjalistycznych szkoleń w zakresie ratownictwa górniczego, w tym przypadki, w których te badania oraz szkolenia są przeprowadzane przez podmiot zawodowo trudniący się ratownictwem górniczym,
 - 3) szczegółowe wymagania dotyczące dokumentacji w zakresie ratownictwa górniczego oraz planu ratownictwa górniczego,
 - 4) sposoby współpracy przedsiębiorcy oraz podmiotu zawodowo trudniącego się ratownictwem górniczym, w przypadku zawarcia umowy, o której mowa w art. 120 ust. 11,
 - 5) przypadki, w których wykonuje się prace profilaktyczne,
 - 6) sposoby wykonywania prac profilaktycznych oraz prowadzenia akcji ratowniczych w zależności od rodzaju i natężenia zagrożeń występujących w zakładach górniczych
- kierując się potrzebą zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa powszechnego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego, zapobiegania zagrożeniom występującym w ruchu zakładu górniczego, a także zapewnienia sprawnego niesienia pomocy w przypadku zagrożenia życia lub zdrowia osób przebywających w zakładzie górniczym, bezpieczeństwa ruchu zakładu górniczego lub bezpieczeństwa powszechnego.

Rozdział 4

Podziemne składowanie odpadów

Art. 123. 1. Wyróżnia się następujące typy podziemnych składowisk odpadów:

- 1) podziemne składowisko odpadów niebezpiecznych;
- 2) podziemne składowisko odpadów obojętnych;
- 3) podziemne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

2. Podziemne składowisko odpadów lokalizuje się w formacji geologicznej stanowiącej naturalną barierę geologiczną dla ewentualnej migracji substancji niebezpiecznych poza granice przestrzeni objętej przewidywanymi szkodliwymi wpływami składowanych odpadów.

3. Eksploatacja i zamknięcie podziemnego składowiska powinny odbywać się w sposób zapewniający bezpieczeństwo powszechne oraz zapobieganie negatywnym dla środowiska skutkom składowania odpadów, w szczególności zanieczyszczeniu wód podziemnych.

4. Monitoring podziemnego składowiska odpadów prowadzi się w celu porównania stanu środowiska we wszystkich fazach działalności z jego pierwotnym stanem.

5. Odpady w podziemnych składowiskach składowuje się w sposób selektywny. Składowanie odpadów w sposób nieselektywny jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie spowoduje to zagrożenia środowiska lub nie naruszy wymagań bezpieczeństwa.

6. Przedsiębiorca prowadzący działalność w zakresie podziemnego składowania odpadów jest obowiązany zatrudnić w ruchu zakładu górniczego osobę posiadającą świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 i Nr 88, poz. 587).

7. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczególne wymagania dla poszczególnych typów podziemnych składowisk odpadów, dotyczące lokalizacji, eksploatacji i zamknięcia, a także zakres, sposób i warunki prowadzenia monitoringu tych składowisk,
- 2) rodzaje odpadów, które mogą być składowane podziemnie w sposób nieselektywny oraz kryteria i procedury dopuszczenia odpadów na składowiska podziemne

– kierując się potrzebami zapewnienia ochrony środowiska, bezpieczeństwa powszechnego oraz prawidłowego postępowania z odpadami, a także uwzględniając zjawiska przyrodnicze i uwarunkowania geologiczne.

Art. 124. 1. Zabronione jest podziemne składowanie następujących odpadów:

- 1) występujących w postaci ciekłej, w tym odpadów zawierających wodę w ilości powyżej 95 % masy całkowitej, z wyłączeniem szlamów;
- 2) o właściwościach wybuchowych, żrących, utleniających, wysoce łatwopalnych lub łatwopalnych;
- 3) zakaźnych medycznych i zakaźnych weterynaryjnych;
- 4) powstających w wyniku prac naukowo-badawczych, rozwojowych lub działalności dydaktycznej, które nie są zidentyfikowane lub są niesklasyfikowane i których oddziaływanie na środowisko nie jest znane;
- 5) opon, z wyłączeniem opon rowerowych i opon o średnicy zewnętrznej większej niż 1.400 mm;
- 6) innych, które w warunkach podziemnego składowania mogą podlegać niepożądanym zmianom fizycznym, chemicznym lub biologicznym.

2. Do odpadów, o których mowa w ust. 1 pkt 6, zalicza się następujące odpady:

- 1) mogące w warunkach składowania wchodzić w reakcje z wodą lub skałą macierzystą, prowadząc do zmiany ich objętości, powstania samozapalnych, toksycznych lub wybuchowych substancji lub gazów lub innych reakcji zagrażających bezpieczeństwu eksploatacji składowiska podziemnego lub nienaruszalności bariery geologicznej, a także pojemniki, w których są składowane;
- 2) ulegające biodegradacji;
- 3) o ostrym zapachu;
- 4) mogące wytwarzać mieszanki gazowo-powietrzne o właściwościach toksycznych lub wybuchowych;
- 5) nieodpowiadające warunkom geomechanicznym ze względu na niewystarczającą stabilność;
- 6) samozapalne lub podatne na samozapłon w danych warunkach składowania;
- 7) będące produktami gazowymi;
- 8) lotne oraz pochodzące ze zbierania w postaci nieokreślonych mieszanin.

3. Zabronione jest rozcieńczanie lub sporządzanie mieszanin odpadów ze sobą lub z innymi substancjami (przedmiotami) w celu spełnienia kryteriów dopuszczenia do podziemnego składowania.

Art. 125. 1. Do podziemnego składowania odpadów stosuje się odpowiednio przepisy art. 56 – 58, art. 59 ust. 1 pkt 1 – 5 oraz art. 61 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

2. Przepisów niniejszego rozdziału nie stosuje się do odpadów obojętnych oraz innych niż niebezpieczne i obojętne, jeżeli stanowią odpady wydobywcze w rozumieniu ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865).

3. Przed rozpoczęciem eksploatacji podziemnego składowiska odpadów właściwy organ nadzoru górniczego przeprowadza jego kontrolę w zakresie zgodności z koncesją i planem ruchu zakładu górniczego.

Rozdział 5

Likwidacja zakładu górniczego

Art. 126. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na działalność, o której mowa w art. 21 ust. 1 pkt 2 i 3, tworzy fundusz likwidacji zakładu górniczego, zwany dalej „funduszem”, oraz gromadzi na nim środki. Przedsiębiorca może utworzyć wspólny fundusz dla więcej niż jednego zakładu górniczego.

2. Środki funduszu gromadzi się na wyodrębnionym rachunku bankowym w postaci środków pieniężnych, bonów skarbowych lub obligacji emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa.

3. Środki funduszu zwiększa się o wpływy z oprocentowania środków pieniężnych, przychody z bonów skarbowych oraz przychody z obligacji emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa.

4. W przypadku wydobywania kopalin ze złóż metodą:

- 1) robót podziemnych lub otworów wiertniczych – przeznaczają się na fundusz równoważący nie mniej niż 3 % odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych zakładu górniczego, ustalanych stosownie do przepisów o podatku dochodowym,
- 2) odkrywkową – przeznaczają się na fundusz równoważący nie mniej niż 10 % należnej opłaty eksploatacyjnej

– w terminie miesiąca po zakończeniu roku obrotowego.

5. Przepis ust. 4 pkt 1 stosuje się do podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów.

6. Obowiązek przeznaczania środków na fundusz:

1) powstaje w przypadku:

a) wydobywania kopalin ze złóż – od dnia wymagalności opłaty eksploatacyjnej,

b) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji lub podziemnego składowania odpadów – od dnia zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego;

2) ustaje z dniem rozpoczęcia likwidacji zakładu górniczego.

7. Likwidacja części zakładu górniczego nie zwalnia z obowiązku dokonywania wpłat w zakresie pozostałej części tego zakładu.

8. Środki funduszu stanowią koszty uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym i mogą być wykorzystane wyłącznie w celu pokrycia kosztów likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części, a także zbędnych ze względów technicznych i technologicznych urządzeń, instalacji, obiektów lub wyrobisk górniczych tego zakładu.

9. Bank rozpoczyna dokonywanie wypłat z funduszu po przedstawieniu przez przedsiębiorcę ostatecznej decyzji właściwego organu nadzoru górniczego zatwierdzającej plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części albo zatwierdzającej plan ruchu zakładu górniczego w części, w jakiej przewiduje on likwidację zbędnych ze względów technicznych i technologicznych urządzeń, instalacji, obiektów lub wyrobisk górniczych tego zakładu.

10. Na żądanie właściwego organu koncesyjnego lub właściwego organu nadzoru górniczego przedsiębiorca przedstawia aktualne wyciągi z rachunku bankowego, na którym gromadzi środki funduszu, oraz informacje o sposobie ich wykorzystania.

11. Likwidacja funduszu następuje po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego, za zgodą właściwego organu nadzoru górniczego, wyrażoną, w drodze decyzji, po zasięgnięciu opinii właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

12. Wymagania określone w ust. 1 – 11 stosuje się odpowiednio do następcy prawnego przedsiębiorcy, który utworzył fundusz.

13. Przepisów ust. 1 – 12 nie stosuje się do przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję starosty.

Art. 127. 1. W przypadku likwidacji zakładu górniczego, w całości lub w części, przedsiębiorca jest obowiązany:

- 1) zabezpieczyć lub zlikwidować wyrobiska górnicze oraz urządzenia, instalacje i obiekty zakładu górniczego;
- 2) zabezpieczyć niewykorzystaną część złoża kopaliny;
- 3) zabezpieczyć sąsiednie złoża kopalin;
- 4) przedsięwziąć niezbędne środki chroniące wyrobiska sąsiednich zakładów górniczych;
- 5) przedsięwziąć niezbędne środki w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

2. Do rekultywacji gruntów, o których mowa w ust. 1 pkt 5, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.¹⁰⁾).

3. Do likwidacji zakładu górniczego stosuje się odpowiednio przepisy o ruchu zakładu górniczego.

4. Plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego lub jego oznaczonej części określa również sposób wykonania obowiązków, o których mowa w ust. 1.

5. Zatwierdzenie planu ruchu likwidowanego zakładu górniczego wymaga uzgodnienia z właściwym wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta). Kryterium uzgodnienia jest zgodność sposobu likwidacji z przeznaczeniem nieruchomości, określonym w art. 7.

6. W uzasadnionych przypadkach właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać przedsiębiorcy wykonanie obowiązku likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części.

7. Decyzja, o której mowa w ust. 6, określa termin i sposób wykonania obowiązku likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części. Decyzja ta może również upoważnić do korzystania z cudzej nieruchomości w zakresie niezbędnym do wykonania obowiązku likwidacji zakładu górniczego lub jego oznaczonej części.

8. W przypadku bezskutecznego upływu terminu, o którym mowa w ust. 7, właściwy organ nadzoru górniczego wszczyna postępowanie egzekucyjne.

Art. 128. 1. Środki funduszu nie podlegają egzekucji, chyba że tytuł wykonawczy, na podstawie którego organ egzekucyjny prowadzi postępowanie egzekucyjne, został wystawiony:

1) na wniosek wierzyciela przedsiębiorcy,

2) na podstawie art. 127 ust. 8

– z tytułu wykonywania na zlecenie lub rzecz przedsiębiorcy czynności określonych w art. 126 ust. 8, art. 127 ust. 1 lub 6.

2. Środki funduszu nie wchodzi w skład masy upadłości podmiotów, o których mowa w art. 126 ust. 1 i 12.

Art. 129. Niezwłocznie po zakończeniu likwidacji zakładu górniczego przedsiębiorca przekazuje Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego dokumentację mierniczo-geologiczną, w sposób i w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 114 ust. 7. Do dokumentacji tej nie stosuje się art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 673, z późn. zm.¹¹⁾).

Art. 130. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do likwidacji zakładu górniczego, jego oznaczonej części oraz zbędnych ze względów technicznych i technologicznych urządzeń, instalacji, obiektów lub wyrobisk górniczych tego zakładu, prowadzonej przez podmiot niebędący przedsiębiorcą, w tym likwidacji byłego zakładu górniczego.

DZIAŁ VII

OPLATY

Art. 131. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, wnosi opłatę ustalaną w koncesji jako iloczyn stawki opłaty oraz wyrażonej w kilometrach kwadratowych powierzchni terenu objętego koncesją.

2. Stawka opłaty za działalność w zakresie poszukiwania złóż kopalin za kilometr kwadratowy wynosi dla:

1) węgla kamiennego i rud uranu – 529,05 zł;

2) węgla brunatnego – 211,62 zł;

3) pozostałych kopalin, których złoża są objęte własnością górnictwem – 105,81 zł.

3. Stawka opłaty za działalność w zakresie rozpoznawania złóż kopalin lub łącznie za działalność w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż kopalin wynosi dwukrotność stawki określonej w ust. 2.

4. Opłata ma charakter jednorazowy i jest wnoszona w terminie 14 dni od dnia, w którym koncesja stała się ostateczna. Dowód wniesienia opłaty przedsiębiorca niezwłocznie przedstawia organowi koncesyjnemu oraz podmiotom określonym w art. 139 ust. 1 – 3.

5. Organ koncesyjny, wydłużając czas obowiązywania koncesji, ponownie ustala opłatę za działalność. Do ustalenia tej opłaty stosuje się przepisy ust. 1 – 4.

Art. 132. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, wnosi opłatę eksploatacyjną ustalaną jako iloczyn jej stawki oraz ilości kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym.

2. Stawki opłat eksploatacyjnych dla poszczególnych rodzajów kopalin określa załącznik do ustawy.

3. Stawka opłaty eksploatacyjnej wynosi 50 % w przypadku:

- 1) kopaliny towarzyszącej;
- 2) kopaliny współwystępującej wydobytej ze złoża węglowodorów.

Art. 133. 1. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na:

- 1) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo
- 2) podziemne składowanie odpadów

– wnosi opłatę ustalaną jako iloczyn stawki opłaty oraz ilości substancji lub odpadów, która w okresie rozliczeniowym została wprowadzona do górotworu, w tym do podziemnych wyrobisk górniczych.

2. Stawki opłat z tytułu magazynowania wynoszą dla:

- 1) substancji gazowych – 1,61 zł/tys. m³;
- 2) substancji ciekłych – 3,19 zł/t;
- 3) pozostałych substancji – 1,60 zł/t.

3. Stawki opłat z tytułu składowania wynoszą dla odpadów:

- 1) niebezpiecznych – 65,79 zł/t;

2) obojętnych – 3,79 zł/t;

3) innych niż niebezpieczne i obojętne – 5,06 zł/t.

Art. 134. 1. Stawki opłat, o których mowa w art. 131 ust. 2, art. 132 ust. 2 i art. 133 ust. 2 i 3, podlegają corocznej zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy.

2. Na podstawie wskaźnika, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw środowiska ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” stawki opłat obowiązujące na następny rok kalendarzowy, zaokrąglając je w górę do pełnych groszy.

Art. 135. 1. Okresem rozliczeniowym z tytułu opłaty eksploatacyjnej jest półrocze liczone odpowiednio od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca i od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia.

2. Przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, samodzielnie ustala wysokość opłaty eksploatacyjnej należnej za okres rozliczeniowy i przed upływem miesiąca następującego po tym okresie wnosi ją na rachunki bankowe gminy, na terenie której jest prowadzona działalność, oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, bez wezwania.

3. W terminie określonym w ust. 2 przedsiębiorca, który uzyskał koncesję na wydobywanie kopaliny ze złoża, przedstawia organowi koncesyjnemu, gminie, na terenie której jest prowadzona działalność, oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kopie dowodów dokonanych wpłat, a także informację zawierającą dane identyfikujące przedsiębiorcę, nazwę złoża, numer koncesji na wydobywanie kopaliny z tego złoża, rodzaj i ilość kopaliny wydobytej w okresie rozliczeniowym, przyjętą stawkę oraz wysokość ustalonej opłaty, w tym przypadającej gminie, na terenie której jest prowadzona działalność, oraz Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Jeżeli wydobywanie prowadzi się na terenie więcej niż jednej gminy – w informacji określa się również ilość kopaliny wydobytej z terenów poszczególnych gmin, a także wysokość przypadającej na nie opłaty eksploatacyjnej.

4. Jeżeli wysokość opłaty należnej za okres rozliczeniowy nie przekracza 300 zł, obowiązek jej zapłaty nie powstaje. Nie zwalnia to z obowiązku przedłożenia informacji, o której mowa w ust. 3.

5. Jeżeli ostatni dzień terminu określonego w ust. 2 przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień tego terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

6. Wymagania określone w ust. 1 – 5 stosuje się odpowiednio do przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję na podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji albo podziemne składowanie odpadów.

7. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory druków służących przedstawieniu informacji dotyczącej opłaty za wydobytą kopalinę, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz podziemne składowanie odpadów, kierując się potrzebą zapewnienia przejrzystości oraz wiarygodności przedkładanych informacji.

Art. 136. Jeżeli przedsiębiorca nie dopełni obowiązku wniesienia należnej opłaty, organ koncesyjny określa, w drodze decyzji, wysokość należnej opłaty, stosując stawkę obowiązującą w okresie rozliczeniowym, którego opłata dotyczy.

Art. 137. 1. Działalność wykonywana z rażącym naruszeniem warunków określonych w koncesji lub zatwierdzonym projekcie robót geologicznych podlega opłacie dodatkowej. Opłata dodatkowa jest niezależna od pozostałych opłat regulowanych niniejszym działem.

2. Opłatę dodatkową ustala, w drodze decyzji, odpowiednio organ koncesyjny lub organ administracji geologicznej, który zatwierdził projekt robót geologicznych.

3. Opłatę dodatkową za:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin określonych w art. 10 ust. 1, ustala się w wysokości pięciokrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju kopaliny za każdy kilometr kwadratowy powierzchni terenu objętego taką działalnością, przy czym rozpoczęty kilometr kwadratowy powierzchni terenu liczy się jako cały;
- 2) wykonywanie robót geologicznych ustala się w wysokości 10 000 zł za każdy kilometr kwadratowy powierzchni terenu objętego taką działalnością, przy czym rozpoczęty kilometr kwadratowy powierzchni terenu liczy się jako cały;
- 3) wydobywanie kopalin ustala się w wysokości pięciokrotnej stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny, pomnożonej przez ilość wydobytej w ten sposób kopaliny;
- 4) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji ustala się w wysokości pięciokrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju magazynowanej substancji, pomnożonej przez ilość zatłoczonej w ten sposób substancji;
- 5) podziemne składowanie odpadów ustala się w wysokości pięciokrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju składowanych odpadów, pomnożonej przez ilość składowanych w ten sposób odpadów.

4. Opłaty dodatkowe, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 3 – 5, ustala się stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.

5. Opłatę wnosi się w terminie czternastu dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Dowód wniesienia opłaty niezwłocznie przedstawia się właściwemu organowi oraz podmiotom określonym w art. 139 ust. 1 – 3.

Art. 138. 1. Działalność wykonywana bez wymaganej koncesji albo bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych podlega opłacie podwyższonej.

2. Organami właściwymi w sprawach, o których mowa w ust. 1, są:

1) minister właściwy do spraw środowiska w odniesieniu do działalności:

- a) wykonywanej w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej,
- b) w zakresie podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji,
- c) w zakresie podziemnego składowania odpadów;

2) starosta w zakresie niewymienionym w pkt 1.

3. Opłatę podwyższoną za:

- 1) poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin określonych w art. 10 ust. 1, ustala się w wysokości 50 000 zł za każdy kilometr kwadratowy powierzchni terenu objętego taką działalnością, przy czym rozpoczęty kilometr kwadratowy powierzchni terenu liczy się jako cały;
- 2) wykonywanie robót geologicznych ustala się w wysokości 40 000 zł za każdy kilometr kwadratowy powierzchni terenu objętego taką działalnością, przy czym rozpoczęty kilometr kwadratowy powierzchni terenu liczy się jako cały;
- 3) wydobywanie kopalin ustala się w wysokości czterdziestokrotnej stawki opłaty eksploatacyjnej dla danego rodzaju kopaliny, pomnożonej przez ilość wydobytej bez koncesji kopaliny;
- 4) podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji ustala się w wysokości dwustukrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju magazynowanej substancji, pomnożonej przez ilość zatłoczonej bez koncesji substancji;
- 5) podziemne składowanie odpadów ustala się w wysokości dwustukrotnej stawki opłaty dla danego rodzaju składowanych odpadów, pomnożonej przez ilość składowanych bez koncesji odpadów.

4. Opłaty podwyższone, o których mowa w ust. 3 pkt 3 – 5, ustala się stosując stawki obowiązujące w dniu wszczęcia postępowania.

5. Opłatę wnosi się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna. Dowód wniesienia opłaty niezwłocznie przedstawia się właściwemu organowi oraz podmiotom określonym w art. 139.

Art. 139. 1. Wpływy z tytułu opłat, o których mowa w niniejszym dziale, w 60 % stanowią dochód gminy, na terenie której jest prowadzona działalność, a w 40 % dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

2. Jeżeli działalność jest prowadzona na terenie więcej niż jednej gminy, opłaty stanowią dochód gmin proporcjonalnie odpowiednio do wielkości powierzchni terenu objętego działalnością, ilości wydobytej kopaliny, ilości wprowadzonej do górotworu substancji albo odpadów.

3. Wpływy z tytułu opłat za działalność prowadzoną w granicach obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej w całości stanowią dochód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

4. Jeżeli opłatę, o której mowa w art. 138, ustala starosta, wpływy z tego tytułu stanowią dochód powiatu. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 140. 1. Do opłat, o których mowa w niniejszym dziale, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.¹²⁾) dotyczące zobowiązań podatkowych. Określone tymi przepisami uprawnienia organów podatkowych przysługują wierzycielom.

2. Wierzycielami są odpowiednio gmina, powiat oraz Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

3. Organem właściwym w zakresie decyzji wydawanych na podstawie przepisów wymienionych w ust. 1 w części dotyczącej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest Prezes Zarządu tego Funduszu. W sprawach regulowanych niniejszą ustawą organem wyższego stopnia, w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, w stosunku do Prezesa Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 141. 1. Decyzja w sprawach określonych niniejszym działem nie może zostać wydana po upływie 5 lat od końca roku, w którym nastąpiło zdarzenie uzasadniające jej wydanie.

2. W sprawach określonych niniejszym działem stroną postępowania jest odpowiednio:

1) przedsiębiorca albo

2) podmiot, który prowadzi działalność bez wymaganej koncesji, albo

3) podmiot, który prowadzi roboty geologiczne z naruszeniem zatwierdzonego projektu robót geologicznych, albo

4) podmiot, który prowadzi roboty geologiczne bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych.

DZIAŁ VIII

ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY

Art. 142. 1. Właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do innych podmiotów, których prawa majątkowe są zagrożone ruchem zakładu górniczego.

3. Jeżeli nie zachodzą okoliczności przewidziane w ust. 1 i 2, przedsiębiorca odpowiada za szkodę według zasad określonych w Kodeksie cywilnym.

Art. 143. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do naprawiania szkód, o których mowa w art. 142 ust. 1 i 2, stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego.

Art. 144. 1. Odpowiedzialność za szkodę ponosi przedsiębiorca prowadzący ruch zakładu górniczego, wskutek którego wystąpiła szkoda.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także do innych podmiotów prowadzących działalność regulowaną ustawą, nawet jeżeli nie stosuje się do nich przepisów dotyczących ruchu zakładu górniczego.

3. Jeżeli nie można ustalić, kto wyrządził szkodę, odpowiada za nią przedsiębiorca, który w dniu ujawnienia się szkody ma prawo prowadzić w obszarze górniczym, w granicach którego wystąpiła szkoda, działalność regulowaną ustawą.

4. Jeżeli nie istnieje przedsiębiorca odpowiedzialny za szkodę ani jego następca prawny, za szkodę odpowiada Skarb Państwa reprezentowany przez właściwy organ nadzoru górniczego na zasadach określonych niniejszym działem.

5. Jeżeli szkoda nastąpiła także z innych przyczyn niż ruch zakładu górniczego, odpowiedzialność podmiotów określonych w ust. 1 – 4 oraz innych podmiotów jest solidarna.

6. Odpowiedzialność przedsiębiorcy oraz podmiotów trudniących się zawodowo wykonywaniem powierzonych im przez tego przedsiębiorcę czynności jest solidarna.

Art. 145. 1. Przywrócenie stanu poprzedniego może w szczególności nastąpić przez dostarczenie gruntów, obiektów budowlanych, urządzeń, lokali, wody lub innych dóbr tego samego rodzaju.

2. Naprawienie szkody w gruncie rolnym lub leśnym zdegradowanym lub zdewastowanym na skutek ruchu zakładu górniczego następuje w sposób określony przepisami o ochronie tych gruntów.

3. Obowiązek przywrócenia stanu poprzedniego ciąży na tym, kto jest odpowiedzialny za szkodę. Poszkodowany, za zgodą podmiotu odpowiedzialnego za szkodę, może wykonać obowiązek w zamian za zapłatę odpowiedniej kwoty pieniężnej.

Art. 146. Jeżeli poszkodowany poniósł nakłady na naprawienie szkody, odszkodowanie ustala się z uwzględnieniem wartości uzasadnionych nakładów.

Art. 147. Roszczenia określone niniejszym działem przedawniają się z upływem 5 lat od dnia ujawnienia się szkody.

Art. 148. Przepisy o naprawianiu szkód określonych niniejszym działem stosuje się odpowiednio do zapobiegania tym szkodom.

Art. 149. 1. Sądowe dochodzenie roszczeń jest możliwe po wyczerpaniu postępowania ugodowego.

2. Warunek wyczerpania postępowania ugodowego jest spełniony, jeżeli przedsiębiorca odmówił zawarcia ugody lub jeżeli od skierowania przez poszkodowanego roszczenia wobec przedsiębiorcy upłynęło 60 dni, chyba że poszkodowany, zgłaszając żądanie zawarcia ugody, wyznaczy dłuższy termin.

3. Ugoda zawarta w formie aktu notarialnego stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

4. Jeżeli przedsiębiorca uchyla się od wykonania ugody lub wyroku nakazującego naprawę szkód wyrządzonych ruchem zakładu górniczego, koszt wykonania zastępczego może zostać pokryty z zabezpieczenia, o którym mowa w art. 28.

Art. 150. 1. W celu natychmiastowego zapobieżenia szkodzie lub jej dalszym skutkom sąd może nakazać podjęcie koniecznych czynności. Jeżeli obowiązek ten obciąża poszkodowanego, sąd może nakazać, aby podmiot, do którego jest kierowane roszczenie, niezwłocznie wypłacił odpowiednią kwotę pieniężną.

2. W przypadku powstania szkody w postaci zaniku wody lub utraty jej przydatności, podmiot, do którego jest kierowane roszczenie, do czasu naprawienia szkody jest obowiązany bezpłatnie dostarczać poszkodowanemu niezbędną ilość wody.

3. W sprawach uregulowanych w ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu zabezpieczającym.

DZIAŁ IX

ADMINISTRACJA, PAŃSTWOWA SŁUŻBA GEOLOGICZNA I NADZÓR

Rozdział 1

Zasady ogólne

Art. 151. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli upoważnionym pracownikom organów administracji geologicznej oraz pracownikom organów nadzoru górniczego, w granicach ich właściwości rzeczowej i miejscowej, przysługuje prawo:

- 1) całodobowego wstępu, wraz z pracownikami pomocniczymi, rzeczoznawcami i niezbędnym sprzętem do:
 - a) miejsc wykonywania robót geologicznych,
 - b) miejsc wydobywania kopalin,
 - c) zakładów górniczych,

- d) siedzib, obiektów i urzędzeń podmiotów zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,
 - e) siedzib, obiektów i urzędzeń przedsiębiorców produkujących, importujących lub wprowadzających do obrotu wyroby przeznaczone do stosowania w ruchu zakładu górniczego;
- 2) dostępu do niezbędnych informacji, urzędzeń i dokumentów;
 - 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób;
 - 4) żądania udzielania wyjaśnień w zakresie niezbędnym do sprawowania nadzoru i kontroli;
 - 5) legitymowania osób w celu stwierdzenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
 - 6) żądania okazania dokumentów i udostępniania niezbędnych danych;
 - 7) pobierania próbek, przeprowadzania niezbędnych badań lub wykonywania innych czynności kontrolnych w celu ustalenia na terenie kontrolowanej nieruchomości, w obiekcie lub jego części, stanu środowiska oraz oceny tego stanu w świetle przepisów o ochronie środowiska, a także indywidualnie określonych w decyzjach warunków wykonywania działalności wpływającej na środowisko.

Art. 152. 1. W przypadku uzasadnionej potrzeby, w szczególności w celu zapewnienia bezpieczeństwa osób, o których mowa w art. 151, organy administracji geologicznej oraz organy nadzoru górniczego mogą żądać udzielenia stosownej pomocy przez Policję.

2. Osoby wykonujące czynności, o których mowa w art. 151, nie mają potrzeby uzyskiwania przepustki bądź innego zezwolenia. Nie podlegają one przeszukaniu przewidzianemu w regulaminie wewnętrznym kontrolowanej jednostki organizacyjnej. Stosuje się do nich natomiast przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące w kontrolowanej jednostce organizacyjnej.

3. Kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej oraz kontrolowany są obowiązani umożliwić przeprowadzenie czynności kontrolnych.

Rozdział 2

Organy administracji geologicznej

Art. 153. 1. Organami administracji geologicznej są:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska;
- 2) marszałkowie województw;
- 3) starostowie.

2. Zadania administracji geologicznej:

- 1) minister właściwy do spraw środowiska wykonuje przy pomocy Głównego Geologa Kraju, będącego sekretarzem lub podsekretarzem stanu w urzędzie obsługującym ministra;
- 2) marszałek województwa wykonuje przy pomocy geologa wojewódzkiego;
- 3) starosta wykonuje przy pomocy geologa powiatowego.

3. Określone ustawą zadania marszałków województw oraz starostów są zadaniami z zakresu administracji rządowej.

Art. 154. W sprawach określonych ustawą organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do marszałków województw jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 155. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, do zakresu działania organów administracji geologicznej należy wykonywanie określonych zadań, a w szczególności:

- 1) podejmowanie rozstrzygnięć oraz wykonywanie innych czynności niezbędnych do przestrzegania i stosowania ustawy, w tym udzielanie koncesji;
- 2) kontrola i nadzór nad działalnością regulowaną ustawą, w tym w zakresie projektowania prac geologicznych oraz sporządzania dokumentacji geologicznych.

Art. 156. 1. W przypadku stwierdzenia, że działalność określona ustawą jest wykonywana:

- 1) z naruszeniem warunków określonych w koncesji,
- 2) bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nim warunków,
- 3) bez przedłożonego projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem określonych w nim warunków

– właściwy organ administracji geologicznej, w drodze decyzji, odpowiednio wstrzymuje działalność, nakazuje niezwłoczne usunięcie stwierdzonych uchybień, a w przypadku potrzeby nakazuje podjęcie czynności mających na celu doprowadzenie środowiska do należytego stanu.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1, podlegają rygorowi natychmiastowej wykonalności.

Art. 157. Zadania związane z dokumentacjami geologicznymi wykonują te organy administracji geologicznej, które udzieliły koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złoża kopaliny, zatwierdziły projekt robót geologicznych lub którym przedłożono projekt robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu.

Art. 158. 1. Organem administracji geologicznej pierwszej instancji jest marszałek województwa, z wyjątkiem spraw określonych w ust. 2 i 3.

2. Do starosty, jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji, należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dotyczące:

- 1) złóż kopalin nieobjętych własnością górnictwem, poszukiwanych lub rozpoznawanych na obszarze do 2 ha w celu wydobywania metodą odkrywkową w ilości do 20 000 m³ w roku kalendarzowym i bez użycia środków strzałowych;
- 2) ujęć wód podziemnych, których przewidywane lub ustalone zasoby nie przekraczają 50 m³/h;
- 3) badań geologiczno-inżynierskich wykonywanych na potrzeby zagospodarowania przestrzennego gminy oraz warunków posadawiania obiektów budowlanych;
- 4) odwodnień budowlanych o wydajności nieprzekraczającej 50 m³/h;
- 5) robót geologicznych wykonywanych w celu wykorzystywania ciepła ziemi;
- 6) warunków hydrogeologicznych w związku z zamierzonym wykonywaniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne, w tym powodować ich zanieczyszczenie, dotyczących przedsięwzięć zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko może być wymagany, z wyłączeniem przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na wody lecznicze.

3. Do ministra właściwego do spraw środowiska, jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji, należą sprawy związane z zatwierdzaniem projektów robót geologicznych oraz dokumentacjami geologicznymi, dotyczące:

- 1) złóż kopalin, o których mowa w art. 10 ust. 1, oraz warunków hydrogeologicznych w związku z projektowaniem odwodnień tych złóż i włączaniem wód pochodzących z takich odwodnień do górotworu;
- 2) obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) regionalnych badań hydrogeologicznych;

- 4) określania warunków hydrogeologicznych w związku z ustanawianiem obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych;
- 5) określania warunków hydrogeologicznych oraz geologiczno-inżynierskich dla potrzeb podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów;
- 6) regionalnych badań budowy geologicznej kraju;
- 7) regionalnych prac kartografii geologicznej;
- 8) ponadwojewódzkich inwestycji liniowych;
- 9) otworów wiertniczych do rozpoznania budowy głębokiego podłoża, niezwiązanego z dokumentowaniem złóż kopalin;
- 10) obiektów budownictwa wodnego o wysokości piętrzenia przekraczającej 5 m.

Rozdział 3

Państwowa służba geologiczna

Art. 159. 1. Państwowa służba geologiczna wykonuje następujące zadania państwa w zakresie geologii:

- 1) inicjuje i koordynuje działania zmierzające do rozpoznania budowy geologicznej kraju, w tym prac o podstawowym znaczeniu dla gospodarki narodowej, w szczególności dla odnowienia bazy surowcowej kraju, ustalania zasobów złóż kopalin, a także dla ochrony środowiska;
- 2) prowadzi obsługę centralnego archiwum geologicznego;
- 3) gromadzi, przetwarza i archiwizuje dane geologiczne;
- 4) prowadzi bazy danych geologicznych;
- 5) przygotowuje materiały w celu sporządzenia bilansu zasobów kopalin;
- 6) przygotowuje materiały w celu przeprowadzania przetargów na udzielenie koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż węglowodorów i wydobywanie węglowodorów ze złóż;
- 7) koordynuje i wykonuje prace z zakresu kartografii geologicznej oraz wykonuje prace pilotażowe z tego zakresu;
- 8) prowadzi rejestr obszarów górniczych;
- 9) koordynuje zadania z zakresu ochrony georóżnorodności oraz geologii środowiskowej.

2. Państwowa służba geologiczna wykonuje inne, niż określone w ust. 1, zadania państwa w zakresie geologii, powierzone przez ministra właściwego do spraw środowiska.

Art. 160. 1. Państwową służbę geologiczną pełni Państwowy Instytut Geologiczny.

2. Nadzór nad wykonywaniem zadań państwowej służby geologicznej sprawuje minister właściwy do spraw środowiska, działający przy pomocy Głównego Geologa Kraju.

Rozdział 4

Organy nadzoru górniczego

Art. 161. 1. Organami nadzoru górniczego są:

- 1) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego;
- 2) dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych;
- 3) dyrektor Urzędu Górniczego do Badań Kontrolnych Urządzeń Energomechanicznych, zwanego dalej „UGBKUE”.

2. Organami nadzoru górniczego pierwszej instancji są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych oraz dyrektor UGBKUE, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 162. 1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest centralnym organem administracji rządowej, działającym pod nadzorem ministra właściwego do spraw środowiska.

2. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego jest powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów. Powołanie następuje na wniosek ministra właściwego do spraw środowiska, spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego.

3. Wiceprezesa Wyższego Urzędu Górniczego są powoływani i odwoływani przez ministra właściwego do spraw środowiska. Powołanie następuje na wniosek Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, spośród osób należących do państwowego zasobu kadrowego.

4. Powołanie, o którym mowa w ust. 2 i 3, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

Art. 163. 1. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w szczególności:

- 1) jest organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do dyrektorów okręgowych urzędów górniczych oraz dyrektora UGBKUE, a także sprawuje nadzór nad ich działalnością;
- 2) powołuje, w drodze zarządzenia, komisje do opiniowania stanu bezpieczeństwa powszechnego, związanego z ruchem zakładu górniczego, stanu bezpieczeństwa pracy w górnictwie oraz stanu rozpoznania i zwalczania zagrożeń w zakładach górniczych, a także może powoływać inne stałe lub doraźne kolegialne organy doradcze i opiniodawcze, określając ich nazwę, skład, zakres zadań, tryb pracy oraz sposób obsługi;
- 3) gromadzi i archiwizuje dokumentację mierniczo-geologiczną zlikwidowanych zakładów górniczych oraz udostępnia ją, na zasadach i w sposób określony w odrębnych przepisach;
- 4) jest wyspecjalizowanym organem kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności, w odniesieniu do wyrobów przeznaczonych do stosowania w ruchu zakładu górniczego;
- 5) prowadzi działalność promocyjną oraz inicjuje przedsięwzięcia w zakresie wdrożenia postępu technicznego w dziedzinie górnictwa.

2. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego wykonuje swoje zadania przy pomocy Wyższego Urzędu Górniczego, działającego pod jego bezpośrednim kierownictwem.

3. Siedzibą Wyższego Urzędu Górniczego jest miasto Katowice.

4. Minister właściwy do spraw środowiska nadaje, w drodze rozporządzenia, statut Wyższemu Urzędowi Górniczemu, określający jego organizację wewnętrzną, kierując się potrzebą uwzględnienia zakresu działalności organów nadzoru górniczego.

Art. 164. 1. Terenowymi organami administracji rządowej, podległymi Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego, są dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych i dyrektor UGBKUE.

2. Dyrektorów, o których mowa w ust. 1, oraz ich zastępców powołuje i odwołuje Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

3. Powołanie, o którym mowa w ust. 2, stanowi nawiązanie stosunku pracy na podstawie powołania w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy.

4. Dyrektorzy, o których mowa w ust. 1, wykonują swoje zadania przy pomocy okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE, działających pod ich bezpośrednim kierownictwem.

5. Minister właściwy do spraw środowiska, w drodze rozporządzenia, tworzy i znosi okręgowe urzędy górnicze, określając ich nazwę, siedzibę i właściwość miejscową, kierując się potrzebami związanymi z racjonalizacją działania organów nadzoru górniczego.

6. Właściwość miejscowa dyrektora UGBKUE obejmuje obszar Rzeczypospolitej Polskiej.

7. Siedzibą UGBKUE jest miasto Katowice.

8. Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy okręgowych urzędów górniczych i UGBKUE określa, w drodze zarządzenia, Prezes Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 165. 1. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, w szczególności w zakresie:

- 1) bezpieczeństwa i higieny pracy;
- 2) bezpieczeństwa pożarowego;
- 3) ratownictwa górniczego;
- 4) gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania;
- 5) ochrony środowiska i gospodarki złożem, w tym według kryterium wykonywania przez przedsiębiorców obowiązków określonych w odrębnych przepisach lub na ich podstawie;
- 6) zapobiegania szkodom;
- 7) budowy i likwidacji zakładu górniczego, w tym rekultywacji gruntów po działalności górniczej.

2. W odniesieniu do projektowania i wykonywania robót budowlanych oraz utrzymania obiektów budowlanych zakładu górniczego organy nadzoru górniczego wykonują zadania z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego.

Art. 166. 1. Dyrektor UGBKUE jest organem nadzoru górniczego pierwszej instancji właściwym w sprawach nadzoru i kontroli nad wykonywaniem, utrzymywaniem i prowadzeniem ruchu następujących obiektów, maszyn i urządzeń w podziemnych zakładach górniczych:

- 1) górniczych wyciągów szybowych wraz z wyposażeniem szybów i szybików;
- 2) urządzeń transportowych o konstrukcji specjalnej, których środki transportu poruszają się po torze o nachyleniu powyżej 45°;
- 3) centrali i dyspozytorni wraz z systemami łączności, bezpieczeństwa i alarmowania oraz magistralnych sieci telekomunikacyjnych;

- 4) stacji wentylatorów głównych;
- 5) wewnętrznych instalacji i sieci elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia, zasilających obiekty, maszyny i urządzenia, o których mowa w pkt 1 – 4.

2. Dyrektor UGBKUE jest organem nadzoru górniczego pierwszej instancji właściwym w sprawach zadań z zakresu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w odniesieniu do następujących obiektów budowlanych podziemnych zakładów górniczych:

- 1) budynków maszyn wyciągowych;
- 2) szybowych wież wyciągowych;
- 3) wolnostojących budynków centrali telefonicznych i dyspozytorni wraz z magistralnymi sieciami telekomunikacyjnymi;
- 4) budynków stacji elektroenergetycznych oraz głównych urządzeń i sieci rozdzielczych wysokiego i średniego napięcia;
- 5) obiektów stacji wentylatorów głównych.

Art. 167. 1. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad:

- 1) podmiotami zawodowo trudniącymi się ratownictwem górniczym, w zakresie przestrzegania przez nie przepisów dotyczących ratownictwa górniczego;
- 2) podmiotami wykonującymi w zakresie swej działalności zawodowej czynności powierzone im w ruchu zakładu górniczego.

2. Organy nadzoru górniczego sprawują nadzór i kontrolę nad wykonywaniem robót geologicznych, o których mowa w art. 85.

Art. 168. 1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli właściwy organ nadzoru górniczego:

- 1) nakazuje usunięcie nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego lub warunków określonych w planie ruchu zakładu górniczego, a w przypadku działalności prowadzonej na podstawie koncesji udzielonej przez starostę – warunków dotyczących ruchu zakładu górniczego, określonych w tej koncesji;
- 2) w przypadku bezpośredniego zagrożenia dla zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska, może w całości lub w części wstrzymać ruch tego zakładu lub jego urządzeń, określając warunki wznowienia ruchu tego zakładu lub urządzeń;

- 3) może nakazać podjęcie niezbędnych środków profilaktycznych, w tym skierowanie określonego zagadnienia do rozpatrzenia przez komisję, o której mowa w art. 163 ust. 1 pkt 2;
- 4) może nakazać dokonanie określonych czynności, niezbędnych dla zapewnienia prawidłowego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, innych niż środki profilaktyczne.

2. Decyzje wydane na podstawie ust. 1 pkt 1 lub 2 podlegają natychmiastowej wykonalności.

Art. 169. 1. Przy wykonywaniu nadzoru i kontroli właściwy organ nadzoru górniczego może badać prawidłowość stosowanych lub przewidzianych przez przedsiębiorcę do stosowania rozwiązań technicznych, także poprzez skierowanie określonego zagadnienia do rozpatrzenia przez komisję, o której mowa w art. 163 ust. 1 pkt 2.

2. Właściwy organ nadzoru górniczego może, w drodze decyzji, nakazać przedsiębiorcy sprawdzenie prawidłowości rozwiązań, o których mowa w ust. 1, w tym w sposób określony przez ten organ.

3. Koszty czynności, o których mowa w ust. 2, obciążają przedsiębiorcę, chyba że żądanie ich dokonania było nieuzasadnione.

Art. 170. 1. W przypadku wystąpienia stwierdzenia wykonywania działalności bez wymaganej koncesji właściwy organ nadzoru górniczego, w drodze decyzji, nakazuje wstrzymanie działalności. Kopię tej decyzji niezwłocznie przekazuje się organowi określonemu w art. 138 ust. 2.

2. Organ nadzoru górniczego niezwłocznie zawiadamia właściwy organ administracji geologicznej w przypadku stwierdzenia, że działalność regulowana ustawą jest wykonywana bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub bez przedłożonego projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem warunków określonych w koncesji lub projekcie robót geologicznych.

Art. 171. 1. W przypadku niebezpiecznego zdarzenia, zaistnienia wypadku lub zaistnienia zgonu naturalnego w ruchu zakładu górniczego, właściwy organ nadzoru górniczego może ustalić stan faktyczny i przyczyny zdarzenia, wypadku lub zgonu.

2. Jeżeli wymaga tego waga lub zawilość sprawy, w szczególności w przypadku zaistnienia wypadku zbiorowego, katastrofy albo niebezpiecznego zdarzenia, czynności określone w ust. 1, w całości lub części, może podejmować Prezes Wyższego Urzędu Górniczego. W razie potrzeby Prezes Wyższego Urzędu Górniczego powołuje, w drodze zarządzenia, komisję specjalną do zbadania przyczyn i okoliczności tego zdarzenia, określając skład osobowy komisji i jej zadania.

DZIAŁ X

PRZEPISY KARNE

Art. 172. 1. Kto bez wymaganej koncesji lub bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nich warunków, wykonując działalność w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów, wyrządza znaczną szkodę w mieniu lub poważną szkodę w środowisku,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 spowoduje bezpośrednio niebezpieczeństwo znacznej szkody w mieniu lub poważnej szkody w środowisku,

podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności, albo karze pozbawienia wolności do lat 2.

3. Jeżeli sprawca nieumyślnie dopuszcza się czynu określonego w ust. 1 lub 2,

podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności, albo karze pozbawienia wolności do roku.

Art. 173. Kto bez wymaganej koncesji lub bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nich warunków wykonuje działalność w zakresie:

- 1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,
- 2) wydobywania kopalin ze złóż,
- 3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji albo podziemnego składowania odpadów,

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 174. Kto wykonuje lub dozoruje prace geologiczne lub kieruje tymi pracami, nie posiadając wymaganych do tego kwalifikacji,

podlega karze grzywny.

Art. 175. Kto:

- 1) w celach innych niż poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin wykonuje roboty geologiczne bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych lub z naruszeniem określonych w nim warunków albo bez przedłożenia projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem określonych w nim warunków,
 - 2) nie zawiadamia właściwych organów o zamiarze rozpoczęcia wykonywania robót geologicznych,
- podlega karze grzywny.

Art. 176. Kto nie wykonuje decyzji organu administracji geologicznej, dotyczącej:

- 1) zakazu wykonywania określonych czynności przez osoby, które wykonują te czynności z rażącym niedbalstwem, z naruszeniem ustawy lub rażącym naruszeniem wydanych na jej podstawie przepisów,
 - 2) wstrzymania działalności lub nakazu niezwłocznego usunięcia stwierdzonych uchybień lub nakazu podjęcia czynności mających na celu doprowadzenie środowiska do należytego stanu, w przypadku stwierdzenia wykonywania działalności bez zatwierdzonego projektu robót geologicznych, lub bez przedłożonego projektu robót geologicznych, który nie podlega zatwierdzeniu, lub z naruszeniem warunków określonych w koncesji lub tym projekcie,
- podlega karze grzywny.

Art. 177. Kto wykonuje czynności:

- 1) kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego lub inne czynności w ruchu zakładu górniczego,
 - 2) kierownictwa lub specjalistów w podmiotach zawodowo trudniących się ratownictwem górniczym,
- nie posiadając wymaganych do tego kwalifikacji,
- podlega karze grzywny.

Art. 178. 1. Kto prowadzi ruch zakładu górniczego bez zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego lub z naruszeniem określonych w nim warunków,

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca nieumyślnie dopuszcza się wykroczenia określonego w ust. 1,
- podlega karze grzywny.

Art. 179. Kto nie dopełnia ciężących na nim obowiązków w zakresie prowadzenia ewidencji zasobów złoża kopaliny, w zakresie przedkładania informacji o zmianach zasobów złoża kopaliny oraz w zakresie posiadania, sporządzania, aktualizowania i uzupełniania wymaganej dokumentacji mierniczo-geologicznej,
podlega karze grzywny.

Art. 180. 1. Kto w ruchu zakładu górniczego wykonuje lub dopuszcza do wykonywania czynności w warunkach zagrożeń pożarowych, tąpnięć, gazowych, pyłowych, klimatycznych, wodnych, pozostającym w związku z jazdą ludzi szybem albo w związku z przechowywaniem lub używaniem środków strzałowych i sprzętu strzałowego, w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka lub ruchu zakładu górniczego,

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca nieumyślnie dopuszcza się wykroczenia określonego w ust. 1,

podlega karze grzywny.

3. Kto:

1) w ruchu zakładu górniczego wykonuje lub dopuszcza do wykonywania czynności w warunkach innych niż określone w ust. 1, w sposób mogący wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka lub ruchu zakładu górniczego,

2) wykracza przeciwko nakazom zawartym w art. 115, art. 120 ust. 3 – 10, art. 121 ust. 1 – 6 lub art. 127 ust. 1,

3) nie dopełnia obowiązku szkolenia osób wykonujących czynności w ruchu zakładu górniczego w zakresie znajomości przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym bezpiecznego wykonywania powierzonych im czynności, lub dopuszcza do pracy w ruchu zakładu górniczego osoby, które nie wykazują się dostateczną znajomością tych przepisów i zasad,

4) dopuszcza do wykonywania czynności w ruchu zakładu górniczego osoby, które nie posiadają wymaganych do tego kwalifikacji,

podlega karze grzywny.

Art. 181. 1. Kto nie dopełnia obowiązku określonego w art. 117 ust. 1,

podlega karze aresztu albo grzywny.

2. Jeżeli sprawca dopuszcza się nieumyślnie wykroczenia określonego w ust. 1,

podlega karze grzywny.

Art. 182. Kierownik ruchu zakładu górniczego, który nie dopełnia obowiązku określonego w art. 117 ust. 4 i 5,

podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 183. Kto nie dopełnia ciążącego na nim obowiązku w zakresie tworzenia funduszu, gromadzenia środków na funduszu oraz przedstawiania na żądanie właściwych organów aktualnych wyciągów z rachunku bankowego, na którym gromadzi środki funduszu, oraz informacji o sposobie ich wykorzystania,

podlega karze grzywny.

Art. 184. Kto nie wykonuje decyzji organu nadzoru górniczego, dotyczącej:

- 1) zakazu wykonywania określonych czynności przez osoby, które wykonują te czynności z rażącym niedbalstwem, z naruszeniem ustawy lub rażącym naruszeniem wydanych na jej podstawie przepisów,
- 2) nakazu niezwłocznego sporządzenia lub poprawy operatu ewidencyjnego,
- 3) nakazu usunięcia nieprawidłowości powstałych wskutek naruszenia przepisów stosowanych w ruchu zakładu górniczego lub warunków określonych w planie ruchu zakładu górniczego lub warunków dotyczących ruchu zakładu górniczego, określonych w koncesji udzielonej przez starostę,
- 4) wstrzymania w całości lub w części ruchu zakładu górniczego lub jego urządzeń, ze względu na bezpośrednie zagrożenie dla zakładu górniczego, jego pracowników, bezpieczeństwa powszechnego lub środowiska,
- 5) nakazu podjęcia niezbędnych środków profilaktycznych,
- 6) nakazu dokonania określonych czynności, niezbędnych do zapewnienia prawidłowego prowadzenia ruchu zakładu górniczego, innych niż środki profilaktyczne,
- 7) nakazu wstrzymania działalności wykonywanej bez wymaganej koncesji,

podlega karze grzywny.

Art. 185. Orzekanie w sprawach określonych w art. 173 – 184 następuje na zasadach i w trybie określonych w Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia.

DZIAŁ XI

ZMIANY W PRZEPISACH OBOWIĄZUJĄCYCH

Art. 186. W ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych art. 8 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8.1. Przepisów art. 7 nie stosuje się do okresowego, na czas nie dłuższy niż 10 lat, wyłączenia gruntów z produkcji w zakresie niezbędnym do:

- 1) podjęcia natychmiastowych działań interwencyjnych niezbędnych do zwalczania klęsk żywiołowych i ich następstw, jak również usuwania następstw wypadków losowych;
- 2) poszukiwania lub rozpoznawania węglowodorów, węgla kamiennego, węgla brunatnego, rud metali, z wyjątkiem darniowych rud żelaza, metali w stanie rodzimym, rud pierwiastków promieniotwórczych, siarki rodzimej, soli kamiennej, soli potasowej, gipsu i anhydrytu, kamieni szlachetnych.

2. Wyłączenie, o którym mowa w ust. 1, nie zwalnia z obowiązków określonych w rozdziale 5, a wyłączenie dokonane na cele określone w ust. 1 pkt 2 – z obowiązków określonych w rozdziale 3.”.

Art. 187. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) poszukiwanie, rozpoznawanie, wydobywanie złóż kopalin objętych własnością górnictw”;

2) art. 125 otrzymuje brzmienie:

„Art. 125. 1. Starosta, wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej, może, w drodze decyzji, ograniczyć sposób korzystania z nieruchomości niezbędnej w celu poszukiwania, rozpoznawania, wydobywania kopalin objętych własnością górnictw. Przepisy art. 124 ust. 2 – 4 stosuje się odpowiednio.

2. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 1, może nastąpić wyłącznie na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na wykonywanie takiej działalności, na czas

nie dłuższy niż termin obowiązywania koncesji. Odszkodowanie z tytułu ograniczenia wypłaca przedsiębiorca.

3. Jeżeli ograniczenie niezbędne w celu wydobywania węgla brunatnego jest ustanawiane na czas dłuższy niż rok, lub uniemożliwia właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu dalsze prawidłowe korzystanie z nieruchomości w sposób dotychczasowy albo w sposób zgodny z jej dotychczasowym przeznaczeniem, właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości może żądać, aby przedsiębiorca nabył od niego nieruchomość. W sprawach spornych orzekają sądy powszechne.”;

3) w art. 132 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„art. 6. Obowiązek zapłaty odszkodowania za szkody powstałe wskutek zdarzeń wymienionych w art. 124 i art. 125 oraz za zmniejszenie wartości nieruchomości z tego powodu obciąża osobę lub jednostkę organizacyjną, która uzyskała zezwolenie odpowiednio na założenie lub przeprowadzenie ciągów drenażowych, przewodów i urządzeń, o którym mowa w art. 124 ust. 1, albo przedsiębiorcę, który na podstawie koncesji wykonuje działalność w zakresie poszukiwania, rozpoznawania lub wydobywania kopalin objętych własnością górnictwą.”.

Art. 188. W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 7a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do przechowywania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 2, stosuje się przepisy art. 113 oraz przepisy wydane na podstawie art. 118 ust. 2 ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...).”;

2) w art. 9 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Przedsiębiorca posiadający pozwolenie, uznając za zbędne posiadane materiały wybuchowe przeznaczone do użytku cywilnego, może je zbyć przedsiębiorcy posiadającemu pozwolenie lub koncesję na wytwarzanie materiałów wybuchowych lub obrót tymi materiałami po uzyskaniu na ich zbycie zgody wojewody właściwego ze względu na swoją siedzibę lub dyrektora okręgowego urzędu górniczego, o którym mowa w art. 161 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnicze, właściwego ze względu na siedzibę zakładu górniczego albo zakładu prowadzącego poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż

kopalin, zwanego dalej „dyrektorem okręgowego urzędu górniczego”, wyrażonej w drodze decyzji.”;

3) w art. 10 ust. 2 i 2a otrzymują brzmienie:

„2. Pozwolenie na nabywanie lub przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego dla przedsiębiorców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie:

1) poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin,

2) wydobywania kopalin ze złóż,

3) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów

– oraz przedsiębiorców wykonujących powierzone im roboty strzałowe w ruchu zakładu górniczego albo zakładu wydaje, odmawia jego wydania lub je cofa dyrektor okręgowego urzędu górniczego.

2a. Pozwolenia na używanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego przez przedsiębiorców, o których mowa w ust. 2, są wydawane na podstawie przepisów art. 113 ust. 1 albo ust. 2 ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnicze.”;

4) art. 16a otrzymuje brzmienie:

„Art. 16a. Dyrektor okręgowego urzędu górniczego zawiadamia o wydaniu pozwolenia oraz jego cofnięciu ministra właściwego do spraw gospodarki, a także właściwego ze względu na siedzibę wnioskodawcy oraz siedzibę zakładu górniczego albo zakładu prowadzącego poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, wojewodę, komendanta wojewódzkiego Policji, komendanta powiatowego Państwowej Straży Pożarnej, państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska oraz okręgowego inspektora pracy. O odmowie wydania pozwolenia dyrektor okręgowego urzędu górniczego zawiadamia komendanta wojewódzkiego Policji.”;

5) w art. 18 ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. Materiały wybuchowe przeznaczone do użytku cywilnego nabywane, przemieszczane, przechowywane lub używane w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 2, ewidencjonuje się zgodnie z przepisami art. 113 oraz przepisami wydanymi na podstawie art. 118 ust. 2 ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnicze.”;

6) art. 18a otrzymuje brzmienie:

„Art. 18a. Do używania materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego w związku z wykonywaniem działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 2, stosuje się przepisy art. 113 oraz przepisy wydane na podstawie art. 118 ust. 2 ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnicze.”.

Art. 189. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w art. 46 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) poszukiwania, rozpoznawania złóż węglowodorów oraz kopalin stałych objętych własnością górniczą, wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów;”.

Art. 190. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 96 ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) strona dochodząca naprawienia szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, o których mowa w dziale VIII ustawy z dnia2008 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz.).”.

Art. 191. W ustawie z dnia 17 lutego 2006 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów (Dz. U. Nr 64, poz. 446) w art. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zakład górniczy – zakład górniczy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia2008 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz.);”.

Art. 192. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.¹⁵⁾) w załączniku do ustawy wprowadza się następujące zmiany:

1) w części I:

a) skreśla się pkt 40,

b) pkt 41 otrzymuje brzmienie:

„41. Zatwierdzenie programu szkolenia osób wykonujących czynności specjalistyczne w ruchu zakładu górniczego – od każdego programu”,

c) pkt 43 otrzymuje brzmienie:

„43. Nadanie uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu górniczego:

- 1) jednostce naukowej,
- 2) osobie fizycznej”;

2) w części III pkt 43 otrzymuje brzmienie:

„43. Pozwolenie na nabywanie i przechowywanie materiałów wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, na potrzeby działalności regulowanej Prawem geologicznym i górnictwem.”.

Art. 193. W ustawie z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015 (Dz. U. Nr 192, poz. 1379) w art. 2 wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zakład górniczy – służący wydobywaniu węgla kamiennego zakład górniczy w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnictwo (Dz. U. Nr ..., poz. ...);”;

2) w pkt 4 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) wykonywana albo była wykonywana po dniu 14 stycznia 1999 r. działalność gospodarcza objęta koncesją na wydobywanie węgla kamiennego i na rzecz której przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane lub było obowiązane po tym dniu uiszczać opłatę eksploatacyjną, o której mowa w przepisach prawa geologicznego i górnictwa,”.

Art. 194. W ustawie z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) kopalina – kopalina w rozumieniu ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnictwo, z wyłączeniem wód leczniczych, wód termalnych i solanek;”;

2) w art. 39 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Szczegółowe warunki, o których mowa w ust. 1, dotyczące wypełniania wyrobisk górniczych w ruchu zakładu górnictwa odpadami wydobywczymi określają przepisy wydane na podstawie art. 118 ust. 1 ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnictwo.

5. Sposób realizacji warunków, o których mowa w ust. 1, dotyczących wypełniania wyrobisk górniczych odpadami wydobywczymi określa się w planie ruchu zakładu górnictwa, o którym mowa w art. 108 ustawy z dnia 2008 r. – Prawo geologiczne i górnictwo.”.

Art. 195. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227) w art. 21 ust. 2 pkt 34 otrzymuje brzmienie:

„34) z zakresu ustawy z dnia2008 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr ..., poz. ...) o:

- a) koncesjach na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin, wydobywanie kopalin ze złóż, podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz podziemne składowanie odpadów,
- b) danych zawartych w księdze rejestrowej rejestru obszarów górniczych,
- c) kartach informacyjnych złóż kopalin, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 95 ust. 1 pkt 1 tej ustawy,
- d) dokumentacjach mierniczo-geologicznych zlikwidowanych zakładów górniczych;”.

DZIAŁ XII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Art. 196. Bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych, określone w dotychczasowych przepisach staje się podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniem substancji oraz podziemnym składowaniem odpadów w rozumieniu ustawy.

Art. 197. 1. Złoża wód leczniczych, termalnych i solanek, które na podstawie dotychczasowych przepisów zostały uznane za kopaliny, stają się kopalinami w rozumieniu ustawy.

2. Podmioty wykonujące działalność w zakresie korzystania z wód podziemnych, uznanych na podstawie ustawy za kopaliny, są obowiązane do spełnienia wymagań ustawy w terminie 2 lat od dnia jej wejścia w życie.

3. Decyzje stanowiące podstawę wykonywania działalności, o której mowa w ust. 2, tracą moc po upływie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 198. Roszczenie, o którym mowa w art. 19, nie przysługuje przedsiębiorcom, którzy uzyskali koncesje przed dniem wejścia w życie ustawy.

Art. 199. 1. Koncesje udzielone na podstawie dotychczasowych przepisów stają się koncesjami w rozumieniu ustawy.

2. Jeżeli koncesja wydana na podstawie dotychczasowych przepisów nie określała terminu rozpoczęcia określonej nią działalności i do dnia wejścia w życie ustawy działalność ta nie została rozpoczęta, przedsiębiorca ma obowiązek rozpoczęcia jej w terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy. W przypadku gdy działalność ta nie została rozpoczęta, organ koncesyjny z urzędu stwierdza wygaśnięcie koncesji.

3. Do zmiany oraz przeniesienia koncesji uzyskanych przed dniem wejścia w życie ustawy nie stosuje się przepisów w zakresie wykazania się prawem do informacji geologicznej.

4. Do koncesji udzielonych przed dniem wejścia w życie ustawy, na działalność polegającą na poszukiwaniu lub rozpoznawaniu złóż kopalin innych niż określone w art. 10 ust. 1 ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 200. 1. Pozostają w mocy umowy o ustanowieniu użytkowania górniczego zawarte na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Do użytkowania górniczego, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy ustawy.

3. Przedsiębiorca, który w dniu wejścia w życie ustawy wykonuje działalność bez wymaganego jej przepisami użytkowania górniczego, jest obowiązany zawrzeć umowę ustanawiającą to prawo, w terminie roku od dnia wejścia w życie ustawy. W przypadku niezawarcia umowy organ koncesyjny wzywa do jej zawarcia w terminie nie krótszym niż 14 dni pod rygorem cofnięcia koncesji bez odszkodowania.

Art. 201. 1. Do prawa do informacji geologicznej uzyskanego przed dniem 1 stycznia 2002 r. stosuje się art. 47 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 oraz z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268).

2. Do prawa do informacji geologicznej uzyskanego od dnia 1 stycznia 2002 r. do dnia wejścia w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 202. Projekty zagospodarowania złóż zatwierdzone lub przyjęte na podstawie dotychczasowych przepisów stają się projektami zagospodarowania złoża w rozumieniu ustawy.

Art. 203. 1. Pozostają w mocy decyzje, świadectwa i zaświadczenia dotyczące kwalifikacji osób oraz ograniczeń dotyczących ich wykonywania, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Osoby, które na podstawie dotychczasowych przepisów uzyskały stwierdzenie kwalifikacji:

- 1) mierniczego górniczego w podziemnych zakładach górniczych – mogą wykonywać czynności mierniczego górniczego, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4 lit. a, oraz czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach górniczych;
- 2) mierniczego górniczego w odkrywkowych zakładach górniczych lub zakładach wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi – mogą wykonywać czynności mierniczego górniczego, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 4 lit. b, oraz czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach górniczych;
- 3) geologa górniczego w podziemnych zakładach górniczych – mogą wykonywać czynności geologa górniczego, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 5 lit. a, oraz czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach górniczych;
- 4) geologa górniczego w odkrywkowych zakładach górniczych lub zakładach wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi – mogą wykonywać czynności geologa górniczego, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 5 lit. b, oraz czynności osób kierownictwa i dozoru ruchu w tych zakładach górniczych;
- 5) kierownika zawodowych zastępów ratowniczych wykonującego czynności w zakresie ratownictwa górniczego dla podziemnych zakładów górniczych – mogą wykonywać czynności kierownika dyżurujących zawodowych zastępów ratowniczych wykonującego czynności w zakresie ratownictwa górniczego dla podziemnych zakładów górniczych;
- 6) kierownika zawodowego pogotowia specjalistycznego wykonującego czynności w zakresie ratownictwa górniczego dla podziemnych zakładów górniczych – mogą wykonywać czynności kierownika zawodowych pogotowia specjalistycznych wykonującego czynności w zakresie ratownictwa górniczego dla podziemnych zakładów górniczych.

Art. 204. Pozostają w mocy decyzje o zatwierdzeniu dokumentacji geologicznych, zawiadomienia o przyjęciu dokumentacji geologicznych oraz decyzje o zatwierdzeniu projektów prac geologicznych wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 205. Z dniem wejścia w życie ustawy umarza się postępowania wszczęte na podstawie art. 11 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 110, poz. 1190).

Art. 206. Do czasu uchwalenia planu, o którym mowa w art. 102 ust. 2, pozostają w mocy decyzje o ustanowieniu filarów ochronnych oraz zezwolenia na eksploatację w granicach tych filarów, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 207. 1. Pozostają w mocy decyzje dotyczące ruchu zakładu górniczego, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów.

2. Decyzje zaliczające występujące w zakładach górniczych zagrożenia naturalne do poszczególnych stopni, kategorii lub klas zagrożeń, wydane przez właściwe organy nadzoru górniczego na podstawie dotychczasowych przepisów, pozostają w mocy do dnia dokonania – na podstawie przepisów ustawy – zaliczenia dotyczącego tej samej przestrzeni w zakładzie górniczym, nie dłużej niż do upływu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 116 ust. 4.

Art. 208. 1. Środki funduszu zgromadzone na podstawie dotychczasowych przepisów stają się środkami funduszu w rozumieniu ustawy.

2. Przedsiębiorcy, którzy w dniu wejścia w życie ustawy prowadzą więcej niż jeden zakład górniczy, mogą utworzyć wspólny fundusz, dokonując likwidacji funduszy utworzonych dla poszczególnych zakładów górniczych. W takiej sytuacji przedsiębiorcy przekazują środki funduszy likwidowanych na rachunek funduszu wspólnego.

3. Z dniem wejścia w życie ustawy fundusz utworzony na podstawie dotychczasowych przepisów przez przedsiębiorcę wykonującego działalność na podstawie koncesji starosty ulega likwidacji.

Art. 209. Do stwierdzenia nieważności lub wznowienia postępowania w sprawach zakończonych ostatecznymi orzeczeniami komisji do spraw szkód górniczych stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 210. 1. Do opłat, o których mowa w dziale VII, należnych za okres przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy.

2. Do opłat eksploatacyjnych za wydobywanie kopalin oraz opłat za podziemne bezzbiornikowe magazynowanie substancji i podziemne składowanie odpadów, należnych za okres od dnia 1 lipca

2009 r. do dnia 31 grudnia 2009 r., stosuje się przepisy ustawy, z wyjątkiem spraw uregulowanych w art. 135, do których mają zastosowanie dotychczasowe przepisy.

Art. 211. 1. Zwrotu opłat lub administracyjnych kar pieniężnych, nienależnie pobranych za okres do dnia 31 grudnia 2001 r., dokonują odpowiednio Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej albo gmina.

2. Zwrotu, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się na podstawie decyzji właściwego organu koncesyjnego, a w przypadku wydobywania kopaliny bez wymaganej koncesji – decyzji organu, który dokonał ustalenia wymiaru opłaty lub administracyjnej kary pieniężnej.

Art. 212. Po dniu wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw środowiska przekaże marszałkom województw akta spraw:

- 1) zakończonych – w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy,
- 2) będących w toku – niezwłocznie po zakończeniu postępowania,

do których na podstawie ustawy właściwy jest marszałek województwa.

Art. 213. W 2009 r. dotacje na zadania związane z udzielaniem koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie solanek, wód leczniczych i termalnych, a także z zatwierdzeniem dokumentacji geologicznych, dotyczących tych złóż przekazuje się z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw środowiska.

Art. 214. Do postępowań wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się dotychczasowe przepisy.

Art. 215. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 11 ust. 4, art. 31 ust. 2, art. 47 ust. 12, art. 50 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i b, pkt 3 – 7, art. 52 ust. 3, art. 54 ust. 2, art. 64 ust. 6, art. 68 ust. 2, art. 69 ust. 3, art. 70 ust. 3, art. 73a ust. 3, art. 75a ust. 2, art. 78 ust. 1 – 3, art. 82b ust. 2, art. 82c ust. 5 i 6, art. 84 ust. 11, art. 85 ust. 14, art. 107 ust. 10, art. 108 ust. 4 i 5, art. 111 ust. 8 ustawy, o której mowa w art. 217, zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14 ust. 4, art. 26 ust. 5, art. 35 ust. 4, art. 68 ust. 1, art. 78 ust. 3, art. 95 ust. 1 pkt 1 – 4, art. 96 ust. 2, art. 98 ust. 10, art. 99 ust. 11, art. 108, art. 111 ust. 15, art. 114 ust. 7, art. 116 ust. 4, art. 118 ust. 1 i 2, art. 122, art. 123 ust. 7, art. 135 ust. 7, art. 163 ust. 4, art. 164 ust. 5 niniejszej ustawy.

Art. 216. Ilekroć w obowiązujących przepisach jest przywołana ustawa, o której mowa w art. 217, należy przez to rozumieć niniejszą ustawę.

Art. 217. Traci moc ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, z późn. zm.¹⁶⁾).

Art. 218. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2009 r., z wyjątkiem art. 135, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2010 r.

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia następujących aktów prawnych Wspólnot Europejskich:

- 1) dyrektywy Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotyczącej minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, str. 9, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 5, t. 2, str. 118);
 - 2) dyrektywy Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (Dz. Urz. WE L 404 z 31.12.1992, str. 10, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 5, t. 2, str. 134, z późn. zm.);
 - 3) dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (Dz. Urz. WE L 164 z 30.06.1994, str. 3; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 6, t. 2, str. 262);
 - 4) dyrektywy Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. Urz. WE L 182 z 16.07.1999, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 4, str. 228, z późn. zm.);
 - 5) decyzji Rady 2003/33/WE z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiającej kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska, na podstawie art. 16 i załącznika II dyrektywy 1999/31/WE (Dz. Urz. WE L 11 z 16.01.2003, str. 27, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 7, str. 314, z późn. zm.).
- ²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się następujące ustawy: ustawę z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, ustawę z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego, ustawę z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, ustawę z dnia 17 lutego 2006 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów, ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015, ustawę z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, z 2007 r. Nr 88, poz. 587, Nr 99, poz. 665, Nr 127, poz. 880, Nr 191, poz. 1373 i Nr 247, poz. 1844 oraz z 2008 r. Nr 145, poz. 914.
- ⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 238, poz. 2019, z 2004 r. Nr 222, poz. 2249, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 oraz z 2007 r. Nr 176, poz. 1238.
- ⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 127, poz. 880 i Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732 i Nr 141, poz. 888.
- ⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 113, poz. 731, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268, z 2005 r. Nr 141, poz. 1183, Nr 167, poz. 1398 i Nr 175, poz. 1462, z 2007 r. Nr 112, poz. 766 i Nr 121, poz. 831 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1108.
- ⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 328, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 80, poz. 542, Nr 120, poz. 818, Nr 176, poz. 1238 i 1240, Nr 180, poz. 1280 oraz z 2008 r. Nr 70, poz. 416.
- ⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 6, poz. 41 i Nr 141, poz. 1492, z 2005 r. Nr 113, poz. 954 i Nr 130, poz. 1087, z 2006 r. Nr 45, poz. 319 i Nr 225, poz. 1635 oraz z 2007 r. Nr 127, poz. 880.
- ⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 170, poz. 1217, Nr 235, poz. 1700 i Nr 249, poz. 1832 i 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 124 i Nr 192, poz. 1381 oraz z 2008 r. Nr 157, poz. 976.

-
- ¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 49, poz. 464, z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, z 2006 r. Nr 12, poz. 63 oraz z 2007 r. Nr 75, poz. 493, Nr 80, poz. 541 i Nr 191, poz. 1374.
- ¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600 oraz z 2007 r. Nr 64, poz. 426.
- ¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 727, Nr 86, poz. 732 i Nr 143, poz. 1199, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1031, Nr 217, poz. 1590 i Nr 225, poz. 1635, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, Nr 120, poz. 818, Nr 192, poz. 1378 i Nr 225, poz. 1671 oraz z 2008 r. Nr 118, poz. 745, Nr 141, poz. 888, Nr 180, poz. 1109 i Nr 209, poz. 1316, 1318 i 1320.
- ¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 281, poz. 2782, z 2005 r. Nr 130, poz. 1087, Nr 169, poz. 1420 i Nr 175, poz. 1459, z 2006 r. Nr 64, poz. 456, Nr 104, poz. 708 i Nr 220, poz. 1600 i 1601, z 2007 r. Nr 69, poz. 468 i Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 59, poz. 369.
- ¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 126, poz. 876 oraz z 2007 r. Nr 21, poz. 123, Nr 82, poz. 560, Nr 123, poz. 849, Nr 125, poz. 873 i Nr 191, poz. 1371.
- ¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 64, poz. 427, Nr 124, poz. 859, Nr 127, poz. 880 i Nr 128, poz. 883 oraz z 2008 r. Nr 44, poz. 262 i Nr 63, poz. 394.
- ¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 133, poz. 934, Nr 170, poz. 1217, Nr 190, poz. 1399 i Nr 249, poz. 1834, z 2007 r. Nr 21, poz. 125 i Nr 82, poz. 556 oraz z 2008 r. Nr 138, poz. 865 i Nr 154, poz. 958.

Załącznik
do ustawy
z dnia

STAWKI OPŁAT EKSPLOATACYJNYCH

Lp.	Rodzaj kopaliny	Jednostka miary (j.m.)	Stawka opłaty eksploatacyjnej (zł/j.m.)
1	2	3	4
1	Alabastry	t	2,85
2	Amfibolity	t	0,94
3	Anhydryty	t	3,38
4	Baryty	t	5,12
5	Bazalty	t	0,98
6	Bentonity	t	1,73
7	Chalcedonity	t	0,60
8	Diabazy	t	0,70
9	Dolomity	t	0,80
10	Gabra	t	0,94
11	Gaz ziemny wysokometanowy	tys.m ³	5,63
12	Gaz ziemny pozostały	tys.m ³	4,68
13	Gipsy	t	1,58
14	Gliny ogniotrwale i ceramiczne	t	3,16
15	Gnejsy	t	0,99
16	Granity	t	0,99
17	Granodioryty	t	0,99
18	Hornfelsy	t	0,82
19	Kamienie szlachetne, półszlachetne i ozdobne	kg	9,05
20	Kaoliny	t	2,85
21	Kopaliny ilaste pozostałe	m ³	2,08
22	Kreda jeziorna	t	0,19
23	Kreda piszcząca	t	0,65
24	Kwarc	t	1,73
25	Kwarcyty	t	0,87
26	Łupki	t	1,17
27	Magnezyty	t	4,52
28	Margle	t	0,64
29	Marmury	t	3,41
30	Melafiry	t	1,00
31	Metan z węgla kamiennego	tys.m ³	0,00
32	Opoki	t	0,60
33	Piaski i żwiry	t	0,48
34	Piaskowce	t	0,70
35	Porfiry	t	0,70
36	Ropa naftowa	t	33,37
37	Rudy cynkowo-olowiowe	t	1,06
38	Rudy miedzi	t	2,95
39	Rudy złota	g Au (w rudzie)	0,36
40	Rudy uranu	kg U (w rudzie)	7,98
41	Serpentynty	t	0,70
42	Siarka rodzima	t	1,36
43	Sjenity	t	0,82

44	Skalenie	t	2,30
45	Skaly diatomitowe	t	5,68
46	Solanki	m ³	1,88
47	Sole	t	1,41
48	Szarogłazy	t	0,82
49	Torfy	m ³	1,07
50	Torfy lecznicze (borowiny)	m ³	1,07
51	Trawertyny	t	0,64
52	Tufy	t	0,70
53	Wapienie	t	0,64
54	Węgiel brunatny	t	1,58
55	Węgiel kamienny	t	2,02
56	Wody lecznicze	m ³	1,25
57	Wody termalne	m ³	0,00
58	Zieleńce	t	0,82
59	Ziemia krzemionkowa	t	5,68
60	Zlepierce	t	3,41
61	Inne kopaliny	t	3,41

UZASADNIENIE

1. Uwagi wprowadzające

1. Okres czternastu lat, jaki upłynął od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, ze zm., dalej powoływanej jako „pr.g.g.”), jest dostatecznie długi, by podjąć próbę istotnej reformy niektórych zawartych w niej rozwiązań. Dokonana ocena funkcjonowania ustawy i stosowania jej przepisów potwierdziła potrzebę opracowania nowej ustawy regulującej zasady i warunki wykonywania działalności w zakresie geologii i górnictwa. Wprawdzie projekt nie wprowadza zasadniczych zmian dotychczasowego modelu regulacji prawnej (przenosząc w części dotyczącej górnictwa szereg istotnych rozwiązań ujętych obecnie w aktach wykonawczych do pr.g.g.), to jednak liczba zmian powoduje, że wskazane jest opracowanie projektu całkowicie nowej ustawy, a nie dokonywanie nowelizacji obowiązującego prawa geologicznego i górniczego. Celem projektowanej ustawy jest doprecyzowanie zakresu przedmiotowego ustawy, określenie relacji jej przepisów wobec innych ustaw, zapewnienie prawidłowych „relacji” legislacyjnych pomiędzy treścią ustawy oraz aktów wykonawczych, usprawnienie prowadzonych na jej podstawie postępowań administracyjnych, przygotowanie nowoczesnych regulacji, wprowadzających uproszczenia dla przedsiębiorców, odbiurokratyzowanie postępowań administracyjnych, usprawnienie instrumentów przeciwdziałania nielegalnej eksploatacji kopalin, a także doprecyzowanie przesłanek podejmowanych rozstrzygnięć. Nadrzędnym celem zamierzonych zmian jest zatem usunięcie barier utrudniających podejmowanie i wykonywanie działalności w zakresie geologii i górnictwa, pobudzenie przedsiębiorczości oraz zwiększenie pewności inwestowania, co powinno zapewnić racjonalną gospodarkę złożami kopalin w ramach zrównoważonego rozwoju. Istotnym kierunkiem jest również uproszczenie prawnego modelu opłat regulowanych prawem geologicznym i górniczym oraz stworzenie modelu rozwiązań wspomagających ich skuteczną egzekucję.
2. Zakłada się znaczącą liberalizację wymagań wynikających z przepisów wykonawczych do projektowanej ustawy, w szczególności w odniesieniu do górnictwa odkrywkowego.
3. Przedmiot projektowanej ustawy co do zasady nie odbiega od zakresu aktualnie obowiązującego prawa geologicznego i górniczego. Określa ona bowiem zasady i warunki podejmowania, wykonywania oraz zakończenia działalności gospodarczej w zakresie: prac geologicznych, wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego

magazynowania substancji oraz podziemnego składowania odpadów. Przedmiotem projektowanej regulacji są wszelkie rodzaje takiej działalności, niekoniecznie noszące cechy działalności gospodarczej. Z mocy art. 2 większość rozwiązań ustawy znajdzie również zastosowanie do innych rodzajów korzystania ze skorupy ziemskiej (jej wnętrza), wykraczających poza tradycyjnie pojmowane górnictwo (np. drażnienie tuneli z zastosowaniem techniki górniczej itd.).

4. Projekt rozszerza listę przypadków, w odniesieniu do których prawo geologiczne i górnicze nie znajdzie zastosowania (art. 3 i 4). Kluczowy wyjątek dotyczy wydobywania przez właściciela nieruchomości kruszywa na własne potrzeby. W tym zakresie bowiem celowe wydaje się odstępianie od stosowania rygorów prawa geologicznego i górniczego w odniesieniu do przypadków, gdy wydobywanie to będzie prowadzone w niewielkich rozmiarach (nie przekroczy 10 m³ rocznie, nadto zaś będzie dokonywane metodą odkrywkową i bez użycia środków strzałowych, art. 4 projektu). Taka działalność nie może kolidować z przeznaczeniem nieruchomości i nie może naruszać wymagań znajdujących się poza projektowaną ustawą. Rozwiązanie to pozwoli na uniknięcie fikcji zakładającej, że tego rodzaju działalność musi wymagać uzyskania koncesji oraz spełnienia dalszych skomplikowanych wymagań. Nie ulega wątpliwości, że wydobywanie żwiru i piasku dla zaspokojenia potrzeb własnych (np. remontu obiektów gospodarskich) nie powinno być poddane niezwykle sformalizowanemu reżimowi ustawy (koncesje, nadzór itp.). Celowe jest jednak zawężenie wydobywania na własne potrzeby wyłącznie do osób fizycznych.
5. Projektowana ustawa bezpośrednio określa wymagania, jakie pozwalają uznać określoną wodę za leczniczą, co pozwala na rezygnację z aktu wykonawczego określającego złoża wód uznanych za lecznicze. Inaczej mówiąc, woda podziemna posiadająca cechy określone projektowaną ustawą (art. 5) *ex lege* jest kopaliną, a jej wydobywanie wymagać będzie koncesji.
6. Projekt odstępuje od dotychczasowego podziału na kopaliny podstawowe i pospolite. W dotychczasowym stanie podział ten rzutuje wyłącznie na właściwość organów administracji, a nadto w odniesieniu do kopaliny pospolitej pozwala na nieznaczny tylko liberalizację wymagań. Nie oznacza to jednak całkowitego ujednoczenia reżimu prawnego wszystkich kopaliny. Różni się on bowiem już na etapie stosunków własnościowych, gdzie proponuje się powrót do instytucji własności górniczej (o czym niżej). Projekt zakłada rezygnację z koncesjonowania poszukiwania (rozpoznawania) złóż nieobjętych własnością górniczą, wychodząc z założenia, że dostatecznym instrumentem nadzoru jest decyzja zatwierdzająca projekt robót geologicznych. Przedmiotem dalszych uproszczeń ma być

wydobywanie kopaliny koncesjonowane przez starostów (por. np. art. 99 ust. 5, art. 103 ust. 2, art. 114 ust. 1, art. 120 ust. 15, art. 126 ust. 13 projektu), co powinno przyczynić się do obniżenia kosztów takiej działalności.

7. Brak też racjonalnych przesłanek przemawiających za tym, by urządzenia oraz instalacje służące do przeróbki wydobytej kopaliny miały generalnie wchodzić w skład „zakładu górniczego”, co znajduje swój wyraz w nowej definicji wspomnianego „zakładu”, wyraźnie wyłączającej z niego przeróbkę (art. 6 ust. 1 pkt 16 projektu). Pozwoli to obniżyć koszty przeróbki wydobytej kopaliny. W szczególności zaś za utrzymaniem dotychczasowego podporządkowania przeróbki rygorom dotyczącym ruchu zakładu górniczego nie przemawiają ani potrzeby związane z zapewnieniem bezpieczeństwa i higieny pracy (wystarczające będzie w tym zakresie odwołanie się do powszechnych wymagań bhp) ani ochroną interesów socjalnych pracowników takich zakładów (uprawnienia emerytalno-rentowe pracowników górnictwa nie są bowiem powiązane z zatrudnieniem w zakładzie górniczym).
8. W przepisach art. 6 ust. 2 została zamieszczona norma, że podziemne wyrobiska górnicze oraz znajdujące się w nich instalacje i urządzenia nie są budowlami ani też urządzeniami budowlanymi w rozumieniu przepisów prawa budowlanego. Norma ta powinna usunąć wątpliwości związane z objęciem opodatkowaniem tych obiektów na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. Sprawa ta w dotychczasowym stanie prawnym powodowała liczne spory sądowe.
9. Nowością jest bardziej wyraźne (niż w art. 16 ust. 5 pr.g.g.) powiązanie dopuszczalności podejmowania i wykonywania działalności regulowanej projektowaną ustawą z przeznaczeniem nieruchomości określanym przede wszystkim treścią miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku takiego planu – ze sposobem korzystania z nieruchomości określonym przez studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz z przeznaczeniem terenu wynikającym z innych rozwiązań (np. będących skutkiem wdrożenia obszarowych form ochrony przyrody, ochrony wód, zabytków itd.; art. 7 projektu). Inaczej mówiąc, oznaczałoby to, że jeżeli plan miejscowy ani inne powołane wyżej uwarunkowania nie zawierają zakazu wydobywania kopaliny, nie byłoby przeszkody do podjęcia działalności w tym zakresie. Również i to rozwiązanie powinno sprzyjać przedsiębiorczości. Dotyczy to w szczególności wydobywania podziemnego i otworowego, bowiem co do zasady taka działalność tylko w nielicznych sytuacjach będzie kolidować z ustalonym przeznaczeniem nieruchomości.
10. Ochrona złóż o strategicznym znaczeniu dla państwa, w tym niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego kraju, przemawia także za potrzebą wprowadzenia ułatwień

w zakresie przeznaczania gruntów koniecznych do poszukiwania oraz rozpoznawania takich kopalin. Proponuje się zatem liberalizację wymagań w zakresie ochrony gruntów rolnych (leśnych) niezbędnych do podjęcia takiej działalności (art. 186 projektu).

11. Przepisy art. 8 i 9 projektu przewidują generalną regulację dotyczącą współdziałania organów administracji działających na podstawie przepisów ustawy (w szczególności organów administracji geologicznej) z innym organem administracji, wprowadzając obowiązek zajęcia stanowiska przez ten ostatni nie później, niż w ciągu 14 dni od dnia doręczenia mu projektu rozstrzygnięcia, pod rygorem przyjęcia domniemania, iż brak stanowiska w tym terminie uważa się za aprobatę przedłożonego projektu. Celowe jest nadto zgeneralizowanie dotychczasowych zasad dotyczących współdziałania i doprecyzowanie szczegółów dotyczących ustalenia sposobu liczenia wspomnianego 14-dniowego terminu, co powinno przeciwdziałać praktyce antydatowania stosownych rozstrzygnięć. Dotychczasowa regulacja prawna w tym zakresie jest cząstkowa i rozproszona (por. art. 64 ust. 5 i art. 105a ust. 1 pr.g.g.). Warto zwrócić uwagę, że proponowana zmiana jest zgodna z podobnymi rozwiązaniami znajdującymi się w ustawach samorządowych, w prawie budowlanym i innych ustawach.

2. Własność górnicza i użytkowanie górniczne

1. Zasadnicze znaczenie w ramach działu II ma propozycja dotycząca zmiany stosunków własnościowych w zakresie dotyczącym większości złóż kopalin. Dla lepszego zobrazowania istoty tej zmiany w punkcie wyjścia przypomnieć wypada, że w chwili obecnej konstrukcja prawna przyjęta w stosunku do własności złóż kopalin wyraźnie powiązana została z regulacją zawartą w art. 46 § 1 oraz art. 143 Kodeksu cywilnego (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r., Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zm., dalej powoływana jako „k.c.”), z której wynika, że nieruchomości gruntowa jest bryłą zamkniętą granicami na powierzchni ziemi, jak i przebiegającymi „w pionie”. Na powiązanie to wskazuje w szczególności treść art. 7 ust. 1 pr.g.g., z którego to przepisu wynika, iż złożę będące częścią składową nieruchomości gruntowej (por. art. 47 § 2 k.c.) stanowi własność jej właściciela. W przypadku natomiast, gdy znajduje się ono poza jej granicami, stanowi w świetle wspomnianego art. 7 ust. 1 pr.g.g. (podobnie jak cała reszta tej przestrzeni – por. art. 14 pr.g.g.) własność Skarbu Państwa. Tego rodzaju regulacja budzi wiele wątpliwości, które od dawna zgłaszane są w literaturze przedmiotu. Dotyczą one w szczególności odpowiedzi na pytanie, jak wyznaczyć „dolną” granicę nieruchomości gruntowej i ustalić zakres własności Skarbu Państwa, w szczególności w przypadkach, gdy złożę znajduje się po części w granicach nieruchomości gruntowej, po części poza nią.

2. Nowa propozycja nawiązuje do instytucji tzw. „własności górniczej” znanej przepisom rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 29 listopada 1930 r. – Prawo górnicze (Dz. U. Nr 85, poz. 654, ze zm.). Istotą tego rozwiązania jest „rozerwanie więzi prawnej” pomiędzy nieruchomością gruntową a złożem kopaliny. Polega to na przyjęciu, że niektóre z tych złóż nie są częściami składowymi nieruchomości, a tym samym nie są one objęte własnością gruntową. Są one natomiast przedmiotem odrębnego prawa majątkowego, przysługującego wyłącznie Skarbowi Państwa.
3. Listę złóż podlegających „własności górniczej” (a więc nieobjętych własnością gruntową) określa art. 10 ust. 1 projektu i obejmuje ona kopaliny mające kluczowe znaczenie gospodarcze. W odniesieniu do większości kopalin projektowany art. 10 w istocie stanowi jednak tylko inne (bardziej czytelne) ujęcie rozwiązania wynikającego już z aktualnego stanu prawnego, przede wszystkim przez wyrażne wypowiedzenie zasady, że złoża te zawsze należą do Skarbu Państwa (stanowią jego własność).
4. Złoża pozostałych kopalin (tj. niepodlegających własności górniczej) byłyby nadal objęte własnością gruntową (art. 10 ust. 3 projektu).
5. Należy mieć świadomość, że przy takim ukształtowaniu konstrukcji nieruchomości gruntowej zawsze istnieje możliwość powstania sporu, co do tego, czyją własność stanowią złoża znajdujące się „na granicy” nieruchomości gruntowej i położonego poniżej wnętrza ziemi. Przy obecnej konstrukcji przestrzennej nieruchomości gruntowej są one jednak nieuniknione. Istota zagadnienia sprowadza się zatem do wyposażenia stron sporu w prawne instrumenty umożliwiające jego rozstrzygnięcie. Propozycja w tym zakresie (art. 11) zmierza do tego, by rozstrzyganie wspomnianych sporów następowało z odpowiednim zastosowaniem przepisów dotyczących nieruchomości gruntowej. W istocie byłoby to odesłanie do przepisów, które regulują problem tzw. rozgraniczenia nieruchomości (por. art. 29 i nast. ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2005 r. Nr 240, poz. 2027, ze zm.) oraz art. 152 – 154 k.c.).
6. Konsekwencją wyodrębnienia kopalin niestanowiących przedmiotu własności górniczej jest liberalizacja związanych z nimi wymagań, jak chociażby możliwość ich poszukiwania (rozpoznawania) wyłącznie w oparciu o projekt robót geologicznych (a nie koncesję, jak to jest obecnie).
7. Pozostawić należy – co do zasady w dotychczasowym kształcie – regulację dotyczącą użytkowania górniczego. Propozycje w tym kierunku na ogół zmierzają do uściślenia treści niektórych przepisów (np. przez wskazanie, że ustanowienie użytkowania górniczego jest jedyną dopuszczoną prawem formą rozporządzania własnością górniczą – poprzez użycie

słowa „wyłącznie” w treści art. 12 ust. 1 projektu), bądź mają charakter porządkujący (poprzez przeniesienie regulacji dotyczącej opłat dotychczas zawartej w art. 83 pr.g.g. do działu II).

8. W projekcie zrezygnowano natomiast z dotychczas obowiązującego rozwiązania, w myśl którego użytkowanie górnicze wygasa w przypadku wygaśnięcia albo cofnięcia koncesji, gdyż stanowi ono – jak się wydaje – zbyt daleko idącą ingerencję w stosunki cywilnoprawne. Niezależnie od tego powstaje również istotny problem tytułu prawnego do działania w przestrzeni wcześniej objętej tym użytkowaniem przy wykonywaniu obowiązków obciążających byłego przedsiębiorcę po wygaśnięciu koncesji (por. art. 29 pr.g.g.), gdyż dostęp do tej przestrzeni musi być z oczywistych powodów możliwy. Rozwiązanie to pozwala też uniknąć dotychczasowych wątpliwości co do momentu wygaśnięcia użytkowania górniczego (obecnie gaśnie ono wraz z utratą mocy koncesji, powstaje więc pytanie o byt tego prawa w przypadku utraty mocy decyzji w sprawie wygaśnięcia koncesji, do czego może dojść chociażby w drodze wyroku sądu administracyjnego).
9. Należy też opowiedzieć się za wyłączeniem niekoncesjonowanych robót geologicznych z wymagań dotyczących użytkowania górniczego (art. 12 ust. 4 projektu). Z kolei projektowane odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów dotyczących dzierżawy nieruchomości ułatwi Skarbowi Państwa kontrolę nad obrotem użytkowaniem górniczym; dzierżawa jest bowiem prawem niezbywalnym, zaś poddzierżawa zależy od zgody wydzierżawiającego. Projektowany model użytkowania górniczego nie koliduje z rozwiązaniami zakładającymi sukcesję generalną w zakresie praw podmiotowych (np. w przypadku zbycia przedsiębiorstwa, fuzji spółek kapitałowych itd.)
10. Konieczne jest także doprecyzowanie niektórych relacji pomiędzy przedsiębiorcą a właścicielem nieruchomości (dodatkowe uprawnienia górnicze – art. 18 – 20 projektu), przede wszystkim w zakresie kopalin stanowiących podstawowe nośniki energii. Projekt zakłada, że przedsiębiorcy, który uzyskał koncesję na wydobywanie węglowodorów, węgla kamiennego lub brunatnego (a zatem kopalin o strategicznym znaczeniu) będzie służyć prawo wykupu niezbędnych w tym celu nieruchomości (art. 19), rzecz jasna w oparciu o kryteria rynkowe.
11. Rozwiązania te korespondują z niektórymi projektowanymi zmianami innych ustaw, np. poprzez wprowadzenie wyraźnej zasady, że wywłaszczenie nieruchomości (polegające na jej zajęciu) niezbędnej w celu realizacji inwestycji celu publicznego polegającej na wydobywaniu węgla brunatnego może nastąpić na rzecz przedsiębiorcy, który uzyskał wymaganą w tym celu koncesję (art. 187 projektu).

3. Koncesje

1. Projekt utrzymuje – z pewnymi jednak zmianami – dotychczasowy zakres obowiązku uzyskania koncesji. Obejmuje on działalność w zakresie: poszukiwania lub rozpoznawania złóż kopalin (ograniczając jednak koncesjonowanie w tym zakresie wyłącznie do złóż objętych własnością górnictw), wydobywania kopalin ze złóż oraz podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji i podziemnego składowania odpadów (art. 21 i nast.).
2. Uzasadnieniem takiego rozwiązania jest przede wszystkim dążność do pobudzenia przedsiębiorczości w zakresie poszukiwania (rozpoznawania) złóż kopalin. Projekt zakłada, że ten, kto poszukuje (rozpoznaje) złoża kopalin nieobjętych własnością górnictw, będzie zwolniony od spełnienia rygorystycznych wymagań koncesjonowania wynikających z prawa geologicznego i górnictwa oraz z ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej. Rozwiązanie takie zmniejszy obciążenia finansowe związane z poszukiwaniem (rozpoznawaniem) kopalin niewymagającym koncesji. Powinno ono też umożliwić wykonywanie części prac geologicznych podmiotowi niebędącemu przedsiębiorcą (np. właścicielowi nieruchomości, który chce rozpoznać złoża kopalin stanowiących jego własność chociażby po to, by oszacować wartość nieruchomości), a nawet takiemu, który nie mógłby uzyskać koncesji. Wystarczającym zaś instrumentem nadzoru państwa w tym zakresie powinna być decyzja zatwierdzająca projekt robót geologicznych (por. art. 79 projektu).
3. Zdecydowanie należy opowiedzieć się za znaczącą redukcją tych rozwiązań, które obecnie uzależniają uzyskanie koncesji od współdziałania z wieloma organami administracji, co powinno przyspieszyć i uprościć postępowanie koncesyjne, a w szczególności uwolnić je od niedookreślonych i niekiedy całkowicie uznaniowych kryteriów, w szczególności w takim zakresie, w jakim aktualnie obowiązujące prawo geologiczne i górnictwa uzależnia koncesję od przeważnie całkiem uznaniowego „uzgodnienia” z innymi organami. Proponowane rozwiązanie umocni tym samym pozycję inwestora i przyspieszy postępowania koncesyjne.
4. Zmianie ulega model projektu zagospodarowania złoża. Co prawda (podobnie, jak to jest obecnie) jest on załącznikiem do wniosku koncesyjnego, tyle że nie wymaga on opinii organu nadzoru górnictwa. Po uzyskaniu koncesji przedsiębiorca ma prawo dokonać zmiany wspomnianego projektu. Musi ją przedstawić organowi koncesyjnemu, ten ostatni zaś ma 30 dni na ewentualny sprzeciw, gdyby zamierzona zmiana naruszyła zasady racjonalnej gospodarki złożem lub wymagania ochrony środowiska (art. 105 projektu).
5. Złożoną kwestią jest zagadnienie zabezpieczenia roszczeń (por. art. 17 pr.g.g.). Spektrum możliwych rozwiązań w tym zakresie jest bardzo szerokie. Do pomyślenia jest bowiem zarówno utrzymanie dotychczasowej regulacji, w ramach której o samym zastosowaniu zabezpieczenia oraz o jego formie rozstrzyga organ koncesyjny, jak i zastosowanie rozwiązań

nakładających obowiązek ubezpieczenia odpowiedzialności, w szczególności cywilnej (do dyskusji pozostawałyby wtedy granice tego obowiązku), jak i wreszcie odstępianie od tego typu instrumentu (za czym przemawiałaby po części dotychczasowa praktyka, w ramach której ustanawianie zabezpieczenia roszczeń jest niezmiernie rzadkie). Projekt przewiduje utrzymanie fakultatywności zabezpieczenia (por. art. 28 ust. 2 projektu). Wyjątek dotyczy koncesji na podziemne składowanie odpadów; wówczas bowiem może ona zostać udzielona wyłącznie pod warunkiem ustanowienia zabezpieczenia roszczeń, które mogą powstać w wyniku wykonywania tej działalności. Projekt utrzymuje też dotychczasowe rozwiązania dotyczące przesłanek, jakie należy brać pod uwagę, zarówno rozważając sięgnięcie do zabezpieczenia (kiedy jest ono fakultatywne), jak i przesłanek wpływających na formę, wielkość i przedmiot zabezpieczenia. Wyliczenie zawarte w art. 28 ust. 3 projektu ma charakter wyłącznie przykładowy. Proponowany tryb ustanowienia zabezpieczenia oznacza jednocześnie, że o zakresie i sposobie zabezpieczenia inwestor jest informowany już na etapie postępowania koncesyjnego, a nie (jak to ma miejsce obecnie) może o nim uzyskać wiadomość dopiero z koncesji.

6. Projekt nie wprowadza zasadniczych zmian w zakresie dotyczącym przeniesienia koncesji, za wyjątkiem wyraźnego wskazania, że stronami postępowania są wtedy dotychczasowy przedsiębiorca oraz ten, kto ubiega się o przeniesienie koncesji (art. 36 ust. 4), nadto zaś doprecyzowania relacji pomiędzy wspomnianym „przeniesieniem” a następstwem prawnym wynikającym z innych przepisów. Projekt przesądza natomiast, że przeniesienie koncesji w trybie zamierzonej ustawy znajdzie zastosowanie tylko wówczas, jeżeli odrębne ustawy nie przewidują następstwa prawnego w zakresie skutków wynikających z decyzji administracyjnej. Ma to istotne znaczenie w szczególności w kontekście regulacji zawartej chociażby w art. 55² k.c., wedle którego czynność prawna mająca za przedmiot przedsiębiorstwo obejmuje wszystko, co wchodzi w skład przedsiębiorstwa, chyba że co innego wynika z treści czynności prawnej albo z przepisów szczególnych. Innymi przykładami takiego następstwa prawnego mogą być fuzja bądź podział spółek kapitałowych. Jednocześnie projekt nakłada obowiązek przedłożenia organom właściwym do podjęcia rozstrzygnięć na podstawie prawa geologicznego i górniczego, w terminie 30 dni, dokumentów potwierdzających następstwo prawne, do jakiego doszło z mocy odrębnych przepisów.
7. Jedną z fundamentalnych kwestii jest problem ustalenia kręgu osób mających status strony w postępowaniach toczonych na podstawie prawa geologicznego i górniczego. Problem ten ma szczególne znaczenie w przypadku postępowania zmierzającego do udzielenia koncesji, o czym świadczą chociażby utrzymujące się od lat znaczące rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych. Projekt przewiduje w tym zakresie regulację o charakterze

generalnym, z której wynika, że stronami postępowań dotyczących udzielenia koncesji, jak i jej zmiany oraz cofnięcia są właściciele (oraz użytkownicy wieczysti), tylko jednak w przypadku, gdy chodzi o działalność wykonywaną w granicach nieruchomości gruntowych (art. 41 ust. 1). W tym stanie rzeczy trzeba mieć świadomość, że liczba podmiotów mających status strony w jednym postępowaniu niekiedy może być znaczna. Kierując się potrzebą usprawnienia postępowań koncesyjnych przewiduje się, że gdy liczba stron postępowania jest większa niż 20, w postępowaniach dotyczących koncesji zastosowanie znalazłby art. 49 k.p.a., według którego strony mogą być zawiadamiane o decyzjach i innych czynnościach organów administracji publicznej przez obwieszczenie lub w inny zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości sposób publicznego ogłaszania, jeżeli przepis szczególny tak stanowi. Jednym z miejsc takich obwieszczeń miałby być Biuletyn Informacji Publicznej. Projektowane rozwiązania może znacząco usprawnić i przyspieszyć postępowanie koncesyjne, w szczególności w warunkach rozproszonej własności gruntowej (art. 41 projektu).

8. Zwrócić trzeba wreszcie uwagę na rozwiązania zawarte w art. 42 projektu. W ust. 1 pkt 1 rozstrzyga kwestię, iż rozpoczęcie działalności określonej koncesją uważa się za zaistnienie nieodwracalnych skutków prawnych, co wiąże się z regulacją zawartą w art. 156 § 2 k.p.a. Ten ostatni przepis przewiduje, że nie stwierdza się nieważności decyzji administracyjnej (w tym koncesji) m.in. w przypadku zaistnienia nieodwracalnych skutków prawnych. W dotychczasowej doktrynie i orzecznictwie zakres pojęcia „nieodwracalne skutki prawne” rozumiany jest niejednolicie. Projektowane rozwiązania zmierzają do znaczącego wzmocnienia prawnej pozycji przedsiębiorcy, bowiem pomimo istnienia przesłanek utraty mocy koncesja nadal pozostawałaby w obrocie prawnym, co jednak nie wykluczałoby ewentualnych roszczeń odszkodowawczych przysługujących tym, którzy w wyniku wadliwej decyzji doznali szkody. Może to wprawdzie oznaczać pozostawienie w obrocie prawnym wadliwej decyzji (nawet podjętej z rażącym naruszeniem prawa), jednakże biorąc pod uwagę kapitałochłonność działalności regulowanej prawem geologicznym i górniczym, tego rodzaju ochrona przedsiębiorcy wydaje się koniecznością. Projektowane rozwiązanie nie jest zresztą nowością, w istocie stanowiąc powtórzenie art. 31 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg krajowych (Dz. U. Nr 80, poz. 721, ze zm.).
9. Przewiduje się nadto wprowadzenie odrębnych wymagań dotyczących koncesjonowania węglowodorów, co pozwoli na uniknięcie wątpliwości, czy prawo polskie odpowiada w tym zakresie wymaganiom dyrektywy 94/22/WE z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów (art. 43 – 48).

4. Kwalifikacje, uprawnienia i odpowiedzialność zawodowa

1. W przeciwieństwie do dotychczasowego stanu prawnego zakłada się potrzebę zbiorczego uregulowania kwalifikacji, jakie są wymagane do wykonywania niektórych rodzajów czynności określanych projektowaną ustawą (kwalifikacje w zakresie geologii, ruchu zakładu górniczego, ratownictwa). Problem wspomnianych kwalifikacji wymaga bezpośredniej regulacji ustawowej, co (ze względu na złożoność problemu) powoduje zwiększenie objętości ustawy (dział IV). Projekt przesądza, że stwierdzenie kwalifikacji następuje w drodze świadectwa, natomiast odmowa dopuszczenia do egzaminu – w drodze decyzji administracyjnej. Celowe jest nadto wprowadzenie rozwiązania dotyczącego przedawnienia odpowiedzialności zawodowej osób legitymujących się wspomnianymi kwalifikacjami. Dotychczasowy stan prawny nie przewiduje takiego przedawnienia, z czym trudno się pogodzić.
2. Stwierdzanie kwalifikacji w zakresie geologii w kategoriach XI i XII proponuje się powierzyć wyłącznie marszałkom województw dolnośląskiego, małopolskiego, mazowieckiego i pomorskiego, jako organom, które w dotychczasowym stanie prawnym wykonują te czynności.
3. Zakresem „uprawnień” objęte ma być wykonywanie czynności zawodowych rzeczoznawców do spraw ruchu zakładu górniczego. Miałyby one być wykonywane bądź to przez osoby fizyczne, bądź przez osoby prawne (w tej drugiej sytuacji w szczególności wtedy, gdy konieczne będzie posiadanie dostępu do odpowiedniego zaplecza technicznego). Wspomniane uprawnienia, biorąc w szczególności pod uwagę potrzebę uwzględnienia postępu technicznego, mają być nadawane wyłącznie na czas oznaczony do 5 lat (art. 70 – 75 projektu).
4. Nowością ma być także obowiązek publikacji wykazów osób, które legitymują się omawianymi kwalifikacjami (uprawnieniami), co miałyby następować w drodze obwieszczeń zamieszczanych w Biuletynie Informacji Publicznej. W tym samym trybie byłyby publikowane ograniczenia w zakresie wykonywania omawianych czynności, jako stanowiące konsekwencję odpowiedzialności zawodowej tych osób. Powinno to usprawnić nadzór nad wykonywaniem orzeczeń ograniczających wykonywanie czynności zawodowych, a nadto ułatwić przedsiębiorcom pozyskiwanie potencjalnych pracowników.

5. Prace geologiczne

1. Projekt przewiduje utrzymanie wykonywania robót geologicznych na podstawie projektu robót geologicznych, jednocześnie ograniczając wymagania w zakresie stosowania przepisów o ruchu zakładu górniczego (planu ruchu, ruch) tylko do części robót geologicznych.

Zliberalizowano wymagania dotyczące wykonywania robót geologicznych w związku z wykonywaniem wierceń na potrzeby pozyskiwania ciepła ziemi, kiedy to wystarczające będzie przedłożenie projektu ich wykonywania, bez potrzeby zatwierdzania go (art. 84 projektu).

2. W odniesieniu do dokumentacji geologicznej przewiduje się wydawanie, w trybie k.p.a, decyzji zatwierdzających w miejsce dotychczasowych zawiadomień o przyjęciu dokumentacji. Bezdecyzyjny tryb przyjmowania dokumentacji rodzi w praktyce wiele problemów i wątpliwości.
3. Projekt doprecyzowuje wymagania dotyczące statusu informacji geologicznych. Utrzymano zasadę, że prawo do wykorzystywania wspomnianych informacji przysługuje Skarbowi Państwa, tyle że wzmocniono pozycję inwestora, który poniósł nakłady na rozpoznanie geologiczne oraz zamierza wykorzystać pozyskane w ten sposób wyniki (art. 97 i 98 projektu). Taki inwestor ma wyłączność w zakresie wykorzystywania informacji przez 5 lat od utraty mocy decyzji, na podstawie której wykonywano prace będące podstawą uzyskania informacji; jeżeli zaś przed tym terminem doszło do uzyskania koncesji – zachowuje to prawo przez cały czas obowiązywania tej ostatniej, a nadto dodatkowo przez 2 lata od zakończenia działalności. Jeżeli natomiast informacja przysługuje wyłącznie Skarbowi Państwa (tj. w innych przypadkach, niż określone wyżej), a informacja jest niezbędna w celu podjęcia działalności w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego magazynowania bądź składowania odpadów, czy też wymagającej pozwolenia wodnoprawnego, inwestor musi prawo do informacji nabyć w drodze umowy za wynagrodzeniem. Korzystanie z informacji geologicznej Skarbu Państwa w innych celach jest bezpłatne (art. 98 projektu).
4. Nadzór nad sporządzeniem operatu ewidencyjnego złóż kopalin proponuje się powierzyć organom nadzoru górniczego. Rozwiązanie to jest oparte na założeniu, że przesłanki sporządzenia operatu przede wszystkim stanowią konsekwencję eksploatacji złoża, stąd też większą wiedzę w zakresie weryfikacji tego dokumentu mieć będzie organ nadzoru górniczego. Uproszczono jednocześnie wymagania dotyczące sporządzania operatu. Co prawda zasadą jest, że operat sporządza geolog górniczy, to jednak dla złóż wydobywanych metodą odkrywkową bądź metodą otworów wiertniczych przewiduje się sporządzenie operatów przez osoby legitymujące się kwalifikacjami w zakresie wykonywania, dozoru oraz kierowania pracami geologicznymi w zakresie poszukiwania (rozpoznawania). Powinno to ułatwić przedsiębiorcom dostęp do rynku tego rodzaju usług, a także obniżyć koszty działalności (art. 100 projektu).

6. Zakład górniczy i jego ruch oraz ratownictwo górnicze

1. Projekt co do zasady zakłada utrzymanie podstawowych rozwiązań określających rygory dotyczące funkcjonowania zakładu górniczego, jako sprawdzone w praktyce i niezbędne do utrzymania niezbędnych standardów bezpieczeństwa. Zmiany tego systemu są nieznaczne merytorycznie.
2. Zakłada się, że obiekty (urządzenia, instalacje) służące do przeróbki wydobytej kopaliny nie wchodzi w skład prawnego pojęcia „zakład górniczy”. Z drugiej zaś strony w skład takiego zakładu wchodzi obiekty (itp.) bezpośrednio służące podziemnemu magazynowaniu substancji bądź podziemnemu składowaniu odpadów. Wymagania dotyczące wspomnianego zakładu dotyczą także większości robót geologicznych (art. 6 pkt 16, art. 85 projektu).
3. W projekcie rezygnuje się z obowiązkowego sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego. Organy gminy będą mogły podjąć uchwałę o sporządzeniu takiego planu (dla całego terenu górniczego lub jego fragmentu), jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji będą przewidziane istotne skutki dla środowiska. Zakłada się, że przewidywane skutki działalności dla środowiska zostaną określone w opracowaniu ekofizjograficznym sporządzanym na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Powierzenie decydującej roli w tym zakresie organom gminy (jako gospodarza terenu) powinno pozwolić na rozstrzygnięcie konfliktów pomiędzy przeznaczeniem (sposobem wykorzystania) nieruchomości objętych wpływami górnictwa, a innymi rodzajami korzystania ze środowiska (np. w zakresie zabudowy). Projekt zakłada też obciążanie przedsiębiorcy wyłącznie połową kosztów sporządzenia takiego planu (art. 102 projektu). W toku prac nad projektem zdecydowanie odrzucono koncepcję zakładającą, że o zakresie i sposobie zagospodarowania terenu górniczego (w szczególności zabudowy, tworzeniu filarów ochronnych) miałyby rozstrzygać organy nadzoru górniczego. Przedsiębiorca wydobywający kopalinę ponosi znaczne koszty na rzecz gminy (opłata eksploatacyjna, podatek od nieruchomości itd.). Skoro opisany plan ma być wyrazem kompromisu pomiędzy potrzebami przedsiębiorcy i lokalnej wspólnoty to względy słuszności przemawiają za tym, aby obydwa podmioty były obciążone kosztami planu w równych częściach.
4. Utrzymano dotychczasową zasadę, że nie sporządza się planu ruchu zakładu górniczego prowadzonego na podstawie koncesji starosty (art. 103 ust. 2). Funkcję planu ruchu przejmuje w takiej sytuacji koncesja, określając szczegóły dotyczące prowadzenia ruchu takiego zakładu.

5. Wyraźnie przesądzono, że dokumentację mierniczo-geologiczną sporządza geolog górniczy, a w odniesieniu do złóż wydobywanych metodą odkrywkową może ją sporządzać także ten, kto posiada kwalifikacje zawodowe w zakresie dokumentowania takiego złoża. Od konieczności posiadania takiej dokumentacji zwolnieni będą przedsiębiorcy prowadzący działalność na podstawie koncesji starosty (art. 114 projektu). Rozwiązanie to powinno przyczynić się do liberalizacji rynku usług w zakresie sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznych, a nadto powinno zredukować koszty ponoszone przez przedsiębiorców.
6. Znacząco zliberalizowano także wymagania dotyczące ratownictwa w odkrywkowych zakładach górniczych. Przedsiębiorcy wydobywający kopaliny metodą odkrywkową nie muszą posiadać zorganizowanego ratownictwa górniczego; wystarczy, by mieli oni możliwość korzystania z usług ratowniczych świadczonych przez inne podmioty (art. 120 ust. 15 projektu).
7. Wymagania dotyczące funduszu likwidacji zakładu górniczego przeniesiono do rozdziału poświęconego wspomnianej likwidacji (art. 126 i nast. projektu). W porównaniu z dotychczasowymi wymaganiami zmiany polegają na tym, że:
 - przedsiębiorcy prowadzący działalność na podstawie koncesji starosty nie mają obowiązku tworzenia funduszu,
 - środki funduszu mogą być gromadzone także w bonach skarbowych bądź obligacjach emitowanych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa,
 - nie ma przeszkód w wykorzystywaniu środków funduszu na pokrycie kosztów likwidacji także oznaczonych części zakładu górniczego, jak również zbędnych obiektów (urządzeń, instalacji, wyrobisk) zakładu górniczego.
8. Rozwiązania te powinny doprowadzić do uelastycznienia zasad funkcjonowania funduszu likwidacji zakładu górniczego oraz racjonalizacji sposobów wykorzystania jego środków.
9. Projekt wyraźnie wypowiada zasadę, że dokumentacja mierniczo-geologiczna zlikwidowanego zakładu górniczego podlega przekazaniu Prezesowi Wyższego Urzędu Górniczego (art. 129). Taka dokumentacja zawiera wiele informacji o stanie środowiska na terenach pogórnich, pozwala prognozować jego zmiany, a w konsekwencji podlega udostępnianiu wedle zasad prawa ochrony środowiska.

7. Opłaty

1. Odnotowania wymaga rezygnacja z określenia przez ustawę ramowych (dolnych i górnych) stawek opłaty eksploatacyjnej oraz wydawania rozporządzenia Rady Ministrów określającego stawki jednostkowe tej opłaty. W projektowanym stanie prawnym stawki te będą wynikać bezpośrednio z ustawy, co uprości mechanizmy ich ustalania oraz zwiększy pewność prawa.

Utrzymano mechanizmy waloryzacyjne oparte na dotychczasowych zasadach. Przyjęte wysokości stawek ustalono poprzez powiększenie stawek obowiązujących w 2008 r. o wskaźnik inflacji.

2. Projekt wydłuża do 6 miesięcy okres rozliczeniowy z tytułu opłaty eksploatacyjnej, co jest rozwiązaniem systemowo zgodnym z prawem ochrony środowiska, a jednocześnie zwalnia z obowiązku jej wniesienia, jeżeli opłata za taki okres nie jest wyższa niż 300 zł (art. 135). Rozwiązanie to powinno odciążyć przedsiębiorców (w szczególności prowadzących wydobycie kopaliny na podstawie koncesji starosty) od obowiązku wnoszenia symbolicznych opłat eksploatacyjnych, w tym nawet równych kosztom przelewu. Przewiduje się także wprowadzenie zasady, że opłata wymierzana za działalność prowadzoną z naruszeniem warunków określonych w koncesji lub zatwierdzonego projektu robót geologicznych podlega tzw. opłacie dodatkowej, niezależnej od „zwykłych” opłat ustalanych na podstawie prawa geologicznego i górniczego (art. 137). Z kolei działalność prowadzona bez wymaganej koncesji bądź zatwierdzonego projektu podlega tzw. opłacie podwyższonej (art. 138). Oba rodzaje opłat (dodatkowa, podwyższona) mają charakter sankcyjny. Zmiana cyklu rozliczania opłaty eksploatacyjnej wprowadzona będzie dopiero po upływie sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 215), co powinno odbiorcom wpływów z tego tytułu złagodzić niedogodności związane z przesunięciem terminów zapłaty.
 3. Nowością jest pomysł przeznaczenia na rzecz powiatu wpływów z tytułu opłaty podwyższonej (a więc prowadzonej bez koncesji lub zatwierdzonego projektu) wymierzonej przez starostę. Uzyskane w ten sposób środki mają służyć wspomaganie finansowania zadań starosty określonych projektowaną ustawą (art. 139 projektu). Powinno to zracjonalizować działalność starosty jako organu, który najczęściej jest właściwy w sprawach zwalczania nielegalnego górnictwa. Działania te wymagają kosztów, a wielu starostów nie dysponuje środkami pozwalającymi na ich pokrycie, co niekiedy przekłada się na małą skuteczność podejmowanych działań.
 4. Celowe jest także wprowadzenie odrębnego reżimu przedawnienia z tytułu opłat regulowanych projektowaną ustawą (art. 141). Funkcjonujące w obowiązującym stanie prawnym odesłanie do wymagań dotyczących zobowiązań podatkowych jest z tego punktu widzenia mało czytelne.
8. Odpowiedzialność za szkody
1. Podstawowa zmiana polega na większym niż w dotychczasowym stanie prawnym oparciu się na rozwiązaniach kodeksu cywilnego. Oznacza to przede wszystkim, że o sposobie naprawienia szkody spowodowanej ruchem zakładu górniczego co do zasady przesądza wola poszkodowanego, co bezpośrednio wynika z art. 363 k.c. Odnotowania wymaga myśl

polegająca na wydłużeniu terminu dochodzenia roszczeń z tytułu szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego. Celowe jest określenie tego terminu na 5 lat „od dnia ujawnienia się szkody” (art. 147 projektu). Obecne prawo geologiczne i górnicze nie określa terminu przedawnienia roszczeń, a w konsekwencji jest on regulowany kodeksem cywilnym. Po niedawnych zmianach tego ostatniego termin ten wynosi 3 lata „od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia”, jednak nie później niż 10 lat „od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę” (art. 442¹ k.c.). Specyfika szkód powodowanych ruchem zakładu górniczego polega natomiast na tym, że niekiedy ujawniają się one nawet po wielu latach od zaistnienia ich przyczyny, jaką jest ruch zakładu górniczego. Może to oznaczać, że niektóre roszczenia z tytułu omawianych szkód mogłyby się przedawnić, zanim w ogóle doszłoby do ich ujawnienia. Projektowane rozwiązanie zmierza do ochrony interesów potencjalnych poszkodowanych.

2. Projekt zakłada również wydłużenie terminu zawarcia ugody do 60 dni. Dotychczasowe rozwiązanie (kiedy to termin ten wynosi 30 dni) jest fikcją, bowiem w wielu sytuacjach nie ma możliwości, aby w tym terminie dokonać oceny zaistniałej szkody i określić koncepcję sposobu jej naprawy.

9. Administracja i nadzór

Zmiany w tej części mają charakter przede wszystkim porządkujący i nie prowadzą do istotnych zmian dotychczasowego modelu. Celowe wydaje się wyodrębnienie wspólnych zasad dotyczących zarówno administracji geologicznej, jak i nadzoru górniczego (art. 151 – 152 projektu). Jako organ administracji geologicznej właściwy w I instancji projekt wskazuje marszałka województwa. Pozostałe organy (minister właściwy do spraw środowiska, starostowie) w I instancji są właściwi tylko w sytuacjach wyraźnie przewidzianych ustawą (art. 158).

Projekt jednoznacznie powierza Państwowemu Instytutowi Geologicznemu wykonywanie funkcji państwowej służby geologicznej, przesądzając jednocześnie, że zadania te są zadaniami państwa w zakresie geologii. Mają one charakter niewładczy (art. 159 – 160).

10. Przepisy karne

Projekt utrzymuje dotychczasowy model odpowiedzialności karnej oraz z tytułu wykroczeń w zakresie geologii i górnictwa. Odpowiedzialność z tytułu przestępstwa regulowanego w art. 172 powiązано ze „znaczną szkodą w mieniu lub poważną szkodą w środowisku”, co jest systemowo zgodne z rozwiązaniami kodeksu karnego.

11. Zmiany w przepisach obowiązujących,

1. Zmiana dotycząca ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (art. 187 projektu) zmierza do usunięcia wątpliwości, jakie powstały pod rządem obecnego stanu prawnego. Zajęcie nieruchomości, o którym mowa w art. 125 cytowanej ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. jest rodzajem wywłaszczenia, to zaś nie może być dokonane na rzecz przedsiębiorcy. Projekt jednoznacznie stwarza taką możliwość. Rozwiązanie to wzmacnia jednocześnie pozycję przedsiębiorcy. W związku z nowym podziałem kopalni (objęte własnością górnictwem, pozostałe) konieczne jest także wprowadzenie do cyt. art. 125 aktualnej terminologii.
2. W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego zaprojektowano zmianę przez jednoznaczne rozstrzygnięcie, że pozwolenia na używanie w ruchu zakładu górnictwa środków strzałowych, a także przechowywanie lub używanie w ruchu zakładu górnictwa sprzętu strzałowego dla przedsiębiorców wykonujących powierzone im roboty strzałowe w ruchu zakładu górnictwa wydaje dyrektor okręgowego urzędu górnictwa (art. 188 projektu).
3. Zmiana ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej wiąże się ze zmianą zakresu koncesjonowania, na skutek projektowanego zniesienia obowiązku uzyskiwania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalni nieobjętych własnością górnictwem oraz wód leczniczych, wód termalnych i solanek (art. 189 projektu).
4. Zmiana ustawy o opłacie skarbowej (art. 192 projektu) jest konsekwencją zmian w przepisach dotyczących ruchu zakładu górnictwa oraz kwalifikacji i uprawnień; modyfikacje dotyczą części I i III w załączniku do tej ustawy. W przepisach materialnych projektu ustawy zrezygnowano z decyzji „stwierdzającej spełnianie uprawnień do prowadzenia szkoleń pracowników zakładów górnictwa w zakresie znajomości przepisów regulujących bezpieczne wykonywanie pracy w zakładzie górnictwem” (uchylenie ust. 40), zastąpiono pojęcie „program przeszkolenia” pojęciem „program szkolenia” oraz pojęcie „pracownicy na stanowiskach w ruchu zakładu górnictwa, które mogą zajmować osoby o szczególnych kwalifikacjach zawodowych i warunkach zdrowotnych” pojęciem „osoby wykonujące czynności specjalistyczne w ruchu zakładu górnictwa” (nowe brzmienie kolumny 2 w ust. 41) oraz rozszerzono katalog podmiotów niebędących osobami fizycznymi, którym mogą być nadane uprawnienia rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górnictwa, zastępując pojęcie „jednostka naukowa” pojęciem „osoba prawna” (nowe brzmienie kolumny 2 w ust. 43 w pkt 1).
5. Zmiany ustaw: z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, z dnia 17 lutego 2006 r. o dotacji przeznaczonej dla niektórych podmiotów, z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 – 2015, z dnia 10 lipca 2008 r.

o odpadach wydobywczych oraz z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wynikają z konieczności dostosowania zawartych w nich przywołań ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze w związku z utratą jej mocy z dniem wejścia projektowanej ustawy.

12. Przepisy przejściowe i końcowe

1. Zakłada się pozostawienie w mocy decyzji podjętych na podstawie dotychczasowego stanu prawnego (koncesje, projekty prac geologicznych, kwalifikacje, plany ruchu itd.). Wyjątkiem jest art. 199 ust. 2 projektu. W praktyce spotyka się stare koncesje, które wbrew wymaganiom prawa nie określały terminu rozpoczęcia działalności i faktycznie działalność ta nie została jeszcze podjęta. W takiej sytuacji należałoby w zasadzie stwierdzić nieważność wspomnianych koncesji, jako podjętych z rażącym naruszeniem prawa. Mogłoby to jednak dać adresatowi koncesji roszczenie o odszkodowanie. Projektowana regulacja ma na celu przymuszenie przedsiębiorcy do podjęcia działalności; o ile nie uczyni on tego w terminie 1 roku od wejścia w życie ustawy, koncesja wygasa.
2. Projekt upraszcza dokonywanie zmian bądź przenoszenie koncesji uzyskanych na podstawie dawnego stanu prawnego przewidując wyraźnie, że zbędne jest w takiej sytuacji wykazywanie się prawem do informacji geologicznej (art. 198 ust. 3). Powinno to usprawnić postępowania w opisanych sprawach, a w szczególności usunąć wątpliwości związane z ustaleniem, czy takie prawo do informacji jest konieczne do dokonania każdej zmiany koncesji. Zwiększa to pewność inwestowania i może obniżyć koszty.
3. Celowe jest umorzenie postępowań administracyjnych wszczętych na podstawie art. 11 noweli do prawa geologicznego i górniczego z dnia 27 lipca 2001 r. Postępowania te zmierzają do uporządkowania praw do informacji geologicznych. Jednakże z uwagi na to, że były one prowadzone w niewłaściwy sposób, nie da się ich racjonalnie zakończyć (art. 205).
4. W praktyce zaistniał też problem wskazania podmiotu zobowiązanego do zwrotu dawnych administracyjnych kar pieniężnych, wniesionych na podstawie decyzji administracyjnej wyeliminowanej następnie z obrotu. W obecnym stanie prawnym problem ten należy zaliczyć do nierozwiązywalnych. Celowe jest zatem wprowadzenie przepisu (art. 211 projektu) pozwalającego na rozwiązanie tego problemu.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie

sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Środowiska. Na podstawie art. 7 ust. 1 i 2 przywołanej ustawy Kompania Węglowa S.A. złożyła zgłoszenie zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem ustawy. Zgodnie z art. 8 cytowanej ustawy po wniesieniu projektu ustawy do Sejmu może zostać przeprowadzone, na zasadach określonych w regulaminie Sejmu, wysłuchanie publiczne dotyczące tego projektu, w którym podmiot zgłaszający zainteresowanie pracami nad projektem może wziąć udział.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Przepisy projektowanej ustawy będą oddziaływać na przedsiębiorców prowadzących działalność regulowaną tą ustawą, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gminy, organy administracji geologicznej i organy nadzoru górniczego.

2. Zakres konsultacji społecznych

Projekt ustawy został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska w celu udostępnienia go wszystkim zainteresowanym podmiotom. Ponadto projekt został przesłany do konsultacji społecznych do zaopiniowania do następujących podmiotów:

1. marszałkowie województw,
2. Sekcja Krajowa Geologiczno-Wiertnicza NSZZ „Solidarność”
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
3. Krajowy Związek Pracodawców Branży Geologicznej
Al. Korfantego 125a, 40-156 Katowice,
4. Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisja Krajowa
ul. Warszawska 19, 40-009 Katowice,
5. Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność”
ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk,
6. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
ul. Klonowa 6, 00-591 Warszawa,
7. Konfederacja Pracodawców Polskich
ul. Brukselska 7, 03-973 Warszawa,
8. Business Center Club Związek Pracodawców
Plac Żelaznej Bramy 10, 00-136 Warszawa,
9. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
ul. Kopernika 36/40, 00-924 Warszawa,
10. Państwowy Instytut Geologiczny
ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa,
11. Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa
ul. Kościuszki 30, 40-048 Katowice,

12. Porozumienie Pracodawców Przemysłu Wydobywczego
(Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego)
ul. Podgórna 4, 40-955 Katowice,
13. Forum Przemysłu Wydobywczego
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
14. Polski Związek Pracodawców Producentów Kruszyw
ul. Sienkiewicza 48/50, 25-501 Kielce,
15. Regionalne Stowarzyszenie Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite
ul. Żwirki i Wigury 1, 96-200 Sieradz,
16. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa
ul. Powstańców 25, 40-952 Katowice,
17. Porozumienie Związków Zawodowych „KADRA”
ul. Obroki 77, 40-833 Katowice.

Nadto projekt ustawy został skierowany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego i w wyniku długotrwałych negocjacji został uzgodniony ze stroną samorządową.

W wyniku konsultacji społecznych projekt został poddany znaczącym modyfikacjom, będącym konsekwencją stanowisk reprezentowanych przez samorzady terytorialne, związki zawodowe, przedsiębiorców oraz organy administracji, w szczególności geologicznej i organy nadzoru górniczego.

Do najważniejszych zmian należą:

- rezygnacja z wyłączenia płytko wykonywanych prac rozpoznawczych z definicji robót geologicznych (inaczej mówiąc wszelkie roboty poniżej powierzchni terenu, w tym na głębokości do 10 m, wykonywane w ramach prac geologicznych są robotami geologicznymi),
- zdefiniowano pojęcie „kopaliny wydobytej”, co powinno usprawnić tryb postępowania w sprawach obliczania opłat eksploatacyjnych,
- zrezygnowano z wyłączenia wykonywania budowy płytkich ujęć służących zwykłemu korzystaniu z wód (do 30 m),
- utrzymanie tzw. projektu zagospodarowania złoża, stanowiącego element wniosku koncesyjnego,
- utrzymano dotychczasową pozycję organów gminy w postępowaniu koncesyjnym poprzedzonym decyzją w sprawie środowiskowych uwarunkowań przedsięwzięcia,
- wprowadzenia bezpośrednio do ustawy wymagań określających tzw. kwalifikacje geologiczne i górnicze,

- rezygnacja z określenia przez ustawę ramowych (dolnych i górnych) stawek opłaty eksploatacyjnej oraz wydawania rozporządzenia Rady Ministrów określającego stawki jednostkowe tej opłaty. W projektowanym stanie prawnym stawki te będą wynikać bezpośrednio z ustawy, co uprości mechanizmy ich ustalania oraz zwiększy pewność prawa.
- dopuszczalności (jako zasada) bezterminowego zwalniania z niektórych rygorów dotyczących ratownictwa górniczego,
- utrzymanie zasady, że plan ruchu likwidowanego zakładu górniczego podlega uzgodnieniu z organem wykonawczym gminy,
- wprowadzenie zasady, że system odpowiedzialności z tytułu szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego w większym niż dotychczas stopniu poddany zostaje rygorom kodeksu cywilnego, co oznacza, że z wyjątkiem gdy przedmiotem szkody jest grunt rolny (leśny), o sposobie naprawienia szkody przesądza wola poszkodowanego.

Nie uwzględniono propozycji dotyczących m.in.:

- rozszerzenia dopuszczalności wydobywania kopaliny z wyłączeniem prawa geologicznego i górniczego przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne Skarbu Państwa, ponieważ uprzywilejowanie podmiotów publicznych byłoby niezgodne z zasadami gospodarki rynkowej i swobody konkurencji,
- utrzymania objęcia zakładów przeróbczych rygorami dotyczącymi zakładu górniczego,
- zdefiniowania takich pojęć jak kopalina główna, kopalina współwystępująca, kopalina towarzysząca, własność górnicza, użytkowanie górnicze, szkoda,
- powiększenia obszaru, na który koncesji udzielałby starosta (w zamian za co wprowadzono dalsze uproszczenia dla przedsiębiorców prowadzących działalność na podstawie takich koncesji, np. w odniesieniu do dokumentacji mierniczo-geologicznych, funduszu likwidacji zakładu górniczego, opłat eksploatacyjnych); przyjęte uproszczenia są racjonalne jedynie w przypadkach działalności o małych rozmiarach,
- nabywania przez przedsiębiorców nieruchomości niezbędnych do urządzania składowisk odpadów (wychodząc z założenia, że nie jest to materia regulowana prawem geologicznym i górniczym),
- możliwości podziemnego składowania azbestu z wyłączeniem rygorów prawa geologicznego i górniczego (wychodząc z założenia, że spowodowałoby to rażące obniżenie standardów bezpieczeństwa i ochrony środowiska),
- zmian w zakresie własności informacji geologicznych (odstępując natomiast od potrzeby wykazania się prawem do takich informacji w przypadku zmian i przenoszenia koncesji uzyskanych przed wejściem w życie ustawy),

- obciążania organów koncesyjnych (w istocie Skarbu Państwa) oraz przedsiębiorców majątkowymi konsekwencjami skutków planów zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów górniczych (wychodząc z założenia, że takie rozwiązanie byłoby systemowo niezgodne z powszechnie obowiązującymi wymaganiami prawa),
- w zakresie urzędowego potwierdzania przez organ nadzoru górniczego spełnienia przez tzw. jednostkę szkoleniową wymagań w zakresie szkoleń pracowników górnictwa (wychodząc z założenia, że takie potwierdzenie w istocie stanowiłoby ukrytą formę swego rodzaju reglamentowania działalności gospodarczej w zakresie takich szkoleń),
- utrzymania kwartalnego systemu wnoszenia opłaty eksploatacyjnej (wprowadzając jednak dłuższy okres *vacatio legis* dla rozwiązania polegającego na półrocznym okresie rozliczeniowym z tego tytułu),
- propozycji objęcia ewidencji zasobów złoża nadzorem organów koncesyjnych (wychodząc z założenia, że skoro wspomniana ewidencja stanowi przede wszystkim pochodną eksploatacji złoża, to prościej badać prawidłowość jej sporządzania przez organ nadzoru górniczego),
- propozycji przejęcia przez organy administracji geologicznej nadzoru górniczego nad zakładami górnictwami prowadzonymi na podstawie koncesji starosty i marszałka województwa.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie projektowanej ustawy nie spowoduje istotnych skutków finansowych dla budżetu państwa. Skutki finansowe mogą wynikać ze zwiększenia wydatków na wynagrodzenia w urzędach marszałkowskich w związku z przejściem dodatkowych kompetencji. Skutki finansowe w tym zakresie będą spowodowane projektowanym przejściem od Ministra Środowiska przez marszałków województw kompetencji związanych z udzielaniem koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie solanek, wód leczniczych i termalnych, a także zatwierdzaniem dokumentacji geologicznych dotyczących tych złóż. Aktualnie zadania te obejmują nadzór nad wykonywaniem 65 koncesji eksploatacyjnych oraz 11 koncesji poszukiwawczo-rozpoznawczych. Szacuje się, że wydatki związane z obsługą tych zadań wyniosą ok. 100 tys. zł rocznie. Z uwagi na to, że projektuje się wejście w życie ustawy z dniem 1 lipca 2009 r. wydatki te w zakresie roku 2009 będą wynosiły ok. 50 tys. zł. W 2009 roku, zgodnie z przepisem art. 207 ust. 2, dodatkowe zadania marszałków województw będą finansowane z budżetu, którego dysponentem jest Minister Środowiska. Od 2010 roku wydatki na ww. zadania będą finansowane z budżetów właściwych wojewodów (po przeniesieniu ich z budżetu Ministra Środowiska).

W związku z wydłużeniem terminu dochodzenia roszczeń z tytułu szkód spowodowanych ruchem zakładu górniczego, poprzez określenie tego terminu na 5 lat „od dnia ujawnienia się

szkody”, zamiast 3 lat „od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia”, jednak nie później niż 10 lat „od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę”, potencjalnie mogą zwiększyć się wydatki budżetu państwa z tytułu obowiązku naprawienia tych szkód. W projekcie ustawy utrzymano zasadę przewidującą, że jeżeli nie istnieje przedsiębiorca odpowiedzialny za szkodę ani jego następca prawny, w jego miejsce odpowiada Skarb Państwa reprezentowany przez właściwy organ nadzoru górniczego. W 2006 r. dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych uczestniczyli w rozpatrywaniu, na etapie postępowania ugodowego albo na etapie postępowania sądowego, 15 spraw, a w 2007 r. – 34 spraw. Koszty tych postępowań, łącznie z kosztami sądowymi, wyniosły w 2006 r. 120 191,09 zł, a w 2007 r. – 98 486,22 zł. W związku jednak z brakiem możliwości oszacowania w kolejnych latach ilości przypadków, w których zostanie ujawniona szkoda, a za której naprawienie będzie odpowiedzialny Skarb Państwa, określenie zakresu skutków finansowych z tego tytułu nie jest możliwe.

W związku z dokonaniem zmian w zakresie własności złóż kopalin i wprowadzeniem nowej konstrukcji prawnej, jaką jest „własność górnicza” w miejsce własności Skarbu Państwa (art. 10 projektu) stan mienia Skarbu Państwa pozostanie na podobnym do dotychczasowego poziomie. Lista złóż podlegających „własności górniczej”, do których prawa przysługują Skarbowi Państwa, obejmuje kopaliny mające kluczowe znaczenie gospodarcze. W odniesieniu do większości kopalin, projektowany art. 10 w istocie stanowi jednak tylko inne (bardziej czytelne) ujęcie rozwiązania wynikającego już z aktualnego stanu prawnego, przede wszystkim przez wyraźne wypowiedzenie zasady, że złoża te zawsze należą do Skarbu Państwa (stanowią jego własność).

Projektowana ustawa będzie także w niewielkim stopniu oddziaływała na budżet Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, gmin i powiatów poprzez:

- 1) zmniejszenie dochodów NFOŚiGW i gmin z tytułu opłaty za działalność prowadzoną na podstawie koncesji polegającą na poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż. Mniejsze wpływy łącznie o 825 tys. zł (495 tys. zł dla gmin i 330 tys. zł dla NFOŚiGW) w skali roku w związku z projektowanym zniesieniem obowiązku uzyskiwania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż nieobjętych własnością górniczą, nie spowodują znaczącej redukcji pozyskiwanych środków z tego rodzaju działalności, gdyż dotychczasowe przychody związane z opłatami za działalność w zakresie poszukiwania i rozpoznawania złóż objętych własnością górniczą pozostaną na podobnym poziomie tj. łącznie 9 675 tys. zł (5 805 tys. zł dla gmin i 3 870 tys. dla NFOŚiGW). Warto również podkreślić, że spośród istniejących 2478 gmin, kwestia zmniejszenia wpływów o 495 tys. dotyczyć będzie ok. 500 – 600, co średnio zredukuje dochody jednej gminy o ok. 1 tys. zł.

- 2) zmniejszenie dochodów NFOŚiGW i gmin o ok. 50 tys. zł w skali roku (ok. 30 tys. zł dla gmin i ok. 20 tys. zł dla NFOŚiGW) w związku ze zwolnieniem przedsiębiorców z ponoszenia opłaty eksploatacyjnej, w sytuacji gdy ustalona opłata za półrocze nie przekracza 300 zł.
- 3) zwiększenie dochodów powiatów w związku z przejęciem funkcji beneficjenta podwyższonej opłaty eksploatacyjnej za wydobywanie kopalin bez koncesji. W 2007 r. wpływy z tego tytułu wynosiły ok. 700 tys. zł. O taką kwotę zmniejszy się jednocześnie dochód aktualnych beneficjentów tej opłaty tj. NFOŚiGW (ok. 280 tys. zł) oraz gmin (ok. 420 tys. zł), na terenie których jest prowadzona nielegalna eksploatacja kopalin. Podane wielkości dotyczą opłaty wpłaconej, bowiem opłaty naliczone ostatecznymi decyzjami starostów obejmują kwoty 10 razy wyższe od wpłaconych.
- 4) zmniejszenia dochodów gmin z tytułu opłaty skarbowej za wydanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin nieobjętych własnością górniczą. Skutki finansowe w tym zakresie będą dotyczyły gmin, które są siedzibą organów administracji geologicznej. Będą one wynikały z rezygnacji z koncesji na tę działalność. Szacuje się, że przy wydawanych rocznie średnio 600 takich koncesjach przychody te stanowiłyby kwotę ok. 370 tys. zł (616 zł za wydanie 1 koncesji). Należy jednak zauważyć, że w miejsce tych koncesji projektuje się decyzję zatwierdzającą projekt robót geologicznych, za którą w obowiązującym stanie prawnym przewidziana jest opłata skarbowa w wysokości 10 zł. Przyjmując średnio w roku wydanie ok. 600 decyzji, wpływy do budżetu gmin będą kształtowały się w wysokości ok. 6 tys. zł. W związku z projektowanym uproszczeniem uzyskiwania zgody na wykonywanie prac poszukiwawczo-rozpoznawczych (decyzja zamiast koncesji) wpływy z tytułu opłaty skarbowej mogą znacznie przekroczyć 6 tys. zł, bowiem zwiększy się w kraju liczba wydawanych decyzji zatwierdzających projekty robót geologicznych, co znacznie złagodzi ujemne skutki finansowe dla gmin. Dodatkowo skutki te zostaną zrekomensowane przez wpływy do tych samych gmin z opłaty skarbowej za wydanie decyzji zatwierdzających dokumentację geologiczną, które w obowiązującym stanie prawnym są przyjmowane przez organ administracji geologicznej, bez opłaty skarbowej. Biorąc pod uwagę, że liczba zatwierdzanych dokumentacji geologicznych (złożowych, hydrogeologicznych i geologiczno-inżynierskich) oraz dodatków do nich będzie przekraczała 2 tys. rocznie, wpływy z opłaty skarbowej za wydanie decyzji przekroczą 20 tys. zł na rok.

Należy także zaznaczyć, że projektowane przepisy mogą również oddziaływać na gminy w związku planowaną zmianą w zakresie ponoszenia kosztów sporządzania dla terenu górniczego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Zagospodarowanie

przestrzenne było i jest zadaniem własnym gminy. W dotychczasowym stanie prawnym koszty sporządzania planów ponoszą przedsiębiorcy, natomiast projektowane zmiany przenoszą połowę ciężaru finansowego na gminy. Jednocześnie art. 102 projektowanej ustawy znosi obowiązek sporządzania takiego planu przewidując, że plan ten ma charakter fakultatywny. Dotychczasowa praktyka wykazuje, że skala problemu będzie niewielka, bowiem mimo obowiązku sporządzania planu w dotychczasowym stanie prawnym, plany takie powstają sporadycznie, a zatem i dotychczasowe koszty sporządzania tych planów w układzie rocznym były niewielkie. Zatem skutki wprowadzenia projektowanego rozwiązania dla gmin będą znikome i trudne do oszacowania, zważywszy na incydentalny charakter sporządzania planów w obliczu wprowadzenia dla nich fakultatywnego charakteru. Projektowane rozwiązanie zostało uzgodnione ze stroną samorządową.

Rezygnacja z obowiązku uzyskiwania przez przedsiębiorców oraz jednostki organizacyjne trudniące się szkoleniem pracowników zakładu górniczego w zakresie znajomości przepisów regulujących bezpieczne wykonywanie pracy w zakładzie górniczym decyzji właściwego organu nadzoru górniczego stwierdzającej spełnienie przez te podmioty warunków w zakresie posiadania odpowiedniej kadry oraz niezbędnych środków umożliwiających właściwe przeszkolenie pracowników (art. 74 ust. 4 obowiązującego Prawa geologicznego i górniczego), wywołała konieczność rezygnacji w Części I załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635, z późn. zm.) z ust. 40, ustalającego wysokość opłaty skarbowej z tytułu wydania tej decyzji na 505 zł. W skali roku wydawanie tych decyzji nie wpływa jednak znacząco na dochody gmin. Przykładowo: w 2004 r. dyrektorzy okręgowych urzędów górniczych wydali 19 takich decyzji, w 2005 r. – 59, w 2006 r. – 60, a w 2007 r. – 124. W sumie średnio rocznie wynoszą one ok. 31 tys. zł. Zatem utrata przychodu gmin w jednostkowym przeliczeniu na każdą gminę jest znikoma i nie jest celowe kompensowanie tego np. poprzez wprowadzanie innego rodzaju opłat skarbowych.

Sprawy dotyczące określenia wysokości podatku od nieruchomości od budowli znajdujących się w podziemnych wyrobiskach górniczych są przedmiotem postępowań podatkowych lub sądowno-administracyjnych. Uchwalenie przepisu zawartego w art. 6 ust. 2 projektowanej ustawy wyeliminuje obecne rozbieżności stanowisk poprzez jednoznaczne określenie, iż podziemne wyrobiska górnicze oraz znajdujące się w nich instalacje i urządzenia nie są budowlami ani też urządzeniami budowlanymi w rozumieniu przepisów prawa budowlanego, wobec czego nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości. W przypadku gdyby obecne spory zostały rozstrzygnięte na korzyść gmin, oznaczać to będzie dla przedsiębiorstw górniczych obowiązek zapłacenia zobowiązań podatkowych od nieruchomości, które nie uległy przedawnieniu. W konsekwencji, w takim przypadku, po uchwaleniu proponowanego przepisu możliwe jest wystąpienie gmin do Ministra Finansów

o rekompensatę utraconych dochodów. Według szacunków Ministerstwa Finansów utracone dochody to kwota ok. 100 mln zł rocznie.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej ustawy nie wywoła niepożądanych skutków dla rynku pracy. Wprowadzane zmiany pobudzą przedsiębiorczość związaną z działalnością w dziedzinie geologii i górnictwa. Liberalizacja wymagań dotyczących tej branży zaowocuje nowymi miejscami pracy.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowane regulacje będą miały pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki. Planowane zmiany będą także pozytywnie oddziaływać na sektor przedsiębiorstw. Z jednej strony mamy do czynienia z szeregiem uproszczeń i zmniejszeniem wymagań prowadzonej działalności, a z drugiej ze zmianami w procedurach administracyjnych polegających na likwidacji biurokracji i barier administracyjnych, co z kolei bezpośrednio ułatwi prowadzenie działalności przez przedsiębiorców.

Likwidacja obowiązku uzyskiwania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złoża dla kopalni nieobjętych własnością górnictwem i zastąpienie jej decyzją zatwierdzającą projekt robót geologicznych na pewno ułatwi dostęp do złóż i zachęci przedsiębiorców do inwestycji w tego rodzaju przedsięwzięcia. Samodzielne określanie kryteriów bilansowości złoża, jakie będą stosowane w toku dokumentowania złóż oraz dwukrotne uiszczanie opłaty eksploatacyjnej w ciągu roku zamiast – czterokrotnego, również usprawnią funkcjonowanie przedsiębiorców.

Uproszczenia administracyjne polegają przede wszystkim na rezygnacji z uzgodnień koncesji na wydobywanie kopalni leczniczych z Ministrem Zdrowia, a także z uzgodnień granic obszaru i terenu górnictwa z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego. Odstąpienie od współdziałania organów koncesyjnych z tymi organami przyspieszy i uprości proces uzyskania koncesji. Ważnym usprawnieniem będzie precyzyjne określenie stron w postępowaniach toczących się na podstawie przepisów Prawa geologicznego i górnictwa. Pozwoli to na uniknięcie długotrwałych postępowań administracyjnych oraz licznych sporów sądowych.

Wprowadzenie przetargowego uzyskiwania koncesji na węglowodory na podstawie wniosku powinno przyczynić się do wzrostu konkurencji między podmiotami starającym się o koncesję.

Na funkcjonowanie podmiotów będących zakładami górnictwem będzie miała wpływ zmiana definicji zakładu górnictwa, wyłączająca ze struktury organizacyjnej obiekty i urządzenia przerobcze. Projektowane rozwiązanie odbiurokratyzuje funkcjonowanie przedsiębiorców

(zmniejszy obciążenie przeznaczone na fundusz), co wpłynie korzystnie na rozwój przedsiębiorczości.

Zrezygnowanie z określenia górnej granicy środków przeznaczanych na fundusz likwidacji zakładu górniczego w przypadku prowadzenia działalności polegającej na wydobywaniu kopalin metodą robót podziemnych, otworów wiertniczych lub podziemnym bezzbiornikowym magazynowaniu substancji i podziemnym składowaniu odpadów, będzie miało pozytywny wpływ na gospodarkę finansową przedsiębiorców. Zaproponowane w projekcie rozwiązanie (także dla odkrywkowych zakładów górniczych), nieprzewidujące maksymalnej stawki, jest korzystne dla przedsiębiorców, gdyż zapewnia większą elastyczność w dysponowaniu własnymi środkami, co umożliwi zwiększenie wysokości kosztów uzyskania przychodów i może sprawić, że większa kwota nie będzie podlegać – co do zasady – egzekucji oraz nie będzie wchodzić w skład masy upadłości przedsiębiorców.

W projektowanej ustawie przewidziano zastąpienie dotychczasowego wymogu wskazującego, że rzeczoznawcą do spraw zakładu górniczego niebędącym osobą fizyczną jest jednostka naukowa, zapisem dopuszczającym, aby rzeczoznawcą była osoba prawna mająca dostęp do infrastruktury technicznej, organizacyjnej i badawczej niezbędnej do wykonywania badań i sporządzania stosownych opinii. Projektowane rozwiązanie wpłynie pozytywnie na konkurencję na rynku usług rzeczoznawców. Do przygotowania rzetelnej opinii dla potrzeb ruchu zakładu górniczego nie jest konieczne posiadanie statusu „jednostki naukowej”. Za wystarczający bowiem należy uznać dostęp do infrastruktury technicznej, organizacyjnej i badawczej niezbędnej do wykonywania badań i sporządzania stosownych opinii. W aktualnym stanie faktycznym na rynku usług rzeczoznawczych może funkcjonować szereg jednostek „nienaukowych”, w których są lub mogą być zatrudnione osoby fizyczne posiadające odpowiednie wykształcenie i doświadczenie zawodowe lub naukowe, niezbędne do uzyskania uprawnień rzeczoznawcy do spraw ruchu zakładu górniczego.

Reasumując, przepisy projektowanej ustawy nie tylko przyczynią się do stworzenia bardziej korzystnych warunków do prowadzenia działalności związanej z górnictwem odkrywkowym, otworowym i podziemnym, ale również znajdą swoje odzwierciedlenie w redukcji kosztów dotyczących tej działalności. Przykładem mogą być przedsiębiorcy, którzy zamierzają eksploatować złoża kopalin nieobjęte własnością górnictwem. Dzięki likwidacji obowiązku uzyskiwania koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie tych złóż na rynku pozostanie kapitał w wysokości ok. 1 785 tys. zł (825 tys. zł – wysokość opłat za działalność, 600 tys. zł – koszt przygotowywanych dokumentów, 360 tys. zł – koszt opłaty skarbowej). Zmniejszenie kosztów dotyczy również przedsiębiorców, którzy będą prowadzić wydobywanie kopalin na podstawie koncesji udzielonych przez marszałka województwa lub Ministra Środowiska, gdyż poniosą oni

połowę kosztu sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego, zamiast dotychczasowego pełnego obciążenia ich kosztami związanymi z powstaniem tego planu.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana ustawa nie będzie miała niepożądanego wpływu na sytuację i rozwój regionalny. Można będzie natomiast obserwować wzmożone zainteresowanie poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż objętych własnością gruntową, bez potrzeby uzyskiwania koncesji, co lokalnie pozytywnie wpłynie na działalność gospodarczą oraz ogólną sytuację regionalną.

7. Wpływ na ochronę środowiska

Projektowana ustawa nie wpłynie negatywnie na wymagania w zakresie ochrony środowiska. Jej liczne rozwiązania szczegółowe (np. art. 29, art. 30 ust. 2, art. 37, art. 39, art. 78 ust. 2 pkt 5, art. 89 ust. 2 pkt 6, art. 102 ust. 2 i 5, art. 106 ust. 2 pkt 2) akcentują potrzebę uwzględnienia wymagań ochrony środowiska w decyzjach podejmowanych na jej podstawie. Rezygnacja z koncesjonowania poszukiwania i rozpoznawania złóż nieobjętych własnością górniczą również nie wpłynie negatywnie na ochronę środowiska. Oznacza to jednocześnie, że takie poszukiwanie i rozpoznawanie złóż musi być wykonywane na podstawie zatwierdzonego projektu robót geologicznych. Elementem tego ostatniego jest określenie obowiązków koniecznych ze względu na ochronę środowiska.

8. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Zgodność tę przedstawiają załączone cztery tabele zgodności projektowanej ustawy z implementowanymi dyrektywami.

Tabela zgodności

Dyrektywa Rady 92/104/EWG z dnia 3 grudnia 1992 r. w sprawie minimalnych wymagań w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywczego i podziemnego przemysłu wydobywczego (dwunasta dyrektywa szczegółowa w znaczeniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) Dz.Urz. WE. L 404 z 31.12.1992, s. 10, zm. Dz.Urz. UE. L 165 z 27.06.2007, s. 21, Dz. Urz. UE wydanie spec. rozdz. 5, t. 2, s. 134

L.p.	Dyrektywa Rady 92/104/EWG	Krajowe akty prawne	Uwagi
1	<p style="text-align: center;">SEKCJA I</p> <p style="text-align: center;">PRZEPISY OGÓLNE</p> <p style="text-align: center;">Artykuł 1</p> <p style="text-align: center;">Przedmiot</p> <p>1. Niniejsza dyrektywa, która jest dwunastą dyrektywą szczegółową w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG, ustanawia minimalne wymagania w dziedzinie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników odkrywczego i podziemnego przemysłu wydobywczego, o którym mowa w art. 2 lit. a).</p> <p>2. Przepisy dyrektywy 89/391/EWG w pełni stosują się do zakresu, o którym mowa w ust. 1, bez uszczerbku dla bardziej rygorystycznych i/lub szczególnych przepisów zawartych w niniejszej dyrektywie.</p>	<p>nie podlega transpozycji</p> <p>art. 1 ust. 3 projektu ustawy – Prawo geologiczne i górnicze zwanego dalej projektem</p>	
2	<p style="text-align: center;">Artykuł 2</p> <p style="text-align: center;">Definicje</p> <p>Do celów niniejszej dyrektywy:</p> <p>a) odkrywkowy i podziemny przemysł wydobywczy oznacza wszystkie galezie przemysłu</p>	<p>art. 6 pkt 15, 85 ust. 1 i art. 118 projektu</p>	

3	<p>prowadzące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - powierzchniowe lub podziemne wydobycie, w ścisłym znaczeniu tego słowa, kopalni, i/lub - prace poszukiwawcze mające na celu tego rodzaju wydobycie, i/lub - przygotowania wydobytých kopalni do sprzedaży, z wyłączeniem ich przetwarzania, <p>z wyłączeniem wydobycia kopalni za pomocą otworów wiertniczych, określonego w art. 2 lit. a) dyrektywy 92/91/EWG;</p> <p>b) <i>miejsce pracy</i> oznacza cały obszar przeznaczony pod stanowiska pracy, związane z bezpośrednio i pomocniczą działalnością oraz instalacjami odkrywcowego lub podziemnego przemysłu wydobywczego, łącznie ze składowiskami odpadów i innymi zwalowiskami oraz pomieszczeniami, do których pracownicy mają dostęp w związku z wykonywaną pracą.</p>	<p>§ 2 pkt 7b) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.) zwanego dalej r. bhp</p>	<p>Definicja miejsca pracy zawarta w r. bhp ma charakter ogólny; odnosi się do zakładów pracy w różnych gałęziach gospodarki. Z tego względu nie uwzględnia pewnych elementów zawartych w definicji dyrektywy 92/104/EWG odnoszących się do specyfiki przemysłu wydobywczego. Chodzi tu np. o brak sprecyzowania, iż miejsce pracy to obszar przeznaczony pod stanowiska pracy związane zarówno z bezpośrednio jak i pomocniczą działalnością przemysłu wydobywczego. Brakuje także podkreślenia, iż miejscem pracy są także składowiska odpadów i inne zwalowiska.</p>
3	<p>SEKCJA II</p> <p>OBOWIĄZKI PRACODAWCY</p> <p>Artykuł 3</p>		

	<p>Obowiązki ogólne</p> <p>1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, pracodawca podejmuje niezbędne środki, by zagwarantować, aby:</p> <p>a) miejsca pracy były zaprojektowane, wykonane, wyposażone, przekazane do eksploatacji, prowadzone i utrzymywane w taki sposób, by pracownicy mogli wykonywać zleconą im pracę bez narażania swojego bezpieczeństwa i/lub zdrowia ani bezpieczeństwa i zdrowia innych pracowników;</p> <p>b) użytkowanie miejsc pracy w czasie obecności pracowników odbywało się pod nadzorem wyznaczonej osoby;</p> <p>c) praca związana ze szczególnym ryzykiem powierzana była tylko kompetentnemu personelowi i wykonywana zgodnie z podanymi instrukcjami;</p> <p>d) wszystkie instrukcje bezpieczeństwa były zrozumiałe dla wszystkich pracowników, których dotyczy;</p> <p>e) dostępne były właściwe środki pierwszej pomocy;</p> <p>f) wszystkie potrzebne szkolenia dotyczące bezpieczeństwa były przeprowadzane w regularnych odstępach czasu.</p>	<p>art.207, 213, 214 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.) zwanej dalej kodeksem,</p> <p>§ 3, 14, 45 r. bhp, art. 115 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>art. 110 ust. 1 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>§ 81 r. bhp, art. 110 ust. 2 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>§ 41 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>§ 44 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>art. 237³, 237⁵ kodeksu, art. 110 ust. 2-5 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
4	<p>2. Pracodawca zapewni sporządzenie i aktualizację dokumentu dotyczącego bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zwanego dalej "dokumentem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia", spełniającego stosowne wymagania, zgodnie z artykulami 6, 9 i 10 dyrektywy 89/391/EWG.</p>	<p>art. 226 kodeksu, §39 i 39a r. bhp, art. 115 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>Dokument bezpieczeństwa i ochrony zdrowia musi w szczególności wykazać, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zagrożenia, na które narazeni są pracownicy w miejscu pracy, zostały określone i ocenione, - zostaną podjęte właściwe środki w celu osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy, - projekt, użytkowanie i konserwacja miejsca pracy i wyposażenia są bezpieczne. <p>Dokument bezpieczeństwa i ochrony zdrowia musi zostać sporządzony przed rozpoczęciem pracy i zweryfikowany, jeśli w miejscu pracy podjęte zostały ważne zmiany, rozbudowa lub przekształcenia.</p>		
5	<p>3. Gdy w tym samym miejscu pracy są obecni pracownicy z kilku przedsiębiorstw, każdy pracodawca jest odpowiedzialny za wszystkie sprawy, jakie jemu podlegają.</p> <p>Pracodawca, który zgodnie z przepisami krajowymi i/lub praktyką, jest odpowiedzialny za miejsce pracy, koordynuje wdrażanie wszystkich środków związanych z bezpieczeństwem i ochroną zdrowia pracowników, a w swoim dokumencie bezpieczeństwa i zdrowia określa cel koordynacji i środki oraz procedury jego wdrażania.</p> <p>Koordinacja nie ma wpływu na odpowiedzialność poszczególnych pracodawców zgodnie z przepisami zawartymi w dyrektywie 89/391/EWG.</p>	art. 208 kodeksu, art. 119 projektu	
6	<p>4. Pracodawca możliwie jak najszybciej poinformuje odpowiednie organy o wszelkich poważnych i/lub śmiertelnych wypadkach przy pracy oraz sytuacjach stwarzających poważne zagrożenie.</p>	art. 234 §2 kodeksu, art. 117 ust. 4 i 5 projektu	
7	<p style="text-align: center;">Artykuł 4</p> <p style="text-align: center;">Ochrona przed pożarami, wybuchami i szkodliwą dla zdrowia atmosferą</p> <p>Pracodawca podejmuje odpowiednie działania i środki ostrożności właściwe dla charakteru działalności, aby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uniknąć, wykręć i zwalczyc powstawanie i 	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania	

	rozprzestrzenianie się pożarów i wybuchów, oraz zapobiec pojawieniu się wybuchowej i/lub szkodliwej dla zdrowia atmosfery.	na podstawie art. 116 ust. 4 projektu	
8	<p style="text-align: center;">Artykuł 5</p> <p style="text-align: center;">Ewakuacja i środki ratunkowe</p> <p>Pracodawca zapewni i będzie konserwował odpowiednie środki ewakuacyjne i ratunkowe gwarantujące pracownikom możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia miejsca pracy w przypadku wystąpienia zagrożenia.</p>	art. 120 ust. 5 i 6 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 122 ust. 1 projektu	
9	<p style="text-align: center;">Artykuł 6</p> <p style="text-align: center;">Łączność, systemy ostrzegawcze i alarmowe</p> <p>Pracodawca podejmie niezbędne środki w celu zapewnienia właściwych systemów ostrzegawczych oraz łączności umożliwiających w razie potrzeby podjęcie natychmiastowych działań w zakresie udzielania pomocy, ewakuacji i prowadzenia akcji ratowniczej.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 122 ust. 1 projektu	
10	<p style="text-align: center;">Artykuł 7</p> <p style="text-align: center;">Informowanie pracowników</p> <p>1. Bez uszczerbku dla postanowień art. 10 dyrektywy 89/391/EWG, pracownicy i/lub ich przedstawiciele są informowani o wszystkich środkach dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy, a w szczególności odnoszących się do zastosowania art. 3-6.</p>	art. 226 § 2 kodeksu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	

	2. Informacja musi być zrozumiała dla pracowników, których dotyczy.		
11	<p>Artykuł 8</p> <p>Profilaktyczna ochrona zdrowia</p> <p>1. W celu zapewnienia pracownikom profilaktycznej ochrony zdrowia, odpowiadającej ryzyku, na które narażone jest ich zdrowie i bezpieczeństwo w czasie pracy, zostaną wprowadzone środki zgodnie z przepisami krajowymi i/lub praktyką.</p> <p>2. Środki, o których mowa w ust. 1, powinny zapewnić każdemu pracownikowi prawo do profilaktycznej ochrony zdrowia lub prawo do poddania się jej, zanim zostanie przydzielony do zadań związanych z działalnością, o której mowa w art. 2, a kolejne badania lekarskie będą przeprowadzane w regularnych odstępach czasu.</p> <p>3. Profilaktyczna ochrona zdrowia może być prowadzona jako część państwowego systemu opieki zdrowotnej.</p>	art. 227 – 229 kodeksu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
12	<p>Artykuł 9</p> <p>Konsultacje z pracownikami i udział pracowników</p> <p>Konsultacje i udział pracowników i/lub ich przedstawicieli w sprawach, których dotyczy niniejsza dyrektywa, odbywają się zgodnie z art. 11 dyrektywy 89/391/EWG.</p>	art. 237 ^{11a} – 237 ^{13a} kodeksu	
13	<p>Artykuł 10</p> <p>Minimalne wymagania w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia</p> <p>1. Miejsca pracy po raz pierwszy uruchomione po</p>		

	<p>dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy, jak zostało określone w art. 13 ust. 1, muszą odpowiadać minimalnym wymaganiom w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia ustanowionym w Załączniku.</p> <p>2. Miejsca pracy użytkowane przed datą wejścia w życie niniejszej dyrektywy, jak zostało określone w art. 13 ust. 1, muszą jak najszybciej i nie później niż dziewięć lat od tej daty odpowiadać minimalnym wymaganiom w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia ustanowionym w Załączniku.</p> <p>3. Gdy w miejscach pracy dokonywane są zmiany, rozbudowa i/lub przekształcenia po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy, jak zostało określone w art. 13 ust. 1, pracodawca podejmie niezbędne środki by zapewnić, że te zmiany, rozbudowa i/lub przekształcenia są zgodne z odpowiednimi minimalnymi wymaganiami ustanowionymi w Załączniku.</p>		
14	<p style="text-align: center;">SEKCJA III</p> <p style="text-align: center;">INNE PRZEPISY</p> <p style="text-align: center;">Artykuł 11</p> <p style="text-align: center;">Zmiany w Załączniku</p> <p>- Czysto techniczne zmiany w Załączniku zgodne z: przyjęciem dyrektyw w zakresie technicznej harmonizacji i normalizacji związanych z odkrywkowym i podziemnym przemysłem wydobywczym, i/lub</p> <p>- postępem technicznym, rozwojem międzynarodowych uregulowań lub specyfikacji, oraz aktualnej wiedzy/ustaleń na temat odkrywkowego i podziemnego przemysłu wydobywczego, są przyjmowane zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 17 dyrektywy 89/391/EWG.</p>	nie podlega transpozycji	

15	<p style="text-align: center;">Artykuł 12</p> <p style="text-align: center;">Wydobycie kopalini metodą bagrowania</p> <p>Państwa Członkowskie mogą nie stosować niniejszej dyrektywy w odniesieniu do wydobycia kopalini metodą bagrowania pod warunkiem, że zapewnią one ochronę pracowników, których to dotyczy, zgodnie z ogólnymi zasadami bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, ustanowionymi w niniejszej dyrektywie, z uwzględnieniem szczególnych zagrożeń związanych z wydobyciem kopalini metodą bagrowania.</p>		
16	<p style="text-align: center;">Artykuł 13</p> <p style="text-align: center;">Przepisy końcowe</p> <p>1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy najpóźniej w terminie 24 miesięcy od jej przyjęcia. Niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.</p> <p>2. Środki, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to powinno towarzyszyć ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez Państwa Członkowskie.</p> <p>3. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty przepisów prawa krajowego, które zostały lub mają być przyjęte w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.</p> <p>4. (uchylony).</p>	nie podlega transpozycji	
17	<p style="text-align: center;">Artykuł 14</p>	nie podlega transpozycji	

	Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.	
18	<p style="text-align: center;">CZĘŚĆ A</p> <p>WSPÓLNE MINIMALNE WYMAGANIA STOSOWANE W ODNIENIENIU DO ODKRYWKOWEGO I PODZIEMNEGO PRZEMYSŁU WYDOBYWCZEGO I INSTALACJI POMOCNICZYCH STOSOWANYCH NA POWIERZCHNI</p> <p>1. Nadzór i organizacja</p> <p>1.1. Organizacja miejsc pracy</p> <p>1.1.1. Miejsca pracy muszą być tak zorganizowane, by zapewnić odpowiednią ochronę przed zagrożeniami. Muszą być one utrzymane w dobrym stanie; a wszelkie substancje niebezpieczne usunięte lub kontrolowane, aby nie narażać bezpieczeństwa i zdrowia pracowników.</p> <p>1.1.2. Stanowiska pracy muszą być zaprojektowane i wykonane zgodnie z zasadami ergonomii, biorąc pod uwagę potrzeby pracowników związane z czynnościami wykonywanymi na ich stanowiskach.</p> <p>1.1.3. Jeżeli stanowiska pracy są zajmowane przez odosobnionych pracowników, należy zapewnić odpowiedni nadzór lub środki łączności.</p>	<p>§45 r. bhp. akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>
19	<p>1.2. Osoba odpowiedzialna</p> <p>Osoba odpowiedzialna, posiadająca umiejętności i kompetencje wymagane do pełnienia określonych obowiązków zgodnie z krajowym prawem i/lub praktyką, która została mianowana przez pracodawcę, musi stale odpowiadać za wszystkie miejsca pracy podczas obecności pracowników.</p> <p>Pracodawca może osobiście przejąć odpowiedzialność za miejsce pracy, o której mowa w akapicie pierwszym, o ile posiada on</p>	<p>art. 52 – 58 projektu, art. 110 projektu</p>

	umiejętności i kompetencje wymagane w tym celu zgodnie z krajowym prawem i/lub praktyką.		
20	<p>1.3. <i>Nadzór</i></p> <p>W celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników podczas wykonywania wszelkich czynności, wymagany jest nadzór sprawowany/przewadzony przez osoby posiadające umiejętności i kompetencje do pełnienia tego rodzaju obowiązków zgodnie z krajowym prawem i/lub praktyką, które mianowane są przez pracodawcę lub działają w jego imieniu.</p> <p>Jeżeli jest to wymagane przez dokument bezpieczeństwa i zdrowia, osoba nadzorująca musi przeprowadzać inspekcje obsadzonych stanowisk pracy przynajmniej raz podczas każdej zmiany.</p> <p>Pracodawca może osobiście podjąć się nadzoru, o którym mowa w akapitach pierwszym i drugim, jeśli ma on umiejętności i kompetencje wymagane w tym celu zgodnie z krajowym prawem i/lub praktyką.</p>	art. 52 – 58 projektu, art. 110 projektu	
21	<p>1.4. <i>Kompetentni pracownicy</i></p> <p>Jeżeli pracownicy są obecni na dowolnym stanowisku pracy, odpowiednia ich liczba musi posiadać wymagane umiejętności, doświadczenie i przeszkolenie do wykonywania powierzonych im zadań.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
22	<p>1.5. <i>Informacja, instrukcje i szkolenie</i></p> <p>Pracownicy muszą otrzymywać konieczne informacje, instrukcje oraz przeszkolenie w celu zapewnienia im bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracodawca musi zapewnić pracownikom uzyskanie zrozumiałych instrukcji, tak, aby nie narażać bezpieczeństwa i zdrowia tych lub innych pracowników.</p>	§ 41 r. bhp, art. 110 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	

23	<p>1.6. <i>Instrukcje pisemne</i> Dla każdego miejsca pracy muszą być sporządzone pisemne instrukcje określające zasady, jakich należy przestrzegać w celu zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia pracowników oraz bezpiecznego stosowania sprzętu. Muszą one zawierać informacje o stosowaniu sprzętu ratunkowego i działań podejmowanych w razie zagrożenia stanowiska pracy lub jego otoczenia.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
24	<p>1.7. <i>Bezpieczne metody pracy.</i> Bezpieczne metody pracy muszą być stosowane w każdym miejscu pracy lub w odniesieniu do każdej czynności.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
25	<p>1.8. <i>Zezwolenia na pracę</i> Gdy jest to wymagane przez dokument bezpieczeństwa i zdrowia, musi zostać wprowadzony system udzielania zezwoleń na wykonywanie prac niebezpiecznych jak i zwykłych czynności, które współdziałając z innymi mogą powodować poważne zagrożenie. Zezwolenia na pracę muszą być wydane przez osobę upoważnioną przed rozpoczęciem pracy i muszą określać warunki, które muszą zostać spełnione oraz środki ostrożności podejmowane przed, w trakcie i po zakończeniu pracy.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
26	<p>1.9. <i>Regularny przegląd środków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia</i> Pracodawca musi zapewnić, aby środki podjęte w celu ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników, łącznie z system zarządzania bezpieczeństwem i zdrowiem, były poddawane regularnemu przeglądowi w celu zapewnienia zgodności z niniejszą dyrektywą.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	

27	<p>2. Sprzęt mechaniczny i elektryczny oraz instalacje</p> <p>2.1. <i>Przepisy ogólne</i></p> <p>Dobór, instalowanie, oddawanie do eksploatacji, użytkowanie i konserwacja sprzętu mechanicznego i elektrycznego musi odbywać się z uwzględnieniem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników, biorąc pod uwagę inne przepisy niniejszej dyrektywy oraz dyrektyw 89/392/EWG i 89/655/EWG.</p> <p>Jeśli lokalizacja znajduje się na obszarze, gdzie istnieje zagrożenie pożarem lub wybuchem od zapalenia się gazu, par lub lotnych cieczy, lub zachodzi prawdopodobieństwo ich istnienia, należy stosować właściwy sprzęt w tym rejonie.</p> <p>W razie konieczności sprzęt musi być zaopatrzony w odpowiednie urządzenia zabezpieczające i systemy bezpieczeństwa.</p>	<p>art. 215 §1 kodeksu, § 51 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
28	<p>2.2. <i>Przepisy szczególne</i></p> <p>Sprzęt mechaniczny oraz urządzenia muszą mieć wystarczającą wytrzymałość i być pozbawione wad a także dostosowane do zadań, do jakich są przeznaczone.</p> <p>Sprzęt elektryczny oraz urządzenia muszą być właściwie dobrane pod względem rozmiarów i przenoszonej mocy, odpowiednio do celu dla jakiego są przeznaczone.</p> <p>Sprzęt mechaniczny i elektryczny oraz instalacje muszą być tak zamontowane i chronione by zapobiegać niebezpieczeństwu.</p>	<p>§ 57 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
29	<p>3. Konserwacja</p> <p>3.1. <i>Konserwacja ogólna</i></p> <p>Należy opracować odpowiedni schemat przeprowadzania systematycznych przeglądów, konserwacji a w razie potrzeby badań sprzętu mechanicznego i elektrycznego oraz urządzeń. Wszelka konserwacja, przeglądy i badania każdego elementu urządzenia i sprzętu muszą być wykonywane przez wykwalifikowaną osobę.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>Raporty z przeglądów i badań muszą być sporządzone i przechowywane w odpowiedni sposób.</p>		
30	<p>3.2. <i>Konserwacja sprzętu bezpieczeństwa</i> Odpowiedni sprzęt bezpieczeństwa musi być przez cały czas utrzymywany w gotowości do użycia i w dobrym stanie. Prace konserwacyjne muszą być wykonywane przy należytych uwzględnieniu eksploatacji.</p>	<p>art. 120 ust. 5 i 6 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 122 ust. 1 projektu</p>	
31	<p>4. Ochrona przed zagrożeniem wybuchami, szkodliwą atmosferą i pożarem 4.1. <i>Przepisy ogólne</i> 4.1.1. Należy podjąć odpowiednie środki w celu oceny obecności w powietrzu szkodliwych i/lub potencjalnie wybuchowych substancji i określenia stężenia tych substancji. Jeżeli dokument bezpieczeństwa i zdrowia tego wymaga, należy zainstalować przyrządy kontrolujące stężenie gazu w określonych miejscach w sposób automatyczny i ciągły, a także automatyczne urządzenie alarmujące oraz urządzenia automatycznie odcinające prąd w instalacjach elektrycznych i silnikach spalinowych. Jeżeli prowadzone są automatyczne pomiary, to mierzone wartości należy rejestrować i przechowywać zgodnie z wymaganiami dokumentu bezpieczeństwa i zdrowia. 4.1.2. W miejscach szczególnie zagrożonych pożarem lub wybuchem palenie jest zabronione. Każde użycie otwartego ognia i wykonanie wszelkich prac, które mogą wywołać zagrożenie pożarowe jest zabronione, o ile nie zastosowano odpowiednich środków ostrożności, aby zapobiec powstaniu pożarów lub wybuchów.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

32	<p>4.2. Ochrona przed wybuchami</p> <p>4.2.2. Należy podjąć wszystkie niezbędne środki, zapobiegające powstawaniu i gromadzeniu się gazów wybuchowych.</p> <p>4.2.2. Na obszarach, gdzie występuje ryzyko wybuchu, należy podjąć wszystkie konieczne środki w celu zapobieżenia zapłonowi gazów wybuchowych.</p> <p>4.2.3. Należy przygotować plan zapobiegania wybuchom, wyszczególniający niezbędny sprzęt i środki.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
33	<p>4.3. Ochrona przed szkodliwymi gazami</p> <p>4.3.1. W przypadku, gdy szkodliwe substancje gromadzą się lub mogą się gromadzić w atmosferze, należy podjąć odpowiednie środki, aby zapewnić:</p> <p>a) ich eliminację u źródła; lub</p> <p>b) ich odprowadzenie ze źródła lub usunięcie; lub</p> <p>c) zmniejszenie stężenia tych substancji w taki sposób, aby pracownicy nie byli narażeni na ryzyko.</p> <p>System musi być w stanie rozproszyć szkodliwe substancje w taki sposób, aby pracownicy nie byli zagrożeni.</p> <p>4.3.2. Bez uszczerbku dla dyrektywy 89/656/EWG⁽³⁾, na obszarach gdzie pracownicy mogą być poddani działaniu atmosfery szkodliwej dla zdrowia, musi być dostępny właściwy sprzęt reanimacyjny w odpowiedniej ilości. W takich przypadkach w miejscu pracy musi znajdować się odpowiednia liczba pracowników przeszkolonych w zakresie stosowania takiego sprzętu.</p> <p>4.3.3. Sprzęt musi być odpowiednio przechowywany i konserwowany.</p> <p>W przypadku, gdy w powietrzu znajdują się lub mogą się pojawić gazy toksyczne, musi być dostępny plan zabezpieczający, z wyszczególnieniem posiadanego sprzętu</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

34	ochronnego i podejmowanych środków zapobiegawczych.		
4.4.	<p>Ochrona przeciwpożarowa</p> <p>4.4.1. Podczas projektowania, wykonania, wyposażenia, przekazywania do eksploatacji, użytkowania lub konserwacji miejsc pracy, muszą zostać podjęte odpowiednie środki w celu zabezpieczenia przed wybuchem pożaru i jego rozprzestrzeniania się ze źródeł określonych w dokumencie bezpieczeństwa i zdrowia. Należy zapewnić szybkość i skuteczne zwalczanie pożarów.</p> <p>4.4.2. Miejsca pracy muszą być wyposażone w odpowiedni sprzęt przeciwpożarowy i jeżeli jest to konieczne, w czujniki przeciwpożarowe i systemy alarmowe.</p> <p>4.4.3. Nieautomatyczny sprzęt przeciwpożarowy musi być łatwo dostępny i prosty w stosowaniu oraz, gdy jest to konieczne, zabezpieczony przed uszkodzeniami.</p> <p>4.4.4. W miejscu pracy musi być przechowywany plan ochrony przeciwpożarowej wyszczególniający środki, które należy podjąć zgodnie z art. 3-6 niniejszej dyrektywy w celu zapobiegania, wykrywania i zwalczania wybuchu oraz rozprzestrzeniania się ognia.</p> <p>4.4.5. Sprzęt przeciwpożarowy musi być oznakowany zgodnie z krajowymi przepisami wdrażającymi dyrektywę 92/58/EWG⁽⁴⁾. Takie oznakowanie musi być trwałe i umieszczone w odpowiednich miejscach.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
35	<p>5. Materiały wybuchowe i urządzenia inicjujące</p> <p>Magazynowanie, transport i użycie materiałów wybuchowych i urządzeń inicjujących muszą podlegać należycie upoważnionym i kompetentnym osobom.</p> <p>Tego rodzaju działania muszą być organizowane i przeprowadzane w taki sposób, aby nie powodować zagrożenia dla pracowników.</p>	Art. 52 – 58 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 2 projektu	

36	<p>Drogi komunikacyjne</p> <p>6.1. Pracownicy muszą mieć zapewniony bezpieczny dostęp do miejsc pracy a w razie zagrożenia możliwość szybkiego i bezpiecznego ich opuszczenia.</p> <p>6.2. Drogi komunikacyjne, łącznie ze schodami, zamocowanymi na stałe drabinami oraz pomostami i rampami załadowniczymi muszą być tak obliczone, wymierzone i zlokalizowane, aby zapewnić łatwy, bezpieczny i właściwy dostęp pieszym lub pojazdom w taki sposób, by to nie zagrażało pracownikom zatrudnionym w pobliżu tych dróg komunikacyjnych.</p> <p>6.3. Drogi komunikacyjne wykorzystywane do ruchu pieszego i/lub towarowego muszą mieć rozmiary odpowiadające liczbie potencjalnych użytkowników i rodzajowi wykonywanych tam czynności.</p> <p>Jeżeli na drogach komunikacyjnych poruszają się środki transportu, wówczas piesi muszą mieć odpowiedni odstęp bezpieczeństwa.</p> <p>6.4. Drogi komunikacyjne pojazdów muszą być wystarczająco oddalone od drzwi, bram, przejść dla pieszych, korytarzy i klatek schodowych.</p> <p>6.5. W celu ochrony pracowników drogi komunikacyjne i dojścia muszą być wyraźnie oznakowane.</p> <p>6.6. W przypadku gdy do miejsc pracy wjeżdżają pojazdy lub maszyny, należy w miarę potrzeb ustanowić przepisy ruchu.</p>	<p>§4 r. dhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
37	<p>7. Stanowiska pracy znajdujące się na zewnątrz</p> <p>7.1. Stanowiska pracy, drogi komunikacyjne i inne obszary lub instalacje znajdujące się na zewnątrz, które są obsadzone lub używane przez pracowników w trakcie ich działalności, muszą być zorganizowane w taki sposób, aby piesi i pojazdy mogli bezpiecznie się poruszać.</p> <p>7.2. Miejsca pracy znajdujące się na zewnątrz muszą być odpowiednio oświetlone sztucznym</p>	<p>§4 ust. 1 r. dhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>światłem, jeśli światło dzienne jest niewystarczające.</p> <p>7.3. Jeżeli pracownicy są zatrudnieni na stanowiskach pracy na zewnątrz, stanowiska takie muszą, w miarę możliwości, być tak zaadaptowane, żeby pracownicy:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) byli chronieni przed trudnymi warunkami atmosferycznymi, a w razie potrzeby przed spadającymi przedmiotami; b) nie byli wystawiani na działanie szkodliwego poziomu hałasu ani na działanie szkodliwych czynników zewnętrznych takich jak gazy, pary i pył; c) w wypadku niebezpieczeństwa byli w stanie szybko opuścić swoje stanowiska pracy lub szybko uzyskać pomoc; d) nie mogli poślizgnąć się lub upaść. 		
38	<p>8. Strefy niebezpieczne</p> <p>8.1. Strefy niebezpieczne muszą być wyraźnie oznakowane.</p> <p>8.2. Jeśli miejsca pracy obejmują strefy niebezpieczne, w których z powodu charakteru pracy występują zagrożenia obejmujące upadek pracownika lub przedmiotu, wówczas miejsca takie muszą zostać wyposażone w miarę możliwości w sprzęt uniemożliwiający pracownikom nieupoważnionym wejście na te obszary.</p> <p>8.3. Należy podjąć odpowiednie działania w celu zabezpieczenia pracowników upoważnionych do wchodzenia do stref niebezpiecznych.</p>	<p>§ 6 ust. 1 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
39	<p>99. Drogi i wyjścia ewakuacyjne</p> <p>9.1. W razie niebezpieczeństwa, należy zapewnić pracownikom możliwość ewakuacji ze wszystkich stanowisk pracy szybko i tak bezpiecznie jak to jest możliwe.</p> <p>9.2. Drogi i wyjścia ewakuacyjne muszą pozostawać wolne i prowadzić w najprostszym sposób na</p>	<p>§ 7 i 9 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>zewnątrz lub do bezpiecznej strefy, bezpiecznego punktu zbornego lub bezpiecznego punktu ewakuacyjnego.</p> <p>9.3 Liczba, układ i wymiary dróg i wyjść ewakuacyjnych zależą od sposobów użytkowania, rodzajów wyposażenia i rozmiarów miejsc pracy oraz maksymalnej liczby obecnych osób.</p> <p>9.4. Drzwi ewakuacyjne muszą otwierać się na zewnątrz. Drzwi ewakuacyjne powinny być zamknięte lub zabezpieczone w taki sposób, aby w nagłym wypadku mogły być łatwo i szybko otwarte.</p> <p>9.5. Drzwi ewakuacyjne nie mogą być zamknięte na klucz.</p> <p>9.6. Drogi i wyjścia ewakuacyjne oraz drogi komunikacyjne i drzwi prowadzące do nich muszą być wolne od przeszkód, aby w każdej chwili można było z nich korzystać bez utrudnień.</p> <p>9.7. Drogi i wyjścia ewakuacyjne wymagające oświetlenia muszą być zaopatrzone w oświetlenie awaryjne o odpowiedniej intensywności na wypadek awarii światła.</p> <p>9.8. Poszczególne drogi i wyjścia ewakuacyjne muszą być oznakowane zgodnie z krajowymi przepisami wdrażającymi dyrektywę 92/58/EWG.</p>		
40	<p>10. Środki ratownicze i ewakuacyjne</p> <p>10.1. Pracownicy powinni zostać przeszkoleni do podejmowania właściwych akcji w przypadku zagrożenia.</p> <p>10.2. Sprzęt ratowniczy musi być przechowywany w łatwo dostępnym i odpowiednio usytuowanym miejscu oraz utrzymywany w gotowości do użycia, jak również oznakowany zgodnie z krajowymi przepisami wdrażającymi dyrektywę 92/58/EWG.</p>	<p>akty wykonawcze przewidziane do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu i art. 122 ust. 1 projektu</p>	
41	<p>11. Szkolenia w zakresie bezpieczeństwa</p> <p>Szkolenia w zakresie bezpieczeństwa muszą być</p>	<p>Art. 110 projektu, art. 120 ust. 4 projektu, akty wykonawcze</p>	

	<p>prowadzone w regularnych odstępach czasu we wszystkich miejscach pracy, w których pracownicy są zwykle obecni.</p> <p>Głównym celem takich ćwiczeń jest szkolenie i sprawdzenie umiejętności pracowników, którym przydzielono określone obowiązki w razie zagrożenia, obejmujące stosowanie lub obsługiwane sprzętu ratowniczego.</p> <p>W stosownych przypadkach, pracownicy powinni również zostać przeszkoleni w celu prawidłowego stosowania lub obsługiwaniu sprzętu ratowniczego.</p>	<p>przewidziane do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu i art. 122 ust. 1 projektu</p>	
42	<p>12. Sprzęt pierwszej pomocy</p> <p>12.1. Sprzęt pierwszej pomocy musi być dostępny we wszystkich miejscach, o ile wymagają tego warunki pracy, oraz musi być dostosowany do charakteru prowadzonych prac.</p> <p>Sprzęt ten musi być oznakowany przez odpowiednie symbole i łatwo dostępny.</p> <p>12.2. W zależności od wielkości zakładu, rodzaju prowadzonej działalności i częstotliwości wypadków, należy przygotować jedno lub więcej pomieszczeń pierwszej pomocy.</p> <p>W tych pomieszczeniach powinna być wywieszona łatwo widoczna instrukcja udzielenia pierwszej pomocy w razie wypadku.</p> <p>12.3. Pomieszczenia pierwszej pomocy powinny być wyposażone w niezbędne instalacje i sprzęt pierwszej pomocy oraz powinno też być możliwe wniesienie do nich noszy.</p> <p>Pomieszczenia należy oznakować zgodnie z krajowymi przepisami wdrażającymi dyrektywę 92/58/EWG.</p> <p>12.4. Dodatkowo, sprzęt pierwszej pomocy musi być dostępny we wszystkich miejscach, gdzie wymagają tego warunki pracy.</p> <p>Sprzęt ten musi być odpowiednio oznakowany i łatwo dostępny.</p> <p>12.5. Należy przeszkolić wystarczającą liczbę pracowników w zakresie stosowania sprzętu</p>	<p>§ 44 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	pierwszej pomocy.	
<p>43</p> <p>13. Oświetlenie naturalne i sztuczne</p> <p>13.1. Każde miejsce pracy musi być oświetlone w sposób zapewniający ochronę bezpieczeństwa i zdrowia osób w nim przebywających.</p> <p>13.2. Miejsca pracy powinny mieć w miarę możliwości oświetlenie naturalne, oraz, biorąc pod uwagę warunki klimatyczne, być wyposażone w oświetlenie sztuczne, w celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracownika.</p> <p>13.3. Instalacje oświetleniowe w pomieszczeniach, w których znajdują się miejsca pracy, oraz w korytarzach muszą być zainstalowane tak, aby nie narażały pracownika na niebezpieczeństwo wypadku.</p> <p>13.4. Miejsca pracy, w których pracownicy są narażeni na zagrożenia w przypadku awarii szlucznego oświetlenia, muszą być wyposażone w oświetlenie awaryjne o wystarczającej intensywności. Jeżeli jest to niemożliwe, pracownicy powinni być wyposażeni w lampy osobiste.</p>	<p>§ 10, 25 - 29 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>44</p> <p>14. Urządzenia sanitarne</p> <p>14.1. <i>Szatnie i szafki na ubrania</i></p> <p>14.1.1. Jeśli jest wymagane używanie specjalnej odzieży roboczej oraz jeśli z powodów zdrowotnych lub ze względu na zasady współżycia społecznego nie można od pracowników wymagać, aby przebierali się gdzie indziej, wówczas należy im udostępnić odpowiednie pomieszczenia do przebierania się.</p> <p>Pomieszczenia te muszą być łatwo dostępne, dostatecznie przestronne i mieć miejsca siedzące.</p> <p>14.1.2. Szatnie muszą być dostatecznie duże i wyposażone w urządzenia umożliwiające każdemu pracownikowi przechowanie odzieży</p>	<p>rozdział 2 zał. 3 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>osobistej w czasie pracy. Jeśli warunki tego wymagają (np. niebezpieczne substancje, wilgoć, zanieczyszczenia), szafki na odzież roboczą należy oddzielić od szafek na ubrania osobiste. Należy zapewnić możliwość wysuszenia mokrych ubrań roboczych. 14.1.3. Mężczyznom i kobietom należy udostępnić osobne pomieszczenia do przebierania się lub osobnego używania tego samego pomieszczenia. 14.1.4. Jeżeli, zgodnie z pkt. 14.1.1., przebieralnia nie jest wymagana, wówczas każdemu pracownikowi należy udostępnić miejsce do przechowywania odzieży osobistej.</p>		
45	<p>14.2. <i>Natryski i umywalki</i> 14.2.1. Jeśli wymaga tego rodzaj pracy lub ochrona zdrowia, należy udostępnić pracownikom odpowiednie natryski. Należy podjąć działania w celu udostępnienia mężczyznom i kobietom osobnych natrysków lub osobnego używania tych samych natrysków. 14.2.2. Pomieszczenia z natryskami powinny być dostatecznie duże, zapewniające każdemu pracownikowi możliwość swobodnego umycia się w warunkach odpowiedniego poziomu higieny. Natryski muszą być podłączone do bieżącej ciepłej i zimnej wody. 14.2.3. Jeżeli, zgodnie z pkt. 14.2.1, natryski nie są wymagane, należy udostępnić odpowiednie umywalki z bieżącą wodą (gorącą i zimną) w pobliżu stanowisk pracy oraz szatni/przebieiralni. Jeżeli wymagają tego zasady współżycia społecznego, umywalki te muszą być osobne dla mężczyzn i kobiet lub muszą być przez nich osobno używane.</p>	<p>rozdział 3 zat. 3 r. bhp. akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

46	<p>14.3. <i>Ustępy i umywalki</i> Pracownikom należy udostępnić osobne pomieszczenia zawierające odpowiednią liczbę ustępów i umywalk, usytuowanych w pobliżu stanowisk pracy, pomieszczeń przeznaczonych do wypoczynku, pomieszczeń do przebijania się oraz pomieszczeń z natryskami i/lub umywalkami. Należy zapewnić oddzielne toalety dla mężczyzn i kobiet lub możliwość oddzielenia z nich korzystania. W przypadku podziemnego przemysłu wydobywczego, urządzenia sanitarne, o których mowa w tej części, mogą być zlokalizowane na powierzchni.</p>	rozdział 4 zał. 3 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
47	<p>15. <i>Zwałowiska nadkładu i inne haldy</i> Zwałowiska nadkładu, haldy, wysypiska i inne składowiska jak również doly osadowe muszą być zaprojektowane, zbudowane, użytkowane i utrzymywane w taki sposób, aby zapewnić ich stabilność jak również bezpieczeństwo i ochronę zdrowia pracowników.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
48	<p>16. <i>Pomocnicze instalacje powierzchniowe</i> (dodatkowe przepisy szczególne) 16.1. <i>Stabilność i trwałość</i> Miejsca pracy muszą być zaprojektowane, wykonane, wzniesione, użytkowane, nadzorowane i konserwowane w taki sposób, aby mogły wytrzymać przewidziane działania siły przyrody. Muszą mieć strukturę i trwałość odpowiednią do charakteru ich użytkowania. 16.7. <i>Temperatura pomieszczeń</i> 16.7.1. <i>W czasie pracy temperatura pomieszczeń, w</i></p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	

	<p>których znajdują się stanowiska pracy, musi być odpowiednia dla ludzkiego organizmu, z uwzględnieniem metod pracy oraz wysiłku fizycznego niezbędnego do jej wykonania.</p> <p>16.7.2. Temperatura pomieszczeń przeznaczonych do wypoczynku, pomieszczeń dla personelu dyżurnego, toalet, stołówek i pomieszczeń pierwszej pomocy musi być odpowiednio dostosowana do przeznaczenia tych pomieszczeń.</p> <p>16.7.3. Okna, świetliki i szklane ściany działowe nie powinny przepuszczać nadmiernej ilości promieni słonecznych, uwzględniając rodzaj i miejsce wykonywania pracy.</p>		
49	<p>16.2. <i>Podłogi, ściany, sufity i dachy pomieszczeń</i></p> <p>16.2.1. Podłogi w miejscach pracy nie mogą mieć niebezpiecznych występow, dziur lub uskoków, muszą być trwale zamocowane, stabilne oraz nie mogą być śliskie.</p> <p>Miejsca pracy zawierające stanowiska pracy muszą posiadać właściwą izolację ciepłą, przy uwzględnieniu typu przedsiębiorstwa i rodzaju wykonywanych czynności.</p> <p>16.2.2. Powierzchnia podłóg, ścian i sufitów musi być taka, aby było możliwe jej czyszczenie lub odnowienie w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu higieny.</p> <p>16.2.3. Przewroczyste i przeświecające ściany działowe, w szczególności jednolite przeszklone ścianki działowe, znajdujące się w obszarze stanowisk pracy albo w sąsiedztwie dróg komunikacyjnych, muszą być jednoznacznie oznaczone oraz wykonane z bezpiecznego materiału lub tak osłonięte, aby niemożliwe było zetknięcie się pracownika ze ścianą lub jego zranienie w razie jej rozbicia.</p> <p>16.2.4. Dostęp na dachy wykonane z materiałów o niedostatecznej trwałości musi być zabroniony, chyba że zostanie udostępniony</p>	<p>§ 16 r. bhp</p> <p>§ 16 r. bhp</p> <p>§24 ust. 2 r. bhp</p>	

	sprzęt, który zapewni bezpieczne wykonanie pracy.		
50	<p>16.3. Wymiary i kubatura pomieszczeń - swoboda poruszania się na stanowisku pracy</p> <p>16.3.1. Pomieszczenia robocze muszą mieć odpowiednią powierzchnię, wysokość i kubaturę pozwalającą pracownikom na wykonywanie pracy bez zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia lub dobrego samopoczucia.</p> <p>16.3.2. Wymiary wolnej powierzchni przy stanowiskach pracy muszą pozwalać pracownikom na wystarczającą swobodę ruchu i umożliwiać im bezpieczne wykonanie pracy.</p>	<p>\$19 r. dhp</p> <p>\$20 r. dhp</p>	
51	<p>16.4. Okna i świetliki</p> <p>16.4.1. Okna, świetliki i urządzenia wentylacyjne, posiadające mechanizm otwierania, regulacji i blokady muszą być tak zaprojektowane, aby mogły być używane w bezpieczny sposób. Otwarte okna muszą być tak usytuowane, aby nie stanowiły zagrożenia dla pracowników.</p> <p>16.4.2. Czyszczenie okien i świetlików nie może stanowić ryzyka.</p>	<p>\$29 ust.4 r. dhp</p>	
52	<p>16.5. Drzwi i bramy</p> <p>16.5.1. Położenie i wymiary drzwi i bram oraz ich liczba i materiały użyte do ich budowy zależą od rodzajów pomieszczeń i/lub innych przestrzeni roboczych oraz sposobów ich użytkowania.</p> <p>16.5.2. Drzwi przezroczyście muszą być odpowiednio oznakowane, w dobrze widocznym miejscu.</p> <p>16.5.3. Wahadłowe drzwi i bramy muszą być przezroczyście lub posiadać przezroczyście skrzydła.</p> <p>16.5.4. Jeżeli przezroczyście lub przeświecające powierzchnie drzwi lub bram nie są wykonane z bezpiecznego materiału i jeżeli istnieje</p>	<p>\$22 ust. 1 r. dhp</p> <p>\$22 ust. 7 r. dhp</p> <p>\$22 ust. 6 r. dhp</p> <p>\$24 ust. 1 r. dhp</p>	

	<p>niebezpieczeństwo zranienia pracownika w przypadku rozbicia takich drzwi lub bram, powierzchnie te muszą być chronione przed rozbiciem.</p> <p>16.5.5. Drzwi rozsuwane muszą być wyposażone w urządzenie zapobiegające ich wyjęciu i/lub wypadnięciu.</p> <p>16.5.6. Drzwi i bramy otwierające się do góry muszą być wyposażone w mechanizm zapobiegający ich przypadkowemu opadaniu.</p> <p>16.5.7. Drzwi znajdujące się wzdłuż dróg ewakuacyjnych muszą być odpowiednio oznakowane.</p> <p>Musi być możliwość ich otwarcia od wewnątrz w każdym momencie, bez specjalnej pomocy. Tak długo jak pracownicy znajdują się w miejscu pracy, musi być możliwość otwarcenia drzwi.</p> <p>16.5.8. W bezpośrednim sąsiedztwie bram przeznaczonych przede wszystkim dla ruchu kołowego, muszą znajdować się drzwi przeznaczone dla ruchu pieszego, o ile nie jest zapewnione bezpieczne przejście dla pieszych; drzwi takie muszą być oznaczone w widoczny sposób i muszą być zawsze wolne.</p> <p>16.5.9. Drzwi i bramy mechaniczne muszą funkcjonować bez stwarzania ryzyka wypadku dla pracownika.</p> <p>Drzwi te muszą mieć zamontowane łatwo rozpoznawalne i łatwo dostępne urządzenie do awaryjnego zatrzymywania, oraz jeśli nie otwierają się automatycznie, musi istnieć możliwość ręcznego otwarcia w razie przerwy w dostawie energii.</p>	<p>§22 ust. 3 r. bhp</p> <p>§22 ust. 4 r. bhp</p> <p>§22 ust. 9 r. bhp</p>
53	<p>16.6. Wentylacja miejsc pracy bez swobodnego dopływu powietrza</p> <p>16.6.1. W celu zapewnienia dostatecznej ilości świeżego powietrza w miejscu pracy muszą być podjęte działania uwzględniające metody pracy oraz wysiłek pracownika niezbędny do</p>	<p>§ 30 i 32 r. bhp</p>

	<p>jej wykonania. Jeżeli zastosowany jest system wentylacji mechanicznej, musi działać bezawaryjnie. Każda awaria musi być zasygnalizowana za pomocą systemu kontrolnego. Jeżeli wymaga tego ochrona zdrowia pracownika.</p> <p>16.6.2. Jeśli stosuje się klimatyzację lub wentylację mechaniczną, muszą one działać tak, aby nie narażać pracowników na uciążliwe dla nich przeciągi. Wszelkie zanieczyszczenia lub osady, które stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia pracowników poprzez zanieczyszczenie powietrza, muszą być szybko usunięte.</p>	<p>§ 35, 37, 38 r. bhp</p>	
54	<p>16.7. <i>Temperatura pomieszczeń</i> 16.7.1. W czasie pracy temperatura pomieszczeń, w których znajdują się stanowiska pracy, musi być odpowiednia dla ludzkiego organizmu, z uwzględnieniem metod pracy oraz wysiłku fizycznego niezbędnego do jej wykonania. 16.7.2. Temperatura pomieszczeń przeznaczonych do wypoczynku, pomieszczeń dla personelu dyżurnego, toalet, stołówek i pomieszczeń pierwszej pomocy musi być odpowiednio dostosowana do przeznaczenia tych pomieszczeń. 16.7.3. Okna, świetliki i szklane ściany działowe nie powinny przepuszczać nadmiernej ilości promieni słonecznych, uwzględniając rodzaj i miejsce wykonywania pracy.</p>	<p>§ 30 r. bhp, akty wykonawcze przewidziane do wydania na podstawie art. 116 ust. 4 projektu i art. 118 ust. 1 projektu</p>	
55	<p>16.8. <i>Pomieszczenia przeznaczone do wypoczynku</i> 16.8.1. Kiedy wymaga tego bezpieczeństwo i zdrowie pracowników, w szczególności zaś gdy wynika to z rodzaju działalności lub obecności większej niż określona liczba pracowników, należy pracownikom zapewnić łatwo dostępne pomieszczenie lub miejsce przeznaczone do odpoczynku.</p>	<p>rozdział 6 zał. r. bhp</p>	

	<p>Powyższy przepis nie ma zastosowania, jeżeli pracownicy są zatrudnieni w biurach lub podobnych pomieszczeniach zapewniających równoważny odpoczynek w czasie przerw.</p> <p>16.8.2. Pomieszczenia przeznaczone do odpoczynku muszą być wyposażone w stoły oraz krzesła z oparciami dla odpowiedniej liczby pracowników.</p> <p>16.8.3. W pomieszczeniach przeznaczonych do odpoczynku należy podjąć działania chroniące niepalących przed uciążliwością spowodowaną dymem papierosowym.</p> <p>16.8.4. Jeżeli czas pracy jest regularnie i często przerywany, a nie ma pomieszczenia przeznaczonego do odpoczynku, tam gdzie jest to wymagane ze względów bezpieczeństwa i zdrowia pracowników należy przeznaczyć na ten cel inne pomieszczenia, w których pracownicy mogliby przebywać w czasie przerw.</p> <p>Należy podjąć stosowne działania chroniące niepalących przed uciążliwością spowodowaną dymem papierosowym.</p>		
56	<p>17. Kobiety w ciąży i matki karmiące Kobiety w ciąży i matki karmiące muszą mieć możliwość odpoczynku w pozycji leżącej w odpowiednich warunkach.</p>	art.187 §1 kodeksu	
57	<p>18. Pracownicy niepełnosprawni Miejsca pracy muszą być tak zorganizowane, aby w razie potrzeby uwzględniały pracowników niepełnosprawnych. Dotyczy to w szczególności drzwi, korytarzy, klatek schodowych, natrysków, umywalk, ustępów oraz stanowisk pracy, używanych lub bezpośrednio zajmowanych przez pracowników niepełnosprawnych.</p>	§48 r. bhp	
58	CZEŚĆ B		

**SZCZEGÓLNE MINIMALNE WYMAGANIA
STOSOWANE W ODNIESIENIU DO
ODKRYWKOWEGO PRZEMYSŁU
WYDOBYWCZEGO**

<p>1. Przepisy ogólne</p> <p>1.1. Bez uszczerbku dla art. 3 ust. 2, pracodawca, który zgodnie z przepisami krajowymi i/lub praktyką, jest odpowiedzialny za miejsca pracy objęte częścią B, musi dopilnować, aby dokument bezpieczeństwa i zdrowia wykazywał, iż zostały podjęte wszystkie stosowne środki w celu ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników zarówno w normalnych jak i krytycznych sytuacjach.</p> <p>1.2. Dokument bezpieczeństwa i zdrowia musi być regularnie aktualizowany i dostępny do wglądu w miejscu pracy. Prace muszą być prowadzone zgodnie z dokumentem bezpieczeństwa i zdrowia.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>59</p> <p>2. Działanie</p> <p>2.1. Prace muszą być planowane z uwzględnieniem części dokumentu bezpieczeństwa i zdrowia, które dotyczą ryzyka spadku lub obsunięcia się gruntu. W związku z tym, jako środek zapobiegawczy, wysokość i nachylenie zdejmowanego nakładu i przodków eksploatacyjnych muszą być odpowiednio do rodzaju i stabilności gruntu oraz metod wydobycia.</p> <p>2.2. Warsztata przyspągowa podwyrębowa i drogi komunikacyjne muszą być odpowiednio dostosowane do używanego sprzętu. Muszą być one zbudowane i konserwowane w taki sposób, aby zapewnić bezpieczne przemieszczanie sprzętu.</p> <p>2.3. Przed rozpoczęciem lub wznowieniem pracy, należy sprawdzić przodki udostępniające oraz eksploatacyjne, znajdujące się powyżej rejonu</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>prowadzenia prac lub tras komunikacyjnych ze względu na opad ziemi lub skal.</p> <p>W razie potrzeby należy przeprowadzić obrywkę.</p> <p>2.4. Przdki lub zwaly muszą być tak eksploatowane, aby nie stwarzać zagrożenia dla stabilności gruntu.</p>		
60	<p style="text-align: center;">CZEŚĆ C</p> <p style="text-align: center;">SZCZEGÓLNE MINIMALNE WYMAGANIA STOSOWANE W ODNIENIENIU DO PODZIEMNEGO PRZEMYSŁU WYDOBYWCZEGO</p> <p>1. Przepisy ogólne</p> <p>1.1. Bez uszczerbku dla art. 3 ust. 2, pracodawca, który zgodnie z przepisami prawa i/lub praktyką krajową, jest odpowiedzialny za miejsca pracy objęte częścią C, musi dopilnować, aby dokument bezpieczeństwa i zdrowia wykazywał, iż zostały podjęte wszystkie stosowne działania w celu ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników zarówno w normalnych jak i krytycznych sytuacjach.</p> <p>1.2. Dokument bezpieczeństwa i zdrowia musi być regularnie aktualizowany i dostępny do wglądu w miejscu pracy.</p> <p>Prace muszą być prowadzone zgodnie z dokumentem bezpieczeństwa i zdrowia.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
61	<p>2. Plany wyrobisk podziemnych</p> <p>2.1. Należy opracować mapy wyrobisk podziemnych w skali, która będzie czytelna.</p> <p>Dodatkowo, oprócz dróg i pól eksploatacyjnych, muszą one zawierać informacje, które mogą mieć wpływ na eksploatację i bezpieczeństwo.</p> <p>Muszą być łatwo dostępne i przechowywane tak długo, jak to jest konieczne ze względu na bezpieczeństwo.</p> <p>2.2. Plany wyrobisk podziemnych muszą być regularnie aktualizowane i przechowywane w</p>	<p>art. 114 projektu, akty wykonawcze przewidziane do wydania na podstawie art. 114 ust. 7 projektu i art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>dostępnym miejscu.</p>		
62	<p>3. Wyjścia Wszystkie wyrobiska podziemne muszą mieć dostęp do powierzchni poprzez co najmniej dwa oddzielne wyjścia, które są trwale zbudowane i łatwo dostępne dla pracowników pracujących pod ziemią. Jeżeli komunikacja drogami wyjścia wymagalaby od pracowników znacznego wysiłku fizycznego, to powinny być one wyposażone w mechaniczne środki pionowego i poziomego transportu pracowników.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
63	<p>4. Wyrobiska Wyrobiska, w których są prowadzone roboty podziemne, muszą być tak skonstruowane, użytkowane, wyposażone i konserwowane, żeby pracownicy mogli pracować i poruszać się w nich z minimalnym zagrożeniem. Chodniki muszą być oznakowane, tak aby pomóc pracownikom w orientacji w wyrobisku.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
64	<p>5. Transport 5.1. Urządzenia transportowe muszą zostać zainstalowane, użytkowane i konserwowane w taki sposób, aby zapewnić bezpieczeństwo i ochronę zdrowia kierowców, użytkowników i innych osób znajdujących się w pobliżu. 5.2. Mechaniczne urządzenia transportu pionowego i poziomego pracowników muszą być prawidłowo zainstalowane i użytkowane zgodnie z pisemną instrukcją.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
65	<p>6. Obudowa i stabilność gruntu Po wybraniu kopaliny należy jak najszybciej zastosować obudowę, z wyjątkiem przypadku, gdy stabilność gruntu nie zagraża bezpieczeństwu pracowników. Obudowa musi być instalowana zgodnie z planami i pisemnymi instrukcjami.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>Wyrobiska dostępne dla pracowników muszą być regularnie kontrolowane pod względem stabilności gruntu, a obudowa odpowiednio konserwowana.</p>		
66	<p>7. Wentylacja</p> <p>7.1. Wszystkie wyrobiska podziemne, do których dozwolony jest dostęp, muszą być w odpowiedni sposób wieirzone.</p> <p>Należy zapewnić stałą wentylację, przy zachowaniu dostatecznego marginesu bezpieczeństwa, w celu utrzymania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdrowej atmosfery, - atmosfery, w której ryzyko wybuchu i zapylenia jest utrzymywane pod kontrolą, - atmosfery, w której warunki pracy są odpowiednie w trakcie wykonywania pracy, mając na względzie stosowane metody pracy oraz wysiłek fizyczny niezbędny do jej wykonania. <p>7.2. W przypadku gdy wymagania pkt. 7.1. nie mogą zostać spełnione przy naturalnej wentylacji, należy zapewnić wentylację główną za pomocą jednego lub więcej wentylatorów mechanicznych. Należy podjąć kroki w celu zapewnienia stabilnej i stałej wentylacji.</p> <p>Funkcjonowanie głównego wentylatora musi być stale pod kontrolą, a automatyczny alarm musi ostrzegać o nieprzewidzianych przerwach.</p> <p>7.3. Parametry wentylacji muszą być okresowo mierzone i rejestrowane. Plan systemu wentylacji zawierający stosowne szczegóły musi być przygotowany, okresowo uaktualniany i dostępny w miejscu pracy.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
67	<p>8. Kopalnie gazowe</p> <p>8.1. Każde wyrobisko podziemne jest uznawane za gazowe, jeżeli metan może uwolnić się w takiej ilości, że nie można wykluczyć zagrożenia powstania atmosfery wybuchowej.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

68	<p>8.2. Główna wentylacja musi być zapewniona przez jeden lub więcej wentylatorów mechanicznych.</p> <p>8.3. Podczas eksploatacji należy brać pod uwagę emisję metanu. Należy podjąć kroki, aby wyeliminować w miarę możliwości zagrożenie metanem.</p> <p>8.4. Wentylacja pomocnicza musi być ograniczona do robót przygotowawczych do eksploatacji i usunięcia nadkładu oraz do miejsc bezpośrednio połączonych z głównym prądem powierza. Wyrobiska eksploatacyjne mogą być wentylowane przez systemy pomocnicze tylko wtedy, gdy dodatkowo podjęto właściwe środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia pracowników.</p> <p>8.5. Pomiar wentylacji, o których mowa w pkt 7.3., muszą być uzupełniane o określenie zawartości metanu. Poziom metanu musi być mierzony w sposób ciągły w prądzie wylotowym powietrza z przodków eksploatacyjnych wyposażonych w zmechanizowany sprzęt urabiający oraz w czolach ślepych przodków zmechanizowanych, jeżeli wymaga tego dokument bezpieczeństwa i zdrowia.</p> <p>8.6. Stosować można tylko specjalne materiały wybuchowe i środki inicjujące przeznaczone do kopalni gazowych.</p> <p>8.7. Przepisy pkt. 4.1.2. części A otrzymują następujące brzmienie: - Palenie, posiadanie tytoniu w celu palenia i każdego przedmiotu, który może służyć do wywołania płomienia są zabronione. - Prace z palnikiem, spawanie i inne podobne działania są dozwolone tylko w wyjątkowych okolicznościach i podlegają specjalnym środkom zapewniającym bezpieczeństwo i zdrowie pracowników.</p>		
98	<p>9. Kopalnie zawierające pyły zapalne</p> <p>9.1. Kopalnie węgla uważa się za zagrożone</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art.</p>	

	<p>łatwopalnym pyłem, z wyjątkiem tych, gdzie dokument bezpieczeństwa i zdrowia wskazuje, że żadne z eksploatowanych pokładów nie zawiera pyłu umożliwiającego rozprzestrzenianie się wybuchu.</p> <p>9.2. W kopalniach zawierających pył zapalny przepisy pkt. 8.6. i 8.7. części C stosuje się <i>mutatis mutandis</i>.</p> <p>9.3. Należy podjąć kroki mające na celu zredukowanie pokładów pyłu zapalnego oraz ich usunięcie, zneutralizowanie lub związanie.</p> <p>9.4. Rozprzestrzenianie się wybuchów pyłów zapalnych i/lub wybuchów metanu, które mogą spowodować dalsze wybuchy pyłów zapalnych, musi zostać ograniczone poprzez zastosowanie systemu zapór przeciwwybuchowych.</p> <p>Lokalizacja takich zapór musi być wyszczególniona w dokumencie, okresowo aktualizowanym i dostępnym w miejscu pracy.</p>	118 ust. 1 projektu	
69	<p>10. Wyrzuty gazu, tąpnięcia i wdarcia wody</p> <p>10.1. W strefach podatnych na wyrzuty gazu z lub bez wyrzutów kopaliny lub skał, tąpnięcia lub wdarnięcia wody, plan robót musi być przygotowany i wdrożony w taki sposób, aby zapewnić w miarę możliwości bezpieczny system pracy i ochrony pracowników.</p> <p>10.2. Należy podjąć środki mające na celu określenie stref zagrożenia, ochrony pracowników w wyrobiskach zbliżających się lub znajdujących się w tych strefach oraz kontrolę zagrożenia.</p>	art. 116 projektu, akty wykonawcze przewidziane do wydania na podstawie art. 116 ust. 4 projektu i art. 118 ust. 1 projektu	
70	<p>11. Pożary, zapłony i samozapalenia</p> <p>11.1. Należy podjąć środki zapobiegawcze oraz, w stosownych przypadkach, środki wczesnego wykrywania samozapalenia.</p> <p>11.2. Materiały palne dostarczane do wyrobisk podziemnych muszą być ograniczone do ściśle niezbędnych ilości.</p> <p>11.3. W przypadkach gdy niezbędne jest stosowanie płynów hydraulicznych (płyny do przekładni</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	

	<p>hydrostatycznej i/lub hydrokinetycznej energii mechanicznej) należy, w miarę możliwości, stosować płyny trudno zapalne w celu uniknięcia ryzyka zagrożenia pożarem i jego rozprzestrzenienia.</p> <p>Płyny hydrauliczne muszą odpowiadać specyfikacjom i warunkom badań dotyczącym trudnopalności oraz kryteriom higienicznym.</p> <p>Gdy stosowane są płyny hydrauliczne, które nie odpowiadają specyfikacjom, warunkom i kryteriom określonym w akapicie drugim, należy zastosować dodatkowe środki zapobiegawcze w celu uniknięcia wzrostu zagrożenia pożarem i jego rozprzestrzeniania się.</p>		
71	<p>12. Środki ostrożności w przypadku wycofywania się pracowników</p> <p>W razie potrzeby, pracownicy muszą mieć zapewnione indywidualne aparaty ochrony dróg oddechowych w celu bezpiecznego wycofywania się, które powinny znajdować się zawsze w ich zasięgu.</p> <p>Pracownicy muszą zostać przeszkoleni w postępowaniu się tym sprzętem.</p> <p>Sprężel ten musi być umieszczony na miejscu a jego stan regularnie sprawdzany.</p>	<p>akty wykonawcze przewidziane do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu i art. 122 ust. 1 projektu</p>	
72	<p>13. Oświetlenie</p> <p>Przepisy pkt. 13 części A otrzymują następujące brzmienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pracownicy muszą być wyposażeni w odpowiednie lampy osobiste. - W miarę możliwości, stanowiska pracy muszą być wyposażone w szluczne oświetlenie wystarczające do ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników. - Instalacje oświetleniowe muszą być umieszczone w taki sposób, aby nie było żadnego zagrożenia wypadkowego dla pracowników w wyniku zastosowania określonego typu oświetlenia. 	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

73	<p>14. Ewidencja pracowników pracujących pod ziemią W każdej chwili musi istnieć możliwość sprawdzenia, kto z pracowników znajduje się pod ziemią.</p>	art. 115 pkt 3 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
7	<p>15. Organizacja ratownicza W celu umożliwienia podjęcia właściwej akcji w sposób szybki i skuteczny w razie poważniejszego wypadku, musi być utworzona odpowiednia organizacja ratownicza. Organizacja ratownicza musi mieć wystarczającą ilość przeszkolonych ratowników i odpowiedni sprzęt ratunkowy do swej dyspozycji tak, aby była zdolna do działania w każdym miejscu gdzie prowadzona jest podziemna eksploatacja lub prace poszukiwawcze.</p>	art. 120 – 122 projektu	

Tabela zgodności

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE z dnia 30 maja 1994 r. w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów

Dz. U. UE L 164 z 30.06.1994, s. 3-8

1.	nr celex / nr naturalny / zmiany dyrektywy	
	31994L0022 94/22/EC	
2.	tytuł dyrektywy	
	Directive 94/22/EC of the European Parliament and of the Council of 30 May 1994 on the conditions for granting and using authorizations for the prospection, exploration and production of hydrocarbons <i>Official Journal L 164 , 30/06/1994 P. 0003 - 0008</i>	
3.	organ bądź organy administracji rządowej odpowiedzialne za transpozycję dyrektywy	
	MINISTER ŚRODOWISKA; MINISTER GOSPODARKI	
4.		
	projekt ustawy - <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przetargu na koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego	
5.	przepis dyrektywy	przepis polski (jednostka redakcyjna / akt normatywny)
	Artykuł 1	Art. 6 pkt. 7; Art. 22 ust. 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> ; art. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej
	Artykuł 2 ust.1	Art. 43 ust. 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>
	Artykuł 2 ust.2	Art. 44 ust. 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> ; §2 ust 2 oraz §4 projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przetargu na koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów
	Artykuł 3 ust.1	Art. 43 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>
	Artykuł 3 ust. 2	Art. 43 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> ; §2 ust 1 projektu rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie przetargu na koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów
	Artykuł 3 ust. 3	Art. 46 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>
	Artykuł 3 ust. 4	Nie wymaga transpozycji

Artykuł 3 ust. 5	Art. 36, 48 ust. 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> ; Art. 155 <i>K.p.a.</i> ; art. 10 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy- <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> (Dz. U. Nr 110, poz. 1190)
Artykuł 3 ust. 6	Art. 29 ust 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> ; Art. 56 ust 1 ustawy o <i>swobodzie działalności gospodarczej</i>
Artykuł 4	Art. 31 ust 2, Art. 43 ust 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> ; Art. 47 ust 3 ustawy o <i>swobodzie działalności gospodarczej</i>
Artykuł 5	Art. 44 ust 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> ; §2 ust 3 i 4 projektu rozporządzenia Rady Ministrów w <i>sprawie przetargu na koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie węglowodorów</i>
Artykuł 6 ust. 1	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 6 ust. 2	Art. 28, Art. 82 ust. 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>
Artykuł 6 ust. 3	Art. 131; Art. 132 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>
Artykuł 6 ust. 4	Art. 57 ustawy o <i>swobodzie działalności gospodarczej</i>
Artykuł 7	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 8 ust. 1	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 8 ust. 2	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 8 ust. 3	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 8 ust. 4	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 8 ust. 5	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 9	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 10	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 11	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 12	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 13	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 14	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 15	Nie wymaga transpozycji
Artykuł 16	Nie wymaga transpozycji

Tabela zgodności

Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów
Dz. Urz. L.182 z 16.07.1999

Decyzja Rady z dnia 19 grudnia 2002 r. ustanawiająca procedury przyjęcia odpadów na składowiska, na podstawie art.16 i załącznika II do dyrektywy 1999/31/WE
Dz. Urz. L.011 z 16.01.2003

L.p.	Dyrektywa 99/31/WE	Krajowe akty prawne	Uwagi
1	Artykuł 1 Ogólny cel	nie wymaga transpozycji	
2	Artykuł 2 Definicje	art. 6 pkt 11 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	Podziemne składowisko odpadów - definicja
3	Artykuł 3 Zakres ust.1	art. 2.ust 1. projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
4	ust. 2	art.125 ust. 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	Wylączenie dla odpadów obojętnych oraz innych niż niebezpieczne i obojętne, powstałych w wyniku robót poszukiwawczych, wydobycia obróbki i składowania zasobów mineralnych oraz w wyniku działalności kamieniołomów
5	ust. 3	art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie <i>podziemnych składowisk odpadów</i>	
6	ust. 4	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	

7	ust. 5	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	
8	Artykuł 4 Rodzaje składowisk odpadów	art. 123 ust. 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
9	Artykuł 5 Odpady i obróbka niedozwolone na składowiskach odpadów	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	
	ust. 1		
10	ust. 2	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	
11	ust. 3	art. 124 ust. 1 - 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
12	ust. 4	art. 124 ust. 3 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
13	Artykuł 6 Odpady przyjmowane na różnych rodzajach składowisk	art. 125 ust. 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
14	Artykuł 7 Wniosek o udzielenie zezwolenia	art. 24 ust. 1-2, art. 27 ust. 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
15	pkt a	art. 49 ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie gospodarczej (Dz.U.07.155.1095 z póź.zm) art. 24 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	

16	pkt b	art. 27 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i>	
17	pkt c	art. 27 ust. 1 pkt 1 -3 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> § 13 ust. 1 pkt 1 projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczne – inżynierskie.	Pojemność i zasięg struktury objętej projektowanym składowaniem odpadów określa przyjęta przez Ministra Środowiska dokumentacja hydrogeologiczna i geologiczna – inżynierska wykonana dla podziemnego składowiska odpadów zgodnie z wytycznymi przywołanego rozporządzenia. Kopie decyzji Ministra Środowiska o ich zatwierdzeniu stanowią załącznik do wniosku o udzielenie koncesji, zgodnie z projektem ustawy PgiG.
18	pkt d	art. 27 ust. 1 pkt 1 -3 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> §13 i § 23 projektu Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczne – inżynierskie. art.89 ust.1 pkt e oraz art. 90 ust.1 pkt 3 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i>	Przedsiębiorca planujący prowadzenie działalności z zakresu podziemnego składowania odpadów jest zobowiązany sporządzić dokumentację hydrogeologiczną i geologiczną – inżynierską. Obie dokumentacje sporządzone są zgodnie z wytycznymi projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i

			geologiczno – inżynierskie i Opis hydrogeologiczny i geologiczny miejsca składowania ujęty jest w zawierdzonych przez Ministra Środowiska w.w. dokumentacjach geologicznych sporządzonych zgodnie z przywołanym rozporządzeniem. Dowodem ich zgodności z wytycznymi rozporządzenia są załączone do wniosku o udzielenie koncesji kopie decyzji zatwierdzających te dokumentacje zgodnie z projektem ustawy PgiG.
19	pkt e	art. 24 ust. 1 pkt 6 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
20	pkt f	art. 27 ust. 2. projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> § 13 ust.1 pkt 1 i 17 oraz § 23 ust. 1 pkt 2, 12 i 13 projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie <i>szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno – inżynierskie.</i> art. 106 ust.1 oraz ust.3 pkt 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> art. 118 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	Proponowany plan działania określają zatwierdzone dokumentacje geologiczne, których decyzje o ich zatwierdzeniu stanowią załącznik do wniosku o udzielenie koncesji zgodnie z projektem ustawy PgiG. Plan ruchu zakładu górniczego na podstawie, którego jest możliwe poprawne funkcjonowanie każdego zakładu górniczego i związane z tym prowadzenie działalności objętej koncesją Ministra Środowiska określa szczegółowe przedsięwzięcia z zakresu planu działania.

			nadzoru i kontroli zakładu górniczego.
21	pkt g	<p>art.123 ust. 4 oraz 126 i następnne projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górniczne</i></p> <p>§ 13 ust.1 pkt 1, 2, 15 i 17 projektu rozporządzenia Ministra Środowiska <i>w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczne – inżynierskie</i></p>	<p>Zalecenia co do zakresu, sposobu i warunków monitoringu w fazie eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej określone są w wymaganej do wniosku zatwierdzonej decyzją Ministr Środowiska dokumentacji hydrogeologicznej opracowanej zgodnie z wymienionymi wytycznymi projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie <i>szczególowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczne – inżynierskie</i>. Zatwierdzona dokumentacja hydrogeologiczna dla podziemnego składowania odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górnicznych określa plan działania na etapie budowy, eksploatacji i zamknięcia składowiska oraz w przypadku wystąpienia awarii.</p>
22	pkt h	<p>art.24 ust.1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górniczne</i></p> <p>art. 46 ust. 4 ustawy <i>Prawo ochrony środowiska (Dz.U.08.180.1495)</i></p> <p>§ 2 pkt 42) rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku <i>w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco</i></p>	<p>Działalność polegająca na podziemnym składowaniu wymaga sporządzenia niniejszego raportu w celu uzyskania decyzji o środowiskowych warunkowaniach</p>

		oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych warunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko	przedsięwzięcia stanowiącej załącznik do wniosku o udzielenie koncesji na podziemne składowanie odpadów.
23	pkt i	art. 28 ust. 2, 3, 4 i 5 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
24	Akapit końcowy	art. 1 ust. 3 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> . art. 5 i art. 13 ustawy z dnia 22 czerwca 1995 roku o statystyce publicznej (Dz.U.95.88.439 z póź.zm.).	Informacje o wydaniu zezwolenia są przekazywane władzom statystycznym na ich prośbę w celach statystycznych.
25	Artykuł 8 Warunki udzielenia zezwolenia pkt a tiret i	art. 6, art. 7 oraz art. 77 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku <i>Kodeks postępowania administracyjnego</i> (Dz.U.00.98.1071 z póź.zm.) art. 29 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	Obowiązek przestrzegania wyliczonych dyrektywy wynika z przepisu przytoczonej ustawy.
26	pkt a tiret ii	art. 123 ust.3 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> art. 28 ust.1-6 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	

27	pkt a tiret iii	art.104 ust.1 i art. 6 pkt 16 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> art.118 i art. 106 ust.3 pkt 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i>	Plan ruchu zakładu górnictwa w którym zostało zlokalizowane podziemne składowisko odpadów określił szczegółowe wymagania odnośnie bezpieczeństwa powszechnego i środowiska planowanej działalności.
28	pkt a tiret iv	art.28 ust. 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i>	Koncesja jest udzielana pod warunkiem ustanowienia zabezpieczenia roszczeń z tytułu podziemnego składowania odpadów
29	pkt b	art.1 ust.3 oraz art.125 ust.1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> art. 14 ust. 12 b pkt 1 i art. 14 ust.13 pkt 4 ustawy o odpadach (Dz.U.07.39.251 z póź.zm.)	Plany dotyczące gospodarki podziemnymi składowiskami odpadów są ujęte w Krajowych Planach Gospodarki Odpadami (KPGO) sporządzanych na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U.07.39.251 z póź.zm) Sprawozdanie z realizacji KPGO sporządza Minister Środowiska, a następnie przedkłada je Radzie Ministrów.
30	pkt c	art. 106 ust.3 pkt 12 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> art.106 ust.3 pkt 2a projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> art.111 ust.4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> art.108 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> pkt 42 rozdz. II zał. Nr 6 do projektu rozporządzenia Ministra	Kontrolę składowiska przed rozpoczęciem działalności objętej koncesją przeprowadz właściwy organ nadzoru górnictwa zatwierdzający plan ruchu zakładu górnictwa zgodnie z przepisami projektu ustawy Pggig. Obowiązek określenia przewidywanych kontroli

		Środowiska w sprawie planów ruchu zakładów górniczych.	składowiska określony został w projekcie rozporządzenia w sprawie planów ruchu zakładów górniczych.
31	Artykuł 9 Treść zezwolenia pkt a	art. 32 ust. 7 projektu ustawy Prawo geologiczne i górnicze	
32	pkt b	art. 32 ust. 7 i art. 27 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy Prawo geologiczne i górnicze	Zakres i sposób monitorowania (kontroli) składowiska określa koncesja. Dokumentacja hydrogeologiczna określa m.in. sposób prowadzenia monitoringu o czym stanowią wytyczne przytoczonego projektu rozporządzenia. Monitoring podziemnego składowiska odpadów powinien być prowadzony zgodnie z wytycznymi projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie podziemnych składowisk odpadów, które określa m.in. eksploatacji i zamknięcia składowiska, monitoringu, pobieranie próbek zgodnie z zał. III pkt. 4 B dyrektywy oraz wymagania dotyczące fazy poeksploatacyjnej.
33	pkt c	art. 32 ust. 7 projektu ustawy Prawo geologiczne § 13 ust. 1 pkt 2 i 17 projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje hydrogeologiczne i geologiczno – inżynierskie).	

					Coroczna informacja dotycząca opłaty za podziemne składowanie odpadów, przedkładana przez przedsiębiorcę organowi koncesyjnemu, zawiera dane dotyczące m.in. ilości i rodzaj składowanych odpadów.
34	pkt d			art. 135 ust. 3, 6 i 7 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne</i>	art. 61 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach
35	Artykuł 10 Koszt składowania odpadów			art. 125 ust. 2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
36	Artykuł 11 Procedury przyjmowania odpadów			art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie <i>podziemnych składowisk odpadów</i> art. 125 ust. 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
37	ust. 2			nie dotyczy podziemnego składowania	
38	Artykuł 12 Procedury kontroli i nadzoru w fazie eksploatacyjnej			art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie <i>podziemnych składowisk odpadów</i> rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie <i>planów ruchu zakładów górniczych</i>	
40	Artykuł 13 Procedury zamknięcia i poeksploatacyjnego nadzoru			art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie <i>podziemnych składowisk odpadów</i> art. 127 ust. 1-2 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
41	Artykuł 14 Istniejące składowiska odpadów			nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	

42	<p>Artykuł 15</p> <p>Obowiązek składania sprawozdania</p>	nie podlega transpozycji	Obowiązek wysyłania KE sprawozdań z wykonywania niniejszej dyrektywy stosuje się bezpośrednio z dyrektywy do władz państwowych.
43	<p>Artykuł 16</p> <p>Komitet</p>	nie podlega transpozycji	
44	<p>Artykuł 17</p> <p>Procedura Komitetu</p>	nie podlega transpozycji	
45	<p>Artykuł 18</p> <p>Transpozycja</p>	nie podlega transpozycji	
46	<p>Artykuł 19</p> <p>Wejście w życie</p>	nie podlega transpozycji	
47	<p>Artykuł 20</p> <p>Adresaci</p>	nie podlega transpozycji	
48	<p>Załącznik I</p> <p>Ogólne wymagania dla wszystkich rodzajów składowisk odpadów</p> <p>pkt 1</p>	<p>art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie podziemnych składowisk odpadów</i></p>	

49	pkt 2	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	
50	pkt 3	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	
51	pkt 4	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	
52	pkt 5	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	
53	pkt 6	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	
54	pkt 7	art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie <i>podziemnych składowisk odpadów</i>	
55	Załącznik II Kryteria i procedury przyjęcia odpadów		
	pkt 1	nie podlega transpozycji	
56	pkt 2	art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie <i>podziemnych składowisk odpadów</i>	
57	pkt 3	art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie <i>podziemnych składowisk odpadów</i>	
		art. 125 ust. 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i>	
58	pkt 4	art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnictwo</i> -	

		rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie podziemnych składowisk odpadów	
		art. 125 ust. 1 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i>	
59	pkt 5	art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie podziemnych składowisk odpadów	
60	Załącznik III Procedury kontroli i monitorowania w fazie eksploatacji i nadzoru poeksploatacyjnego	art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie podziemnych składowisk odpadów	
61	pkt 1 pkt 2	nie dotyczy	
62	pkt 3	nie dotyczy	
63	pkt 4	art. 27 ust. 1 pkt 2, art. 42 ust. 1 pkt 2e, ust. 2, art. 123 ust. 4 projektu ustawy <i>Prawo geologiczne i górnicze</i> - rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie podziemnych składowisk odpadów rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia ... w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać dokumentacje <i>hydrogeologiczne i geologiczno-inżynierskie</i>	
64	pkt 5	nie dotyczy podziemnego składowania odpadów	

Dopełnieniem wymagań zawartych w Artykule 16 i Załączniku II do Dyrektywy 1999/31/WE jest Decyzja Rady z dnia 19 grudnia 2002r. ustanawiającej *Kryteria i procedury akceptacji odpadów na składowiskach zgodnie z Artykułem 16 i Załącznikiem II do Dyrektywy 1999/31/WE (2003/33/WE)*, której przepisy zostały transponowane zgodnie z tabelą, jak dla Załącznika II, tj. będą uwzględnione w rozporządzeniach Ministra Środowiska (art. 123 ust. 4 projektu noweli ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*).

Tabela zgodności

Dyrektywa Rady 92/91/EWG z dnia 3 listopada 1992 r. dotycząca minimalnych wymagań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (jedenasta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391 EWG)

Dz. Urz. WE L 348 z 28.11.1992, s. 9, zm. Dz. U. UE L 165 z 27.06.2007 s. 21, Dz. Urz. UE wydanie spec. rozdz. 5, t. 2, s. 118
Dz.U.UE.L.92.348.9

Dz.U.UE-sp.05-2-118

2007.06.27 zm. Dz.U.UE.L.07.165.21 art. 3 pkt 12

201

L.p.	Dyrektywa 92/91/EWG	Krajowe akty prawne	Uwagi
1	<p>CZĘŚĆ I POSTANOWIENIA OGÓLNE</p> <p>Artykuł 1 Cel</p> <p>1. Niniejsza dyrektywa jest jedną z sześciu dyrektyw w znaczeniu art.16 ust.1 dyrektywy 89/391/EWG; ustanawia minimalne wymagania dotyczące bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników w górnictwie otworowym, zgodnie art. 2 lit. a).</p> <p>2. Postanowienia dyrektywy 89/391/EWG odnoszą się do całości obszaru wymienionego w ust. 1 i znajdują w całym swoim zakresie zastosowanie, bez szkody dla bardziej surowych i/lub specyficznych postanowień niniejszej dyrektywy.</p>	<p>Krajowe akty prawne</p> <p>nie podlega transpozycji</p> <p>art. 1 ust. 3 projektu ustawy – Prawo geologiczne i górnicze zwanego dalej projektem</p>	
2	<p>Artykuł 2 Definicje</p> <p>Dla celów niniejszej dyrektywy: a) przez „zakłady górnicze wydobywające kopaliny</p>	<p>art. 6 pkt 15, 85 ust. 1 i art. 118 projektu</p>	

<p>otworami wiertniczymi" należy rozumieć wszystkie przedsiębiorstwa, których działalność obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - właściwe wydobyć kopalni, w ścisłym znaczeniu tego słowa przy zastosowaniu wierceń i/lub - prace poszukiwawcze w celu wydobycia i/lub przygotowanie wydobytych dóbr do sprzedaży, z wyjątkiem działalności mającej na celu przetwarzanie wydobytych dóbr. <p>b) „miejsca pracy” – wszystkie miejsca, które przeznaczone są do urzędzenia miejsc pracy oraz główne przedsiębiorstwa i filie przedsiębiorstw, jak również obiekty przemysłowe przedsiębiorstw, w których przy zastosowaniu wierceń wydobywane są kopaliny i obejmują również pomieszczenia socjalne dla pracowników, w których pracownicy, w ramach swojej pracy, mają pozwolenie przebywania.</p>	<p>§ 2 pkt 7b) rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2003 r. Nr 169, poz. 1650 z późn. zm.) zwanego dalej r. bhp</p>
<p>3</p> <p style="text-align: center;">CZĘŚĆ II OBOWIĄZKI PRACODAWCY</p> <p style="text-align: center;">Artykuł 3 Obowiązki ogólne</p> <p>1. W celu zapewnienia bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników pracodawca podejmuje konieczne środki, by zapewnić, iż:</p> <ol style="list-style-type: none"> a) miejsca pracy są projektowane, budowane, wyposażone, oddane do eksploatacji, obsługiwane i utrzymywane w dobrym stanie w taki sposób, aby pracownicy mogli wykonywać powierzoną im pracę bez narażenia swojego bezpieczeństwa i zdrowia, ani bezpieczeństwa i zdrowia innych pracowników; b) obsługa miejsc pracy w przedsiębiorstwie, gdy pracownicy są obecni, była nadzorowana przez osobę za to odpowiedzialną; c) prace związane ze specjalnym ryzykiem są powierzone tylko kompetentnym pracownikom i wykonywane zgodnie z przekazanymi instrukcjami; d) wszystkie instrukcje dotyczące bezpieczeństwa są powszechnie dostępne dla wszystkich 	<p>§ 207, 213, 214 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.) zwanego dalej kodeksem, § 3, 14, 45 r. bhp</p> <p>art. 115 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>art. 110 ust. 1 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>§ 81 r. bhp, art. 110 ust. 2 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust.</p>

	<p>pracowników;</p> <p>e) są zapewnione odpowiednie urządzenia do udzielania pierwszej pomocy;</p> <p>f) wszelkie właściwe szkolenia BHP są przeprowadzane w regularnych odstępach czasu.</p>	<p>1 projektu</p> <p>§ 41 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>§ 44 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>art. 237³, 237⁵ kodeksu art. 110 ust. 2-5 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p> <p>art. 226 kodeksu, §39 i 39a r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
4	<p>2. Pracodawca upewnia się, czy dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, o którym mowa poniżej, spełniający właściwe wymagania, określone w art. 6, 9 i 10 dyrektywy 89/391/EWG, jest sporządzany i na bieżąco uzupełniany.</p> <p>Dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zawiera w szczególności informację o tym, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ryzyko, na które narażeni są pracownicy w miejscu pracy zostało określone i oszacowane; - odpowiednie środki zostaną przedsięwzięte, aby osiągnąć cele niniejszej dyrektywy; - miejsca pracy i sprzęt są zaprojektowane, używane i konserwowane w bezpieczny sposób. <p>Dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia musi zostać sporządzony przed rozpoczęciem pracy i powinien być zweryfikowany, jeśli w miejscu pracy podjęte zostały ważne zmiany, rozszerzenia lub przekształcenia.</p>		
5	<p>3. Tam gdzie pracownicy zatrudnieni przez różne przemysły są obecni w tym samym miejscu pracy, każdy pracodawca jest odpowiedzialny za tę część, którą kontroluje.</p> <p>Obowiązkiem pracodawcy, który, zgodnie z odrębnymi państwowymi przepisami prawnymi i/lub praktykami odpowiedzialny jest za miejsce pracy, jest koordynacja wdrażania wszystkich środków dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników i w swoim dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia dokonywać dokładnych zapisów dotyczących celu tej koordynacji oraz środków i procedur przyjętych do ich przeprowadzenia.</p>	<p>art. 208 kodeksu, 119 projektu</p>	

	Koordinacja ta nie ma wpływu na odpowiedzialność poszczególnych pracodawców, zgodnie z postanowieniami wymienionymi w dyrektywie 89/391/EWG.	
6	4. Pracodawca bezwzględnie zawiadamia właściwe władze o wszelkich śmiertelnych i/lub poważnych wypadkach przy pracy oraz o niebezpiecznych sytuacjach. Jeśli będzie to konieczne, pracodawca uaktualnia dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zaznaczając w nim środki podjęte w celu dla uniknięcia powtórzenia się niebezpiecznych wypadków.	art. 234 § 2 kodeksu, art. 117 ust. 4 i 5 projektu
7	Ochrona przeciwpożarowa, ochrona przed wybuchami oraz atmosferą zagrażającą zdrowiu. Pracodawca podejmuje stosowne dla przedsiębiorstwa działania i środki ostrożności: - by zapobiec powstawaniu i rozszerzaniu się pożarów i eksplozji, a także by je rozpoznawać i zwalczać oraz - by zapobiec występowaniu gazów wybuchowych i/lub szkodliwych dla zdrowia.	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 116 ust. 4 projektu
8	Ewakuacja i sprzęt ratunkowy Pracodawca zapewnia oraz będzie utrzymywał w dobrym stanie odpowiednie środki ewakuacji i sprzęt ratunkowy, aby zagwarantować pracownikom odpowiednią możliwość natychmiastowego i bezpiecznego opuszczenia miejsca pracy w wypadku zagrożenia.	art. 120 ust. 5 i 6 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 122 ust. 1 projektu
9	Łączność, systemy ostrzegawcze i alarmowe Pracodawca podejmuje niezbędne środki, aby zapewnić niezbędne systemy łączności i alarmy ostrzegawcze, aby w razie potrzeby umożliwić niezwłoczne przeprowadzenie akcji ratunkowych i ewakuacyjnych.	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 122 ust. 1 projektu
10	Artykuł 7	

	<p>Informowanie pracowników</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bez uszczerbku dla postanowień art. 10 dyrektywy 89/391/EWG pracownicy i/lub ich przedstawiciele informowani są o wszystkich działaniach dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy, które muszą być podjęte, a w szczególności odnoszących się do wykonania art. 3-6. 2. Informacja musi być powszechnie dostępna dla pracowników, których ona dotyczy. 	<p>art. 226 § 2 kodeksu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
11	<p>Artykuł 8</p> <p>Profilaktyczna ochrona zdrowia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W celu zagwarantowania, że pracownicy otrzymują w właściwą profilaktyczną ochronę zdrowia stosowaną do ryzyka, na które narażone jest ich zdrowie i bezpieczeństwo w czasie pracy, przedsięwzięte zostaną środki zgodne z prawem krajowym i/lub praktykami. 2. Działania, określone w ust. 1 przeprowadzane są w regularnych odstępach czasu, oraz tak, aby każdy pracownik miał prawo do profilaktycznej ochrony zdrowia, względnie, aby mógł się jej poddać zanim przejmie powierzone mu zadania, określone w art. 2. 3. Profilaktyczna ochrona zdrowia może być częścią państwowego systemu opieki zdrowotnej. 	<p>art. 227 – 229 kodeksu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
12	<p>Artykuł 9</p> <p>Konsultacje z pracownikami i ich udział</p> <p>Konsultacje z pracownikami i/lub ich przedstawicielami oraz ich udział w podejmowaniu decyzji, w sprawach objętych niniejszą dyrektywą mają miejsce zgodnie z art. 11 dyrektywy 89/391/EWG.</p>	<p>art. 237 ^{11a} – 237 ^{13a} kodeksu</p>	
13	<p>Artykuł 10</p> <p>Minimalne wymagania bezpieczeństwa i ochrony zdrowia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Miejsca pracy, użytkowane po raz pierwszy, po terminie, w którym niniejsza dyrektywa staje się skuteczna, jak zostało to określone w art. 12 ust. 1, 		

	<p>muszą odpowiadać określonym w Załączniku minimalnym wymaganiom dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.</p> <p>2. Miejsca pracy, które były użytkowane jeszcze przed terminem, w którym niniejsza dyrektywa staje się skuteczna, określonym w art. 12 ust. 1, muszą, jak najszybciej spełniać minimalne wymagania dotyczące bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określone w Załączniku, najpóźniej jednak w ciągu pięciu lat po wymienionym wyżej terminie.</p> <p>3. Jeżeli po terminie określonym w art. 12 ust. 1, w którym niniejsza dyrektywa staje się skuteczna, w miejscach pracy zostaną podjęte zmiany, rozszerzenia i/lub przekształcenia, to pracodawca podejmuje niezbędne kroki aby te zmiany, rozszerzenia i/lub przekształcenia były zgodne z minimalnymi wymaganiami określonymi w Załączniku.</p>		
14	<p style="text-align: center;">CZĘŚĆ III POZOSTAŁE POSTANOWIENIA</p> <p style="text-align: center;">Artykuł 11 Zmiany w załącznikach</p> <p>Czysto techniczne zmiany w załącznikach, które: - poprzez przyjęcie dyrektyw, w zakresie technicznej harmonizacji i standaryzacji dotyczącej zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, i/lub - przez postęp techniczny, rozwój międzynarodowych uregulowań lub specyfikacji lub nowych wyników badań dotyczących zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, zostaną przyjęte zgodnie z procedurą określoną w art. 17 dyrektywy 89/391/EWG.</p>	nie podlega transpozycji	

15	<p style="text-align: center;">Artykuł 12 Postanowienia końcowe</p> <p>1. Państwa Członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy, nie później niż w ciągu 24 miesięcy po jej przyjęciu, o czym niezwłocznie informują Komisję.</p> <p>2. Przyjęte przez Państwa Członkowskie przepisy określone w ust. 1 zawierać będą odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie to będzie towarzyszyć ich urzędowej publikacji.</p> <p>3. Państwa Członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, które zostały już wydane, jak również te, które wydadzą w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.</p> <p>4. (uchylony).</p>	nie podlega transpozycji.	
16	<p style="text-align: center;">Artykuł 13</p> <p>Niniejsza dyrektywa jest skierowana do Państw Członkowskich.</p>	nie podlega transpozycji	
17	<p style="text-align: center;">CZĘŚĆ A</p> <p style="text-align: center;">WSPÓLNE PODSTAWOWE PRZEPISY STOSOWANE W SEKTORACH POŁOŻONYCH NA LĄDZIE I POZA LĄDEM</p> <p>1. Stabilność i trwałość Miejsca pracy muszą być tak trwałe i solidnie zaprojektowane, urządzone, obsługiwane, nadzorowane i utrzymywane, aby mogły się oprzeć oddziaływającym na nie warunkom otoczenia. Ich konstrukcja i wytrzymałość musi być odpowiednia do sposobu użytkowania.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
18	<p>2. Organizacja i nadzór.</p> <p>2.1. Organizacja miejsc pracy.</p> <p>2.1.1. Miejsca pracy muszą być tak zaprojektowane, aby w razie niebezpieczeństwa zapewnić właściwą ochronę pracownikom. Miejsca pracy muszą być utrzymane w czystości, wszelkie niebezpieczne substancje muszą być usunięte lub kontrolowane, aby nie narażać bezpieczeństwa i zdrowia pracowników.</p> <p>2.1.2. Miejsca pracy muszą być zaprojektowane i urządzone zgodnie z zasadami ergonomii, tak aby</p>	\$45 r. bhp. akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	

	<p>pracownicy byli w stanie śledzić przebieg pracy na ich stanowisku.</p> <p>2.1.3. Miejsca szczególnie niebezpieczne muszą być wyraźnie oddzielone i muszą być wyposażone w znaki ostrzegawcze.</p>		
19	<p>2.2. Osoba odpowiedzialna.</p> <p>Dla każdego obsadzonego miejsca pracy musi być zawsze, w czasie gdy przebywają w nim pracownicy, wyznaczona przez pracodawcę odpowiedzialna osoba posiadająca umiejętności i kompetencje dla sprawowania tej funkcji, zgodnie z przepisami prawa krajowego i/lub Praktykami.</p> <p>Pracodawca może sam przejąć odpowiedzialność za miejsce pracy, jak to określa ust. 1, jeśli zgodnie z przepisami prawa krajowego i/lub praktykami posiada umiejętności i kompetencje wymagane dla sprawowania tej funkcji.</p>	art. 110 projektu, art. 52 – 58 projektu	
20	<p>2.3. Nadzór.</p> <p>Dla zapewnienia ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy pracownikom we wszystkich procesach pracy, musi być zapewniony nadzór przez osoby posiadające odpowiednie dla tej funkcji umiejętności i kompetencje, które zostały wyznaczone przez pracodawcę lub w jego imieniu działając, zgodnie z przepisami prawa krajowego i/lub praktykami.</p> <p>Pracodawca może osobiście podjąć się nadzoru, określonego w akapicie pierwszym, jeśli posiada odpowiednie dla tej funkcji umiejętności i kompetencje, zgodnie z przepisami prawa krajowego i/lub praktykami.</p>	art. 110 projektu, art. 52 – 58 projektu	
21	<p>2.4. Kompetentni pracownicy.</p> <p>Każde miejsce pracy musi dysponować, w czasie gdy przebywają w nim pracownicy, wystarczającą liczbą pracowników, którzy posiadają niezbędne kwalifikacje, doświadczenie i wykształcenie dla wykonywania powierzonych im zadań.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
22	<p>2.5. Informacje, instrukcje i szkolenia.</p> <p>W celu zapewnienia ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracy pracownicy powinni być odpowiednio informowani, otrzymywać instrukcje oraz odbywać szkolenia i dokształcać się.</p> <p>Pracodawca musi się upewnić, że pracownicy otrzymali</p>	§ 41 r. dhp, art. 110 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	

	zrozumiałe dla nich instrukcje, aby ani nie narażali swojego zdrowia i bezpieczeństwa, ani innych pracowników.		
23	<p>2.6. Instrukcje pisemne. Instrukcje pisemne określające zasady, których należy przestrzegać, aby zapewnić bezpieczeństwo i ochronę zdrowia pracowników oraz bezpieczne użytkowanie sprzętu muszą być sporządzone dla każdego miejsca pracy. Instrukcje te powinny zawierać informacje o użyciu sprzętu ratunkowego w razie wypadku, jak również o tym, jak zachować się w razie nagłego wypadku w pobliżu miejsca pracy.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
24	2.7. Bezpieczne metody pracy. Bezpieczne metody pracy muszą być stosowane w każdym miejscu pracy względnie przy wykonywaniu każdej czynności.	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
25	<p>2.8. Zezwolenia na pracę. O ile dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia tego wymaga, jest wprowadzany system zezwoleń na pracę dotyczący zarówno wykonywania prac niebezpiecznych, jak i wykonywania prac zazwyczaj niezwiązanych z ryzykiem, które w połączeniu z innymi procesami pracy mogą powodować poważne zagrożenie bezpieczeństwa pracy pracowników. Zezwolenia na pracę muszą być wydawane przez osobę za to odpowiedzialną przed rozpoczęciem pracy i muszą określać warunki, które muszą być spełnione i środki ostrożności, które muszą być wprowadzone przed pracą, w czasie pracy i po jej zakończeniu.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
26	<p>2.9. Regularne przeglądy środków bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. Pracodawca musi regularnie kontrolować podejmowane działania przedsięwzięte w celu zapewnienia ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, łącznie z systemem zarządzania ochroną zdrowia i bezpieczeństwa, aby stwierdzić, że istnieje zgodność z wymaganiami niniejszej dyrektywy.</p>	akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu	
27	<p>3. Sprzęt mechaniczny i elektryczny oraz instalacje. 3.1. Ogólnie. Sprzęt maszynowy i elektryczny musi być z należytym</p>		

<p>uwzględnieniem bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników jak również z uwzględnieniem innych postanowień tej dyrektywy i dyrektyw 89/392/EWG i 89/655/EWG wybrany, zainstalowany, obsługiwany i utrzymywany.</p> <p>Jeżeli sprzęt ten i instalacje są umieszczone w miejscu, gdzie istnieje lub może zaistnieć ryzyko pożaru lub wybuchu spowodowanego zapłonem gazu, oparów lub lotnych cieczy, to muszą one być specjalnie przystosowane do użycia w takich warunkach.</p> <p>Jeśli jest to konieczne sprzęt musi być zaopatrzony w odpowiednie urządzenia ochronne i systemy bezpieczeństwa.</p>	<p>art. 215 §1 kodeksu, § 51 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>28</p> <p>3.2. Postanowienia szczegółowe.</p> <p>Sprzęt mechaniczny i instalacje muszą być odpowiednio wytrzymałe, pozawione wad widocznych oraz odpowiednie do celu, dla którego mają być użyte.</p> <p>Sprzęt elektryczny i instalacje muszą być, odpowiednio do celu, dla którego mają być użyte, dobrze wymierzone i sprawne.</p>	<p>§ 57 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>29</p> <p>4. Konserwacja sprzętu</p> <p>4.1. Konserwacja ogólna.</p> <p>Należy określić odpowiedni plan przewidujący systematyczną kontrolę, konserwację i, gdzie będzie to właściwe, testowanie sprzętu mechanicznego i elektrycznego oraz instalacji.</p> <p>Wszystkie konserwacje, kontrole oraz testowanie jakiegokolwiek części instalacji lub sprzętu musi być wykonywane przez kompetentną osobę.</p> <p>Kontrole i testy muszą być sporządzane odpowiednio przechowywane.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>30</p> <p>4.2. Konserwowanie sprzętu ratowniczego.</p> <p>Odpowiedni sprzęt ratunkowy musi być utrzymywany w dobrym stanie i gotowy do natychmiastowego użycia.</p> <p>Przy przeprowadzaniu konserwacji sprzętu trzeba uwzględnić jego użytkowanie.</p>	<p>art. 120 ust. 5 i 6 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 122 ust. 1 projektu</p>	
<p>31</p> <p>5. Kontrola.</p> <p>Podczas robót wiertniczych musi być zapewniony odpowiedni sprzęt do kontroli otworów wiertniczych w celu ochrony przed wybuchami.</p> <p>Przy użyciu tego sprzętu trzeba wziąć pod uwagę</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

32	warunki panujące w otworach wiertniczych i warunki obsługi maszyn.		
33	<p>6. Ochrona przed szkodliwymi gazami i ryzykiem eksplozji.</p> <p>6.1. Muszą zostać przedsięwzięte środki mające na celu sprawdzenie obecności szkodliwych i/lub potencjalnie wybuchowych substancji w powietrzu oraz zmierzenie stężenia takich substancji.</p> <p>Automatyczne urządzenia monitorujące stale poziom stężenia gazu w określonych miejscach, automatyczne alarmy i urządzenia, automatycznie odcinające zasilanie instalacji elektrycznych i silników spalinowych muszą być zapewnione tam, gdzie takie wymagania stawia dokument bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.</p> <p>Jeżeli przewidziane są pomiary automatyczne, to mierzone wartości muszą być zapisane i przechowywane tak, jak przewidziane jest to w dokumencie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
33	<p>6.2. Ochrona przed szkodliwymi gazami.</p> <p>6.2.1. Tam, gdzie szkodliwe substancje zbierają się lub mogą się zbierać w powietrzu, muszą być przedsięwzięte odpowiednie środki, aby zapewnić zbieranie tych substancji u źródła ich wydzielenia i usuwanie ich.</p> <p>Odpowiedni system musi być zdolny do rozproszenia takich szkodliwych dla zdrowia substancji w taki sposób, aby nie narazić pracowników na ryzyko niebezpieczeństwa.</p> <p>6.2.2. Bez uszczerbku dla dyrektywy 89/656/EWG właściwy i w odpowiedniej ilości sprzęt do oddychania i reanimacji musi być dostępny w miejscach, gdzie pracownicy są narażeni na działanie szkodliwych dla zdrowia substancji zawartych w powietrzu.</p> <p>W takich wypadkach w danym miejscu pracy musi być obecna odpowiednia liczba pracowników przeszkolonych do użycia takiego sprzętu.</p> <p>Sprzęt ten musi być odpowiednio przechowywany i konserwowany.</p> <p>6.2.3. Tam gdzie występuje lub może wystąpić w powietrzu siarczek wodoru lub inne toksyczne gazy musi być dostępny kompetentnym władzom plan ochrony zawierający szczegółowy opis sprzętu ochronnego i podejmowanych środków zapobiegawczych.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

<p>34</p> <p>6.3. Zapobieganie ryzyku eksplozji.</p> <p>6.3.1 Muszą być przewidziane wszystkie konieczne środki, aby zapobiec powstawaniu i gromadzeniu się atmosfery wybuchowej.</p> <p>6.3.2. W miejscach, gdzie istnieje ryzyko eksplozji, muszą być podjęte wszystkie konieczne środki, aby zapobiec zapiłnieniu atmosfery wybuchowej.</p> <p>6.3.3. Musi być przygotowany plan zapobiegania eksplozjom zawierający szczegółowy opis sprzętu i środków, które należy przewidzieć.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>35</p> <p>7. Drogi i wyjścia ewakuacyjne.</p> <p>7.1. Drogi i wyjścia ewakuacyjne muszą być wolne od przeszkód i muszą prowadzić w możliwie najkrótszym czasie bezpośrednio na zewnątrz lub do bezpiecznego miejsca, bezpiecznego punktu zbiórki lub bezpiecznego punktu ewakuacji.</p> <p>7.2. W wypadku niebezpieczeństwa pracownicy muszą szybko i jak najbezpieczniej opuścić wszystkie stanowiska pracy.</p> <p>7.3. Ilość, rozmieszczenie i długość dróg i wyjść ewakuacyjnych zależy od użytkowania, wyposażenia i wymiarzenia miejsc pracy jak również od maksymalnej liczby pracowników przebywających w miejscu pracy.</p> <p>Miejsca zakwaterowania i pomieszczenia wypoczynkowe muszą posiadać przynajmniej dwa odrębne wyjścia ewakuacyjne, usytuowane jak najdalej od siebie i prowadzące do bezpiecznego miejsca, bezpiecznego punktu zbiórki lub bezpiecznego punktu ewakuacji.</p> <p>7.4. Drzwi wyjść ewakuacyjnych muszą otwierać się na zewnątrz względnie, jeżeli jest to niemożliwe, powinny być to drzwi przesuwane.</p> <p>Drzwi wyjść ewakuacyjnych powinny być zamknięte lub zamocowane w taki sposób, aby każda osoba, która potrzebuje użyć ich w wypadku niebezpieczeństwa mogła je łatwo i natchmiaś otworzyć.</p> <p>7.5. Drogi i wyjścia ewakuacyjne muszą być oznakowane zgodnie z wewnętrznymi przepisami państwowymi w celu realizacji postanowień dyrektywy 92/58/EWG 4 (4)</p> <p>7.6. Drzwi wyjść ewakuacyjnych nie mogą być zamknięte.</p> <p><u>Drogi i wyjścia ewakuacyjne jak również przejścia i drzwi</u></p>	<p>§ 7 i 9 r. dhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>prowadzące do nich nie muszą być zastawione przez jakiegokolwiek przedmioty, tak aby można było w każdej chwili i bez przeszkód z nich korzystać.</p> <p>7.7. Drogi i wyjścia ewakuacyjne wymagające oświetlenia muszą być zaopairzone w dodatkowe oświetlenie zabezpieczające o odpowiedniej mocy, na wypadek gdyby normalne oświetlenie zawiodło.</p>		
36	<p>8. Klimatyzacja zamkniętych miejsc pracy.</p> <p>8.1. W zamkniętych pomieszczeniach pracy musi być zapewniona wystarczająca ilość świeżego powietrza z uwzględnieniem stosowanych metod pracy oraz fizycznego obciążenia pracowników.</p> <p>Jeżeli używany jest system klimatyzacji, to musi on być utrzymany w dobrym stanie i być sprawny.</p> <p>Tam, gdzie jest to konieczne dla ochrony zdrowia pracowników, wszelkie usterki muszą być wskazywane przez urządzenie ostrzegawcze.</p> <p>8.2. Jeżeli stosuje się urządzenia klimatyzacyjne lub instalacje klimatyzacji mechanicznej, to urządzenia te muszą tak funkcjonować, aby pracownicy nie byli narażeni na przeciągi.</p> <p>Jakiegokolwiek osady lub zanieczyszczenia będące bezpośrednim zagrożeniem dla zdrowia pracowników poprzez zanieczyszczenie powietrza muszą być niezwłocznie usunięte.</p>	<p>§ 30 i 32 r. bhp</p> <p>§ 35, 37, 38 r. bhp</p>	
37	<p>9. Temperatura w pomieszczeniach.</p> <p>9.1. W godzinach pracy temperatura w pomieszczeniach, w których się pracuje musi być odpowiednia dla ludzi i uwzględniająca stosowane metody pracy i fizyczne obciążenie pracowników.</p> <p>9.2. Temperatura w pomieszczeniach wyczynkowych, pomieszczeniach dla personelu dyżurnego, pomieszczeniach sanitarnych, kantynach i gabinetach pierwszej pomocy musi być odpowiednia do specyficznego celu użytkowania, które spełniają te pomieszczenia.</p> <p>9.3. Okna, świetliki i szklane ścianki powinny pozwolić uniknąć nadmiernego nasłonecznienia miejsca pracy, mając na względzie rodzaj wykonywanej pracy i miejsce pracy.</p>	<p>§ 30 r. bhp</p> <p>§ 29 ust. 3 r. bhp</p>	

<p>38</p> <p>10. Podłogi, ściany, sufity i dachy pomieszczeń.</p> <p>10.1. Podłogi w miejscu pracy nie mogą posiadać niebezpiecznych wybrzuszeń, dziur lub spadków, muszą być umocowane stabilnie i nie mogą być śliskie.</p> <p>Miejsca pracy na terenie których znajdują się stanowiska pracy muszą posiadać odpowiednią izolację cieplną, dostosowaną do rodzaju wykonywanej pracy fizycznej pracowników.</p> <p>10.2. Aby utrzymać odpowiednie standardy czystości powierzchni podłóg, ścian i sufitów w pomieszczeniach muszą być takie, by można je było czyścić i odnawiać.</p> <p>10.3. Ściany przezroczyście lub półprzezroczyście a zwłaszcza ścianki ze szkła w pomieszczeniach lub w pobliżu miejsc pracy oraz ciągów komunikacyjnych muszą być wyraźnie oznakowane i wykonane z bezpiecznego materiału lub oddalone od takich miejsc lub ulic by, zapobiec wypadkom w związku z zetknięciem się pracownika z taką ścianą lub skałeczenia się, gdyby ściana się rozbiła.</p> <p>10.4. Wejście na dachy wykonane ze zbyt mało wytrzymałych materiałów jest możliwe tylko wtedy, gdy dostarczony jest odpowiedni sprzęt, który gwarantuje, że praca odbywa się w bezpieczny sposób.</p>	<p>§ 16 r. bhp</p>	
<p>39</p> <p>11. Naturalne i sztuczne oświetlenie.</p> <p>11.1. W każdym miejscu pracy musi być zapewnione oświetlenie odpowiednie do zapewnienia ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników.</p> <p>11.2. Miejsca pracy na ile to tylko możliwe muszą mieć zapewnione naturalne oświetlenie oraz biorąc pod uwagę warunki klimatyczne, oświetlenie sztuczne odpowiednie do ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników.</p> <p>11.3. Instalacje oświetleniowe w pomieszczeniach, w których się pracuje i w przejściach komunikacyjnych muszą być zainstalowane w taki sposób, by nie stanowiły niebezpieczeństwa dla pracowników.</p> <p>11.4. Miejsca pracy, w których pracownicy są specjalnie narażeni na niebezpieczeństwo w wypadku awarii głównego oświetlenia muszą być wyposażone w dodatkowe zabezpieczające oświetlenie o wystarczającej intensywności.</p> <p>11.5. Instalacje oświetleniowe muszą być zaprojektowane w taki sposób, aby miejsca kontroli</p>	<p>§ 10, 25 - 29 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

		<p>pracy, drogi ewakuacyjne, miejsca załadunku i miejsca niebezpieczne były dobrze oświetlone. Tam gdzie miejsca pracy są wykorzystywane tylko sporadycznie, wymaganie, o którym mowa w ust. 1 odnosi się tylko do tego czasu, w którym obecni są tam pracownicy.</p>
40	<p>12. Okna i świetliki w pomieszczeniach. 12.1. Okna, świetliki i urządzenia wentylacyjne, które mają być otwierane, zamykane, przestawiane lub zabezpieczone, muszą być tak zaprojektowane, by możliwe było bezpieczne przeprowadzanie tych działań. Nie mogą być tak usytuowane, by w przypadku gdyby były otwarte, stanowiły zagrożenie dla pracowników. 12.2. Mycie okien i świetlików musi być bezpieczne.</p>	<p>§29 ust. 4 r. bhp §29 ust. 2 r. bhp</p>
41	<p>13. Drzwi i bramy. 13.1. Rozmieszczenie, ilość i rozmiar drzwi i bram oraz materiały używane do ich konstrukcji muszą być stosowne do rodzaju i sposobu użytkowania pomieszczeń i przestrzni. 13.2. Drzwi przezroczyste muszą być oznakowane na wysokości oczu. 13.3. Drzwi i bramy wahadłowe muszą być przezroczyste lub zawierać przezroczyste okna. 13.4. Jeżeli przezroczyste lub półprzezroczyste powierzchnie w drzwiach lub bramach nie są wykonane z bezpiecznych materiałów i jeśli istnieje niebezpieczeństwo skaleczenia pracowników podczas ich rozbiegania, to powierzchnie te muszą być odpowiednio zabezpieczone przed zbiegiem. 13.5. Drzwi przesuwane muszą być zabezpieczone przed wylamaniem i niespodziewanym wypadnięciem. 13.6. Drzwi i bramy, które otwierają się do góry muszą być zabezpieczone przed niespodziewanym wypadnięciem. 13.7. Drzwi na drogach ewakuacyjnych muszą być odpowiednio oznakowane. Drzwi te muszą się w każdym momencie i bez specjalnej pomocy otwierać od środka. Tak długo, jak pracownicy przebywają na swoich</p>	<p>§ 22 ust. 1 r. bhp § 22 ust. 7 r. bhp § 22 ust. 6 r. bhp § 24 ust. 1 r. bhp § 22 ust. 3 r. bhp</p>

	<p>stanowiskach pracy, musi być możliwe otwarcie tych drzwi.</p> <p>13.8. W bezpośrednim pobliżu bram, które przeznaczone są przeważnie dla ruchu, muszą znajdować się ciągle dostępne i dobrze widoczne oraz oznakowane drzwi dla ruchu przechodniów, chyba, że przejście to jest dla przechodniów bezpieczne.</p> <p>13.9. Drzwi i bramy mechaniczne muszą funkcjonować bez narażania pracowników na jakiegokolwiek ryzyko. Muszą być zaopatrzone w dobrze rozpoznawalne i łatwo dostępne urządzenia wyłączające i jeśli w przypadku awarii prądu nie otwierają się automatycznie, powinna istnieć możliwość ich ręcznego otwarcia.</p> <p>13.10. Tam gdzie używa się tańcuchów lub innych podobnych mechanizmów, by uniemożliwić wejście do danego miejsca, znaki zakazu lub ostrzeżenia powinny być dobrze widoczne i odpowiednio rozpoznawalne.</p>	<p>§ 22 ust. 9 r. bhp</p>	
42	<p>14. Drogi komunikacyjne.</p> <p>14.1. Niezbędne jest, by do miejsca pracy można było się bezpiecznie dostać i w nagłym wypadku opuścić je szybko i bezpiecznie.</p> <p>14.2. Drogi komunikacyjne łącznie ze schodami, mocno przymocowanymi drabinami i rampami ładowniczymi muszą być tak wymierzone i rozmieszczone, aby zapewnić łatwo dostępny i bezpieczny ruch dla pieszych lub pojazdów, tak, aby nie narazić pracowników zatrudnionych w pobliżu tych dróg na niebezpieczeństwo.</p> <p>14.3. Drogi przeznaczone dla ruchu pieszego i/lub towarowego muszą być wymierzone zgodnie z liczbą potencjalnych użytkowników i rodzajem przedsiębiorstwa. Jeżeli na tych drogach odbywa się ruch środkami transportu, to muszą być zapewnione wystarczające bezpieczne przejścia dla pieszych.</p> <p>14.4. Drogi komunikacyjne dla pojazdów muszą znajdować się w odpowiednim odstępie od drzwi, bram, dróg dla pieszych, przejść i wyjść prowadzących schodami.</p> <p>14.5. Ograniczenia komunikacyjne muszą być wyraźnie oznakowane, by zapewnić ochronę i bezpieczeństwo pracowników</p>	<p>§ 4 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
43	<p>15. Strefy niebezpieczne.</p>		

	<p>15.1. Jeżeli w miejscu pracy znajdują się strefy niebezpieczne, w których, ze względu na rodzaj pracy, istnieje ryzyko upadku pracownika i/lub przedmiotów, strefy te muszą być wyposażone, w najszerszym możliwym zakresie, w urządzenia uniemożliwiające wstęp pracownikom nieupoważnionym.</p> <p>15.2. W celu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników, którzy mają upoważnienie wstępu do stref niebezpiecznych, muszą być przedsięwzięte odpowiednie środki.</p> <p>15.3. Strefy niebezpieczne muszą być wyraźnie oznakowane.</p>	<p>§ 6 ust. 1 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
44	<p>16. Wymiary pomieszczeń i ich kubatura, swoboda poruszania się na stanowisku pracy.</p> <p>16.1. Pomieszczenia do pracy muszą mieć wystarczającą powierzchnię, wysokość jak również kubaturę, tak by pracownicy mogli wykonywać swoją pracę bez narażenia swojego zdrowia czy samopoczucia.</p> <p>16.2. Powierzchnia pomieszczeń będąca do dyspozycji pracowników musi pozwalać pracownikom na odpowiednio swobodne poruszanie się i umożliwiać im bezpieczne wykonywanie ich pracy.</p>	<p>§ 19 r. bhp</p>	
45	<p>17. Pomieszczenia dla pracowników służące wypoczynkowi w czasie przerw.</p> <p>17.1. Tam, gdzie bezpieczeństwo i ochrona zdrowia pracowników tego wymaga, głównie ze względu na rodzaj wykonywanej czynności lub obecność większej niż określonej większej granicy liczby pracowników, pracownicy muszą mieć zapewnione łatwo dostępne pomieszczenie wypoczynkowe.</p> <p>To postanowienie nie dotyczy pracowników zatrudnionych w biurach lub podobnych pomieszczeniach pracy zapewniających odpowiedni wypoczynek w czasie przerw.</p> <p>17.2. Pomieszczenia wypoczynkowe muszą być wystarczająco duże i wyposażone w odpowiednią liczbę stołów i krzeseł z oparciami w ilości wystarczającej dla przebywających tam pracowników.</p> <p>17.3. W pomieszczeniach wypoczynkowych muszą być wprowadzone odpowiednie zarządzenia, by ochronić osoby niepalące przed niewygoda związaną z wdychaniem dymu papierosowego.</p>	<p>§ 20 r. bhp</p> <p>rozdział 6 zał. r. bhp</p>	

	<p>17.4. Jeżeli w pracy występują regularne i częste przerwy i nie ma pomieszczenia wypoczynkowego, wówczas muszą być zapewnione inne pomieszczenia, w których pracownicy mogą przebywać w czasie przerw, szczególnie tam, gdzie jest to wymagane dla zapewnienia im bezpieczeństwa lub ochrony zdrowia. W pomieszczeniach tych muszą być wprowadzone odpowiednie zarządzenia, by chronić osoby niepalące przed niewygodą związaną z wdychaniem dymu papierosowego.</p>		
46	<p>18. Miejsca pracy znajdujące się na zewnątrz.</p> <p>18.1. Znajdujące się na zewnątrz miejsca pracy, drogi komunikacyjne i pozostałe miejsca bądź urządzenia, w których przebywają pracownicy podczas wykonywania pracy, muszą być tak urządzone, by umożliwić bezpieczny ruch pojazdów i pieszych.</p> <p>18.2. Miejsca pracy znajdujące się na zewnątrz muszą być wyposażone w odpowiednie sztuczne oświetlenie, jeśli światło dzienne jest niewystarczające.</p> <p>18.3. Jeżeli pracownicy zatrudnieni są w miejscach pracy na zewnątrz, to ich miejsca pracy muszą, w najszerszym możliwym zakresie, być zorganizowane w taki sposób, aby pracownicy:</p> <p>a) byli chronieni przed złymi warunkami pogodowymi i, w razie potrzeby, przed spadającymi przedmiotami;</p> <p>b) nie byli poddani ani niekorzystnemu działaniu hałasu, ani takim szkodliwym czynnikom zewnętrznym jak: gazy, opary czy pył.</p> <p>c) mogli szybko opuścić miejsce pracy w wypadku zagrożenia, lub mogli otrzymać szybką pomoc,</p> <p>d) nie mogli pośliznąć się czy upaść.</p>	<p>§ 4 ust. 1 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
47	<p>19. Kobiety ciężarne i matki karmiące.</p> <p>Kobiety ciężarne i matki karmiące muszą mieć możliwość położenia się i odpoczynku w przystosowanych do tego warunkach.</p>	<p>art.187 §1 kodeksu</p>	
48	<p>20. Pracownicy niepełnosprawni.</p> <p>Miejsca pracy muszą być w danym wypadku tak urządzone, by uwzględniały potrzeby pracowników niepełnosprawnych.</p> <p>To postanowienie dotyczy w szczególności drzwi, przejść komunikacyjnych, klatek schodowych, pryszniców,</p>	<p>§ 48 r. bhp</p>	

49	<p>umywalni, toalet i stanowisk pracy używanych lub zajmowanych bezpośrednio przez osoby niepełnosprawne.</p>	<p>CZEŚĆ B</p> <p>SPECJALNE MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE SEKTORÓW POŁOŻONYCH NA LĄDZIE</p> <p>1. Wykrywanie pożaru i jego zwalczanie.</p> <p>1.1. Bez względu na to, gdzie miejsca pracy zostały zaprojektowane, wyposażone, oddane do eksploatacji, obsługiwane czy utrzymywane, muszą być przedsięwzięte odpowiednie kroki, by zapobiec powstawaniu pożaru i rozprzestrzenianiu się ognia ze źródeł zapalnych określonych w dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.</p> <p>Na wypadek pożaru trzeba przyjąć postanowienia dotyczące szybkiego i skutecznego zwalczania ognia.</p> <p>1.2. Miejsca pracy muszą być wyposażone w odpowiednie urządzenia gaśnicze a jeśli to konieczne w urządzenia wykrywające ogień i systemy alarmowe.</p> <p>1.3. Nieautomatyczny sprzęt przeciwpożarowy musi być łatwo dostępny i prosty w użyciu i w miarę potrzeby chroniony przed zniszczeniem.</p> <p>1.4. Szczegółowy plan ochrony przeciwpożarowej w celu wykrywania i zwalczania ognia określający środki zapobiegawcze, które mają być przedsięwzięte zgodnie z art. 3, 4, 5 i 6 niniejszej dyrektywy w celu wykrywania i zwalczania ognia, musi być przechowywany na terenie miejsca pracy.</p> <p>1.5. Sprzęt pożarniczy musi być oznakowany zgodnie z wewnętrznymi przepisami prawa krajowego w celu zastosowania dyrektywy 92/58/EWG.</p> <p>Takie oznakowania muszą być trwałe i umieszczone w odpowiednich miejscach.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
50	<p>2. Zdalne sterowanie w sytuacjach zagrożenia.</p> <p>W sytuacjach określonych w dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i higieny, pewien sprzęt musi nadawać się do zdalnego sterowania w nagłych wypadkach w odpowiednich miejscach.</p> <p>W skład takiego sprzętu muszą wchodzić systemy izolacji i obniżenia ciśnienia, dotyczące otworów wiertniczych i instalacji rur.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>		
51	<p>3. Łączność ogólna i w nagłych wypadkach.</p>			

<p>3.1. W przypadkach, które określa dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia każde miejsce pracy, w którym przebywają pracownicy, powinno posiadać następujące wyposażenie:</p> <p>a) akustyczno-optyczny system przenoszący sygnał alarmowy do każdej części obsadzonego miejsc pracy, o ile jest to konieczne;</p> <p>b) akustyczny system wydający wyraźnie słyszalny sygnał we wszystkich częściach instalacji, w których często przebywają pracownicy.</p> <p>3.2. W stosownych miejscach muszą być przewidziane urządzenia wywołujące alarm.</p> <p>3.3. Jeśli pracownicy przebywają w zwykłe nie obsadzonych miejscach pracy, to w takich miejscach musi znajdować się odpowiedni system komunikacyjny.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>52</p> <p>4. Miejsca zbiórek i lista nazwisk.</p> <p>W przypadkach, które określa dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, muszą być przewidziane bezpieczne miejsca zbiórek, prowadzona lista nazwisk pracowników i przeprowadzane niezbędne działania.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>53</p> <p>5. Sprzęt ratowniczy i ewakuacyjny.</p> <p>5.1. Pracownicy muszą być przeszkoleni w odpowiednich działaniach, które należy podjąć w nagłych wypadkach.</p> <p>5.2. Sprzęt ewakuacyjny musi być zawsze gotowy do użycia i znajdować się w stosownych i łatwo dostępnych miejscach.</p> <p>5.3. Tam, gdzie wyjścia ewakuacyjne są utrudnione oraz w przypadkach faktycznego lub przypuszczalnego braku powietrza niezbędnego do oddychania musi być dostępny w miejscu pracy kompletny sprzęt ratunkowy gotowy do natychmiastowego użycia.</p>	<p>akty wykonawcze przewidziane do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu i art. 122 ust. 1 projektu</p>	
<p>54</p> <p>6. Szkolenia BHP.</p> <p>We wszystkich obsadzonych miejscach pracy muszą odbywać się w regularnych odstępach czasu szkolenia w zakresie BHP.</p> <p>Głównym celem tych ćwiczeń jest przeszkolenie i sprawdzenie umiejętności pracowników, którym w razie nagłego wypadku przydzielone zostają zadania, które wymagają podjęcia natychmiastowych działań i obsługi sprzętu ratowniczego, biorąc pod uwagę kryteria</p>	<p>art. 110 projektu, art. 120 ust. 4 projektu, akty wykonawcze przewidziane do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu i art. 122 ust. 1 projektu</p>	

	<p>ustanowione w dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, określonym w pkt. 1.1.</p> <p>W miarę potrzeb pracownicy, którym przydzielono takie zadania muszą być również przeszkoleni w sposobie prawidłowego posługiwania się tym sprzętem.</p>		
55	<p>7. Urządzenia sanitarne.</p> <p>7.1. Przebieralnie i szafy ubraniowe.</p> <p>7.1.1. Pracownikom muszą być zapewnione odpowiednie pomieszczenia do przebierania się, jeśli ze względu na ich pracę muszą oni nosić specjalne ubrania robocze, a z powodów zdrowotnych lub moralnych nie mogą oni przebierać się w innych pomieszczeniach.</p> <p>Przebieralnie muszą być łatwo dostępne i muszą być odpowiedniej wielkości i wyposażone w miejsca do siedzenia.</p> <p>7.1.2. Przebieralnie muszą być odpowiednich wymiarów i muszą być wyposażone w meble, w których w czasie pracy każdy pracownik mógłby bezpiecznie przechowywać swoje ubrania.</p> <p>Jeżeli okoliczności tego wymagają (np. kontakt z niebezpiecznymi substancjami, wilgoć, zanieczyszczenia), szafy na ubrania robocze muszą być oddzielone od szaf na ubrania prywatne.</p> <p>Konieczne jest stworzenie możliwości wysuszenia mokrych ubrań roboczych.</p> <p>7.1.3. Konieczne jest umożliwienie mężczyznom i kobietom korzystanie z oddzielnych przebieralni lub korzystanie z tych samych, ale w różnych odstępach czasu.</p> <p>7.1.4. Jeżeli nie ma konieczności zapewnienia przebieralni zgodnie z postanowieniami zawartymi w pkt. 7.1.1, każdy pracownik musi mieć zapewnione miejsce do przechowywania swoich ubrań.</p>	<p>rozdział 2 zał. 3 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
56	<p>7.2. Prysznic i umywalnie.</p> <p>7.2.1. Pracownicy muszą mieć możliwość korzystania z wystarczającej ilości odpowiednich pryszniców, jeżeli wymaga tego charakter pracy lub względy zdrowotne.</p> <p>Konieczne jest umożliwienie mężczyznom i kobietom korzystanie z oddzielnych pryszniców lub korzystanie z tych samych, ale w różnych odstępach czasu.</p> <p>7.2.2. Prysznicze muszą być wystarczająco przestronne, aby każdy pracownik mógł umyć się bez przeszkód w</p>	<p>rozdział 3 zał. 3 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

<p>stosownych warunkach higienicznych.</p> <p>W prysznicach musi być zimna i gorąca woda bieżąca.</p> <p>7.2.3. W przypadku gdy nie ma obowiązku urządzenia pryszniców, zgodnie z pkt. 7.2.1. akapit pierwszy, muszą być zapewnione w pobliżu stanowisk pracy i przebieralni w wystarczającej ilości i odpowiednio dostosowane umywalnie z zimną i gorącą wodą bieżącą.</p> <p>Takie umywalnie muszą być oddzielne dla mężczyzn i dla kobiet lub oddzielnie używane, jeżeli wymagają tego względy moralne.</p> <p>7.2.4. Jeśli pomieszczenia, w których znajdują się prysznice, umywalnie i przebieralnie są od siebie oddzielone, to musi istnieć możliwość swobodnego poruszania się między nimi.</p>		
<p>57</p> <p>7.3. Toalety i umywalki.</p> <p>W pobliżu stanowisk pracy muszą być pracownikom zapewnione pomieszczenia wypoczynkowe, przebieralnie, prysznice względnie umywalnie oraz specjalne pomieszczenia z wystarczającą ilością toalet i umywalk.</p> <p>Należy przewidzieć oddzielne ubikacje lub ich oddzielne użytkowanie przez kobiety i mężczyzn.</p>	<p>rozdział 4 zał. 3 r. bhp, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
<p>58</p> <p>8. Gabinety i sprzęt pierwszej pomocy.</p> <p>8.1. Sprzęt pierwszej pomocy musi odpowiadać rodzajowi wykonywanej pracy.</p> <p>Musi być przewidziany przynajmniej jeden lub kilka gabinetów pierwszej pomocy.</p> <p>W tych pomieszczeniach muszą być wywieszone dobrze widoczne instrukcje, dotyczące pierwszej pomocy przy wypadkach.</p> <p>8.2. Gabinety pierwszej pomocy muszą być wyposażone w niezbędny sprzęt i materiały do udzielania pierwszej pomocy a osoby noszące nosze z chorymi muszą mieć do nich łatwy dostęp.</p> <p>Pomieszczenia te muszą być zgodnie z przepisami prawa krajowego, w celu zastosowania dyrektywy 92/58/EWG.</p> <p>8.3. Oprócz tego wyposażenie pierwszej pomocy musi być dostępne we wszystkich miejscach, w których wymagają tego warunki pracy.</p> <p>Miejsca przechowywania sprzętu muszą być odpowiednio oznakowane i łatwo dostępne.</p>	<p>§ 44 r. bhp</p>	

59	<p>8.4. W celu natychmiastowego użycia sprzętu pierwszej pomocy musi być przeszkolona odpowiednia liczba pracowników.</p> <p>9. Drogi komunikacyjne. Jeżeli na teren przedsiębiorstwa będą wjeżdżały samochody, to muszą być ustalone odpowiednie przepisy ruchu drogowego.</p>		
60	<p>CZĘŚĆ C SPECJALNE MINIMALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW POŁOŻONYCH POZA ŁĄDEM</p> <p>1. Uwagi wstępne Bez uszczerbku dla postanowień art. 3 ust. 2 pracodawca, który zgodnie z ustawodawstwem krajowym i/lub praktykami jest odpowiedzialny za miejsce pracy, o którym mowa w części C, musi zagwarantować, że dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia wykazuje, że zostały podjęte wszystkie niezbędne kroki, by chronić bezpieczeństwo i zdrowie pracowników w sytuacjach codziennych i krytycznych. W tym celu dokument ten musi odpowiadać następującym wymaganiom: a) w tym dokumencie muszą być dokładnie określone szczególne źródła niebezpieczeństwa, które związane są z miejscem pracy, z uwzględnieniem innych towarzyszących temu działań, które mogłyby doprowadzić do wypadków i mieć groźne konsekwencje dla bezpieczeństwa i zdrowia pracowników; b) zawierając szacunek ryzyka niebezpieczeństwa biorąc pod uwagę szczególne źródła niebezpieczeństwa, określone pod lit. a); c) powinien wykazać, że przedsięwzięto odpowiednie środki ostrożności, by uniknąć wypadków, określonych w ust. 1 lit. a), by ograniczyć ich ilość i umożliwić skuteczną i kontrolowaną ewakuację miejsc pracy w sytuacjach zagrożenia; d) musi wykazać, że system zarządzania jest zgodny z postanowieniami dyrektywy 89/391/EWG i niniejszej dyrektywy, zarówno w sytuacjach codziennych, jak i w nagłych wypadkach. 1.2. Pracodawca powinien przestrzegać procedur i zarządzeń ustanowionych w dokumencie dotyczącym</p>	<p>§ 66 r. bhp</p> <p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

<p>Bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w czasie planowania i przeprowadzania wszystkich istotnych zmian, podlegających niniejszej dyrektywie.</p> <p>1.3. Różni pracodawcy, którzy są odpowiedzialni za poszczególne miejsca pracy powinni ze sobą współpracować tam, gdzie jest to właściwe, przy przygotowaniu dokumentów dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz podejmowaniu niezbędnych kroków mających na celu zagwarantowanie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.</p>		
<p>61 Wykrywanie ognia i walka z pożarem.</p> <p>2.1. Zgodnie z dokumentem dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, określonym w pkt. 1.1, muszą być przedsięwzięte odpowiednie środki bezpieczeństwa do ochrony przed wywołaniem ognia, jego rozprzestrzenianiem się, jak również powinny być przedsięwzięte kroki do jego wykrywania i zwalczania.</p> <p>Tam, gdzie jest to właściwe, powinny być postawione ścianki ochronne przed ogniem, by zapobiec rozszerzaniu się ognia dzięki oddzieleniu zajętych pożarem miejsc.</p> <p>2.2. Odpowiedni system wykrywania ognia i ochrony przeciwpożarowej, systemy do walki z ogniem oraz systemy alarmowe muszą być zapewnione we wszystkich miejscach pracy stosownie do ryzyka określonego w dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, o którym mowa w pkt 1.1.</p> <p>Systemy te mogą w szczególności obejmować:</p> <ul style="list-style-type: none"> - systemy wykrywania ognia, - alarmy pożarowe, - przewody przeciwpożarowe, - hydranty i węże przeciwpożarowe, - systemy przeciwpowodziowe i sieć rur dla strumieni wodnych, - automatyczne instalacje gaśnicze, - urządzenia, które wykorzystują gazy gaśnicze, - urządzenia, które wykorzystują pianę gaśniczą, - gaśnice przenośne, - wyposażenie pożarnicze. <p>2.3. Nieautomatyczny sprzęt pożarniczy musi być łatwo dostępny, prosy w użyciu i w miarę potrzeby, zabezpieczony przed uszkodzeniem.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>2.4. Plan ochrony przeciwpożarowej opisujący środki bezpieczeństwa, które muszą być podjęte w celu ochrony przed ogniem, wykrywania ognia i walki z pożarem musi znajdować się w miejscu pracy.</p> <p>2.5. Systemy działające w sytuacjach krytycznych muszą być oddzielnie uporządkowane lub w inny sposób chronione przed uszkodzeniem, aby w razie wypadku były sprawne i gotowe do użycia.</p> <p>Tam, gdzie jest to właściwe, takie systemy mają występować w podwójnej liczbie.</p> <p>2.6. Sprzęt ten musi być oznakowany zgodnie z przepisami prawa krajowego, w celu zastosowania dyrektywy 92/58/EWG.</p> <p>Takie oznakowanie musi być trwałe i umieszczone w odpowiednich miejscach.</p>		
62	<p>3. Zdalne sterowanie w nagłych wypadkach.</p> <p>3.1. Jeżeli dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, określony w pkt. 1.1 tego wymaga, musi być przewidziany system zdalnego sterowania na wypadek sytuacji alarmowych.</p> <p>System taki musi dysponować zdolnymi do pracy stanowiskami kontrolnymi, usytuowanymi w odpowiednich miejscach, które mogą być użyte na wypadek sytuacji alarmowej, o ile to konieczne, system ten powinien dysponować również stanowiskami kontrolnymi w bezpiecznych miejscach zbiórek i obszarach ewakuacji.</p> <p>3.2. W taki zdalnie sterowany sprzęt, określony w pkt 3.1, muszą być wyposażone przynajmniej systemy klimatyzacji i, w związku z eksplozją, systemy alarmowego wyłączenia urządzeń, urządzenia zapobiegające wydostawaniu się łatwopalnych cieczy i gazów jak również stanowiące ochronę przeciwpożarową i kontrolujące otwory wiertnicze.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
63	<p>4. Łączność zwykła i w sytuacjach alarmowych.</p> <p>4.1. Zgodnie z dokumentem dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, określonym w pkt 1.1, w każdym obsadzonym miejscu pracy muszą znajdować się następujące urządzenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akustyczno-optyczny system wysyłający sygnał alarmowy do każdego obsadzonego miejsca pracy, gdy 	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

<p>Tylko zaisiniuje taka koniecznošć.</p> <ul style="list-style-type: none"> - system akustyczny, który we wszystkich miejscach instalacji, w których często przebywają pracownicy jest dobrze słyszalny, - system zdolny do utrzymania łączności z ładem i służbami ratunkowymi; 4.2. Te systemy muszą być gotowe do pracy na wypadek alarmu. <p>System akustyczny musi być uzupełniony systemami łączności, które nie są zależne od podatnych na uszkodzenie źródeł zasilania.</p> <p>4.3. W odpowiednich miejscach muszą być przewidziane urządzenia wywołujące alarm.</p> <p>4.4. Jeśli pracownicy przebywają w zazwyczaj nieobsadzonych miejscach pracy, to, odpowiednio do okoliczności, w takich miejscach musi znajdować się odpowiedni system komunikacyjny.</p>		
<p>64</p> <p>5. Miejsca zbiórek i lista nazwisk.</p> <p>5.1. Muszą być przewidziane odpowiednie kroki, aby miejsca ewakuacji i bezpieczne miejsca zbiórek były chronione przed wysoką temperaturą, dymem i, zależnie od możliwości, przed skutkami eksplozji. Wyjścia ewakuacyjne prowadzące do miejsc ewakuacji i punktów zbiórek, jak również od tych miejsc wychodzące wyjścia ewakuacyjne nie mogą być zablokowane.</p> <p>Przedsięwzięte kroki muszą zapewnić ochronę pracowników przez wystarczająco długi okres czasu, aby umożliwić bezpieczną ewakuację, i w miarę potrzeby zorganizować i przeprowadzić bezpieczną ewakuację lub akcję ratunkową.</p> <p>5.2. Jeżeli dokument dotyczący bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, określony w pkt 1.1 tego wymaga, to jedno z bezpiecznych miejsc, określonych w pkt 5.1, musi być zaopatrzone w odpowiednie urządzenia, aby umożliwić zdalne sterowanie systemów wymienionych w części C, pkt. 3 i systemów łączności z ładem i służbami ratunkowymi.</p> <p>5.3. Bezpieczne punkty zbiórek i miejsca ewakuacji muszą być łatwo dostępne z miejsc zakwaterowania i pracy.</p> <p>5.4. Lista z nazwiskami pracowników przypisanych do każdego bezpiecznego miejsca zbiórki musi być na</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	<p>226</p>

	<p>bieżąco prowadzona i wywieszana.</p> <p>5.5. Lista z nazwiskami osób, którym przydzielono specjalne zadania na wypadek zaistnienia sytuacji alarmowej, musi być sporządzona i wywieszana w odpowiednich miejscach na terenie zakładu pracy.</p> <p>Nazwiska tych osób muszą być zanotowane w pisemnych instrukcjach, określonych w części A, pkt 3.6.</p>		
65	<p>Urządzenia ewakuacyjne i ratunkowe.</p> <p>6.1. Pracownicy muszą być przeszkoleni w odpowiednich działaniach, które należy podjąć w nagłych wypadkach.</p> <p>Obok ogólnego szkolenia na wypadek zaistnienia sytuacji alarmowej pracownicy muszą przejść szkolenia związane ze specyfiką ich miejsca pracy, które powinny być określone w dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, zgodnie z pkt 1.1.</p> <p>6.2. Pracownicy muszą przejść odpowiednie szkolenie dotyczące technik utrzymania się przy życiu w ciężkich warunkach, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, określonym w pkt 1.1.</p> <p>6.3. Odpowiednie i wystarczające możliwości ewakuacji w razie wypadków oraz możliwości ucieczki bezpośrednio w kierunku morza muszą być zapewnione w każdym miejscu pracy.</p> <p>6.4. Należy sporządzić plan awaryjny dotyczący ratownictwa morskigo i ewakuacji miejsca pracy.</p> <p>Ten plan, który opiera się na postanowieniach dokumentu dotyczącego bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, określonego w pkt. 1.1, musi przewidywać możliwość użycia statków czekających w gotowości oraz helikopterów, a także zawierać kryteria dotyczące pojemności i czasu interwencji łodzi i helikopterów.</p> <p>Wymagany czas interwencji musi być podany w dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.</p> <p>Statki czekające w pogotowiu muszą być tak zaprojektowane i wyposażone, by spełniały wymagania działań ewakuacyjnych i ratunkowych.</p> <p>6.5. Do podstawowych wymagań, które musi spełniać każda łódź ratunkowa, tratwa ratunkowa, pława ratunkowa, kamizelka ratunkowa, należy:</p>	<p>art. 110 projektu, akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - odpowiednie dostosowanie i wyposażenie w celu utrzymania przy życiu przez wystarczająco długi czas, - wystarczająca liczba dla wszystkich przewidzianych pracowników, - dostosowanie do miejsca pracy, - poprawna konstrukcja z odpowiednich materiałów, z uwzględnieniem funkcji ratowania życia oraz warunki, w których mogą być używane i przechowywane w stanie gotowości, - jaskrawe kolory dla sprzętu i konstrukcji, dzięki którym użytkownik mógłby zwracać na siebie uwagę służb ratunkowych. <p>6.6. Odpowiedni sprzęt ratunkowy musi być gotowy do natychmiastowego użycia.</p>		
<p>66</p> <p>7. Szkolenia BHP.</p> <p>W miejscach pracy, w których zazwyczaj przebywają pracownicy, muszą odbywać się w regularnych odstępach ćwiczenia z zakresu BHP, w których:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wszyscy pracownicy, którym przydzielono konkretne zadania, włączając w to użycie lub obsługę sprzętu ratunkowego są szkoleni a wykonywane przez nich zadania są kontrolowane, z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w dokumencie dotyczącym bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, określonym w pkt 1.1, jeśli jest to właściwe pracownicy muszą być również przeszkoleni w zasadach prawidłowego użycia i obsługi tego wyposażenia, - cały sprzęt ratowniczy, który jest w użyciu w czasie szkoleń powinien być kontrolowany, oczyszczany i, jeżeli to konieczne, uzupełniany lub wymieniany i cały przy tym przenośny sprzęt powinien być przeniesiony do miejsc, w których jest zazwyczaj przechowywany, - rodzaje ratunkowe muszą być dokładnie sprawdzane. 	<p>art. 110 projektu, art. 120 ust. 4 projektu, akty wykonawcze przewidziane do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu i art. 122 ust. 1 projektu</p>	
<p>67</p> <p>8. Sprzęt sanitarny.</p> <p>8.1. Przebieralnie i szafy na ubrania.</p> <p>8.1.1. Pracownikom muszą być zapewnione odpowiednie przebieralnie, jeżeli podczas wykonywania ich pracy muszą nosić specjalne ubrania robocze i z przyczyn zdrowotnych lub moralnych nie mogą przebierać się w innych pomieszczeniach.</p> <p>Przebieralnie muszą być łatwo dostępne, odpowiedniej</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>wielkości i muszą być wyposażone w siedzenia.</p> <p>8.1.2. Przebieralnie muszą być wystarczająco duże i wyposażone w zamykające się szafki na ubrania, w których w czasie godzin pracy każdy pracownik mógłby przechowywać swoje ubrania.</p> <p>Jeżeli wymagają tego okoliczności (np. obecność niebezpiecznych substancji, wilgoć, zanieczyszczenia), szafy na ubrania robocze muszą być oddzielone od szaf na ubrania prywatne.</p> <p>Niezbędne jest umożliwienie wysuszenia mokrych ubrań roboczych.</p> <p>8.1.3. Powinno być przewidziane korzystanie z oddzielnych przebieralni dla mężczyzn i kobiet lub niezależne użytkowanie tych samych.</p> <p>8.1.4. Jeżeli nie przewiduje się przebieralni zgodnie z postanowieniami zawartymi w punkcie 8.1.1., wówczas każdy pracownik musi mieć zapewnione miejsce do przechowywania swoich ubrań.</p>		
68	<p>8.2. Przynięcie i urządzenie służące do mycia.</p> <p>Dodatkowo do odpowiednich urządzeń znajdujących się na terenie zakwaterowania muszą być przewidziane dla pracowników w pobliżu stanowisk pracy odpowiednie prysznicze i urządzenia służące do mycia.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
69	<p>8.3. Toalety i umywalki.</p> <p>Dodatkowo do odpowiedniego wyposażenia zapewnionego w miejscu zakwaterowania pracowników muszą być, o ile jest to niezbędne, przewidziane w pobliżu stanowisk pracy toalety i umywalki.</p> <p>Dla mężczyzn i kobiet musi być przewidziane korzystanie z oddzielnych toalet lub oddzielne korzystanie z tych samych.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
70	<p>9. Gabinety i sprzęt pierwszej pomocy.</p> <p>9.1. Odpowiednio do wielkości instalacji i rodzaju wykonywanej pracy musi być zapewnione jedno lub kilka pomieszczeń pierwszej pomocy.</p> <p>9.2. Gabinet pierwszej pomocy musi być wyposażony w odpowiedni sprzęt, urządzenia i lekarstwa oraz taką liczbę wyspecjalizowanych pracowników, jakiej wymagają tego okoliczności do udzielania pierwszej pomocy lub tam, gdzie jest to konieczne, prowadzenia leczenia pod kierownictwem lekarza (który może być lub nie być obecny).</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

<p>Te pomieszczenia powinny być odpowiednio oznakowane, zgodnie z poszczególnymi przepisami państwowymi, w celu wdrożenia dyrektywy 92/58/EWG.</p> <p>9.3. Sprzęt pierwszej pomocy musi być wszędzie tam przechowywany, gdzie wymagają tego warunki pracy.</p> <p>Miejsca przechowywania tego sprzętu muszą być odpowiednio oznakowane i dobrze dostępne.</p>		
<p>71</p> <p>10. Zakwaterowanie.</p> <p>10.1. Jeżeli charakter pracy, jej zakres i czas trwania tego wymaga pracodawca musi również zapewnić pracownikom zakwaterowanie, które musi spełniać następujące kryteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> - musi zapewnić ochronę przed skutkami eksplozji, przenikaniem dymu i gazu oraz wybuchem i rozszerzeniem się pożaru, zgodnie z tym, co zostało określone w dokumencie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w punkcie 1.1; - musi być odpowiednio wyposażone w urządzenia klimatyzacyjne, ogrzewania i oświetlenia; - na każdym poziomie powinny być przynajmniej dwa niezależne wyjścia prowadzące do dróg ucieczkowych; - powinno być chronione przed hałasem, zapachami i dymem z różnych miejsc, jak również przed wpływem niepokody, o ile może to stanowić zagrożenie dla zdrowia; - oddzielne umiejscowienie, z dala od miejsc pracy i obszarów zagrożenia. <p>10.2. Takie zakwaterowanie musi być wystarczająco wyposażone w odpowiednią dla liczby pracowników liczbę łóżek lub koj:</p> <p>Każde pomieszczenie służące pracownikom do spania musi zapewnić wystarczająco dużo miejsca na przechowywanie ich ubrań.</p> <p>Dla kobiet i mężczyzn muszą być zapewnione oddzielne pomieszczenia do spania.</p> <p>10.3. W pomieszczeniach mieszkalnych musi być wystarczająca ilość pryszniców i miejsc służących do mycia z zimną i gorącą wodą bieżącą.</p> <p>Należy zapewnić oddzielne prysznice lub oddzielne ich użytkowanie dla mężczyzn i kobiet.</p> <p>Pomieszczenia z prysznicami muszą być wystarczająco</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

	<p>przeszrenne, aby każdy pracownik mógł umyć się bez przeszkód w stosownych warunkach higienicznych.</p> <p>10.4. Pomieszczenia te muszą być wyposażone w wystarczającą ilość toalet i umywalk.</p> <p>Należy zapewnić oddzielne pomieszczenie lub oddzielne ich użytkowane przez mężczyzn i kobiety.</p> <p>10.5. Pomieszczenia mieszkalne oraz ich wyposażenie muszą być utrzymywane na odpowiednim poziomie higieny.</p>		
72	<p>11. Udział helikoptera w akcjach ratunkowych.</p> <p>11.1. Miejsca lądowania dla helikoptera w miejscach pracy muszą być wystarczająco duże i tak usytuowane, aby umożliwić działania nawet największemu helikopterowi i w jak najbardziej niesprzyjających warunkach.</p> <p>Miejsce lądowania dla helikoptera musi być tak położone i zaprojektowane, aby odpowiadało to celowi jego użycia.</p> <p>11.2. Sprzęt przeznaczony do użycia w wypadkach, wymagających użycia helikoptera musi być przechowywany w bezpośredniej bliskości miejsca lądowania helikoptera.</p> <p>11.3. W miejscach, gdzie przebywają pracownicy wystarczająca liczba pracowników na wypadek sytuacji alarmowej musi być na miejscu przeznaczonym do lądowania dla helikoptera w czasie jego przemieszczania.</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	
73	<p>12. Usytuowanie zakładu na morzu - bezpieczeństwo i stabilność.</p> <p>12.1. Muszą być podjęte wszystkie konieczne kroki, by zagwarantować bezpieczeństwo i ochronę zdrowia pracowników zatrudnionych w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, gdy urządzenia wiertnicze usytuowane są na morzu.</p> <p>12.2. Działania przygotowawcze do usytuowania urządzeń na szelfie kontynentalnym muszą być przeprowadzone w taki sposób, aby gwarantowały bezpieczeństwo i stabilność tych urządzeń.</p> <p>12.3. Używany sprzęt i przebieg przeprowadzania działań, określony w pkt. 12.1. muszą służyć minimalizowaniu ryzyka, na które narażeni są pracownicy zatrudnieni w zakładach górniczych wydobywających</p>	<p>akt wykonawczy przewidziany do wydania na podstawie art. 118 ust. 1 projektu</p>	

Kopaliny otworami wiertniczymi, uwzględniając przy tym zarówno warunki zwykłe jak i krytyczne.		
---	--	--